

ICEBERG s.r.l.

300238, Berini, nr.178, comuna Saco ul Turcesc, jud.Timi , punct de lucru: 300700, Timi oara, str. Petuniei, nr. 7
telefon 0356 108680, fax 0356 780139, mobil 0724772341 sau 0723278812, e-mail iceberg5_srl@yahoo.com
Reg. com. J35/181/2002, C.I.F. RO14448064, cod IBAN RO24OTPV191000280255RO01, OTP Bank-Timi oara

pr. nr. URG 167/15

PLAN URBANISTIC GENERAL al COMUNEI R C DIA Județul Caraș-Severin

PROIECT

Prezentul proiect este proprietatea intelectual a SC ICEBERG SRL, este interzis publicarea sub orice form , a informa iilor din acest proiect, i din anexele sale, f r acordul prealabil scris al autorului/autorilor pe specialit i.

ICEBERG s.r.l.

300238, Berini, nr.178, comuna Saco ul Turcesc, jud.Timi , punct de lucru: 300700, Timi oara, str. Petuniei, nr. 7
telefon 0356 108680, fax 0356 780139, mobil 0724772341 sau 0723278812, e-mail iceberg5_srl@yahoo.com
Reg. com. J35/181/2002, C.I.F. RO14448064, cod IBAN RO24OTPV191000280255RO01, OTP Bank-Timi oara

pr. nr. URG 167/15

FOAIE DE GARD

Denumirea proiectului	PLAN URBANISTIC GENERAL AL COMUNEI R C DIA JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN
Beneficiar	PRIMARIA COMUNEI R C DIA 327315, R c dia str. Principal , nr. 535 Jud. Cara Severin
Faza de proiectare	PLAN URBANISTIC GENERAL – P.U.G. –
Proiectant general	s.c. ICEBERG s.r.l. 300700, Timi oara str.Petuniei, nr.7 Jud. Timi
Contract nr.	13/2015
Data	septembrie 2019

ICEBERG s.r.l.

300238, Berini, nr.178, comuna Saco ul Turcesc, jud.Timi , punct de lucru: 300700, Timi oara, str. Petuniei, nr. 7
telefon 0356 108680, fax 0356 780139, mobil 0724772341 sau 0723278812, e-mail iceberg5_srl@yahoo.com
Reg. com. J35/181/2002, C.I.F. RO14448064, cod IBAN RO24OTPV191000280255RO01, OTP Bank-Timi oara

pr. nr. URG 167/15

LISTA I SEMN TURILE PROIECTAN ILOR

ef proiect arh. C t lin J. Hanche

Proiectant general **s.c. ICEBERG s.r.l.**
300700, Timi oara, str.Petuniei, nr.7
Jud. Timi

) Urbanism arh. C t lin J. Hanche

arh.stag. C lin D. chiop

) Specialist RUR arh. C t lin J. Hanche

Proiectan i de specialitate **P.F.A. DRAGOMIR LUCIAN OCTAVIAN**
300261, Timi oara
str. Stuparilor, nr. 45A, ap.202
jud. Timi

) Topografie i cadastru dr. ing. Lucian Octavian Dragomir

s.c. PATH'S ROUT s.r.l.
300263, Timi oara, str. Emil Zola, nr.92
jud. Timi

) Rutiere ing. Percec Vasile

s.c. DELTA PROJECT s.r.l.
300232, Timi oara, str. 1 Decembrie, nr.27/a
jud. Timi

) Ap canal dr. ing. Constantin Florescu

P.F.A CIOCANI IOAN FIRAN
300618, Timi oara, str. C.A. Rosetti, nr.16
jud. Timi

) Electrice,
telecomunica ii sing. Ioan Ciocani

Întocmit, arh. C t lin J. Hanche

ICEBERG s.r.l.

300238, Berini, nr.178, comuna Saco ul Turcesc, jud.Timi , punct de lucru: 300700, Timi oara, str. Petuniei, nr. 7
telefon 0356 108680, fax 0356 780139, mobil 0724772341 sau 0723278812, e-mail iceberg5_srl@yahoo.com
Reg. com. J35/181/2002, C.I.F. RO14448064, cod IBAN RO24OTPV191000280255RO01, OTP Bank-Timi oara

pr. nr. URG 167/15

BORDEROU GENERAL AL PUG

A. PIESE SCRISE

VOL.1 – STUDII DE FUNDAMENTARE

VOL.2 – MEMORIU GENERAL

VOL.3 – REGULAMENT LOCAL DE URBANISM

VOL.4 – AVIZE I ACORDURI

B. PIESE DESENATE

- 167-PUG-1.1-U- Context euroregional. Relația cu documentațiile de amenajare a teritoriului, sc. 1:200 000
- 167-PUG-1.2-U- Context suprateritorial. Relația cu documentațiile de urbanism, sc. 1:50 000
- 167-PUG-1.3-U- Zonificare funcțional și zone de protecție la nivelul teritoriului administrativ R c dia, sc. 1:25000
- 167-PUG-2.1.-U- Localitatea R c dia. Situa ia existent . Sintez disfunc ionalit ii, sc. 1:5000
- 167-PUG-2.2.-U- Localitatea Vr niuț. Situa ia existent . Sintez disfunc ionalit ii, sc. 1:5000
- 167-PUG-3.1-U- Localitatea R c dia. Reglement ri urbanistice propuse, sc. 1:5000
- 167-PUG-3.2-U- Localitatea Vr niuț. Reglement ri urbanistice propuse, sc. 1:5000
- 167-PUG-3.3-U- Localitatea R c dia. UTR-uri, zone i subzone funcționale propuse, sc. 1:5000
- 167-PUG-3.4-U- Localitatea Vr niuț. UTR-uri, zone și subzone funcționale propuse, sc. 1:5000
- 167-PUG-4.1.1-ED- Localitatea R c dia. Reglement ri edilitare propuse. Alimentare cu ap . Canalizare, sc. 1:5000
- 167-PUG-4.1.2-ED- Localitatea Vr niuț. Reglement ri edilitare propuse. Alimentare cu ap . Canalizare, sc. 1:5000
- 167-PUG-4.2.1-EL- Localitatea R c dia. Reglement ri edilitare propuse. Alimentare cu energie electric . Telecomunica ii, sc.1:5000

- 167-PUG-4.2.2-EL- Localitatea Vrâniș. Reglementări edilitare propuse. Alimentare cu energie electrică . Telecomunicații, sc.1:5000
- 167-PUG-02-D- Localitatea Râcârlia. Căi de comunicație. Rețeaua stradală propusă , sc.1:5000
- 167-PUG-03-D- Căi de comunicație. Profile transversale tip, sc.1:100
- 167-PUG-5.1-U- Localitatea Râcârlia. Proprietatea asupra terenurilor. Obiective de utilitate publică , sc. 1:5000
- 167-PUG-5.2-U- Localitatea Vrâniș. Proprietatea asupra terenurilor. Obiective de utilitate publică , sc. 1:5000

ICEBERG s.r.l.

300238, Berini, nr.178, comuna Saco ul Turcesc, jud.Timi , punct de lucru: 300700, Timi oara, str. Petuniei, nr. 7
telefon 0356 108680, fax 0356 780139, mobil 0724772341 sau 0723278812, e-mail iceberg5_srl@yahoo.com
Reg. com. J35/181/2002, C.I.F. RO14448064, cod IBAN RO24OTPV191000280255RO01, OTP Bank-Timi oara

pr. nr. URG 167/15

VOL.2 Piese scrise – MEMORIU GENERAL

PLAN URBANISTIC GENERAL

al

COMUNEI R C DIA

jud. Cara Severin

VOL. 2 – Piese scrise

MEMORIUL GENERAL

PROIECT

Prezentul proiect este proprietatea intelectual a SC ICEBERG SRL, este interzis publicarea sub orice form , a informa iilor din acest proiect, i din anexele sale, f r acordul prealabil scris al autorului/autorilor pe specialit i.

ICEBERG s.r.l.

300238, Berini, nr.178, comuna Saco ul Turcesc, jud.Timi , punct de lucru: 300700, Timi oara, str. Petuniei, nr. 7
telefon 0356 108680, fax 0356 780139, mobil 0724772341 sau 0723278812, e-mail iceberg5_srl@yahoo.com
Reg. com. J35/181/2002, C.I.F. RO14448064, cod IBAN RO24OTPV191000280255RO01, OTP Bank-Timi oara

pr. nr. URG 167/15

VOL.2 – MEMORIU GENERAL

CUPRINS

FOAIE DE GARD	1
LISTA ÎN SEMNĂTURILE PROIECTANȘILOR	2
BORDEROU GENERAL AL PUG	4
CUPRINS	7
MEMORIU GENERAL	11
1. INTRODUCERE	11
1.1. Date de recunoaștere a documentației.....	11
1.2. Obiectul PUG	12
1.2.1. Solicitări ale temei program	12
1.2.2. Prevederi ale programului de dezvoltare a localităților.....	14
1.2.3. Ediții anterioare ale PUG	18
1.3. Surse de documentare	19
1.3.1. Studii și proiecte elaborate anterior PUG	19
1.3.2. Studii de fundamentare întocmite concomitent cu PUG	19
1.3.3. Date statistice	20
1.3.4. Proiecte de investiții ce privesc dezvoltarea localităților.....	20
1.3.5. Suportul topografic PUG	21
1.3.6. Alte surse.....	22
2. STUDIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII	26
2.1. Evoluție.....	26
2.1.1. Evoluția în timp a unității teritoriale administrative	26
2.1.2. Caracteristici semnificative ale teritoriului și localităților.....	38
2.1.3. Evoluția în ultimii 10 ani	39
2.2. Elemente ale cadrului natural	39
2.2.1. Relieful.....	40
2.2.2. Apele.....	45
2.2.3. Clima.....	50
2.2.4. Solurile.....	63
2.2.5. Flora și vegetația.....	75
2.2.6. Fauna.....	77
2.2.6.3. Fauna acvatică	77

2.2.7.	Riscuri naturale	78
2.2.8.	Peisaje naturale	79
2.3.	Relații în teritoriu.....	82
2.3.1.	Extras din Planul de Amenajare a Teritoriului Național.....	82
2.3.2.	Extras din alte prevederi teritoriale regionale	83
2.3.3.	Extras din Planul de Amenajare a Teritoriului Județean	84
2.3.4.	Extras din Planul Urbanistic General anterior	86
2.3.5.	Căi majore de circulație în teritoriu.....	86
2.3.6.	Căi de circulație locale în teritoriu	88
2.3.7.	Disfuncționalități la nivel de teritoriu	88
2.4.	Potențial economic	88
2.4.1.	Potențialul cadrului natural.....	88
2.4.2.	Potențialul paleocadrului uman	89
2.4.3.	Potențialul cadrului economic	89
2.4.4.	Principalele funcțiuni economice.....	89
2.4.5.	Evoluția funcțiunilor economice în ultimii zece ani	91
2.4.6.	Profilul economic al localităților	93
2.4.7.	Disfuncționalități	93
2.5.	Populația. Elemente demografice și sociale	93
2.5.1.	Elemente demografice	93
2.5.2.	Elemente sociale.....	101
2.5.3.	Disfuncționalități	104
2.6.	Intravilan existent. Zone funcționale. Bilan teritorial. Structură urbană și fond construit	105
2.6.1.	Intravilan existent	105
2.6.2.	Zone funcționale	106
2.6.3.	Bilan teritorial	109
2.6.4.	Structură urbană și fond construit	113
2.6.5.	Disfuncționalități	117
2.7.	Zone cu riscuri naturale și tehnologice	117
2.7.1.	Zone cu riscuri naturale	117
2.7.2.	Zone cu riscuri tehnologice	118
2.8.	Circulația	118
2.8.1.	Circulația rutieră și transportul în comun.....	119
2.8.2.	Circulația feroviară	120
2.8.3.	Circulația ciclistă și pietonală	121
2.8.4.	Disfuncționalități	121
2.9.	Echipare edilitară	122
2.9.1.	Gospodărirea apelor	122
2.9.2.	Alimentare cu apă	122
2.9.3.	Canalizare.....	123
2.9.4.	Alimentare cu energie electrică	124
2.9.5.	Telecomunicații	125
2.9.6.	Alimentare cu căldură	125
2.9.7.	Alimentare cu gaze naturale	125
2.9.8.	Surse de energii regenerabile.....	125
2.9.9.	Gospodărie comunală	126
2.9.10.	Disfuncționalități	126
2.10.	Probleme de mediu	126
2.10.1.	Situația existentă	126
2.10.2.	Disfuncționalități-priorități.....	129
2.11.	Disfuncționalități la nivelul teritoriului și localităților	130

2.11.1.	Disfunc ionalit i la nivelul teritoriului	130
2.11.2.	Disfunc ionalit i la nivelul localit ilor.....	130
2.12.	Necesit i i op iuni ale popula iei	132
2.12.1.	Cerin e i op iuni ale popula iei.....	132
2.12.2.	Punct de vedere al administra iei publice locale	132
2.12.3.	Punct de vedere al proiectantului PUG	132
2.13.	Analiza SWOT.....	132
3.	PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTIC	134
3.1.	Sinteza studiilor analitice i prospective, diagnosticul general i prospectiv....	134
3.2.	Strategia de dezvoltare.....	135
3.2.1.	Strategia integrat de dezvoltare	135
3.3.	Optimizarea rela iilor în teritoriu.....	138
3.4.	Dezvoltarea activit ilor economice	139
3.5.	Evolu ia popula iei	139
3.5.1.	Evolu ie demografic	140
3.5.2.	Locuri de munc	140
3.6.	Intravilan propus. Zonificare func ional . Bilan teritorial	140
3.6.1.	Intravilan propus	140
3.6.2.	Zone func ionale	141
3.6.3.	Bilan teritorial	144
3.7.	M suri în zonele cu riscuri naturale	148
3.8.	Organizarea circula iei.....	148
3.8.1.	Circula ia rutier i transportul în comun.....	148
3.8.2.	Circula ia feroviar	149
3.8.3.	Circula ia ciclist i pietonal	149
3.9.	Dezvoltarea echip rii edilitare.....	149
3.9.1.	Gospod rirea apelor	149
3.9.2.	Alimentare cu ap	151
3.9.3.	Canalizare.....	152
3.9.4.	Alimentare cu energie electric	153
3.9.5.	Telecomunica ii	154
3.9.6.	Alimentare cu c ldur	155
3.9.7.	Alimentare cu gaze naturale	155
3.9.8.	Surse de energie regenerabil	155
3.9.9.	Gospod rie comunal	155
3.10.	Protec ia mediului.....	156
3.11.	Reglement ri urbanistice.....	158
3.11.1.	Solu ia general de organizare i dezvoltare a localit ilor.....	158
3.11.2.	Organizarea re elei majore de c i de comunica ie.....	159
3.11.3.	Destina ia terenurilor, zone func ionale rezultate	159
3.11.4.	Zone centrale.....	159
3.11.5.	Zone protejate	160
3.11.6.	Indici de construibilitate	163
3.11.7.	Protejarea unor suprafe e din extravilan	164
3.11.8.	Interdic ii temporare de construire	164
3.11.9.	Interdic ii definitive de construire	164
3.12.	Obiective de utilitate public	165
3.12.1.	Obiective de utilitate public	165
3.12.2.	Tipuri de proprietate asupra terenurilor din intravilan.....	166
3.12.3.	Circula ia juridic a terenurilor	167

3.13.	Concluzii.....	167
3.13.1.	Amenajarea și dezvoltarea unității teritoriale administrative	167
3.13.2.	anșele și oportunitățile de relansare economico-social	167
3.13.3.	Categoriile principale de intervenție.....	168
3.13.4.	Priorități de intervenție.....	168
3.13.5.	Aprecieri ale elaboratorului PUG	168
4.	LISTA ANEXE	169
	Anexa 1. Materiale scrise.....	169
	Anexa 2. Materiale grafice	169

ICEBERG s.r.l.

300238, Berini, nr.178, comuna Saco ul Turcesc, jud.Timi , punct de lucru: 300700, Timi oara, str. Petuniei, nr. 7
telefon 0356 108680, fax 0356 780139, mobil 0724772341 sau 0723278812, e-mail iceberg5_srl@yahoo.com
Reg. com. J35/181/2002, C.I.F. RO14448064, cod IBAN RO24OTPV191000280255RO01, OTP Bank-Timi oara

pr. nr. URG 167/15

MEMORIU GENERAL

1. INTRODUCERE

1.1. Date de recunoa tere a documenta iei

Denumirea proiectului	PLAN URBANISTIC GENERAL AL COMUNEI R C DIA, JUD.CARA -SEVERIN
Beneficiar	PRIMARIA COMUNEI R C DIA 327315, R c dia str. Principal , nr. 535 Jud. Cara Severin
Proiectant general	s.c. ICEBERG s.r.l. 300700, Timi oara, str. Petuniei, nr. 7 jud. Timi
Subproiectan i, colaboratori	P.F.A. DRAGOMIR LUCIAN OCTAVIAN 300261, Timi oara, str. Stuparilor, nr. 45A, ap.202 jud. Timi s.c. PATH'S ROUT s.r.l. 300263, Timi oara, str. Emil Zola, nr.92 jud. Timi s.c. DELTA PROJECT s.r.l. 300232, Timi oara, str. 1 Decembrie, nr.27/a jud. Timi CIOCANI FIRAN IOAN P.F.A. 300618, Timi oara, str. C.A. Rosetti, nr.16 jud. Timi
Contract nr.	13 / 2015
Data	septembrie 2019

1.2. Obiectul PUG

Planul Urbanistic General al comunei R c dia este întocmit în vederea rezolvării solicitărilor din tema program elaborată de beneficiar, precizarea strategiei spațiale a programului de dezvoltare, prezentarea obiectivelor strategice de dezvoltare, a principalelor proiecte și programe destinate implementării strategiei de dezvoltare spațiale, a reglementării activității de construire și amenajare în cadrul comunei precum și modalitățile de modificare și completare a PUG.

Odată aprobat, Planul Urbanistic General devine un instrument foarte util al administrației locale R c dia, în vederea gestionării responsabile a teritoriilor, precum și unul concret în activitatea de avizare și autorizare a tuturor investițiilor viitoare din comună. **Acesta reprezintă baza legală a activității de avizare și autorizare a tuturor investițiilor de pe raza comunei.**

1.2.1. Solicitări ale temei program

Tema-program a fost întocmită de către beneficiarul lucrării. Principalele puncte cuprinse în tema program sunt enumerate mai jos:

- Actualizarea și delimitarea noului intravilan al unității teritoriale;
- Modernizarea, dezvoltarea și reabilitarea căilor de comunicație;
- Corelarea propunerilor de mediu cu Planul Local de Acțiune pentru Mediu al județului Cara Severin;
- Corelarea reglementărilor cu prevederile planurilor de amenajare teritorială de rang superior;
- Se vor limita pe cât posibil interdicțiile de construire: acestea vor fi prevăzute în situații bine justificate, susținute prin studii sau proiectanți de specialitate;
- Reglementările urbanistice vor fi suficient de detaliate pentru a nu necesita întocmirea P.U.Z-urilor, P.U.D-urilor, decât în cazuri bine justificate;
- Regulamentul aferent U.T.R.-urilor va permite funcțiuni diversificate în ideea atragerii de investiții și a simplificării procedurilor de autorizare;

Localitatea R c dia

Propuneri în intravilanul actual

1. Zone construcții de locuințe

-) Preluare PUZ locuințe aprobat la NV-ul intravilanului

2. Spații verzi, agrement, inclusiv terenuri sport, parcuri de joacă, amenajări multiple, etc:

-) Prevedere culoar ecologic de-a lungul pârâului Ciclova și celorlalte pârâuri din localitate

3. Servicii:

-) Preluare locație Centrul de informare turistică și celelalte instituții și servicii noi aparute față de varianta veche a PUG.
-) Repozitionare targ de animale pe locația actuală și prevederea unei zone de parcare aferente la S

Propuneri de extindere intravilan:

1. *Zone locuin e:*
 -) Pe p unea de la NV de intravilanul existent, pentru tinerii c s toriți
 -) Prelungire zon de locuințe la vest , pâna la limita pâ râului, la N de Dispensarul Veterinar
 -) Locuința de la SE de calea ferat , lâng a stația de tratare a apei;
2. *Spa ii verzi, agrement:*
 -) Prelungire culuare ecologice pe tot intravilanul propus
3. *Servicii (si mici ateliere, etc):*
 -) Preluare locație gater de la iesire spre Moldova Nou ;
 -) Unificare a intravilanului între zona de locuit i fermele de la V, cu funcțiuni de servicii.
4. *Zon industrial , depozitare*
 -) Prelungire zona industrial , la V de localitate i N de DN, la V de dispensarul veterinar , pân la limita pâ râului;
 -) Prelungire zon de producție-depozitare la V, vis a vis de ferma Bardeau;
 -) Prelungire zona industrial , la sud de restaurant i fosta statie benzina Vamex (actual Termoconstruct);
 -) Preluare PUZ aprobat pt turbine eoliene Primaria Racasdia, la S, vis a vis de targul de animale;
 -) Marcarea ca intravilan a zonelor cu PUZ aprobat pentru turbine eoliene.
5. *Re ele edilitare:*
 -) Preluare in intravilan a statiei de tratare apa, nou , de la SE;
 -) Propunere extindere retea alimentare cu apa in intreg intravilanul propus;
 -) Propunere extindere retea canalizare menajera pe intreg intravilanul propus;
 -) Propunere extindere retele electrice pe intreg intravilanul propus.
6. *Circulații majore:*
 -) Repozitionare corecta DJ spre Vr niut, in intravilan R c dia;

Localitatea Vr niut

Propuneri în intravilanul existent

1. *Re ele edilitare:*
 - a) Alimentarea cu ap : preluare soluție existent ;
 - b) Epurare: racordare la stație de epurare existent i realizare rețea de canalizare.
 - c) Propunere extindere retea alimentare cu apa in intreg intravilanul nou
 - d) Propunere extindere retea canalizare menajera pe intreg intravilanul nou
2. *Circulații majore:*
 -) Modernizare drum DJ R c dia-Vr niut, atât în extravilan cât și în intravilan Vr niut i R c dia.

*Se vor prelua toate reglementările și prevederile actuale din PATJ Caraș-Severin și celelalte documente strategice la nivel național și județean.
Se va revizui și aduce la zi și Regulamentul de Urbanism aferent celor două localități.*

1.2.2. Prevederi ale programului de dezvoltare a localităților

O strategie de dezvoltare rurală durabilă cuprinde un sistem de măsuri interconectate destinate să conducă la o îmbunătățire pe termen lung a condițiilor economice, fizice, sociale și de mediu ale unei comune sau ale unei zone din cadrul comunei. Cheia procesului este „integrarea”, respectiv luarea în considerare a tuturor politicilor, proiectelor și propunerilor în corelație reciprocă. În această privință, sinergiile dintre elementele planului ar trebui să fie de a adăuga natură încât impactul de ansamblu al planului să fie mai mare decât suma componentelor individuale, dacă acestea ar fi puse în aplicare separat.

Comuna Răcășdia și-a elaborat și aprobat prin HCL 15/2013: Planul Strategic de Dezvoltare Locală a Comunei Răcășdia, actualizat pentru perioada 2013-2020.

În acest document nu este precizată Viziunea Strategică a Comunei.

Sunt precizate direcțiile strategice de dezvoltare, obiectivele și activitățile ce decurg din acestea (sunt precizate doar acelea care au un impact spațial):

1. Direcția strategică : Constituirea și susținerea mecanismului de atragere a fondurilor:
 - a. **Înființarea și dotarea unui birou pentru accesare fonduri interne și externe, de către administrația Locală Răcășdia:**
 - Amenajare și dotare birou;
 - b. **Realizarea unor documentații necesare finanțării:**
 - Realizarea Planului Urbanistic General;
 - Realizarea unor analize socio-economice;
 - Realizarea unor studii de fezabilitate;
 - Întocmirea unor proiecte tehnice;
2. Direcția strategică : Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea Infrastructurii de transport, de utilități publice și edilitare :
 - a. **Reabilitarea și modernizarea drumului județean DJ 573 D;**
 - b. **Construirea sistemului centralizat de alimentare cu apă potabilă, la nivelul Comunei Răcășdia;**
 - c. **Realizarea unei rețele de canalizare menajeră la nivelul întregii comune;**
 - d. **Reabilitarea și modernizarea drumurilor comunale, a străzilor, a podurilor și poduțelor**

e. **Reabilitarea, modernizarea și construirea unor clădiri, amenajarea unor zone publice:**

- **Construirea unei Salii de Sport;**
- **Construirea unui complex sportiv în localitatea Răcătăria;**
- **Construirea unui Centru Comunal pentru servicii comunitare în localitatea Răcătăria;**
- **Construirea unui Centru Medical comunal în localitatea Răcătăria;**
- **Reabilitarea și modernizarea Căminelor Culturale la Răcătăria și Vrâncuș;**
- **Reabilitarea și modernizarea clădirilor școlilor primare și grădinițelor din localitățile comunei;**

3. **Direcția strategică : Dezvoltarea economiei și a mediului de afaceri:**

a. **Creerea unui mediu favorabil afacerilor. Dezvoltarea sectorului IMM, care să valorifice resursele locale și potențialul local de dezvoltare:**

- **Promovarea potențialului economic și turistic al Comunei Răcătăria;**
- **Facilitarea creerii de locuri de muncă ;**
- **Înființarea unui mini-parc de afaceri;**
- **Amenajarea unei Piețe agroalimentare;**

b. **Dezvoltarea activităților agricole și a activităților de procesare:**

- **Identificarea zonelor cu potențial agricol – asigurare utilități;**
- **Creerea unei zone pentru activități industriale;**
- **Sprijinirea înființării de micro ferme zootehnice, pomicole, piscicole și legumicole;**
- **Sprijinirea înființării unui centru de colectare prelucrare și ambalare a fructelor de pădure și a plantelor medicinale;**
- **Sprijinirea înființării unui centru de sacrificare și abatorizare animale;**
- **Sprijinirea înființării unor micro-întreprinderi cu profil – construcții, materiale de construcții, activități de carieră și balastieră, industrie ușoară, prelucrarea lemnului;**
- **Creerea și modernizarea unor căi de acces către zonele cu potențial economic;**

c. **Dezvoltarea serviciilor de interes public local:**

- **Sprijinirea creerii unui serviciu de transport în comun;**
- **Sprijinirea creerii unei întreprinderi de gospodărire locală și întreținerea spațiilor verzi;**
- **Creerea unui Centru Comunal de Consultant în afaceri și Dezvoltare Comunitară ;**

d. **Atragerea și încurajarea unor investitori de a desfășura activități în**

comuna R c dia:

- **Promovarea la nivelul regional și național a potențialului economic, social, turistic, natural**

e. **Încurajarea și atragerea întreprinzătorilor în agroturism și turism rural:**

- **Stabilirea zonelor din comună, pentru activități de agrement și turism și cuprinderea lor în PUG;**
- **Creerea unei infrastructuri de susținere a activității de agrement și turism: căi de acces, utilități publice, amenajări;**
- **Construirea de pensiuni agroturistice;**

f. **Încurajarea unor meșteșugari locali și a profesiilor liberale:**

- **Identificarea potențialului local pentru diverse meșteșuguri;**
- **Identificarea unor localnici inițiați în arta meșteșugurilor**
- **Organizarea de târguri și expoziții cu vânzare;**

g. **Amenajarea unei zone cu destinația Piață pentru produse agricole, meșteșuguri, produse de mică industrie – diverse materiale;**

h. **Încurajarea proprietarilor locali de terenuri agricole de a-și înființa ferme de producție agricolă, zootehnică, legumicolă, pomicolă;**

i. **Înființarea de unități economice de micro-producție privind procesarea produselor agricole;**

4. **Direcția strategică: Dezvoltarea Serviciilor Sociale și de Sănătate și a infrastructurii aferente:**

a. **Realizarea infrastructurii necesare unui Sistem de Servicii Sociale:**

- **Amenajarea sau construirea unei locații pentru activitățile sociale-comunitare;**
- **Înființarea și amenajarea unui Centru de Zi pentru Copii;**
- **Amenajarea și dotarea unei cantine sociale;**
- **Construirea și amenajarea unui Centru Comunitar de asistență pentru Bătrâni;**
- **Înființarea unui Centru Comunal de Consiliere Familială;**

b. **Dezvoltarea, modernizarea și extinderea unor Servicii de Sănătate:**

- **Reabilitarea, dotarea și modernizarea unui Centru Comunal de Sănătate Publică;**
- **Amenajarea unui Cabinet Stomatologic;**
- **Construirea și dotarea unui dispensar veterinar;**
- **Asigurarea condițiilor necesare amenajării și dotării a două farmacii pe raza comunei, o farmacie umană și o farmacie veterinară;**
- **Achiziționarea unei ambulanțe;**
- **Amenajarea și dotarea unui Punct sanitar;**

5. **Direcția strategică: Dezvoltarea și modernizarea sistemului educativ, a**

activităților Cultural-tradiționale și spirituale la nivelul Comunei Răcădia:

a. Îmbunătățirea condițiilor necesare activității de educație și cultură la nivelul comunal:

- **Modernizarea și dotarea a două coli primare și grădinițe, pe raza comunei;**
- **Reabilitarea și dotarea a două cmine culturale pe raza comunei;**
- **Amenajarea incintelor colilor primare și a grădinițelor, cu spații de joacă și cu aparatele necesare;**
- **Amenajarea unui Muzeu al satului;**
- **Înființarea unui Centru de educație Comunitar ;**
- **Organizarea și desfășurarea unor activități comunale artistice: serbări, festivaluri, rugi, baluri cu tematică, teatru amatori;**
- **Înființarea și dotarea unui Atelier pentru Meșteșuguri Tradiționale;**

b. Consolidarea educației religioase. Reabilitarea, consolidarea și dotarea Locurilor de cult:

- **Dotarea Locurilor de cult cu centrale termice;**
- **Promovarea bisericilor ca monumente istorice;**
- **Reabilitarea Locurilor de cult de pe raza comunei;**

6. Direcția strategică : Dezvoltarea turismului și a activității sportive și a agrementului:

a. Creerea unei infrastructuri de susținere a turismului:

- **Creerea unor capacități de cazare (pensiuni, sat de vacanță, tabere, etc);**
- **Construirea unor pensiuni agroturistice;**
- **Amenajarea unor ferme agricole în scopuri turistice;**

b. Dezvoltarea agrementului în comuna Răcădia;

- **Înființarea unor parcuri și zone de promenadă ;**
- **Amenajarea unui trandafir și a unei zone de agrement și petrecere a timpului liber;**
- **Amenajarea a două cluburi, pentru tinerii de pe raza comunei, dotate cu sisteme audio, video și jocuri de societate;**

c. Creerea infrastructurii pentru sport și dezvoltarea activității sportive:

- **Construirea unei baze sportive pe raza comunei Răcădia;**
- **Amenajarea a patru terenuri de sport multifuncționale cu anexe necesare, în localitățile comunei;**
- **Înființarea unui club sau a unei asociații sportive;**

7. Direcția strategică : Protecția mediului:

- a. Creerea unui sistem de gestionare a problemelor de mediu:
 - **Ecologizarea zonelor degradate;**
 - **Refacerea și împdurirea terenurilor degradate;**
 - **Regularizarea și amenajarea râurilor și pâraurilor de pe raza comunei, pe zonele de intravilan;**
 - b. Înființarea unor zone de vegetație forestier :
 - **Identificarea zonelor care au fost cu vegetație forestier ;**
 - **Asigurarea condițiilor de acces;**
 - **Plantarea speciilor de arbori;**
8. Direcția strategică : Implicarea Cetățenilor în activități de interes comunitar. Dezvoltarea spiritului civic:
- a. Informarea cetățenilor ca modalitate de eliminare a birocrăției și corupției în gestionarea banilor publici:
 - **Amplasarea de panouri publicitare;**
9. Direcția strategică : Dezvoltarea instituțională . Mediatizarea și promovarea comunei Rădăuți:
- a. Modernizarea și adaptarea APL la nevoile comunității:
 - **Înființarea și dotarea unui centru de informare publică ;**
 - **Dotarea serviciului pentru situații de urgență ;**
 - **Atragerea unei instituții bancare pe raza comunei Rădăuți;**
 - b. Mediatizarea și promovarea comunei Rădăuți:
 - **Elaborarea și tipărirea unei monografii a comunei;**
 - **Realizarea de pliante cu zona Rădăuți;**

Toate aceste măsuri structurate, au în strategie și un plan de acțiune, care cuprinde și latura financiară și de implementare în timp a acestor măsuri.

Vor fi preluate în Planul de acțiune al Prezentului PUG, acele măsuri încă neimplementate, cu toate coordonatele temporare și financiare aferente.

1.2.3. Ediții anterioare ale PUG

Ediția anterioară a Planului Urbanistic General al comunei Rădăuți a fost elaborată de către Societatea Comercială de Proiectare CASE S.A. - Reșița, și aprobată în anul 2001. Documentația a cuprins: Memoriu General, Regulament Local de Urbanism și planuri de desenat.

Datorită schimbărilor teritoriale și dezvoltărilor locale, acesta poate fi considerat în parte depășit.

1.3. Surse de documentare

1.3.1. Studii și proiecte elaborate anterior PUG

În cadrul *proiectelor* elaborate anterior prezentului PUG se amintesc:

-) Planul de Amenajare a Teritoriului Național, secțiunile I-VI;
-) Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Caraș-Severin (2004-2014);
-) Plan Urbanistic Zonal, Parcuri eoliene Vrani, comunele Vrani și Răcșdia, beneficiar SC Compania Eoliană SA Oradea, aprobat prin HCL Vrani 13/2010 și HCL Răcșdia 28/2010;
-) Plan Urbanistic Zonal, Central eolian, Răcșdia, beneficiar SC Wind Energy Moment SRL, aprobat prin HCL 71/2011;
-) Plan Urbanistic Zonal Modificator, Amplasare parcuri eoliene 100MW în extravilanul comunelor Vrani și Răcșdia, beneficiar SC Compania Eoliană SA Oradea, aprobat prin HCL Vrani și HCL Răcșdia;
-) Plan Urbanistic de Detaliu, Hal metalic, Răcșdia, beneficiar SC Baf Fasero SRL, aprobat prin HCL 21/2012;
-) Plan Urbanistic de Detaliu, Construire clădire Păstrărie, Răcșdia, beneficiar Oneș Cămin, aprobat prin HCL 48/2012;
-) Plan Urbanistic de Detaliu, Pensiune turistică 3 margarete, Răcșdia, beneficiar SC Casa Verde Valmark SRL, aprobat prin HCL 59/2012;
-) Plan Urbanistic Zonal, Turbine eoliene, Răcșdia, beneficiar Comuna Răcșdia, aprobat prin HCL 73/2013;
-) Plan Urbanistic Zonal, Construire locuințe, Răcșdia, beneficiar Comuna Răcșdia, aprobat în 2015;

1.3.2. Studii de fundamentare întocmite concomitent cu PUG

Concomitent cu prezentul PUG au fost întocmite următoarele studii de fundamentare:

-) **Reambularea suportului topo-cadastral al comunei Răcșdia**, sc. 1:5000, întocmit de P.F.A. Tolcea Ovidiu, Dumbrăvița, jud. Timiș.
-) **Condiții geotehnice și hidrogeologice.**
-) **Studiul de fundamentare pentru definirea, instituirea și delimitarea zonelor protejate care cuprind patrimoniu arheologic** pentru localitatea Răcșdia, comuna Răcșdia, județul Caraș Severin, perimetru "Răcșdia – P.U.G", întocmit de Universitatea de Vest Timișoara și Asociația ArheoVest Timișoara.
-) **Studiul istoric și urbanistic-arhitectural al comunei Răcșdia, jud. Caraș Severin, în vederea definirii zonelor construite protejate**, întocmit de SC Iceberg SRL Timișoara împreună cu Specialist MCC dr. Arh. Liliana Roșu.
-) **Protecția mediului, riscuri naturale și antropice**, întocmit de SC Phoebus Adviser SRL Timișoara.
-) **Tipuri de proprietate**, întocmit de P.F.A. Tolcea Ovidiu, Dumbrăvița, jud. Timiș.
-) **Evoluția socio-demografică**, întocmit de SC Iceberg SRL Timișoara.

1.3.3. Date statistice

În vederea elaborării prezentei documentații a fost necesară cumularea de date statistice din mai multe surse după cum urmează.

Cele mai importante date statistice au fost preluate de la Institutul Național de Statistică, Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin, acestea privind domeniile demografic (recensăminte și date actuale), structura populației, statistici teritoriale generale – fișa comunei Racădia, statistici ale fondului construit, situația echipării edilitare, statistici referitoare la forța de muncă, statistici referitoare la nivelul de educație.

La nivel județean s-au cules date statistice de la următoarele instituții:

-) Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Caraș-Severin,
-) Oficiul pentru Registrul Comerțului Caraș-Severin,
-) Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Caraș-Severin,
-) Direcția pentru Agricultură Caraș-Severin

La nivel local, s-au preluat date statistice de la Primăria Racădia.

1.3.4. Proiecte de investiții ce privesc dezvoltarea localităților

În ceea ce privește proiectele de investiții pentru dezvoltarea localităților, se precizează următoarele:

-) **"Natura și recreere", "Sport și timp liber", "Timp liber"** - proiecte derulate prin ARDDZI, care constau în amenajarea unui spațiu de festivități și de agrement în Parcul cu castani din Racădia și a unei săli multifuncționale în Racădia, fiecare în valoare de 23.000 lei; investiție implementată
-) **"Cultura și recreere"** - proiect în valoare de 54.000 lei, depus la ARDDZI în 2011, aprobat în 2011, finanțat în 2012 - constă în reabilitarea Caminului cultural din Vraniut; investiție implementată
-) **Reabilitarea podului de pe drumul Saschii** - proiect depus prin OG 7 și realizat în 2010, în valoare de 171.078 lei și reabilitarea podului de pe Paraul Racădiuța în valoare de 49.500 lei din bugetul local;
-) **Renovarea locaselor de cult:** Biserica Ortodoxă din Racădia - 1600 lei, Biserica Ortodoxă din Vraniut - 6000 lei, Biserica Baptista din Racădia - 2000 lei, toate din bugetul local; investiții implementate în 2009-2010;
-) **Reparații interioare la clădirea fostului CAP din Vraniut** (clădirea Primăriei) - 12.600 lei, renovarea interiorului Caminului Cultural din Racădia-110.000 lei, reparații la acoperișul clădirii fostului IAS din Racădia-81.500 lei și reparații la acoperișul Caminului Cultural din Racădia, tot din bugetul local; investiții implementate
-) **Construire sala de sport cu 150 de locuri în Racădia**, proiect guvernamental, derulat prin CNI, aprobat în 2011;
-) **Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de exploatare agricolă în comuna Racădia** - proiect derulat prin PNDR, FEADR, măsura 125- în valoare de 955.760 euro- eligibil; investiție implementată
-) **Înființare centru local de informare turistică în comuna Racădia** - proiect derulat prin PNDR, FEADR, măsura 313- în valoare de 192.610 euro-eligibil; investiție implementată

- J) **Ne regasim fratii romani** - proiect derulat prin programul "Tineret in actiune", actiunea 3.1- Tineri in lume-Schimburi de tineri. Bugetul proiectului este de 21823 euro din care 800 euro-contributie proprie; investitie implementat
- J) Începand din noiembrie 2013 Comuna Racasdia a derulat, prin PNDR, masura 322- proiectul integrat ce prevede construirea unei retele de alimentare cu apa, statie de epurare, canalizare menajera, pod peste paraul Ciclova, Centru tip After School si reabilitarea Caminului cultural din Racasdia. Proiectul in valoare totala de 12.896.312 lei , din care 10.008.812 lei eligibil si 2.887.500 lei neeligibil, presupune ca partea de proiectare si de executie a lucrarilor pentru toate obiectivele specificate sa fie finalizata intr-o perioada de 17 luni. Investitiile sunt implementate.
- J) **Alimentare cu ap în localitatea R c dia**, jud. Cara Severin, SF 2008; investitie implementat
- J) **Canalizare menajer și stație de epurare R c dia**, com. R c dia, jud. Caraș Severin, SF 2009; investitie implementat
- J) **Extindere rețea de alimentare cu apă și canalizare cu branșamente**, în localitatea R c dia, comuna R c dia, jud. Cara Severin, PT 2016; investitie în curs de implementare
- J) A fost depus un proiect in cadrul Programului "Schema de granturi mici - LOCAL " a FRDS, Proiectul se intituleaza "**Plan de actiune pentru romii din Comuna Racasdia**" si are o valoare totala de 251870 lei. Proiectul isi propune imbunatatirea situatiei romilor prin infiintarea unui centru educational , in care vor fi organizate cursuri de invatare a limbii engleze, de folosire a calculatorului, de dobandire practica a cunostiintelor si a abilitatilor de cantat la diverse instrumente muzicale , precum si organizarea de campanii de informare privind necesitatea definitivarii educatiei scolare si educatie sanitara. Investitia este in curs de implementare
- J) A fost depus in cadrul " Programului prioritar national pentru reabilitarea si modernizarea asezamintelor culturale din mediul rural" si se afla pe lista cererilor selectate pentru finantare de catre guvernul Romaniei. Proiectul ce presupune **reabilitarea si dotarea caminului cultural din Vraniut** urmeaza sa se construiasca prin Compania Nationala Investitiilor; investitia sa afl în curs de implementare

1.3.5. Suportul topografic PUG

În vederea întocmirii prezentei documentații s-a folosit suportul topografic preluat de la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Caraș Severin, precum și reambularea acestuia după cum urmează :

- J) Harta topografică editată de Direcția Topografică Militară , nesecret , ediția 1973, sc. 1:25 000, zona R c dia;
- J) Plan cadastral de ansamblu al teritoriului administrativ al comunei R c dia, ediția 1981, sc. 1:10 000;
- J) Planul cadastral al localității R c șdia, ediția 1982, sc. 1:2 000;
- J) Planul cadastral al localității Vraniuț, ediția 1982, sc. 1:2 000;
- J) Ortofotoplanuri georeferențiate, zona R c dia, ediția 2006;
- J) Reambulare suport cadastral digital, plan întocmit de TOLCEA OVIDIU P.F.A, în anul 2016, sc. 1:5 000.

1.3.6. Alte surse

Generale.

Emilian Novacoviciu, *Monografia Comunei R c dia Jud. Cara -Severin de la anul 1777-1922*, Oravița, 1923, Tipografia Felix Weiss.

Ioan Albu, *Comuna R C DIA, studiu de geografie uman i economic*, manuscris, Timi oara, 1998.

C t lin Daniel Ciorîng , *Monografia Localit ții R c dia*, lucrare de atestat la Seminarul Teologic Ortodox "Episcop Ioan Popasu", Caransebe , 2014

Istorie.

Dumitru ȚEICU, *Districtul medieval Ilidia*, În: *Istoria ca datorie. Omagiu academicianului Ioan-Aurel Pop la împlinirea vârstei de 60 de ani*, coord. Ioan Bolovan, Ovidiu Ghitta, Academia Româna – Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2015, 1083 pg.;

Dumitru ȚEICU, *Moara de ap din Banat*, editori. Dumitru Țeicu, Peter Hugel, Colecția Patrimonium arheologic i etnografic al banatului, Seria Repertorii, Editori: Muzeul Banatului Montan, Reșița și Complexul Muzeal Arad, Arad, Editura Presa Universitar Clujean , Cluj-Napoca, 2012, 393 pg.; ISBN 978-973-595-393-5

MÁLYUSZ Elemér, *Zsigmondkori oklevéltár*, vol. II (1400–1410): Els rész (1400–1406), Magyar Országos Levéltár kiadványai, II., Forráskiadványok, 3., Budapest, 1956, XXV + [3] + 658 pg.

Ioan HA EGAN, Ligia BOLDEA, Dumitru EICU, *Cronologia Banatului*, Vol. II. Partea 1: *Banatul între 934–1552*, Academia Româna , Filiala Timi oara, Institutul de Cercetari Socio-Umane „Titu Maiorescu”, Biblioteca Banatica, Seria Historica, Numerus IV, Ed. Banatul i Artpress, Timi oara, 2006, 398 pg., ISBN 973-7836-56-1, 973-97121-0-3, 973-7837-72-3;

Ioan HA EGAN, *Cronologia Banatului*, Vol. 2. Partea 2: *Vilayetul de Timi oara: 1552-1716*, Academia Româna Filiala Timi oara, Institutul de Cercetari Socio-Umane „Titu Maiorescu” (sic!), Editura Banatul & Artpress, Timi oara, 2005, 371 pg., ISBN 973-7836-56-1, 973-97121-6-9, 973-7836-54-5;

PESTY Frigyes, *Krassó vármegye története*, II/1, Budapest, 1884

ENGEL Pál, *A temesvári és moldovai szandzsák törökkori települései (1554 -1579)*, Dél - Alföldi Évszázadok, 8, Szeged, 1996, 187 pg. + 1 hart (reconstituire: ENGEL Pál, desen: KRATOCHWILL Mátyás, Cartographia Kft, Budapest, 1996, 60 x 60 cm, color, scara 1:2.000.000), ISSN 0237-4587, ISBN 963 7237 24 0;

Török-magyarkori történelmi emlékek. Els osztály: Okmánytár, IX. / Török-magyarkori állam-okmánytár, Szerkeszték és jegyzetekkel ellátták SZILÁDY Áron és SZILÁGYI Sándor, Hetedik kötet., Pest, 1872, Nyomatott az Athenaeum nyomdájában, Eggenberger Ferdinánd Akadémiai Könyvárusnál., 645 + [1] + 82 pg.

SZENTKLÁRAY Jen , *Száz év Dél-Magyarország újabb történetéb I: 1779-t I napjainkig: tekintettel a III. Károly és Mária Terézia korabeli elzményekre*, Temesvár, Csanád-Egyházmegyei Könyvnyomda, 1879 (editio secunda, Históriaantik Könyvesház Kiadó, 2012, ISBN 5992400000436), XV + 520 pg. + 3 Kt.-Beil.;

Vasile Duda (coordonator), Ioan Hațegan, Sorin Berghian, Constantin C. Gomboș, Mariana Cernicova, *Din cronologia județului Timiș*, Editura Marineasa, Timi oara, 2004 (Ediția a 2-a, Editura Orizonturi universitare, Timi oara, 2006, 362 pg.), 516 pg., ISBN 973-631-134-1;

Bujor SURDU, *Aspecte privitoare la situa ia Banatului în 1743*, În: *Anuarul Institutului de Istorie din Cluj*, vol. XIII (1970), Academia Republicii Socialiste România, Filiala Cluj, Editura Academiei Republicii Socialiste România, p. [7/1] 62/68;

I. D. Suci, R. Constantinescu, *Documente privitoare la istoria Mitropoliei Banatului*, vol. I, Timi oara, 1980,

Sofronie Liuba, Aurel Iana, *Topografia satului i hotarului [R c dia?] apud Nicolae ILIE IU, Monografia istoric a Banatului: jude ul Cara*, Colecția "Restituiri Istoriografice" (Dumitru Țeicu, Minodora Damian), Muzeul Banatului Montan, Ed. Mica Valahie, 2011, 425 pg, ISBN 6068304396, 9786068304397;

KOVÁCH Géza, *A Bánság demográfiai és gazdasági fejl dése (1716 – 1848)*, Dél - Alföldi Évszázadok, 11, Csongrád Megyei Levéltar, Szeged, 1998, 370 pg., ISSN 0237-4587, ISBN 963 7237 35 6;

Martha REMER CONNOR, *Germans & Hungarians: 1828 land census, Krasso County, Hungary [Now in Romania]*, Las Vegas, 1998, XVIII + 260 + [2] pg.;

NAGY Ludovicus, *Notitiae politico-geographico-statisticae inclyti regni Hungariae partiumque eidem adnexarum*, tomus primus, Buda, 1828, tomus secundus, Buda, 1829; vol. I,

Anuarul Socec al României-Mari, Ed. Socec & Co., Vol. II, Bucure ti, 1924–'25.

www.banaterra.eu

<http://ran.cimec.ro> - Repertoriul Arheologic Na ional

H r i i planuri istorice.

Reconstituirea Vilayertului de Timi oara.

(ENGEL Pál, KRATOCHWILL Mátyás, 60 × 60 cm, 1:2000000, Cartographia Kft, Budapest, 1996)

Bewohnte Dorffer / Ohnbewohnte Dorffer oder Prædien / Districts granitz \ Mas stab von 6000. Geometrischen Schritten, Zweyen Stunden, oder Einer Teütschen Meil.

Hart manuscris, copie color, 87 × 57,5 cm, scara [1:122000], disponibil la Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Budapest, HU • B IX Ausztria–Magyarország • B IX a politikai, közigazgatási térképek (XVI. századtól 1918-ig), cota B IX a 668.

Mappa \ Von dem \ Ujypallanker District. \ Worinen Alle Bewohnte Dorffschafften Sambt denen Prædien, Flüssen, bach und \ Waldungen Enthalten nach Vorgenommener Geometrischer Accurater Abmessung im Jahr, 1724.

H rți de tip Mercy, 1923-25

Prima Ridicare Topografic Militar , Iozefina - Josephinische Landesaufnahme, 1769-1772, (Sectio 168)

A Doua Ridicare Topografic Militar , 1780

[Christoph] GLASER, [*Plan des Temeswarer Bannatths ...*], hart manuscris color, 147 x 170 cm, scara 1:136800, disponibil la Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Budapest, HU • B IX Ausztria–Magyarország • B IX a politikai, közigazgatási térképek (XVI. századtól 1918-ig), cota B IX a 578.

Geografie.

Universitatea din București, Institutul de Geografie (1983), *Geografia României. Volumul I. Geografia Fizic*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 662 pag.;

Institutul de Cercetări pentru Pedologie și Agrochimie (1987), *Metodologia Elaborării Studiilor Pedologice. Partea a II-a – Elaborarea studiilor pedologice în diferite scopuri*, Centrul de material didactic și propagandă agricol. Redacția de propagandă tehnică agricolă, București, 71 pag.;

Academia Română. Institutul de Geografie (1992), *Geografia României. Volumul IV. Regiunile Pericarpatice: Dealurile și Câmpia Banatului și Crișanei, Podișul Mehedinți, Subcarpații, Piemontul Getic, Podișul Moldovei*, Editura Academiei Române, București, 580 pag.;

Ianoș Gh., Pușc I. (1998), *Solurile Banatului. Volumul III. Prezentare cartografică a solurilor agricole*, Editura Mirton, Timișoara, 37 pag.;

Horak P. (2000), *Lucrare de diplomă. Relieful carstic și calcaros din Munții Aninei*, Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Chimie-Biologie-Geografie, Secția Geografie, Timișoara, 137 pag.;

Mihalca Doina, Stanciu Eugenia (1996), *Particularități ale regimului eolian în Banat ca reflectare a influenței reliefului*, Analele Universității de Vest, Geografie, volumul 6, Timișoara, pag. 33-39;

Pop Grigor P. (2005), *România. Dealurile de Vest și Câmpia de Vest*, Editura Universității din Oradea, Oradea, 176 pag.;

Posea G., Popescu N., Ielenicz M. (1974), *Relieful României*, Editura Științific , Bucure ti, 483 pag.;

Ț r u D., Luca M. (2002), *Panoptic al comunelor b n țene din perspectiv pedologic* , Editura Marineasa, Timi oara, 265 pag.;

Ț r u D., Dicu D. (2014), *Cartarea i bonitarea solurilor/terenurilor. Note de curs*, UNIVERSITATEA DE TIIN E AGRICOLE I MEDICIN VETERINAR A BANATULUI „REGELE MIHAI I AL ROMÂNIEI” DIN TIMI OARA FACULTATEA DE AGRICULTUR , Timi oara, 180 pag.;

Wascher, D.M. (ed). (2005) *European Landscape Character Areas – Typologies, Cartography and Indicators for the Assessment of Sustainable Landscapes*. Final Project Report as deliverable from the EU's Accompanying Measure project *European Landscape Character Assessment Initiative (ELCAI)*, funded under the 5th Framework Programme on Energy, Environment and Sustainable Development (4.2.2), x + 150 pp.;

Republica Socialist România. Harta geologic , (1975), scara 1 : 50.000, Institutul de Geologie i Geofizic , Foaia 121c Oravița L-34-104-C;

Republica Socialist România. Harta geologic , (1973), scara 1 : 50.000, Institutul Geologic, Foaia 139a Sasca L-34-116-A;

Republica Socialist România. Harta neotectonic , (1971), scara 1 : 1.000.000, Institutul Geologic, Atlas geologic foaia nr. 7;

Republica Socialist România. Harta mi c rilor crustale verticale recente, (1977), scara 1 : 1.000.000, Institutul de Geologie i Geofizic ;

Amenajarea teritoriului i urbanism.

<http://rapp.gov.rs/sr-Latn-CS> - planuri spațiale naționale și regionale Republica Serbia

2. STUDIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

2.1. Evoluție

2.1.1. Evoluția în timp a unității teritoriale administrative

Denumiri ale localităților de-a lungul istoriei și a evoluției dispărute din teritoriul administrativ.

-) *Riqaštiya, Raqaštiya, Rakustia, Rakastie, Rakaschitta, Rakastie, Rakaschdia, Rakaszta, Rakasdia, Rakasdin, Rakazsdia, Răcșidia.*
-) *Vranjevac, Vranjoc, Wrangez, Vranjocz, Vranjocz, Vranjuza, Wraniuz, Vranjutz, Vranjucs, Vranjutz, Vraniuț.*

Cronologia evenimentelor.

101–106: războaiele romanilor cu dacii. O parte a Daciei devine provincie romană. Zona localităților Răcșidia și Vraniuț a aparținut provinciei Dacia.

169: este înființat de către împăratul Marcus Aurelius provincia Dacia Malvensis de care aparține și regiunea din vestul Banatului.

267–8/271: retragerea romanilor din Dacia.

sec. IV: 4 tezaure și loturi încheiate cu monede emise între 337-341 și un tezaur/lot încheiat cu monede emise între anii 351–354 AD sunt găsite la Răcșidia. Specialități încă nu s-au pus de acord asupra condițiilor în care aceste tezaure au fost găsite, câte au fost și a semnificațiilor lor.

408–20: printr-o trundere a hunilor în Câmpia Panonică și supunerea gepizilor. Banatul de câmpie este sub control hun.

420–34: atacuri hunice spre zona Dunării.

824: zona Banatului intră sub control bulgar.

896: intrarea triburilor maghiare în Câmpia Panonică.

~927: ducele Gladst pânze independent Banatul, de la râul Mureș până la cetatea Horom.

1200: Weytech, din neamul Chanad, care este comite al curții regale și comite de Caraș / Krasso, este martor al unei dării regale. Aceasta este prima atestare documentară a comitatului Caraș, de care aparține și zona Răcșidia–Vraniuț.

20.03.1223 (Roma): Papa Honorius al III-lea o ia în grija sa apostolică pe regina Margareta [* 1175; † ?], văduva împăratului bizantin Isaac II Angelos, fiica regelui Bela al III-lea, și posesiunile sale: cetatea și domeniul Kovin, predia regală *Elyad* (Ilidia) etc. Se pare că moșia regală *Elyad* fusese parte a dotei primite în anul 1185 de la regele Bela al III-lea¹.

1248: voievodul transilvănean² Lărinț / Laurențiu (Aba sau Kán?) este prezent la Ilidia / *Yliad*.

1312: este atestat documentar viitorul district³ valah Ilidia (sub forma *comitatu de Elyed*) și cetatea regală Ilidia. Răcșidia și Vraniuț fac parte din acest district.

1317: este atestat primul castelan al cetății Ilidia în persoana magistrului Ioan, fiul lui Henc(h) (Hencfi János)⁴.

¹ Dumitru ȚEICU, Districtul medieval Ilidia, în: Istoria ca datorie. Omagiu academicianului Ioan-Aurel Pop la împlinirea vârstei de 60 de ani, coord. Ioan Bolovan, Ovidiu Ghitta, Academia Română – Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2015, 1083 pg.; pp. 441–449.

² între ~1242–52.

³ atestarea documentară directă a districtului se face în anul 1342 (în districtul de Elyed).

⁴ partizan al lui Carol Robert de Anjou, conducător (rector) al cetății și orașului Buda, castelan al două cetăți (i

27.06.1319: castelan al cet ții Ilidia este Tamás, fiul lui Kartali Bertalan.

5.06.1325–'26: *castelanus de Sebus et Elyed* / castelan al cet ții Ilidia (și Sebeș) este Posa de Szer.

8.11.1352: comitele de Caraș, Posa de Szer, se află la Ilidia.

>**1360:** cetatea Ilidia aparține de comitatul Caraș.

18.05.1363: *Gregorio* și *Mychaele* sunt *vice Castellani eiusdem de Ilyed*⁵. Apare și *villam Illyed*.

16.03.1382: Nicolae, fiul lui Dominic, este indicat drept fost *castelano dicti castru Ellyed*.

20.–28.07.1396: regele Sigismund de Luxemburg trece, împreună cu o parte a armatei, prin Timișoara în drumul său spre Nicopolis. Cruciații occidentali merg de-a lungul Dunării, pe malul stâng.

1404: lupte cu turcii pe Dunăre. Numirea florentinului Filippo SCOLARI (Philippo Spanno, alias Pipo de Ozora) în funcția de comite de Timișoara, Cenad, Arad, Caraș, Cuvin, apoi ca ban de Severin. Va deține aceste funcții până la moartea sa în 1426. Aduce umanismul și renașterea italiană în Banat și la Timișoara; este un excelent diplomat și conducător de oști.

1428: Sigismund de Luxemburg este tot anul în Banat, în încercarea de a întări linia Dunării; astfel, în ianuarie este la Belgrad, în februarie la Pojejena, Kovin și Târnova, în martie la Târnova, în aprilie la Horom (Stara Palanka) și Kovin, în mai la Golubac în timpul campaniei militare, în iunie la Ilidia, Golubac și Kovin, în iulie la Kovin, în august la Ilidia (24–25) și Kovin, în septembrie la Ilidia (7–8, 11–12) și Vršina, în octombrie la Caransebeș, în octombrie la Mehadia, Belgrad și din nou Mehadia, iar în decembrie la Timișoara și Lipova. Multe cuceriri a fost regele prin Banat, dar o prezență exclusivă aici, timp de un an de zile, nu s-a mai întâmplat. Fiecare sa aici este o urmare a eșecurilor campaniilor sale ofensive. Regele dorește să consolideze linia fluviului și acordă districtelor benedictine numeroase privilegii⁶.

31.08.1428: Din tabăra de la Ilidia, regele Sigismund de Luxemburg le cere nobililor regatului săvin în Banat cu toți oamenii de care dispun, pentru apărarea regiunilor dunărene, atacate de otomani.

9.10.1429: Regele Sigismund de Luxemburg încredințază apărarea Dunării benedictinilor cavalerilor teutoni, care încep organizarea militară a regiunii și îi subordonează forțele militare locale. Potrivit datelor, zona avea 24 puncte strategice cu 12 cetăți și 4623 apărători. Dintre acestea, trei districte — Mehadia, Almaj și Ilidia — ofereau 2817 oameni adică 60,93 % (643 cnezi, 2066 țărani, 62 pelerini de drumuri și 46 olciari), iar garnizoanele regale aveau 1806 apărători. În cetatea Ilidia erau 126 de cnezi și 450 țărani aflați în pertinențele sale.

~**1437:** Jacob este vice-castelan de Ilidia (DL 48217).

>**1437:** soarta cetății Ilidia este învâluită în mister.

1454: districtul Ilidia (*Illyed*) aparține de comitatul Timiș⁷.

22.01.1451: Ioan de Hunedoara convoacă o adunare generală a obștii nobililor și cnezilor din cele apte districte românești, care începe pe 13 ianuarie, la Caransebeș. Cu acest prilej se judecă multe dintre procesele dintre aceștia, dintre ei și țărani. Un exemplu: Ioan de Sylisthe, din districtul Almaj, arată că actele de donație a

Óvár), comite de Moson (1317–'35), proprietar al cetății și domeniului Simontornya, magnat. În 19.01.1324 apare doar drept castelan de Óvár.

⁵ aceștia, împreună cu comitele de Cuvin, au luat cu forță un număr de iobagi de pe posesiunea Kuuesd și au exploatat în mod abuziv pământurile și fânele de pe această posesiune și din satul Zakalari (Socolari).

⁶ Ioan HA EGAN, Ligia BOLDEA, Dumitru EICU, *Cronologia Banatului*, Vol. II. Partea 1: Banatul între 934–1552, Academia Română, Filiala Timișoara, Institutul de Cercetări Socio-Umane „Titu Maiorescu” (sic!), Biblioteca Banatica, Seria Historica, Numerus IV, Ed. Banatul și Artpress, Timișoara, 2006, 398 pg., ISBN 973-7836-56-1, 973-97121-0-3, 973-7837-72-3; pp. 202–203.

⁷ PESTY Frigyes, *Krassó vármegye története*, II/1, Budapest, 1884, p. 226.

regelui Albert pentru familia Cerna au fost pierdute cu prilejul unei incursiuni otomane și solicită reconstituirea lor prin jurământul unor nobili și cnezi, câte trei din fiecare district. Delegații districtelor Alm j, Bârzava, Cara ova, Caransebe , Ilidia, Lugoj și Mehadia adevăresc faptul iar capitlul din Arad îl întărește printr-un document.

29.08.1457: Decretul regelui Ladislau V pentru confirmarea privilegiilor celor opt districte românești din Banat. Potrivit diplomei regale, districtele Caransebe , Mehadia, Alm j, Lugoj, Cara ova, Ilidia, Comiat și Bârzava rămân unite și dispun de următoarele drepturi: regele nu poate dăruia străinilor pământ sau vite pe aceste teritorii decât cu acordul nobililor și cnezilor români bătăiești; nici regele nu poate despărți administrativ și juridic aceste opt districte; acestea aveau un pretor, iar atunci când funcționarii districtuali aveau de încasat amenzi, ei nu puteau lua împlicinatului caii, vitele și armele; amenda putea fi încasată doar atunci când executorul se deplasa împreună cu pretorul românilor la fața locului; nobilii și cnezii români sunt scutiți de dare; nobilimea românească a districtelor este egală cu restul nobilimii din regat. Sunt recunoscute vechile legi și obiceiuri cutumiare românești. Toate aceste privilegii se datorează efortului militar extraordinar pe care obținut districtele l-au făcut și-l face pentru apărarea Banatului în fața oricărui dușman, dar mai ales a turcilor otomani. În fond, acest decret nu face altceva decât să confirme mai vechile privilegii acordate de regii Ungariei unuia sau altuia dintre aceste districte⁸.

18.04.1464: Regele Matia Corvin donează nobililor Ioan, George, Mihai, alt George, de Vrani (Wran), posesiunile numite Werbolcz, Marinkolcz, Dichyn (Jitin), Thywko (Ciuchici), Iwgoth/Lwgoth(?) și Cheglo (Ciclova?) din comitatul Cara (Crasso), districtul Ilidia (Illyed), pentru faptele lor de arme. Pe 8 septembrie capitlul din Arad îi introduce în posesia lor⁹.

18.08.1491: o nouă incursiune otomană ajunge în toate părțile Banatului, până la Mureș; trupele se întorc nestingherite la sudul Dunării, forțele locale fiind angrenate în conflictele dinastice din alte părți ale regatului.

24–25.09.1551: Otomanii asediază și cuceresc cetatea Becicherecu Mare (azi, Zrenjanin, RS). Acum se înființează primul *sanj q* (*sandjak* / sangeac; unitate militară și administrativă otomană) de pe teritoriul Banatului, cel de la Beșej–Becicherecu Mare, iar primul *sanj q bei* este Kasâmpaș. Ca teritoriu, *sanj qul* cuprinde zonele Beșej, Becicherecu Mare, Ciacova, Semlacu Mic, Ilidia¹⁰ (și zona Răcșida–Vrâniș).

25.06.–27.07.1552: cucerirea cetății Timișoara de către otomani. Banatul de câmpie (și zona Răcșida–Vrâniș) trece, pentru 164 de ani, în stăpânire otomană.

1554: conform defterului otoman¹¹, în satul *Riqaştıya* (Răcșida) sunt 125 de hane¹² iar *Vranjevac* (și *Vranyoc* / i.e. Vrâniș) este doar o pustă nelocuită. Ambele se află în

⁸ Ioan HA EGAN, Ligia BOLDEA, Dumitru EICU, Cronologia Banatului, Vol. II. Partea 1: Banatul între 934–1552, Academia Română, Filiala Timișoara, Institutul de Cercetări Socio-Umane „Titu Maiorescu” (sic!), Biblioteca Banatică, Seria Historică, Numerus IV, Ed. Banatul și Artpress, Timișoara, 2006, 398 pg., ISBN 973-7836-56-1, 973-97121-0-3, 973-7837-72-3; pp. 250–251.

⁹ PESTY Frigyes, A Szövény vármegyei hajdani oláh kerületek, Budapest, 1876, 84 pg.; pp. 77–78.

¹⁰ DÁVID Géza, Kászmiv vojvoda, bég és pasa, În: Keletkutatás, Budapest, partea I, 1995, pp. 51–66 și partea a II-a în 1996, pp. 41–53; I, 1995, p. 47; Ioan HA EGAN, Ligia BOLDEA, Dumitru EICU, Cronologia Banatului, Vol. II. Partea 1: Banatul între 934–1552, Academia Română, Filiala Timișoara, Institutul de Cercetări Socio-Umane „Titu Maiorescu” (sic!), Biblioteca Banatică, Seria Historică, Numerus IV, Ed. Banatul și Artpress, Timișoara, 2006, 398 pg., ISBN 973-7836-56-1, 973-97121-0-3, 973-7837-72-3; pp. 351–352.

¹¹ ENGEL Pál, A temesvári és moldovai szandzsák törökori települései (1554 -1579), Dél - Alföldi Évszázadok, 8, Szeged, 1996, 187 pg. + 1 hartă (reconstituire: ENGEL Pál, desen: KRATOCHWILL Mátyás, Cartographia Kft, Budapest, 1996, 60 × 60 cm, color, scara 1:2.000.000), ISSN 0237-4587, ISBN 963 7237 24 0; p. 111.

¹² în sens larg, gospodării / familii (de răni) (vide Halil INALCIK, An Economic and Social History of the Ottoman Empire, Edited by Halil Inalcik with Doland Quataert, Volume One: 1300–1600, Cambridge University Press, 1997, 480 pg., ISBN 0 521 574560; p. xlvi); unitate fiscală (familială) (Cristina FENEAN, Vilayetul Timișoara (1552-1716), Academia Română, Institutul de Studii Sud-Est Europene, Editura Ariergarda (Seria Patrimoniu), Timișoara, 2014, 464 pg., ISBN 978-606-93821-0-3).

nahija Karasova – vitelniki / Cara –Vicinic din *sandjakul* Moldova, *vilayetul* Timi oara. Prin numărul populației, R c dia este pe locul doi în *nahija* Cara –Vicinic (după Ilidia cu 140 *hane*). La SV de R c dia, pe malul stâng al pârâului Ciclova, probabil se afla pusta Drago Silo / Drágo Szelo / Drago Selo (l.s.; *sat drag?*).

1569: conform defterului otoman, în Rıqaşıya sunt 80 de hane iar Viraniva (Vr niuț) este doar o pust . R c dia este cel mai populat sat din *nahija* Cara –Vicinic.

1579: conform defterului otoman, în Raqaşıya sunt 73 de hane iar Virano (Vr niuț) este doar o pust . R c dia este cel mai populat sat din *nahija* Cara –Vicinic.

14.09.1658: în tab ra de la Ineu, Köprülü Mehmed Pa a îl nume te principe al Transilvaniei pe Acatius de Nagy Barcsa¹³, banul de Lugoj/Caransebe (20/22.12.1644 - 11.10.1658). Zona Lugoj-Caransebe devine i ea otoman .

1688: În vara anului, trupele imperiale cuceresc zona din jurul localit ților Lugoj și Caransebe . În urm torii zece ani regiunea a fost aproape un continuu teatru de război de uzur , schimbându- i st pânul de câteva ori.

1690: iradeaua sultanal prin care se înf ptuie te prima – i singura – reform agrar din imperiul Otoman. Ț ranul este declarat proprietar al p mântului pe care-l lucrează , cu drept de mo tenire i de vânzare. Documentul este reînnoit în anul **1695**, cu scopul de a m ri capacitatea de ap rare a vilayetului de Timi oara¹⁴.

~1690-1700: în *Conscriptio districtum*¹⁵, document care a fost gă sit în arhiva lui Luigi Ferdinando, conte MARSIGLI, apar loclit țile *Rakastia* i *Vranjucz* din *Districtus Palanka*.

26.01.1699: tratatul de pace de la Karlowitz. Banatul r mâne otoman.

12.10.1716: garnizoana otoman capitulează . Banatul trece în posesiunea Casei de Habsburg.

1717 (toamna): în conscripția din acest an, zis a lui "Mercy", *Rakustia* are 125 de case și aparține de districtul Palanca. Doar Civlova (*Siklova*, 166) are mai multe case decât R c dia în întreg districtul Palanca. Tot de acest district aparține și *Wrangez* (Vr niuț) cu 48 de case¹⁶.

1718–'25: apar *Rakastie* i *Vranjocz* pe *Mappa \ Von dem \ Werschezer \ District. \ Worinnen alle bewohnte Dorffschaften, Sambt denen Prædien, Flussen, Morasten, Sandbergen \ gebürg und Waldungen enthalten, nach vorgenommener Geometrischer accurater abmessung. \ Im Jahr 1718. et 1725*¹⁷

1724: apar *Rakastia* i *Vranjocz*, împreună cu satele colonizate cu coloni ti din vestul Europei, *Hejerdorf*¹⁸ i *Freudenthal* pe harta districtului Palanca Nou (*Mappa \ Von*

¹³ Ákos/Acatius/Aco /Aca iu BARCSAI / BARCSAY / BARTSAI / BARCIE(?) / BĂRCIAN(?) / BÎRCEANU, BĂRCIANU(?), de Nagy Barcsa [*~1610, Hunyad megyében; † 30.06./eleje.07.1661, Répa falu közelében]; principe al Transilvaniei între 23.08./14.09./11.10.1658 - 08.1659 - i .12.1660 /06.01.1661.

¹⁴ Ioan HA EGAN, Cronologia Banatului, Vol. 2. Partea 2: Vilayetul de Timi oara: 1552-1716, Academia Română Filiala Timi oara, Institutul de Cercet ri Socio-Umane „Titu Maiorescu” (sic!), Editura Banatul & Artpress, Timi oara, 2005, 371 pg., ISBN 973-7836-56-1, 973-97121-6-9, 973-7836-54-5; pp. 264–265.

¹⁵ Török-magyarkori történelmi emlékek. Els őosztály: Okmánytár, IX. / Török-magyarkori állam-okmánytár, Szerkeszték és jegyzetekkel ellátták SZILÁDY Áron és SZILÁGYI Sándor, Hetedik kötet., Pest, 1872, Nyomatott az Athenaeum nyomdájában, Eggenberger Ferdinánd Akadémiai Könyvtársnál., 645 + [1] + 82 pg.; pp. 329–333, doc. nr. CCLXI; publicat cu comentarii de Pavel BINDER, Lista localit ților din Banat de la sfârșitul secolului al XVII-lea, În: Studii de istorie a Banatului, Vol. II, Universitatea din Timi oara, Timi oara, 1970, pp. 61–68.

Documentul se p strează în fondul Marsigli la Biblioteca Universitaria di Bologna, IT (Conscriptio districtum, idest Divisio nonnullorum districtuum Transylvaniae, Serviae, Bulgariae et Hungariae", Biblioteca Universitaria di Bologna, Codice BUB FM103 / Cod. 1044, Fondo Marsilli, Manoscritto 103, c. 396–489).

¹⁶ SZENTKLÁRAY Jen ő, Száz év Dél-Magyarország újabb történetéb ő: 1779-t ő napjainkig: tekintettel a III. Károly és Mária Terézia korabeli el őzményekre, Temesvár, Csanád-Egyházmegyei Könyvnyomda, 1879 (editio secunda, Históriaantik Könyvvesház Kiadó, 2012, ISBN 992400000436), XV + 520 pg. + 3 Kt.-Beil.; p. 24.

¹⁷ [Legenda:] Bewohnte Dorffer / Ohnbewohnte Dorffer oder Prædien / Districts granitz \ Mas stab von 6000. Geometrischen Schritten, Zweyen Stunden, oder Einer Teütschen Meil. Hart őmanuscris, copie color, 87 × 57,5 cm, scara [1:122000], disponibil ő la Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Budapest, HU • B IX Ausztria–Magyarország • B IX a politikai, közigazgatási térképek (XVI. századtól 1918-ig), cota B IX a 668.

¹⁸ Hejerdorf (azi, Iertof), care se va muta ulterior pe o nou ő locație la vest de Vr niuț.

dem \ Ujypallanker District. \ Worinen Alle Bewohnte Dorffschafften Sambt denen Prædien, Flüssen, bach und \ Waldungen Enthalten nach Vorgenommener Geometrischer Accurater Abmessung im Jahr, 1724.): Observ m c satul Vr niuț s-a mutat de la sud de pâraul Ciclova la nord de acesta. De asemenea, acum vedem reprezentate și morile de apă pentru prima oară (4 la R c dia, 3 la Vr niuț).

~1728: pe hârțile tip "Mercy" sunt trecute *Rakastie*¹⁹ și *Vranjocz*

1733: este ridicat prima biserică ortodoxă din lemn în R c dia având hramul *Adormirea Preasfintei N sc toare*.

1737–1/18.09.1739: război habsburgo–otoman. Germanii colonizați în sudul Banatului se refugiază în jurul cetății Timișoara și în nordul provinciei. Probabil cu această ocazie dispărea și satul *Freudenthal* situat la SV de R c dia.

1743²⁰: în descripția din acest an localitățile *Rakaschitta* și *Wranjuza*, din *Ujpalanker District*, sunt locuite de c tre *Wallachen*

1749: *Rakastie*

1753: *Rakasdia*

1757: în R c dia sunt 203 case²¹.

1762–'63: o nouă epidemie de ciumă. Satele sunt izolate de autorități.

1769 '72: conform *Josephinische Landesaufnahme (Sectio 168)*, în *Rakaschdia* locuiesc 318 familii iar în *Wraniuz* 135 de familii. La *Wraniuz* nu mai sunt de găsit morile de apă. Aspectul celor două localități este același tipic pentru un sat nesistematizat. Cele 7 mori de apă existente la R c dia în 1769 '72 (*Josephinische Landesaufnahme*)

1770–'78: în R c dia este ridicată nouă biserică ortodoxă construită din piatră și cărmidă, acoperită fiind cu indrile.

11.01.1772: Prin *Impopulationis Haupt*, un set de reguli urbanistice, se trece la sistematizarea (reorganizarea) satelor după criterii economice și edilitare²².

Cu această ocazie se prevede și obligativitatea plantării de pomi fructiferi în jurul casei.

1773: [Christoph] GLASER, [*Plan des Temeswarer Bannatths ...*]²³ *Rakaschdia* și *Wranjuz*

1776: tortura este abolită în Banat. În R c dia sunt 251 de case.

5.08.1779: se înființează comitatul Caraș. R c dia devine, cu unele intermitențe, reședință de plasă până în anul 1881, când sediul plasei se mută la Iam.

17.10.1780: *Conscriptio Urbarialis Banaticum*. În Banat se introduce cartea funciară,

¹⁹ există hârți din această familie pe care localitatea R c dia nu apare iar Vr niuț este trecut drept Uranio? (Uraniocz?) dar acest lucru nu înseamnă nimic.

²⁰ Bujor SURDU, Aspecte privitoare la situația Banatului în 1743, În: Anuarul Institutului de Istorie din Cluj, vol. XIII (1970), Academia Republicii Socialiste România, Filiala Cluj, Editura Academiei Republicii Socialiste România, p. [7/1] 62/68; p. 58/59.

²¹ I. D. Suci, R. Constantinescu, Documente privitoare la istoria Mitropoliei Banatului, vol. I, Timișoara, 1980, p. 236

²² În baza acestor regulamente a fost demarat un amplu program de sistematizare care a dus la reconfigurarea, reconstruirea și chiar strămutarea mai multor localități. Majoritatea satelor din Banat au fost reorganizate după aceste criterii. Coloniile nou înființate, proiectate în minime detalii înainte de a fi construite, respectau cu rigurozitate același set de reguli edilitare. Caracterul ordonat se înscria într-o logică administrativă precisă. Localitățile puteau fi astfel mai ușor controlate, se reducea riscul de criminalitate și se optimizau fluxurile economice.

Satele mici și răsfirate au fost comasate. Casele au fost ordonate la linie și dispuse direct la drum. Gospodăriile dispuneau fiecare de câte un lot aproximativ egal de teren pentru casă și dependențe. Străzile principale trebuiau să aibă o lățime minimă de 18–20 Klaften (34–38 m) iar cele laterale de cel puțin 11–15 m. Fiecare localitate a fost proiectată cu un centru civic unde se regăseau cele mai importante clădiri instituționale: biserică, școală, primărie, piață etc. Teritoriul constituit trebuia înconjurat de o pășune comună (care nu putea fi folosită pentru alte scopuri) și în fine de terenurile agricole (http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Impopulationis_Haupt_Instruction).

²³ hartă manuscrisă color, 147 x 170 cm, scara 1:136800, disponibilă la Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Budapest, HU • B IX Ausztria–Magyarország • B IX a politikai, közigazgatási térképek (XVI. századtól 1918-ig), cota B IX a 578.

dar i urbariul (valabil pân în 1848). O sesie ț r neasc întreg are 34 jug re (sic! iug re, din care 24 iug re sunt ar turi, 6 iug re fânețe, 3 iug re p uni, 1 jug r intravilan -n.m.), o jum tate are 19 jug re, sfertul de sesie are 11 jug re i optimea de sesie are 7 jug re; jug rul este considerat la 1600 de stânjeni p trați, adic 5750 metri p trați²⁴.

1781: secet cumplit în Banat. Comuna Vr niuț are școal confesional (înv ț tor Ioan Bibian).

1782: R c șdia are 372 familii și 376 de plățuri intravilane.

1784: importul lânii este interzis în Banat. Românii din partea sudic a Banatului țin o adunare politic la R c dia pentru a fixa atitudinea față de asupririle neme ilor unguri. Urmarea acestei adun ri este o r scoal în mai multe comune din Banat²⁵.

1785: *Rakasztia*

1786: În *Rakasdia* sunt 364 de familii (358 de iobagi, 6 jeleri cu cas , jeleri f r cas)²⁶. În *Vranyucz* sunt 199 de familii (197 de iobagi (3 cu o sesie întreg , 136 cu 1/2 de sesie, 56 cu 1/4 de sesie, 4 cu 1/8 de sesie, 9 jeleri), 2 jeleri cu cas , jeleri f r cas)²⁷.

1794: este ridicat biserica de azi din Vr niuț, cu hramul *Na terea Maicii Domnului*.

1799: *Rakasztia*

1803: este zugr vit biserica din R c dia.

1808: ... *nea au fost cu ger iute p n în 28 a lunii martie i ger sec ... i mult marv au murit d foame i d frig, iar meii toți au perit.*²⁸ Localitatea este atestat sub numele de *Rakasdia*.

1809: este pictat biserica de azi din Vr niuț de c tre Sima Iacsici i Popovici.

1814: cium în Banat. Cei 6 romano-catolici din *Rakasdin* i cei 4 din *Vranjutz* aparțin de parohia romano-catolic din Oravița.

1823: R c șdia avea 373 plățuri și case locuite (?)²⁹. Conform *Catalogus Venerabilis Cleri Dioecesis Csanadiensis pro Anno Domini 1825* sunt 1327 de locuitori în *Rakasdia* (10 romano-catolici i 1317 ortodoc i) în *Rakasdia* i 1103 în *Vranjutz* (9 romano-catolci i 1094 ortodoc i). În ambele localit ți sunt biserici ortodoxe.

1828: localitatea apare cu numele de ***Rakasdia*** în *Conscriptio Regnicolaris Krassoviensis*³⁰ având 410 (408?)³¹ familii care pl tesc taxe (345 iobagi³² (79 cu 1/2 de sesie, 238 cu 1/4 de sesie, 28 cu 1/8 de sesie), 56 jeleri cu cas , 6 jeleri f r

²⁴ Vasile DUDAȘ (coordonator), Ioan Hațegan, Sorin Berghian, Constantin C. Gomboș, Mariana Cernicova, Din cronologia județului Timiș, Editura Marineasa, Timișoara, 2004 (Ediția a 2-a, Editura Orizonturi universitare, Timi oara, 2006, 362 pg.), 516 pg., ISBN 973-631-134-1; p. 172.

²⁵ Sofronie Liuba, Aurel Iana, Topografia satului i hotarului [R c dia?] apud Nicolae ILIE IU, Monografia istoric a Banatului: jude ul Cara , Colecția "Restituiri Istoriografice" (Dumitru Ţeicu, Minodora Damian), Muzeul Banatului Montan, Ed. Mica Valahie, 2011, 425 pg, ISBN 6068304396, 9786068304397; p. 248.

²⁶ KOVÁCH Géza, A Bánság demográfiai és gazdasági fejl dése (1716 – 1848), Dél - Alföldi Évszázadok, 11, Csongrád Megyei Levéltar, Szeged, 1998, 370 pg., ISSN 0237-4587, ISBN 963 7237 35 6; p. 79.

²⁷ Ibidem, p. 80.

²⁸ Vasile DUDAȘ (coordonator), Ioan Hațegan, Sorin Berghian, Constantin C. Gomboș, Mariana Cernicova, Din cronologia județului Timiș, Editura Marineasa, Timișoara, 2004 (Ediția a 2-a, Editura Orizonturi universitare, Timi oara, 2006, 362 pg.), 516 pg., ISBN 973-631-134-1; p. 189.

²⁹ Emilian NOVACOVICIU, Monografia comunei R c sdia, jud. Caras-Severin, dela anul 1777-1922, Tipografia Felix Weiss, Oravița, 1923; p. 12.

Informațiile oferite de înv ț torul Novacovicu în monografia sa trebuie luate în considerare cu cea mai mare grij . De exemplu, el susține c în anul 1876 existau 567 de case i doar în anul 1908 num rul caselor trece peste 600 dar statistica ne indic deja 632 case în anul 1870, 614 în 1880 i 632 în 1898. Un alt exemplu; În a[nul] 1904 s-a ar tat în datele statistice de oficiul parochial suflete 3153. Ori statistica indic c vârful a fost atins în anul 1869 (3198 locuitori) iar la începutul sec. XX erau deja sub 3000 de locuitori (vide Anexa II).

³⁰ Martha REMER CONNOR, Germans & Hungarians: 1828 land census, Krasso County, Hungary [Now in Romania], Las Vegas, 1998, XVIII + 260 + [2] pg.; pp. 176–178: No. 158 – Rakasdia (vide Anexa IV); pp. 243–245: No. 212 – Vranyucs (vide Anexa V).

³¹ KOVÁCH Géza indic 408 dar Martha REMER CONNOR menționeaz 410.

³² ... nu se poate vorbi de iob gie tradițional , ci mai mult de contractuali ti de tip occidental. (Kovách, p. 352).

cas , 1 slug , 7 morari)³³. În R c dia sunt 398 tauri, 70 de vaci cu lapte, 84 vaci sterpe, 13 viței <2 ani, 22 viței >3 ani, 135 cai, 3501 oi, 477 porci, – capre³⁴.

În **Vranyucz** sunt 277 (278?)³⁵ familii care plătesc taxe (197 iobagi, 78 jeleri cu cas , 1 jeleri fără cas , 2 slugi). În Vr niuț sunt 343 tauri, 35 de vaci cu lapte, 40 vaci sterpe, 1 vițel <2 ani, 20 viței >3 ani, 62 cai, 2156 oi, 263 porci, – capre³⁶.

În același an, NAGY Ludovicus³⁷ menționează 395 de case în *Rakasdia* și 250 în *Vranyutz*, locuite de 1329, respectiv 1103 locuitori, dar statistica sa pare că este depășită. Ambele localități sunt în *Comitatus Krassoviensis*.

1836: în *Rakasdia* locuiesc 2290 de s teni (2273 ortodoc i, 17 romano-catolici).

În *Vranyucz* locuiesc 1652 de s teni (1650 ortodoc i, 2 romano-catolici).

1837: în *Rakasdia* locuiesc 2486 de s teni (2467 ortodoc i, 19 romano-catolici).

În *Vranyucz* locuiesc 1579 de s teni (1572 ortodoc i, 7 romano-catolici).

1838: în *Rakasdia* locuiesc 2188 de s teni (2168 ortodoc i, 20 romano-catolici).

Greu de imaginat ce s-a întâmplat în anii 1836–'38 de avem așa mari variații de populație la R c dia (2290–2486–2188). S fie statistica din anul 1837 greșită? Ori e vorba de un nou puseu de holeră? Ori ...?

1840: *Rakasdia* are 2689 locuitori (20 romano-catolici și 2669 ortodoc i).

1842: *Rakasdia* are 2801 locuitori (20 romano-catolici, 75(!) greco-catolici și 2706 ortodoc i).

Vranyutz are 1698 locuitori (4 romano-catolici, 11 greco-catolici, 1682 ortodoc i).

1845: *Rakasdia* are 2823 locuitori (10 romano-catolici, 81 greco-catolici și 2732 ortodoc i).

Vranyutz are 1720 locuitori (7 romano-catolici, 13 greco-catolici, 1700 ortodoc i).

1846–'54: R c dia beneficiază de prima cale ferată construită din țară (Oravița–Bazia).

1847: foamete în Banat.

Sunt atestați 2859 locuitori la *Rakasdia* (7 romano-catolici, 60 greco-catolici, 2787 ortodoc i și 5 iudei).

Sunt atestați 1743 locuitori la *Rakasdia* (4 romano-catolici, 1733 ortodoc i și 6 iudei).

4.03.1849: este promulgată constituția austriacă, care prevede constituirea provinciei autonome *Voivodina*

Sârbească și Banatul Timișan, cu conducere militară și civilă proprie. Capitala: Timișoara.

1852: *Rakásdia* are 2874 locuitori (9 romano-catolici, 2861 ortodoc i, 4 iudei).

Vrányucz are 1747 locuitori (6 romano-catolici, 1741 ortodoc i).

1854: se înființează *Biroul de poștă* și *Biroul de Telegramă* din Timișoara.

Rakásdia are 2916 locuitori (9 romano-catolici, 2903 ortodoc i, 4 iudei).

Vranyucz are 1680 locuitori (6 romano-catolici, 1674 ortodoc i).

1855: zona R c dia–Vr niuț trece, prin cumpănă, în proprietatea StEG (k. k. privilegierte österreichische Staatseisenbahn-Gesellschaft; de la 1.01.1883, se va numi Osztrák Magyar Államvasút-Társaság (OMÁV) / privilegierte österreichisch-ungarische Staatseisenbahn-Gesellschaft). Până acum zona fusese în proprietatea

³³ KOVÁCH Géza, A Bánság demográfiai és gazdasági fejlődése (1716 – 1848), Dél - Alföldi Évszázadok, 11, Csongrád Megyei Levéltár, Szeged, 1998, 370 pg., ISSN 0237-4587, ISBN 963 7237 35 6.

³⁴ Ibidem, p. 152.

³⁵ KOVÁCH Géza indică 278 dar Martha REMER CONNOR menționează 277.

³⁶ Ibidem, p. 153.

³⁷ NAGY Ludovicus, Notitiae politico-geographico-statisticae incltyi regni Hungariae partiumque eidem adnexarum, tomus primus, Buda, 1828, tomus secundus, Buda, 1829; vol. I, p. 184, 185.

erariului.

1.11.1856: se trece la transportul persoanelor pe calea ferată. Trenul pleacă zilnic din Oravița la ora 7 și ajungea la Bazia la ora 10:02. Călătoria de întoarcere se desfășura între 13:30 și 16:38.

1857: *Rakasdia* are 2997 locuitori (8 romano-catolici, 2980 ortodocși, 9 iudei).

Vranyucz are 1667 locuitori (5 romano-catolici, 1656 ortodocși, 6 iudei).

1860: *Rakasdia* are 2989 locuitori (12 romano-catolici, 2968 ortodocși, 9 iudei).

Vrányucz are 1661 locuitori (5 romano-catolici, 1650 ortodocși, 6 iudei).

27.12.1860: împăratul Franz Josef I semnează decretul prin care *Voivodina Sârbească* și *Banatul Timișan* sunt încorporate la Ungaria.

1862: se montează un ceas în turnul bisericii din *Rakasdia*.

Rakasdia are 2981 locuitori (12 romano-catolici, 2960 ortodocși, 9 iudei).

Vranyucz are 1630 locuitori (4 romano-catolici, 1620 ortodocși, 6 iudei).

1864: *Rakasdia* are 2890 locuitori (10 romano-catolici, 2870 ortodocși, 10 iudei).

Vranyutz / Vrányutz are 1626 locuitori (2 romano-catolici, 1620 ortodocși, 4 iudei).

17.02.1867: pactul dualist austro-ungar. Ausgleich. Formarea Dublei Monarhii Austro-Ungare.

1868: prin legea nr. 38 se prevede obligativitatea învățământului elementar în Ungaria (decree în Banat). În *Vranyucz* se construiește o școală.

Acoperișul bisericii din *Rakasdia* este acoperit cu alamă (mai puțin turnul, care este acoperit cu tinichea din anul 1846).

1869: invazie de muște, oareci și hârciogii în Banat.

Rakasdia are 3198 de locuitori (55 romano-catolici, 3131 ortodocși și 12 iudei).

Vranyucz are 1764 locuitori (6 romano-catolici, 1741 ortodocși, 17 iudei).

Acum se atestă cea mai mare populație în ambele sate. Lucrul este cumva surprinzător³⁸ deoarece în cazul satelor vecine din Banat acest maxim se atinge doar în ultimul deceniu al sec. XIX.

1870: în *Rakasdia* sunt 632 de case și 2941 locuitori.

Vranyucz are 1764 locuitori (6 romano-catolici, 1741 ortodocși, 17 iudei).

1872: înmulțindu-se numărul copiilor, se înființează încă o clasă în *Rakasdia*.

1876: în *Rakasdia* sunt 567 de case.

1879-’80: se introduce și clasa a III-a în *Rakasdia* (se renunță la ea în 1880).

1880: comitatele Caraș și Severin sunt unite în comitatul Caraș-Severin / *Krassó-Szörény vármegye*.

Rakasdia are 614 case și 3062 locuitori (27 romano-catolici, 1 greco-catolici, 3023 ortodocși,

8 iudei și 7 luterani).

Vranyucz are 361 case și 1618 locuitori (21 romano-catolici, 1597 ortodocși)

1880-1910: *Rakasdia* și *Vranyucz* aparțin de *Krassó-Szörény vármegye, jámi járás*.

1882: 2969 locuitori în *Rakasdia / Rakazsdia* (24 romano-catolici, 2935 ortodocși, 10 iudei).

În *Rakasdia* există poșta și telegraf.

1590 locuitori în *Vrányucz* (2 romano-catolici, 1572 ortodocși, 16 iudei).

În *Rakasdia* și *Vranyucz* există câte un notar (până atunci fusese doar în *Vranyucz*).

1884: în *Rakasdia* se construiește un nou local de coală, alături de cel vechi, coala dispunând acum de 4 săli de clasă.

1885: 2955 locuitori în *Rakasdia* (25 romano-catolici, 2920 ortodocși, 10 iudei).

1588 locuitori în *Vrányucz* (2 romano-catolici, 1570 ortodocși, 16 iudei).

³⁸ doar pentru cei care încă cred că sistemul copilului unic a apărut la vâbii și doar apoi a fost preluat de români!

1890: se înființează primul cor din Vrâniș.

1890: Râșdia are 2941 locuitori (101(!) romano-catolici, 2829 ortodocși, 11 iudei)
 Vrâniș are 1608 locuitori (5 romano-catolici, 1592 ortodocși, 11 iudei)
 În localitate sunt 359 case.

1891: *Rakasdla* are 3040 locuitori (30 romano-catolici, 3000 ortodocși, 10 iudei).
Vrányucz are 1622 locuitori (6 romano-catolici, 1600 ortodocși, 16 iudei).

1891–'95: în Râșdia funcționează un comitet urbar, care administrează averea foștilor urbarialiști.

1892: reformă monetară. În Râșdia sunt 632 de case.

1894: este repictată în ulei biserica din Vrâniș de către Gheorghe Putnic din Biserica Albă.

Se înființează *Societatea de citire și cântare* din Râșdia la inițiativa învățătorului Emilian Novacoviciu, care o conduce până în anul 1908. Pe 25, 26 și 27 decembrie au loc primele spectacole ale corurilor.

1900: Râșdia are 2975 locuitori (37 romano-catolici, 2933 ortodocși, 2 iudei, 1 luteran) și 670 case.
 Vrâniș are 1598 locuitori (6 romano-catolici, 1584 ortodocși, 7 iudei, 2 anabapțiști)

1903: biserica din Râșdia este reparată.

1906: se reintroduce clasa a III-a în Râșdia.

1908: se ridică o casă comunală în Râșdia, sediu al notariatului și al preturii.
 Toate adunările populare convocate de *Ungarländische Deutsche Volkspartei* sunt interzise de poliție.
 Între 1910–'13, reprezentanții acestui partid au fost implicați în 648 de procese (199 de condamnări).

1909: corul din Râșdia devine cor bisericesc.

1910: **Rakasd** (i.e. **Râșdia** -n.m.); 2985 locuitori (4 militari, 20 fiind în străinătate; 1458 bărbați, 1527 femei), cu vârstele cuprinse între <6 ani: 312; 6–11 ani: 317; 12–14 ani: 113; 15–19 ani: 258; 20–39 ani: 801; 40–50 ani: 759; >60 ani: 425.
 1435 locuitori sunt necăsătoriți, 1270 căsătoriți, 277 văduvi, 3 divorțați legal.
 Compoziția etnică: 32 unguri, 30 nemți, 2889 valahi, 1 croat, 3 sârbi, 30 alte naționalități.
 86 țiuși vorbească ungurește.
 Compoziția confesională: 54 romano-catolici, 3 greco-catolici, 3 reformați, 1 anabapțiști, 2918 ortodocși, 4 iudei.
 1243 dintre locuitori țiuși citească și scrie.
 Case (total: 675 de case): 13 din piatră oricărmid; 9 din piatră oricărmid ori pământ;
 3 din vășug ori pământ; 650 din lemn sau alt material.
 1432 dintre locuitori produc venit (iar 1553 nu). 1321 (1400) sunt agricultori, 37 (44) meșteșugari
 (dintre care 10 sunt fierari, 4 tâmplari, 4 cizmari, 1 morar, 1 brutar, 1 mețelar, 1 zidar),
 – (47) mineri, 22 (14) comercianți, 18 (34) transport (cărutași?), 14 (9) profesii liberale, 4 pădurari,
 3 zilieri, 6 slugi în casă, 6 (3) au alte profesii nespecificate.
 1010 bărbați și 311 femei produc venit, 326 bărbați și 1074 femei nu. 106 au între 10–100 acri de pământ, 443 sunt zilieri ori au mai puțin de 10 acri de pământ.

Fels varány (i.e. **Vr niuț** -n.m.); 1547 locuitori (3 fiind în str in tate; 765 b rbați, 782 femei),

cu vârstele cuprinse între <6 ani: 112; 6 11 ani: 118; 12 14 ani: 65; 15 19 ani: 91; 20 39 ani: 443;

40 50 ani: 392; >60 ani: 326.

598 locuitori sunt nec s toriți, 765 c s toriți, 177 v duvi, 7 divorțați legal.

Compoziția etnic : 8 unguri, 12 nemți, 1499 valahi, 3 sârbi, 25 alte naționalități.
35 tiu s

vorbeasc ungure te.

Compoziția confesional : 17 romano-catolici, 1 greco-catolic, 2 anabapti ti, 1525 ortodoc i, 2 iudei.

687 dintre locuitori tiu s citeasc i s scrie.

Case (total: 326 de case): 7 din piatr ori c r mid ; 3 din piatr ori c r mid ori p mânt;

2 din v iug ori p mânt; 314 din lemn sau alt material.

837 dintre locuitori produc venit (iar 710 nu). 769 (642) sunt agricultori, 33 (30) me te ugari

(dintre care 11 sunt fierari, 2 morari, 1 brutar, 1 m celar), 9 (12) comercianți, 4 (7) transport

(c ruțași?), 5 (8) au profesii liberale, 13 (6) zilieri, 4 slugi în cas ,

– (5) au alte profesii nespecificate.

569 b rbați și 200 femei produc venit, 133 b rbați și 509 femei nu. 100 au între 10–100 acri de

p mânt, 234 sunt zilieri ori au mai puțin de 10 acri de p mânt.

~1912: întors din USA, Gheorghe Luța IOVU introduce religia baptist în R c dia.

28.07.1914: Austro-Ungaria declar r zboi Serbiei. Începe Primul R zboi Mondial.

Potrivit statisticilor, prețurile la 25 de articole de consum cresc pân la sfâr itul conflagrației cu 989%. Veniturile muncitorilor cresc cu 578% iar ale funcționarilor cu 381%.

14.01.1915: Fiecare produc tor agricol este obligat s anunțe cantit țile de grâu, secar , orz i ov z care-i prisosesc, pentru a fi vândute cu prețurile stabilite de autorit ț. Cei care le ascund vor fi pedepsiți cu închisoare (2 luni) i amend (600 coroane).

31.10.1918: se proclam Republica Banat.

1914–'18: 80³⁹ de solda i originari din R c dia mor în Primul R zboi Mondial; în urma lor au r mas 47 de v duve i 62 de orfani. De asemenea, se înregistreaz i 15 invalizi de r zboi.

15.11.1918 .07.1919: ocupația militar sârbeasc a Banatului.

14.12.1918–28.07.1919: R c dia i Vr niuț sunt sub ocupație militar sârb .

20.02.1919: administrația sârbeasc este introdus în Banat.

31.03./14.04.1919: în România se trece de la calendarul iulian la cel gregorian (biserica ortodox accept schimbarea doar pe 14.10.1924).

În Banat acesta se folosise deja tacit din anul 1716 calendarul gregorian (mai puțin biserica ortodox unde se folosesc ambele calendare chiar pân la sfâr itul sec. XIX).

În domeniile ereditare ale casei de Habsburg trecerea se realizase înc în anul 1583 (în Ungaria din 1587, când ziua de 21.10. a fost urmat de 1.11.).

³⁹ autorul este confuz cu privire la cifra afirmând c sunt ba 66, ba 50 în cartea lui Emilian Novacovici, R c dia în r zboiul mondial, revolu ie i sub ocupa ia sârbeasc , doar 36 înscri i pe monument, ba 80 (C t lin Daniel CIORÎNG , Monografia localit ii R c dia (lucrare de atestat, ms), Seminarul Teologic Ortodox "Episcop Ioan Popasu", Caransebe , 2014, 165 pg.; p. 28, 33–34).

28.07.1919: administrația românească este introdusă în Banat.

3.08.1919: Pretura Român din Sasca Montan, împreună cu jandarmeria, au preluat în stăpânirea românească și Rădăuți, împreună cu satele din jur. Rădăuți a fost declarat centru de plasă în locul Iamului, care a rămas sub stăpânirea sârbească⁴⁰.

1920: Rădăuți are 2690 locuitori (2658 români, 9 unguri, 18 germani, 3 iudei și 5 de altă naționalitate). Vrâncău are 1353 locuitori (1332 români, 15 unguri, 4 germani și 2 de altă naționalitate).

1921: reformă agrară. În memoria celor căzuți în Primul Război Mondial se ridică un monument *pe spesele Reuniunii de lectură, cântare și muzică "Voina"* din Rădăuți.

1922: în Rădăuți sunt 800 de case.

1924-'25: RĂDĂUȚI⁴¹, Comuna rurală, Reședința plășii, Secretariat comunal, Locuitori: 2696

Primar: Iosif CHERA, Notar: Ioan GHEORGHE

Învățători: Gheorghe GUGA, Silviu VEREA, Silvia GUGA

Preoți: Simeon CIULEIU, Cornel MIRCEA

Brutari: Gheorghe CHERA, Pavel MĂRIL

Cârciumari: Costa CHERA, Nicolae COTREANȚI, Ioan CRENIAN, Mihail HOFMAN, Simeon PAN, Catalina PEUȚ, Gheorghe SIMEON, Petre ȚEPENEU

Comercianți (articole minore): Ioan CĂRAGEA, Maria LĂȚAN

Măcelari: Petru FIȚEAG, Nicolae IMBRI, Iosif IMBRI, Avram MUNTEAN, Petru PENȚIA, Păun RAMLEA, Ion ROU

Tâmplari: Petru BĂLAN; Tudor BĂLAN, Ion CHERLA, Gheorghe MUSTA, Nicolae PETRUȚI, Ion PEUȚIA

Tinichigii: Iacob DAIA.

1924-'25: VRÂNCĂU⁴², Comuna rurală, Plasa Rădăuți, Secretariat comunal, Locuitori: 1353

Primar: Ioan CRAI, Notar: Dragoliub BALIA

Învățători: Corneliu LAZĂR

Preot: Simion BARTHOLOMEI

Cârciumari: Raveica BERCI, Gheorghe BRAIA, Ștefan LUNGU, Ion PREVARITUR

Comercianți (articole mixte): Raveica BORCI, Gheorghe BRAIA, Aurel DRIC, Iosefina MOSES, Ioan PAVEL, Maria ȚĂRAN, Radoslau VIRT

Măcelari: Gheorghe BRAIA, Petru IUCU, Ion PREVARITUR

Mori: Petru BUZOIGIU.

1.01.1926: ia ființă județul Caraș, cu sediul la Oravița, prin desprinderea din fostul județ Caraș-Severin a plaselor Reșița, Bocșa, Oravița, Bozovici, Moldova Nouă și Rădăuți. Plasa Rădăuți se constituie din 26 de comune⁴³.

1930: Rădăuți are 2666 locuitori (35 romano-catolici, 7 greco-catolici, 2580 ortodocși, 4 iudei, 35 bapțiști și 40 de altă confesiune;

Vrâncău are 1310 locuitori (14 romano-catolici, 1 greco-catolic, 1275 ortodocși, 3 iudei, 17 bapțiști și 17 de altă confesiune).

1930-'33: în perioada crizei economice, plasa Rădăuți a fost desființată, toate comunele fiind alipite plasei Oravița.

3.06.1933: Regele Carol al II-lea, însoțit de Principele Mihai, a vizitat Rădăuți. Cu acest prilej, s-a început construirea casei culturale, din inițiativa *Reuniunii de lectură, cântare și muzică "Voina"*, prima căruia punând-o chiar regele Carol al II-lea, care

⁴⁰ Cătușlin Daniel CIORÎNGĂ, Monografia localității Rădăuți (lucrare de atestat, ms), Seminarul Teologic Ortodox "Episcop Ioan Popasu", Caransebeș, 2014, 165 pg.; p. 30.

⁴¹ Anuarul Socec al României-Mari, Ed. Socec & Co., Vol. II, București, 1924-'25.

⁴² Ibidem, p. 303.

⁴³ Împărțirea administrativă a României, București, 1926, p. 24.

a donat i o sum mare de bani, iar loca ul îi va purta numele.

.10.1933: se reînfiin eaz plasa R c dia, constituit din 19 comune, grupate în 6 notariate⁴⁴.

1937: în Vr niuț se construie te o nou coal . La R c dia se d în folosinț casa de cultur (numit apoi "Emilian Novacovici").

1939: R c dia are 2695 locuitori (14 romano-catolici, 21 greco-catolici, 2656 ortodoc i, 4 iudei).

Vr niuți are 1303 locuitori (1299 ortodoc i, 4 iudei).

1939 '45: în Al Doilea R zboi Mondial mor 27 de solda i originari din R c dia, de la care au r mas 25 de v duve i 33 de orfani iar 10 militari devin invalizi de r zboi.

10.11.1940, 3 ½ am: cutremur de p mânt f r victime omene ti i f r stric ciuni în zona R c dia.

1941: R c dia are 2322 locuitori (2289 români, 5 unguri, 22 germani i 6 de alt naționalitate).

Vr niuț are 1108 locuitori (1050 români, 1 ungur, 3 germani și 54 de alt naționalitate).

11.09.1941: se introduc cartele pentru aprovizionarea cu alimente de strict necesitate (zah r, ulei).

1948: R c dia are 2348 locuitori.

Vr niuț are 1286 locuitori.

17-18.06.1951: deportarea în B r gan. Din R c dia au fost deportate în B r gan un num r de 13 familii, însumând 71 de persoane.

1956: 2127 locuitori în R c dia i 966 în Vr niuț.

1.07.1958: armata sovietic se retrage din Banat dup 14 ani de ocupație.

1966: R c dia are 1890 locuitori iar Vr niuț 711.

1968: este ridicat un monument în memoria celor morți în Al Doilea R zboi Mondial.

16./17.04.1974, ora 3³⁰: cutremur cu gradul de intensitate IV la NV de Timi oara, dar f r stric ciuni în zona R c dia.

1977: R c șdia are 1733 locuitori (1685 români, 3 unguri, 7 germani, 37 țigani, 1 bulgar i 38 de alt naționalitate).

Vr niuț are 641 locuitori (531 români, 107 țigani și 110 de alt naționalitate).

1992: R c șdia are 1819 locuitori (1570 români, 12 unguri, 12 germani, 215 țigani, 1 ucrainian, 4 sârbi, 2 cehi i 225 de alt naționalitate).

Vr niuț are 513 locuitori (379 români, 2 unguri, 1 german, 129 țigani, 1 sârb și 131 de alt naționalitate).

2002: R c dia are 1737 locuitori iar Vr niuț are 443 locuitori

2004: în R c dia se construie te o nou coal .

2005: se d în folosinț Punctul Muzeografic de etnografie i folclor din R c dia.

2011: R c șdia are 1566 locuitori (1182 români, 291 țigani, 1 ucrainian, 6 sârbi și 82 de alt naționalitate).

Vr niuț are 410 locuitori (232 români, 148 țigani și 27 de alt naționalitate).

Informa ii arheologice.

Cercetarea arheologic de suprafaț întreprins în perimetrul R c dia-P.U.G. pe suprafața a 15 hectare verificabile, a identificat un singur obiectic arheologic, constituind la prima vedere o a ezare deschis . Materialele arheologice recoltate de la suprafața obiectivului se încadreaz în Preistorie (epoc neprecizabil) i Epoca medieval , faza timpurie (secolele XII-XIII). Cele dou obiective arheologice denumite

⁴⁴ Serviciului Jude ean Cara -Severin al Arhivelor Na ionale, Fond Prefectura jude ului Cara . Administra ia jude ean , dosar 198/1931, p. 64.

cu indicativele Țeicu 1 și Țeicu 4, amplasate în interiorul vetrei satului, nu au putut fi localizate. Ambele descoperiri sunt suprapuse de imobile sau diverse construcții contemporane, fiind imposibil de reperat ori delimitat la suprafață cu o oarecare precizie. Cel mai probabil, aceste obiective au fost profund afectate de construcțiile moderne și contemporane, aflându-se astfel în imposibilitatea de a fi protejate în vreun fel.

2.1.2. Caracteristici semnificative ale teritoriului și localităților

2.1.2.1. Repere în evoluția teritorială și a localităților

De la început, existența localităților Răcădă și Vrâniș a stat sub semnul unor realități:

1. ambele locații s-au născut probabil în "umbra" cetății Ilidia.
2. în cazul celor două localități sursele istorice sunt mai degrabă mute.
3. în ultimul secol asistăm la un declin demografic accentuat al localităților Răcădă și Vrâniș, cu efecte dramatice în cazul satului Vrâniș.
4. în ultimii 25 de ani asistăm la o schimbare profundă în structura etnică a localităților Răcădă și Vrâniș.

Din punct de vedere teritorial, amplasamentul localităților de-a lungul timpului au fost tributare apropierii de râul Ciclova (sau Vrâni), ca principala sursă de apă pentru populație. Chiar dacă unele localități medievale au dispărut (sau s-au mutat pe amplasamente noi, sau actuale), acest principiu firesc a fost păstrat, astfel că la sfârșitul evului mediu rămân cele două localități aproape pe locațiile actuale, în albia râului Ciclova, dar nesistemate. Odată cu sistematizarea ele au suferit doar fenomene de extindere (sau restrângere) teritorială.

Chiar și siturile arheologice reperate până acum pe teritoriul UAT au fost în cea mai mare parte amplasate pe cursuri actuale sau fosile ale celor două râuri.

2.1.2.2. Repere în evoluția spațială a localităților

Din punct de vedere spațial, localitatea Răcădă i-a triplat suprafața, dacă luăm ca reper inițial forma nesistemată de la sfârșitul evului mediu iar cel final conturul actual. Astfel dacă la momentul inițial, localitatea ocupa printr-o formă ovală cca. 55 ha, amplasat în centrul ariei actuale de locuit, la ora actuală ea ocupă cca 170 ha, din care cca. 133 ha aria locuită și cca. 37 ha zone productive agricole și industriale. Evoluția teritorială poate fi urmărită în cele trei perioade în care avem date cartografice de detaliu certe: sfârșitul evului mediu (Prima ridicare topografică militară), epoca modernă (A Doua Ridicare Topografică Militară), epoca contemporană (Hărțile Topografice Militare Socialiste).

La sfârșitul epocii medievale, Răcădă ocupa un areal ușor alungit și neregulat între albiile râului Ciclova și al afluentului acestuia Oga ul Popii, suprapus peste aria centrală actuală.

Un reper esențial în evoluția localității l-a constituit sistematizarea și în același timp extinderea localității în *perioada modernă*. Extinderea arealului locuit a fost inițiată atât în aval cât și în amonte față de cele două albiile menționate mai sus, dar și la S de râul Ciclova și la N de pârâul Oga ul Popii.

Sistematizarea localității a ținut cont de cele trei areale: între albiile, la N de Oga ul Popii și la S de Ciclova, pe fiecare areal în parte fiind gândit o traseu cvasi regulat

de sine stătătoare, înscu legăturire țiale tramelor stradale în zona albiilor. Cea mai importantă evoluție teritorială în *epoca contemporană* a fost apariția zonei agricole socialiste (CAP, SMA, etc) de la SV de localitate, precum și foarte mici extinderi teritoriale rezidențiale.

La ora actuală, sinteza acestei evoluții se prezintă sub forma unei localități sistematizate, alungite de-a lungul DN-ului albiilor celor două râuri, format din două zone aproape separate și distincte funcțional.

Din punct de vedere spațial, localitatea Vrâniuț, și-a dublat suprafața raportată la punctul inițial al formei nesistematizate a satului de la *sfârșitul evului mediu*, chiar dacă conturul din epoca modernă a fost și mai extins decât localitatea actuală.

Astfel la sfârșitul evului mediu, localitatea ocupa un areal nesistematizat de cca. 30 ha situat pe malul de N al Ciclovei și suprapus peste partea de E a localității actuale.

În aici, sistematizarea localității în *epoca modernă* este principalul reper spațial al epocii respective. Localitatea sistematizată ocupa întreg arealul actual, extinzându-se și pe zona dealului de la N de Ciclova. Localitatea a fost organizată de-a lungul unei străzi principale generoase, paralele cu Ciclova, cu care se intersectau 7 străzi secundare perpendiculare pe râu, formând o tramă rectangulară.

În *perioada contemporană*, localitatea a cunoscut o perioadă de regres spațial, ajungând la conturul actual, restrâns în albia Ciclovei, înscă a fost constituit și CAP-ul de la N de localitate, actualmente aproape inexistent.

Această evoluție a localităților poate fi urmărită și în anexele la MG precum și în studiul istoric.

2.1.3. Evoluția în ultimii 10 ani

În ultimii 10 ani, evoluția teritorială a localităților a fost una foarte lentă, Răcășdia având câteva extinderi teritoriale la NV și V iar Vrâniuț-ul aproape deloc.

Din acest punct de vedere este de așteptat că în următorii 10 ani evoluția lor s-ar putea fi una spectaculoasă.

2.2. Elemente ale cadrului natural

Teritoriul administrativ Răcășdia este amplasat în partea sud-vestică a Județului Caraș-Severin, localitatea Răcășdia (localitatea reședință de comună), aflându-se la aproximativ 40 km SV (în linie aeriană), de municipiul reședință de județ, Reșița, iar localitatea Vrâniuț (localitate aparținătoare), aflându-se la aproximativ 42 km SV (în linie aeriană), de municipiul reședință de județ, Reșița.

Comuna Răcășdia este străbătută aproximativ prin centrul său de meridianul 21°34'39" longitudine estică și paralela 45°59'48" latitudine nordică.

Teritoriul administrativ are o formă relativ compactă, având distanțele între punctele extreme de 8,76 km pe direcția NNE-SSV și 11,73 km pe direcția SE-V.

Poziția geografică a teritoriului administrativ Răcășdia se află în zona sud-vestică a României care se află sub influența maselor de aer cu caracter mediteranean, de

origine sudic (ce traversează Marea Mediteranean), mase de aer cald, uscate vara și umede iarna. Pregnanța cu care aceste mase de aer influențează, în principal regimul termic și pluviometric imprimă arealului o climă temperată, cu un grad de continentalism moderat și cu influențe submediteraneene. Poziția geografică a Răc diei condiționează durata și intensitatea luminării și încălzirii variabile de-a lungul întregului an.

Suprafața teritoriului administrativ Răc dia este de 6599,54 ha. Lungimea totală a perimetrului administrativ este de 39,5 km. Din totalul frontierelor 5,66 km reprezintă frontieră pe apă, 3,25 km pe căi de comunicație (drumuri rutiere) iar restul limite convenționale cu o lungime de 30,59. Limitele teritoriale ale acestuia sunt localizate astfel: la N se învecinează cu comuna Vărdia pe o lungime de 4,19 km, la NE cu orașul Oravița pe o lungime de 6,34 km, la E cu comuna Ciclova Român pe o lungime de 7,43 km, la S cu comuna Ciuchici pe o lungime de 11,49 km, la SV cu comuna Berliște pe o lungime de 4,45 km, iar la NV cu comuna Vrani pe o lungime de 6,61 km.

Caracteristica geografică fundamentală a teritoriului administrativ este dată de poziția geografică ce o situează într-un climat temperat continental moderat cu puternice influențe submediteraneene, de relieful de contact dintre Dealurile Oraviței (Dealul Dumbrava în nord-est și Dealul Vraniului în estul comunei) și Depresiunea Carașului, reprezentată în această zonă printr-o câmpie (formată din luncile și terasele râurilor Ciclova, Vraniu și Vicinic), care printr-unde foarte mult spre est și sud în interiorul dealurilor.

2.2.1. Relieful

Comuna Răc dia se înscrie în totalitate în unitatea majoră de relief a României, Dealurile de Vest, mai exact în subunitatea acestora, Dealurile Banatului.

Unitățile și subunitățile de relief

În cadrul Dealurilor Banatului, arealul studiat este situat la contactul dintre Dealurile Oraviței și arealul depresionar format de Râul Caraș, Depresiunea Carașului.

Dealurile Oraviței

Această unitate de relief se desfășoară între Caraș la nord și Nera la sud, la est este mărginită de Munții Aninei, iar la vest de Depresiunea Carașului, limita fiind dată de o denivelare evidentă cu un mers sinuos pe linia localităților: Ticvanu Mic, Agadici, Răchitova, la vest de Oravița, Broșteni, Răcașdia, Macoviște și Nicolinț. Fâșia de dealuri prezintă două îngustări importante: între Agadici și Oravița, respectiv între Răc dia și Macoviște.

Dealurile Oraviței, spre vest, la contactul cu Depresiunea Carașului, coboară până la 200 de metri și au aspectul unui piemont de acumulare-eroziune (P. Cotet, 1970). Piemontul este fragmentat de văi cu lunci largi, iar culmile dealurilor, mai ales spre est, sunt foarte netede.

Pe teritoriul Comunei Răcătăria, această unitate de relief ocupă în general treapta altitudinală situată la peste 160-170 m (*conform Anexa 1, fig. 04 și fig. 05*), din partea înaltă nord-estică, zona Dumbrava (Dealul Bucovăț, Dealul Spărturi, Dealul Tufa, Dealul Dumbrava, Dealul Colnicului și Dealul Izlaz) și Dealul Obana, precum și în zona estică și sud-estică a comunei, o parte din Dealul Răcătăria, Dealul Vraniului și partea sud-estică a comunei, la sud de Râul Vrani.

Regiunea deluroasă este puternic fragmentată de o serie de vălcuri cu apă permanentă sau temporară, orientate spre luncile Râurilor Ciclova și Vrani.

Zona dealului Dumbrava, prezintă o trecere lină spre zonele înconjurătoare, cu excepția părții sudice și estice, spre Ogașul Popii și Ogașul Tufej, unde pantele sunt mai mari (10-20°), la fel și Dealul Vraniului, în partea sudică, spre Valea Vraniului, prezintă pante mai accentuate de peste 10° (*conform Anexa 1, fig. 04 și fig. 06*).

Culmile dealurilor sunt, în general, foarte domoale, cu pante ce depășesc foarte rar 5° (*conform Anexa 1, fig. 06*) și sunt fie acoperite de păduri, fie folosite ca terenuri agricole (*conform Anexa 1, fig. 02 și fig. 15*).

Depresiunea Caraului

Depresiunea Caraului se dezvoltă pe stânga Râului Cara, între Dealurile Dognecei la nord-vest și Dealurile Oraviței, la est și sud. În ansamblu este o câmpie de terase situată la 160-170 de m sub Dealurile Oraviței și coboară în trepte până la 115-90 de m, deasupra Luncii Caraului (V. Mihăilescu, 1966). Cara-ul o străbate de la nord-est spre sud-vest, având pante de 0,3-0,4 m/km și o luncă inundabilă lată de 3 km.

Pe teritoriul Comunei Răcătăria, această unitate de relief ocupă în general treapta altitudinală situată sub 160-170 m (*conform Anexa 1, fig. 04 și fig. 05*), aproape toată jumătatea sudică a comunei, precum și partea nord-vestică a comunei.

La nivelul comunei se pot deosebi două subzone:

Câmpia înaltă : ocupă treapta altitudinală de 130 m - 160-170 m (*conform Anexa 1, fig. 04 și fig. 05*), este o câmpie eroziv-acumulativă și face trecerea de la zona mai înaltă deluroasă spre zona câmpiei joase. Spre vest se prezintă sub forma unor terase ce coboară lin dinspre N și NV. Are o extensiune mai mare în jumătatea sudică a comunei (Dealul Răcătăria și la sud de Râul Vrani), precum și în jumătatea nordică, unde se prezintă ca o zonă tipică de trecere.

Câmpia joasă : ocupă treapta altitudinală situată sub 130 m (*conform Anexa 1, fig. 04 și fig. 05*), este o câmpie de acumulare aluvio-proluvială și de divagare, a cărei altitudine scade de la est la vest. Ocupă aproape toată jumătatea vestică a comunei, în sud-vest are altitudini mai scăzute (sub 120 de m) și este dată de lunca largă a Ciclovei și a Ciclovei împreună cu Vraniul, iar în nord-vest are altitudini mai ridicate (în jur de 120 de m și peste această valoare) și este o câmpie tipică de terase, care se pierde treptat spre vest.

2.2.1.1. Evoluție paleogeografică și trăsături morfostructurale

Evoluția paleogeografică a zonei (contactul dintre Dealurile Oraviței și Depresiunea

Cara ului) este în strâns legătură cu evoluția paleogeografică a unității morfostructurale din care face parte.

Fundamentul zonei este format din roci cristaline mezo- și epimetamorfice, la care se adaugă intruziuni de roci eruptive. Peste acest fundament se află calcare masive din jurasicul superior, gresii cuarțoase și argilite cretacee.

După depunerea formațiunilor mezozoice a urmat o perioadă de sedimentare, care a durat până în miocen, când datorită unor mici de afundare, a început un nou ciclu de sedimentare, începând din acvitanian.

În zonă, formațiunile sarmațiene afloră la zi, pe suprafețe mici și înguste, fiind reprezentate prin: nisipuri, pietriuri, argile, calcare și gresii. Cele mai răspândite depozite din zonă (Dealurile Oraviței) aparțin panonianului, alcătuit din: marne, argile marnoase, nisipuri și pietriuri, care se află în discordanță peste roci cristaline. Cu acestea se încheie succesiunea formațiunilor sedimentare neogene, urmând acumulările cuaternare.

Depozitele cuaternare acoperă periferia Dealurilor Oraviței și întreaga suprafață a Depresiunii Cara ului (care a suferit în cuaternar un proces de scufundare), printr-un trunchi în lungul râurilor, până în munte, ca depozite de terasă și luncă.

2.2.1.2. Forme de relief

Relieful fluvial

Relieful fluvial este foarte bine reprezentat în arealul Comunei Rădăuș.

Văile largi (de ordinul sutelor de metri, spre kilometri) cu lunci foarte dezvoltate prezintă Râurile Ciclova și Vraniul.

Terasele au fost create de cele două mari râuri ale zonei, Ciclova și Vraniul și sunt mai dezvoltate în partea nord-vestică a comunei, dar și în cea sudică, pierzându-se treptat spre vest.

Luncile sunt cele mai recente forme de relief, cu precădere holocene, a căror înfățișare a fost condiționată de modificările survenite în dinamica râurilor, de variațiile climatice sau de activitatea neotectonică (activarea sau reactivarea fenomenelor de subsidență).

În general, sunt acoperite de materiale grosier texturate, mai rar fine și cu un procent foarte scăzut de schelet. De cele mai multe ori nivelul râurilor este la nivelul topografiei generale a terenului sau chiar mai sus.

Aspectul general al luncii este plan (cu denivelări foarte mici, ce nu depășesc 5°), cu numeroase cursuri relicte (părșite) datorită meandrelor, precum și cu zone mai înalte (grinduri), cu depuneri frontale sau laterale, de regulă mai fine și zone mai joase, cu nivel freatic mai ridicat, afectate sau nu de înmlătinire.

Râul Ciclova și Vraniul au creat o luncă foarte mare, a cărei lățime crește de la est la vest, unde ajunge la aproximativ 2 km lățime.

Relieful minor pozitiv al luncilor este reprezentat prin: grinduri, terase de luncă, glacisuri laterale de luncă, popine, conuri ale pâraielor afluate, conuri de albie, etc.

Grindurile și terasele de luncă sunt ușor suspendate cu 1-1,5 m, față de albiile (minore) ale cursurilor care le-au generat.

Relieful minor negativ al luncilor este reprezentat prin: crovuri, albiile și meandre

pe r site, albiile paralele, albiile difluente, belciuge, microdepresiuni de tasare în aluviuni, etc.

Crovurile, numite local în „a ez turi”, sunt, alături de vâile pe r site, principalele forme negative din câmpiile joase. Ele se dezvoltă în areale nisipo-lutoase și aluvionare sub forma unor depresiuni de tasare. Ca formă, sunt rotunde, elipsoidale, alungite, aliniate cu aspect de vâiugi. Au adâncimi de 1-3 m, rar 4 m și diametre de zeci de metri.

Albiile pe r site (brațele fosile) sunt total sau parțial colmatate și au o foarte mare extensiune în jumătatea sudică a comunei (conform Anexa 1, fig. 04).

Vâile mai înguste (de ordinul zecilor de metri, maxim câteva sute de metri) cu lunci foarte puțin dezvoltate sau inexistente, formate din talvegul efectiv al vâii și versanții corespunzător prezintă Valea Mică, Valea Mare, Mercina, Oga-ul Tufa, Oga-ul Tufeji și Oga-ul Popii. În general aceste vâi prezintă cursuri de apă temporare cu predominarea proceselor de eroziune fluvială verticală (în adâncime) și mai puțin a celei orizontale.

Oga-urile sunt mai dezvoltate în partea mai înaltă nord-estică a comunei, ca și afluenții ai Mercinei, Oga-ului Tufa, Oga-ului Tufeji și Oga-ului Popii, în general stabilizate natural din punct de vedere hidro-funcțional, dar care în anumite situații și pe anumite porțiuni se pot transforma în torenți.

2.2.1.3. Procese geomorfologice actuale

Aceste fenomene sunt diferențiate în funcție de: tipul și altitudinea formelor de relief, de pantă, natura substratului imediat, de agent, anotimp, etc.

Procesele geomorfologice actuale din zonele de câmpii

În câmpiile joase, luncile și albiile în general, sunt specifice aluvionării și colmatării, impuse de inundații și viituri, și canalele antropice sunt afectate de colmatări, inclusiv prin procese biogene. În regim natural colmatările impun divagări, despletiri de albiile și meandri excesive.

Excesul de umiditate conduce la salinizări, iar pe timp secetos, aceste formațiuni suferă contractări, crăpări și decojire (vezi zonele cu vertosoluri).

Procesele de tasare au loc în cadrul aluviunilor, mai ales pe fostele albiile colmatate sau pe formațiuni biogene îngropate și dau naștere crovurilor. Factorii care determină procesele de tasare reprezintă de fapt un complex de factori: relieful de tip câmpie, roca (loess, loessoide, nisipuri, aluviuni), climatul de step, adâncimea, variațiile și scurgerea sau stagnarea apei freactice, intervențiile omului (pe izlazuri crovurile se pot strezui mai bine, fântânile activează circulația apei freactice, drenurile fac ca procesul de tasare din crovuri să evolueze mai activ pentru un timp), lipsa de scurgere a apelor superficiale.

Crovurile reprezintă forme cu influență negativă în agricultură, ele menținând supraumectare și conducând la apariția unui strat argilos impermeabil, numit local „pământ țiglos”. Se impune drenarea lor sau nivelarea lor prin umplere cu sol.

În câmpiile mai înalte, cu pante și fragmentare reduse, formațiunile friabile, acoperite aproape total de culturi agricole, se caracterizează printr-o modelare actuală slabă

până la moderat, cu diferențieri evidente între podurile interfluviale foarte extinse, frunțile de teras, maluri și albi.

Pe primele dominanțele, sufoziunea, și lărea în suprafață și deflația. Frunțile de teras și malurile, în general scurte, sunt afectate de eroziune, raveniri, surpuri și alunecări de mici proporții. Albiile râurilor reprezintă arile cu cea mai mare mobilitate, impuse de regimul scurgerii, remarcându-se aluvionări intense cu tendințe de înălțare a patului.

Procesele geomorfologice actuale din zonele de dealuri

Dealurile se caracterizează printr-o mare intensitate, densitate și diversitate a proceselor de modelare, ca urmare a interferenței celor mai mulți factori ce favorizează declanșarea și menținerea acestora (roci friabile, fragmentare și pante medii până la mari, acoperire redusă cu vegetație forestieră, variații în regimul precipitațiilor, activitate antropică mare, etc).

Procesele dominate sunt: eroziunea torențială, alunecările de teren asociate cu torențialitate și uneori curgeri de noroi, precum și eroziunea în suprafață. Se remarcă diferențieri mari între trei sectoare: podurile interfluviale, cu acțiune redusă a proceselor (domină eroziunea în suprafață); versanții, cu dinamic intens (răvenare de obârșie, alunecări și surpuri, spălări areale, irori) și albia râurilor cu o dinamic variabilă (acumulări și frecvente eroziuni de mal).

Activitatea antropică

Modelarea antropică influențează cu precizie eroziunea, alunecările și deflația prin defriări, deșteleniri și terasări.

Influențele antropice complexe din dealuri au provocat modificări ireversibile în echilibrul versanților și albiilor. Acțiunile antropice de lungă durată se suprapun pe un fond geomorfologic cu un potențial ridicat de denudare. În aceste condiții, utilizarea neadecvată a unor suprafețe a contribuit la extinderea rapidă a arealelor afectate de eroziunea în suprafață, eroziune torențială și deplasări în masă. Degradările din vetrele satelor se împletesc, pe spații restrânse, într-un mozaic complex, cu suprafețele degradate prin suprapuneri cu cele ale celor instabile este datorat unei agrotehnici neadecvate.

În câmpii, regimul modelării actuale a fost puternic influențat prin extinderea terenurilor agricole, care a schimbat complet circulația apei, și prin defriări, ce au favorizat intensificarea proceselor de deflație.

Toate aceste modificări în regimul modelării, au o influență complexă asupra stabilității albiilor. Aportul sporit de materiale de pe versanți provoacă supraînălțări ale luncilor, tendințe de despletire ale râurilor, însoțite de eroziunea malurilor și de o mărirea a riscului inundațiilor.

Omul modifică însă și direct relieful prin construcții de drumuri, diguri, canale, mici baraje, corecții de torenți, sau prin gama complexă a formelor realizate în cadrul activităților omenești. Fiecare dintre acestea modifică sau dă naștere unor noi procese naturale, cum ar fi alunecările de pe marginile acestora, îngustarea văilor prin ramblee și poduri, etc.

Gruparea teritorială a acestor acțiuni și forme au creat mai multe tipuri de peisaje antropice, pentru arealul Comunei Răcădia, fiind caracteristic, cel agricol.

2.2.2. Apele

Apele teritoriului cercetat (atât cele de suprafață cât și cele subterane) fac parte din bazinul hidrografic al râului Cara .

2.2.2.1. Apele subterane

Complexitatea tectonică și cea genetică a formațiunilor geologice din arealul Comunei Răcătăria au determinat o mare diversitate a apelor subterane, conferindu-le și caracteristici fizico-chimice diferențiate în funcție de originea lor.

După genез și condițiile hidrogeologice de înmagazinare, apele subterane se diferențiază în ape subterane freatice și ape subterane de adâncime sau captive.

Apele freatice

Apele subterane freatice sau apele freatice reprezintă apa subterană care s-a acumulat în primul strat litologic, de la suprafața terenului. Acest prim strat de roci, în care condițiile granulometrice permit acumularea apei subterane, mai este cunoscut și sub numele de stratul (complexul) acvifer freatic și este cel care alimentează fântânile gospodăriilor.

Alimentarea freaticului se realizează în principal indirect, prin deversarea subterană a fluxului freatic din zona piemontană deluroasă înconjurătoare, dar și datorită apelor pluviale, acestea având însă un rol secundar.

Nivelul hidrostatic general al acviferului freatic urmărește suprafața topografică și prezintă variații în funcție de mai mulți factori (tipul de sol, textura solului, microgeomorfologia zonei, hidrografia de suprafață, etc.).

Adâncimea nivelului hidrostatic a fost determinată pe baza hărții solurilor (Vezi Ianoș Gh., Pușcăriu I. 1998, Solurile Banatului. Volumul III. Prezentare cartografică a solurilor agricole, Editura Mirton, Timișoara), care au fost determinate pe baza profilelor de sol.

Adâncimea stratului acvifer freatic variază de la 1-2 m, până la peste 10 m, determinându-se patru clase de adâncime a nivelului freatic (conform Anexa 1, fig. 08):

-) Clasa de adâncime a nivelului freatic 1 – 2 m: ocupă o suprafață de aproximativ 770 de ha, care reprezintă 12% din suprafața comunei și se întâlnește în general în lungul albiei principalelor cursuri de apă (la ieșirea Ciclovei din arealul administrativ, Vraniu, Valea Mică, Valea Mare, Mercina și Ogașul Tufa);
-) Clasa de adâncime a nivelului freatic 2 – 3 m: ocupă o suprafață de aproximativ 350 de ha, care reprezintă aproximativ 6% din suprafața comunei și se întâlnește în lungul albiei minore a râului Ciclova;
-) Clasa de adâncime a nivelului freatic 3 – 5 m: ocupă o suprafață de aproximativ 13 ha, care reprezintă sub 1% din suprafața comunei și se

întâlne te într-un mic areal compact, în zona Plaiul Viilor;

- J) Clasa de adâncime a nivelului freatic > 10 m: ocup cea mai mare suprafață a comunei, de aproximativ 5200 de ha, care reprezintă aproximativ 82% din suprafața comunei și se întâlne te pe întreg arealul comunei;

Nivelul mediu general al apelor freatice, este de peste 10 m, iar nivelul mediu al luciului apei din fântâni este de 3,8 m.

Apele de adâncime

Apele subterane de adâncime sau apele de adâncime (captive) reprezintă apa subterană care s-a acumulat, la adâncime mai mare, fiind „captiv” între două strate de roci impermeabile. Stratul de roci, în care condițiile granulometrice permit acumularea apei subterane de adâncime, situat între două strate de roci impermeabile, mai este cunoscut și sub numele de stratul (complexul) acvifer de adâncime.

Alimentarea apelor de adâncime se realizează în zona în care stratul acvifer de adâncime are legătură cu suprafața, iar reîmprospătarea lor se face în cicluri seculare sau chiar geologice. Apele de adâncime se întâlnesc doar în zonele extracarpătice și au adesea caracter ascensional sau chiar artezian.

Din punct de vedere geologic, stratele acvifere de adâncime aferente Comunei Răcșdia sunt cantonate în depozite neozoice, argile, nisipuri și siltite de vârstă pannoniană, în bază și depozite cuaternare, pietriuri, nisipuri și argile, în general de vârstă pleistocenă și foarte puțin holocenă, în partea superioară.

2.2.2.2. Râurile

Apele de suprafață

După cum am mai amintit, apele teritoriului cercetat fac parte din bazinul hidrografic al Râului Caraș. Principalele cursuri cu apă permanentă sunt Ciclova și Vraniu, cursuri care au suferit unele regularizări și o serie de afluenți ai lor care colectează apele de pe versanți, în timpul ploilor torențiale sau după topirea zăpezilor, precum: Oga ul Popii, Valea Mare, Valea Mică, etc.

Bazinele hidrografice

Bazinele hidrografice care se pot delimita la nivelul Comunei Răcșdia, în funcție de mărimea râului și de faptul că acesta nu este afluent (pe teritoriul comunei), pentru un alt râu, precum și de modificările antropice (direcția canalelor antropice de scurgere a apei), sunt (conform Anexa 1, fig. 09):

- Bazinul Mercinei: este situat în partea nordică și nord-vestică a comunei și are ca curs principal, Mercina (curs temporar) și două cursuri mai mici: Oga ul Mercinei Mari (curs temporar) și Oga ul Tufa (curs temporar). Ocupă o suprafață de aproximativ 1500 de ha, care reprezintă aproximativ 22% din suprafața comunei;
- Bazinul Valea Mare: este situat în partea central-vestică a comunei și are ca curs principal, Valea Mare (curs temporar), care este și singurul curs de apă al

bazinului. Ocupă o suprafață de aproximativ 500 de ha, care reprezintă aproximativ 7% din suprafața comunei;

- Bazinul Valea Mic : este situat tot în partea central-vestică a comunei și are ca și curs principal, Valea Mic (curs temporar), care este și singurul curs de apă al bazinului. Este cel mai mic bazin hidrografic, cu o suprafață de aproximativ 250 de ha, ce reprezintă 4% din suprafața comunei;

- Bazinul Ciclovei: este situat în jumătatea sudică și partea nord-estică a comunei și are ca și curs principal, râul Ciclova (curs permanent), la care se adaugă afluenții: Vraniu (curs permanent), Valea Strochi (curs temporar), Ogașul Popii (curs temporar), Oga ul Viilor (curs temporar) și Oga ul Tufej (curs temporar). Ocupă cea mai mare suprafață a comunei, de aproximativ 3700 de ha, care reprezintă peste 50% (56%) din suprafața comunei;

- Bazinul Vicinului: este situat în partea extrem sud-vestică a comunei și nu are cursul principal situat în limitele arealului administrativ Râcșidia. Zona aferentă acestui bazin hidrografic, din arealul administrativ Râcșidia, nu are practic nici un curs de apă. Ocupă o suprafață de aproximativ 700 de ha, care reprezintă aproximativ 10% (11%) din suprafața comunei;

Cunoașterea bazinelor hidrografice la nivelul comunei ne ajută foarte mult pentru a înțelege scurgerea de suprafață a apei, mai ales în cazul unor ape mari de tipul viiturilor, precum și în cazul realizării unor lucrări hidrotehnice (baraje, diguri, regularizări de albie, etc) sau de amenajări funciare (realizarea de canale antropice, ramblee, poduri, podețe, regularizări, etc).

Principalele cursuri de apă care străbat arealul Comunei Râcșidia sunt: Mercina, Valea Mare, Valea Mic, Ciclova, Vraniu și Ogașul Popii (conform Anexa 1, fig. 09).

Mercina mai este cunoscută (pe teritoriul Comunei Râcșidia) și sub numele de Valea Bucovăț, izvorăște de sub Dealul Dumbrava (230 m) și are o lungime totală de aproximativ 11,5 km, până la vărsarea în râul Caraș. În cadrul comunei, Mercina curge în partea nordică, pe o direcție generală E-V și pe o lungime de aproximativ 6,3 km, având un curs foarte sinuos și formând pe o mică porțiune granița cu Comuna Vârșidia (conform Anexa 1, fig. 09).

Pe teritoriul Comunei Râcșidia, Mercina primește doi mari afluenți, ambii pe partea dreaptă: Ogașul Mercinei Mari, care are o lungime de aproximativ 3 km și Ogașul Tufa, care are o lungime de aproximativ 5,1 km și care formează pe cea mai mare lungime din cursul său granița cu orașul Oravița și comuna Vârșidia. În zona de izvor, Mercina primește pe partea stângă trei ogașe mai mici, care coboară din Dealul Dumbrava și Dealul Colnicului.

Din punct de vedere hidrologic, Mercina are un curs temporar, la fel și afluenții săi. Atât cursul Mercinei cât și al afluentului sau Ogașul Tufa au suferit ample lucrări de regularizări de albie și amenajări funciare (conform Anexa 1, fig. 10).

Valea Mare izvorăște din zona Obârșint, de la altitudinea de aproximativ 140 de m și are o lungime totală de aproximativ 6,7 km, până la vărsarea în râul Ciclova, aval de localitatea Iertof. În cadrul comunei, Valea Mare curge în partea central-vestică, pe o direcție generală E-V și pe o lungime de aproximativ 4,2 km, având un curs relativ sinuos (conform Anexa 1, fig. 09).

Din punct de vedere hidrologic, Valea Mare are un curs temporar, care a suferit unele lucrări de regularizări și amenajări funciare.

Valea Mare izvorăște de la nord de localitatea Vrâniuț, de la altitudinea de aproximativ 120 de metri are o lungime totală de aproximativ 2,5 km, până la vărsarea în Valea Mare. În cadrul comunei, Valea Mare curge în partea central-vestică, pe o direcție generală E-V și pe o lungime de aproximativ 2 km.

Din punct de vedere hidrologic, Valea Mică are un curs temporar, care a suferit unele lucrări de regularizări și amenajări funciare.

Ciclova izvorăște din Munții Aninei și are o lungime totală de aproximativ 35,5 km, până la vărsarea în râul Caraș. În cadrul comunei, Mercina curge în partea centrală, traversând comuna pe o direcție generală E-V și pe o lungime de aproximativ 14 km, având un curs foarte sinuos și meandrat (conform Anexa 1, fig. 09). Râul Ciclova a creat o lungă foarte mare, a cărei lățime crește de la est la vest, ajungând, la ieșirea din arealul administrativ Răcășdia (în vest), să fie de peste 2 km.

Pe teritoriul Comunei Răcășdia, Ciclova primește trei mari afluenți: doi pe partea dreaptă (ambii cu cursuri temporare), Ogașul Popii și Ogașul Viilor și unul pe partea stângă (cu curs permanent), Vrâniul.

Din punct de vedere hidrologic, Ciclova are un curs permanent, care a suferit unele lucrări de regularizări de albie și amenajări hidrotehnice și funciare. Râul Ciclova traversează ambele localități ale comunei, Răcășdia și Vrâniuț, prin partea sudică a acestora.

Vrâniu izvorăște din Dealurile Oraviței și are o lungime totală de aproximativ 15 km, până la vărsarea în râul Ciclova. În cadrul comunei, Vrâniu curge în partea sud-estică, pe o direcție inițial NE-SV, iar apoi ESE-NNV și pe o lungime de aproximativ 8,5 km, având un curs foarte sinuos și relativ meandrat (conform Anexa 1, fig. 09). Râul Vrâniu a creat o lungă destul de mare, a cărei lățime crește de la est la vest, ajungând, până la vărsarea în Ciclova.

Pe teritoriul Comunei Răcășdia, Vrâniu primește mai mulți afluenți (cu cursuri temporare), toți pe partea stângă, cel mai important fiind Valea Strochii.

Din punct de vedere hidrologic, Vrâniu are un curs permanent, care a suferit unele lucrări de regularizări de albie și amenajări hidrotehnice și funciare.

Ogașul Popii izvorăște din Dealurile Oraviței (din apropiere de localitatea Oravița) și are o lungime totală de aproximativ 10 km, până la vărsarea în râul Ciclova. În cadrul comunei, Ogașul Popii curge în partea central-estică, pe o direcție generală ENE-SSV și pe o lungime de aproximativ 4 km, având un curs foarte sinuos și meandrat (conform Anexa 1, fig. 09).

Pe teritoriul Comunei Răcășdia, Ogașul Popii primește mai mulți afluenți pe partea dreaptă care vin din Dealul Dumbrava, cel mai important fiind Ogașul Tufej, care are o lungime de aproximativ 3 km și care formează pe o mică parte din lungimea cursului său granița cu orașul Oravița.

Din punct de vedere hidrologic, atât Ogașul Popii, cât și afluenții săi au un curs temporar. Ogașul Popii traversează localitatea Răcășdia prin partea nordică a acesteia.

Caracteristici hidrometrice

Lungimea rețelei hidrografice reprezintă lungimea cursurilor de apă permanente (din punct de vedere hidrologic), iar la nivelul Comunei Răcătăria are valoarea de aproximativ 22,2 km.

Lungimea rețelei de drenaj natural reprezintă lungimea tuturor cursurilor de apă (permanente, semipermanente, temporare, din punct de vedere hidrologic), iar la nivelul Comunei Răcătăria are valoarea de aproximativ 82,31 km.

Lungimea rețelei de drenaj total reprezintă lungimea tuturor cursurilor de apă (atât cele naturale, cât și cele antropice – canalele antropice pentru drenajul apei freactice și cele pentru scurgerea apei pluviale, realizate în general în cadrul lucrărilor de amenajări funciare - din punct de vedere hidrologic), iar la nivelul Comunei Răcătăria are valoarea de aproximativ 101,5 km.

Densitatea rețelei hidrografice reprezintă raportul dintre lungimea rețelei hidrografice și unitatea de suprafață (exprimat în km/km^2), iar la nivelul Comunei Răcătăria are valoarea de aproximativ $0,33 \text{ km}/\text{km}^2$.

Densitatea rețelei de drenaj natural reprezintă raportul dintre lungimea rețelei de drenaj natural și unitatea de suprafață (exprimat în km/km^2), iar la nivelul Comunei Răcătăria are valoarea de aproximativ $1,24 \text{ km}/\text{km}^2$.

Densitatea rețelei de drenaj total reprezintă raportul dintre lungimea rețelei de drenaj total și unitatea de suprafață (exprimat în km/km^2), iar la nivelul Comunei Răcătăria are valoarea de aproximativ $1,53 \text{ km}/\text{km}^2$.

Scurgerea medie lichidă reprezintă cantitatea de apă scursă de pe unitatea de suprafață (km^2), în unitatea de timp (s) ($q=l/s/\text{km}^2$). Ea se obține raportând debitul râului exprimat în (l/s), într-un punct dat, la suprafața de bazin aferent (km^2), iar pentru zona Comunei Răcătăria are valoarea de aproximativ $2 \text{ l/s}/\text{km}^2$.

Scurgerea minimă lichidă reprezintă cantitatea de apă scursă de pe unitatea de suprafață (km^2), în unitatea de timp (s) ($q=l/s/\text{km}^2$). Ea se obține raportând debitul râului exprimat în (l/s), într-un punct dat, la suprafața de bazin aferent (km^2), iar pentru zona Comunei Răcătăria are valoarea de aproximativ $1 \text{ l/s}/\text{km}^2$.

Regimul hidrologic

Zona Comunei Răcătăria se încadrează în tipul de regim pericarpatic (Pc), subtipul vestic (V).

Acest tip de regim hidrologic se caracterizează printr-o instabilitate accentuată a regimului de iarnă, când se formează 35-40% din volumul scurgerii anuale. Frecvența viiturilor de iarnă (nivopluviale, uneori chiar și pluviale) ajunge la 60-70% din volumul scurgerii anuale. Perioada de zăpadă în iernile clduroase se topește de mai multe ori, regenerându-se în mod repetat până în luna martie.

Acest regim favorizează apariția excesului de apă în sol pe suprafețe mari.

După apele mari de primăvară (cu frecvență de circa 60%, la sfârșitul lunii februarie), în aprilie apar apele scăzute de primăvară, care se termină odată cu apariția seriilor de viituri din lunile mai-iunie.

După trecerea acestora se instalează apele mici de vară-toamnă. La începutul perioadei reci (noiembrie-decembrie), apar din nou viituri pluviale cu o frecvență de 50-60%.

Alimentarea este pluvială și nivopluvială (de tip mixt).

2.2.3. Clima

Particularitățile macroclimatice ale arealului cercetat sunt determinate de poziția geografică pe continentul european, care are în sine o anumită circulație a maselor de aer de diverse tipuri, circulație imprimată fie de centri de acțiune de origine dinamică (anticiclonele azorică și cea subtropicală), fie de centri de acțiune termică, sezonieri (anticiclonele siberiană, depresiunea asiatică sau mediteraneană).

Zona sud-vestică a României se află sub influența maselor de aer cu caracter mediteranean, de origine sudică (ce traversează Marea Mediteraneană), mase de aer cald, uscate vara și umede iarna.

Pregnanța cu care aceste mase de aer influențează, în principal regimul termic și pluviometric imprimat arealului o climă temperată, cu un grad de continentalism moderat și cu influențe submediteraneene.

Comuna Răcătăria are o radiație solară globală care variază între 1500–1550 kW/h/m².

Pentru o analiză cât mai reală a parametrilor meteorologici care să caracterizeze Comuna Răcătăria, s-au folosit datele climatice de la stația meteorologică Oravița, aflată la o distanță aeriană de aproximativ 6 km nord-est față de centrul comunei.

Alegerea acesteia s-a făcut în funcție de distanța aeriană față de centrul Comunei Răcătăria în raport cu dispunerea geografică față de comună și disponibilitatea setului de date necesare.

2.2.3.1. Temperatura

Temperatura aerului

Caracteristica generală a regimului termic în partea sud-vestică a României se datorează influenței dominante a maselor de aer submediteraneene.

Oscilațiile termice extreme sunt atenuate vara de o intensificare a circulației maselor de aer din nord-vest, iar iarna a celor din sud-vest. La aceste considerente se adaugă rolul major al lanțului carpatic care barierează circulația maselor de aer din est și nord-est și permite prinderea aerului cald din sud, îndeosebi în sezonul rece.

Caracteristicile termice ale sezonului rece (iarna) sunt influențate de circulația maselor de aer sud-vestice, de origine oceanică sau mediteraneană. Pe fondul general al acestor circulații predominante, iernile sunt mai scurte și mai blânde.

În Banat, primăverile sunt mai timpurii și mai calde, dar mai scurte și cu variații accentuate de temperaturi determinate de activitatea ciclonilor din Marea Mediteraneană.

Debutul timpuriu și persistența îndelungată a activității anticlonale vestice (Anticiclonele Azorice), face ca sezonul cald să înceapă, de multe ori în luna mai și să se prelungească până în luna septembrie.

Tabelul nr. 01 (Temperatura aerului. Media lunară multianuală. Stația meteorologică Oravița)

Luna	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Media anuală	Amplitudinea anuală
Temp. (°C)	-0,4	2,0	6,1	10,9	16,0	19,1	20,3	20,3	16,9	18,0	7,2	2,4	11,6	20,7

Sursa: Ț r u D., Luca M. 2002

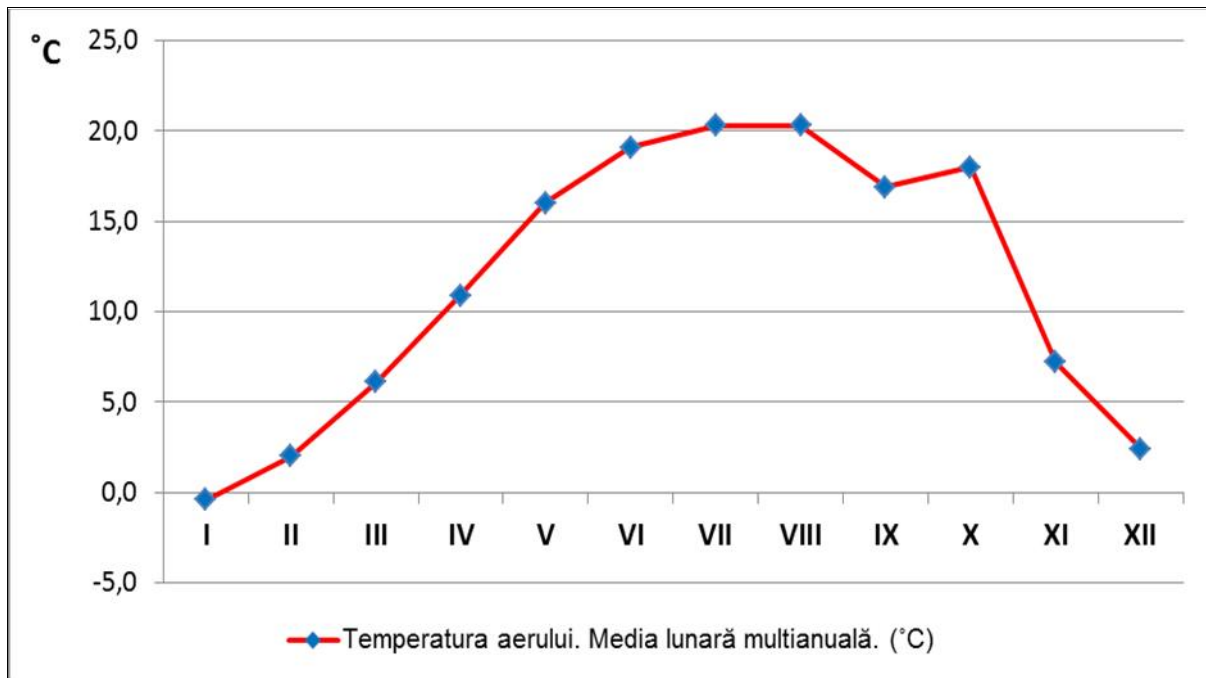

Fig. 03. Evoluția temperaturii medii lunare multianuale a aerului în cursul unui an.

Temperatura medie anual este de 11,6 °C, iar amplitudinea este de 20,7 °C, cele mai scăzute temperaturi fiind înregistrate în luna ianuarie (-0,4 °C), iar cele mai ridicate în lunile iulie-august (20,3 °C) și cu un al doilea maxim de toamnă, în luna octombrie (18,0 °C) (fig. 03), ca urmare a influențelor mediteraneene.

Din aceste date se observă foarte bine influența submediteraneană: medie anual ridicată (de peste 11°C), minim anual mai ridicat și maxim anual mai scăzut, rezultând o amplitudine anuală mai scăzută (în jurul valorii de 20 °C).

Zile termice caracteristice:

Noapțile geroase (cu temperaturi minime -10,0°C) sunt între 11 și 31, fiind determinate de advecțiile de aer rece, polar și arctic.

Zilele de iarnă (cu temperaturi maxime 0,0°C) sunt de 20-35.

Zilele de îngheț (cu temperaturi minime 0,0°C) sunt de sub 95, și se produc din septembrie până în aprilie, fiind și excepții, când înghețul poate apărea și în luna mai, datorită invaziilor de aer rece polar.

În cursul anului, cea mai mare frecvență, atât a nopților geroase, cât și a zilelor de iarnă și a zilelor de îngheț, are loc în ianuarie, când și advecțiile de aer rece polar sau arctic sunt mai frecvente.

Zilele de vară (cu temperaturi maxime 25,0°C) sunt aproximativ 100 și se produc din martie până în octombrie.

Zilele tropicale (cu temperaturi maxime 30,0°C) sunt între 20 și 30 și sunt posibile din mai până în septembrie, sporadic se pot produce și în octombrie.

Noaptea tropicale (cu temperaturi minime $20,0^{\circ}\text{C}$) au o frecvență anual de 1-3 cazuri și sunt posibile din iunie până în august, sporadic se pot produce și în mai și septembrie.

În cursul anului, cea mai mare frecvență a zilelor de vară cât și a zilelor și nopților tropicale, se remarcă în iulie și august, când și advecțiile de aer fierbinte tropical sunt mai frecvente.

Temperaturile maxime și minime

Tabelul nr. 02 (Temperatura aerului. Media maximelor și minimelor lunare multianuale absolute. Stația meteorologică Oravița)

Luna	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Maxima/ minima medie
Temp. medie maximă ($^{\circ}\text{C}$)	13,7	14,0	21,0	22,5	28,0	30,4	32,6	33,3	29,8	25,7	20,0	15,2	33,3
Temp. medie minimă ($^{\circ}\text{C}$)	-10,0	-9,4	-5,3	-0,2	4,9	8,2	15,6	10,0	6,6	0,2	-4,7	-7,2	-10,0

Sursa: Horak P. 2000

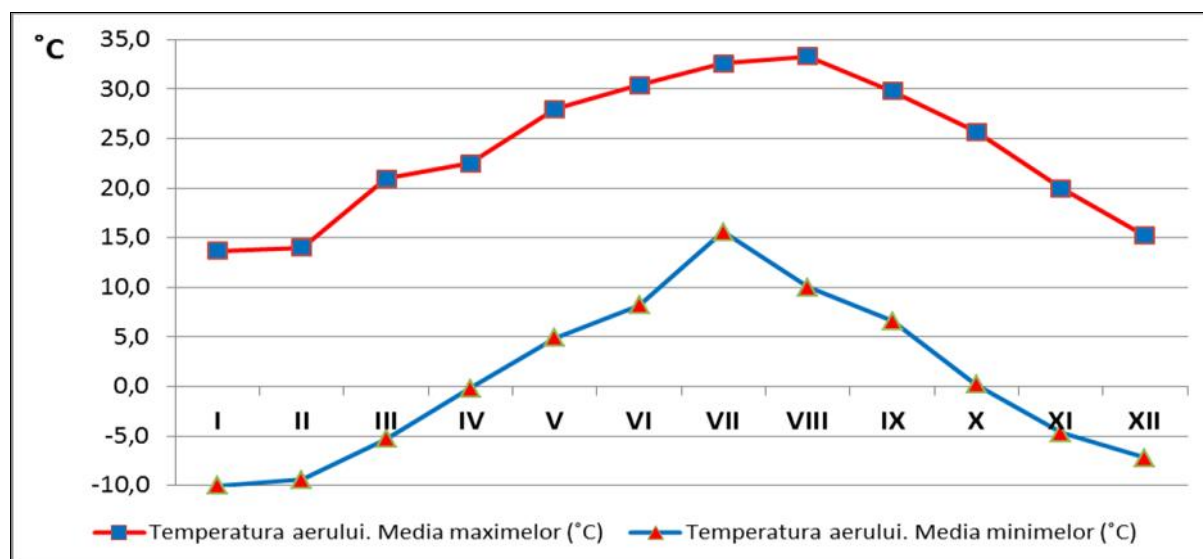

Fig. 04. Evoluția temperaturii maxime și minime absolute lunare multianuale în cursul unui an.

Temperatura medie maximă prezintă maximum în luna august (cu un decalaj de o lună), de peste 30°C , iar minima în luna ianuarie, dar cu o valoare de aproape 14°C (fig. 04). Această evoluție și aceste valori sunt rezultatul influențelor climatice submediteraneene.

Temperatura medie minimă prezintă maximum în luna iulie, iar minima în luna ianuarie, o evoluție normală cu valori mari pentru minime (fig. 04).

Temperatura maximă absolută pentru această zonă variază între $38-40^{\circ}\text{C}$, iar temperatura minimă absolută este de sub -30°C .

Temperatura pe suprafața solului

La nivelul suprafeței solului se produc cele mai importante procese de transformare a energiei radiante în energie calorică, fiind sursa de încălzire a aerului din timpul zilei. În tot cursul anului, temperatura solului influențează continuu viața și ritmul de dezvoltare al plantelor, după cum plantele, la rândul lor, influențează permanent regimul termic al solului.

Temperatura medie anuală pe suprafața solului este de aproximativ 11-12 °C, iar amplitudinea este de aproximativ 28-29 °C, cele mai scăzute temperaturi fiind înregistrate în luna ianuarie, aproximativ -3,0 °C, iar cele mai ridicate în luna iulie, aproximativ 25-26 °C.

Intervalul cu temperaturi medii negative este decembrie – februarie, iar intervalul cu temperaturi pozitive, este martie – noiembrie.

Dacă comparăm temperatura aerului cu temperatura pe suprafața solului, se poate observa că amplitudinea anuală pe suprafața solului este mult mai mare decât temperatura aerului, astfel că valorile din luna cea mai caldă (iulie) și cea mai rece (ianuarie), devin mai extreme.

Temperaturile maxime și minime absolute pe suprafața solului

Temperatura maximă absolută pentru această zonă variază între 65 - 67 °C, iar temperatura minimă absolută este de sub - 25,0 ... - 27,0 °C.

Se observă același fenomen ca și în cazul temperaturii medii anuale, dar numai pentru valorile maxime, acestea ajungând să fie cu aproximativ 20-25 °C mai mari decât cele din aer, iar cele minime fiind asemănătoare cu valorile din aer.

2.2.3.2. Umiditatea

Umiditatea reprezintă cantitatea de vapori de apă existenți în atmosferă la un moment dat și este pusă în evidență cel mai bine de umiditatea relativă care se exprimă în %.

Umezeala relativă medie anuală a aerului este de peste 76%, cu un maxim în luna decembrie de 86-90% și un minim în lunile iulie-august de 65-69%, ceea ce constituie un coeficient plăcut, ușor peste optimul uman.

Evoluția diurnă a umezelii relative evidențiază un maxim în timpul nopții și spre dimineață (86%) și un minim la amiază (60%).

2.2.3.3. Nebulozitatea

Nebulozitatea reprezintă gradul de acoperire cu nori al cerului și este pusă în evidență cel mai bine de nebulozitatea totală care se exprimă în zecimi.

Nebulozitatea totală medie anuală depășește 5,5 zecimi, cu un *maxim* în luna decembrie de 7,5-8,5 zecimi și un *minim* în lunile august-septembrie de 3,0-4,3 zecimi. *Numărul mediu anual de zile cu cer senin* este de 60 zile, iar *numărul mediu anual de zile cu cer acoperit* este cuprins între 100-120 de zile.

2.2.3.4. Durata de str lucire a soarelui

Durata de str lucire a soarelui i repartia sa teritorial se afl în strâns corela ie cu regimul i distribu ia nebulozității, în special a celei inferioare (norii superiori i cei mijlocii, mai pu in dezvoltat i pe vertical , i transparen i datorit alc tuirii lor din particule de ghea , las s treac o parte din razele solare luminoase).

Durata medie anual de str lucire a soarelui în zona Comunei R c dia este de peste 2100 de ore/anual, dintre care *sezonului cald (perioadei de vegeta ie)*, lunile aprilie-septembrie îi revin aproximativ 60 % (1300 ore/anual), iar *sezonului rece*, lunile octombrie-martie, îi revin peste 650 de ore/anual.

2.2.3.5. Precipita ii atmosferice

Datorit activității ciclonale și a invaziilor de aer umed dinspre vest și sud-vest, în această zon , precipitațiile sunt cantitativ mult mai ridicate decât în alte zone ale ț rii. *Cantitatea medie anual de precipitații* este de 895,0 mm, *valorile minime* fiind înregistrate în lunile februarie-martie (55,5 mm), iar *valorile maxime* în luna iunie (110,1 mm), cu un al doilea maxim de toamn , în luna octombrie (72,5 mm) (fig. 05), ca urmare a influențelor mediteraneene.

Cantitatea medie anual de precipitații este realizat îndeosebi ca urmare a precipita iilor bogate din lunile de prim var -var (aprilie, mai, iunie, iulie, august) i a celor de toamn -iarn (septembrie, octombrie, noiembrie, decembrie), ca reflex al influen elor climatice submediteraneene.

Cantit țile semestriale de precipitații sunt repartizate astfel:

-) *Semestrul cald* (aprilie - octombrie): aproape 600 mm (596,9 mm) care reprezint aproape 70% (67%) din cantitatea anual de precipitații;
-) *Semestrul rece* (noiembrie - martie): aproape 300 mm (298,1 mm) care reprezint aproximativ 30% (33%) din cantitatea anual de precipitații.

În perioada propice culturilor agricole, cad aproape 70% din precipita ii, ceea ce constituie o condi ie favorabil dezvolt rii plantelor de cultur autohtone. Regimul precipita iilor are îns un caracter neregulat, cu ani mult mai umezi decât media i ani cu precipita ii foarte pu ine.

Cantit țile anotimpuale de precipitații sunt repartizate astfel:

-) *Prim vara* (martie - mai) aproximativ 230 mm (232,7 mm) care reprezint aproximativ 25% (26%) din cantitatea anual de precipitații;
-) *Vara* (iunie - august): aproape 300 mm (277,4 mm) care reprezint aproximativ 30% (31%) din cantitatea anual de precipitații;
-) *Toamna* (septembrie - noiembrie): aproximativ 200 mm (205,0 mm) care reprezint aproximativ 25% (23%) din cantitatea anual de precipitații;

Iarna (decembrie - februarie): care reprezint aproximativ 200 mm (179,9 mm) care reprezint 20% din cantitatea anual de precipitații;

Tabelul nr. 03 (Precipitațiile atmosferice. Media lunar multianual și media maximelor în 24 de ore. Stația meteorologic Oravița)

Luna	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma anuală
Media lunară (mm)	60,9	55,5	55,5	74,3	102,9	110,1	85,0	82,3	69,8	72,5	62,7	63,5	895,0
Maxima în 24 de ore (mm)	14,5	13,2	14,9	16,5	21,7	27,1	30,7	25,4	23,3	19,1	14,9	16,3	-

Sursa: Ț r u D., Luca M. 2002 și Horak P. 2000

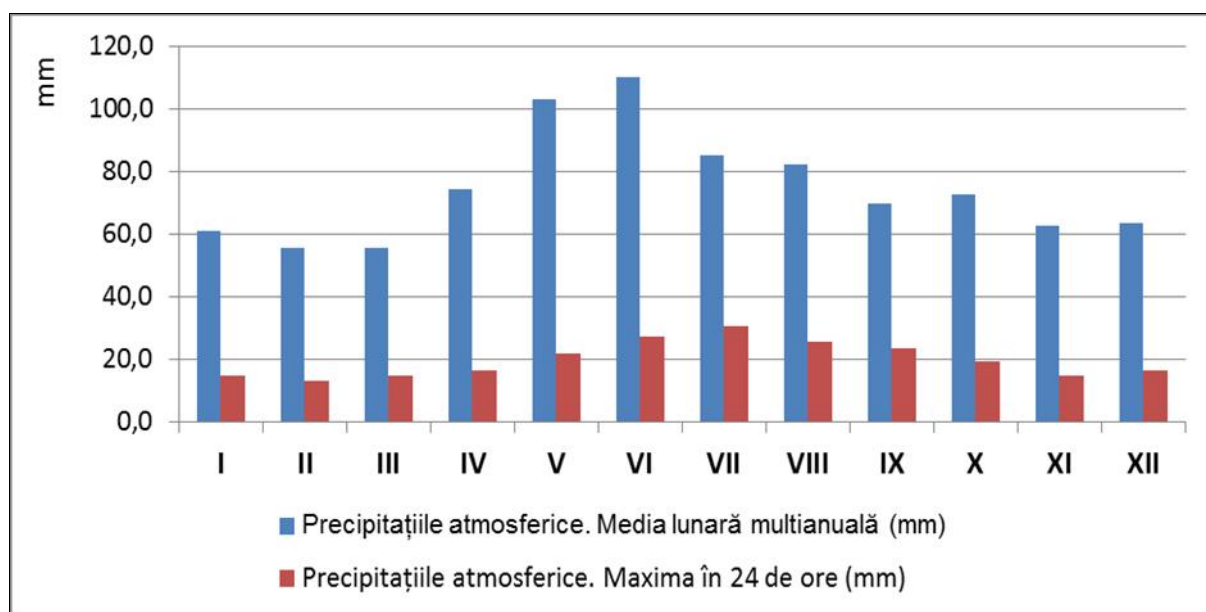

Fig. 05. Evoluția precipitațiilor atmosferice lunare multianuale și media maximelor în 24 de ore, în cursul unui an.

Cantitățile anotimpuale de precipitații sunt repartizate astfel:

-) Prim vara (martie - mai) aproximativ 230 mm (232,7 mm) care reprezintă aproximativ 25% (26%) din cantitatea anuală de precipitații;
-) Vara (iunie - august): aproape 300 mm (277,4 mm) care reprezintă aproximativ 30% (31%) din cantitatea anuală de precipitații;
-) Toamna (septembrie - noiembrie): aproximativ 200 mm (205,0 mm) care reprezintă aproximativ 25% (23%) din cantitatea anuală de precipitații;
-) Iarna (decembrie - februarie): care reprezintă aproximativ 200 mm (179,9 mm) care reprezintă 20% din cantitatea anuală de precipitații;

Cantitățile maxime de precipitații în 24 de ore prezintă un maxim în luna iulie (30,7 mm) (decalate cu o lună față de mediile lunare) și un minim în luna februarie (13,2 mm) (fig. 05).

Durata și intensitatea ploilor este următoarea: durata medie a ploilor este de peste 190 minute, cantitatea medie de precipitații este de 7-8 mm, iar intensitatea medie a precipitațiilor este de 0,04 mm/minut.

Zăpada

Primele ninsori apar sporadic în octombrie și cu totul izolat în septembrie, cele mai numeroase zile cu ninsoare se înregistrează în ianuarie și februarie, după care numărul lor scade treptat până în aprilie.

Stratul de zăpadă apare ca dată medie cu circa două săptămâni mai târziu decât data de producere a primelor ninsori și dispare cam tot cu atât timp mai devreme, comparativ cu data medie a ultimelor ninsori. Numărul mediu anual de zile cu strat de zăpadă este de sub 50 de zile/anual.

Grosimea medie a stratului de zăpadă este de 5-20 cm în luna ianuarie iar distribuția acestuia este neuniform datorită grosimii mici.

2.2.3.6. Vântul

Regimul vânturilor în partea de sud-vest a României este determinat de dezvoltarea sistemelor barice care se interferează deasupra Europei la latitudinea de 45° nord (Anticiclone: Azoric, Siberian, Scandinav și Ciclone: Mediteranean și Islandez), la care se adaugă Munții Carpați care reprezintă un obstacol important în calea circulației maselor de aer care vin dinspre est și nord.

Caracteristica dominantă a circulației atmosferice din această zonă constituie formarea vântului *Coava* (vânt local de tip foehn, cu aer uscat și cald), care bate dinspre est și nord-est (Munții Aninei), mai ales în anotimpul de toamnă și atinge în unele perioade viteze foarte mari.

Direcția vântului

Cele mai frecvente sunt vânturile de nord-est (17,8%) și cele de est (15,6%), reflex al activității vântului local *Coava*, dar și vânturile de nord-vest (10%), care reflectă influența oceanică (vestică) și în această zonă a țării. Calmul atmosferic este de 37,5% (fig. 06).

Viteza vântului

Viteza medie vântului pe direcții variază între 2,8 și 7,9 m/s, cele mai mari viteze având vânturile din direcție estică (7,9 m/s) și sud-estică (5,8 m/s), urmate de vânturile din direcția sudică (4 m/s), restul direcțiilor având viteze care variază în jurul valorii de 3 m/s (fig. 06).

Viteza medie lunară a vântului este de 3,4 m/s, cu două maxime: un maxim de primăvară (în luna martie, de 4,4 m/s, datorat activității Coșavei) și un maxim de toamnă (în luna octombrie, de 4,2 m/s, datorat activității ciclonilor mediteraneeni) și un minim de vară (în luna iulie, de 2,2 m/s) (fig. 07).

Viteza maximă a vântului a înregistrat în mai mulți ani valori de peste 40 m/s.

Numărul zilelor cu vânt puternic (peste 15 m/s) este de aproximativ 30-40 de zile/anual.

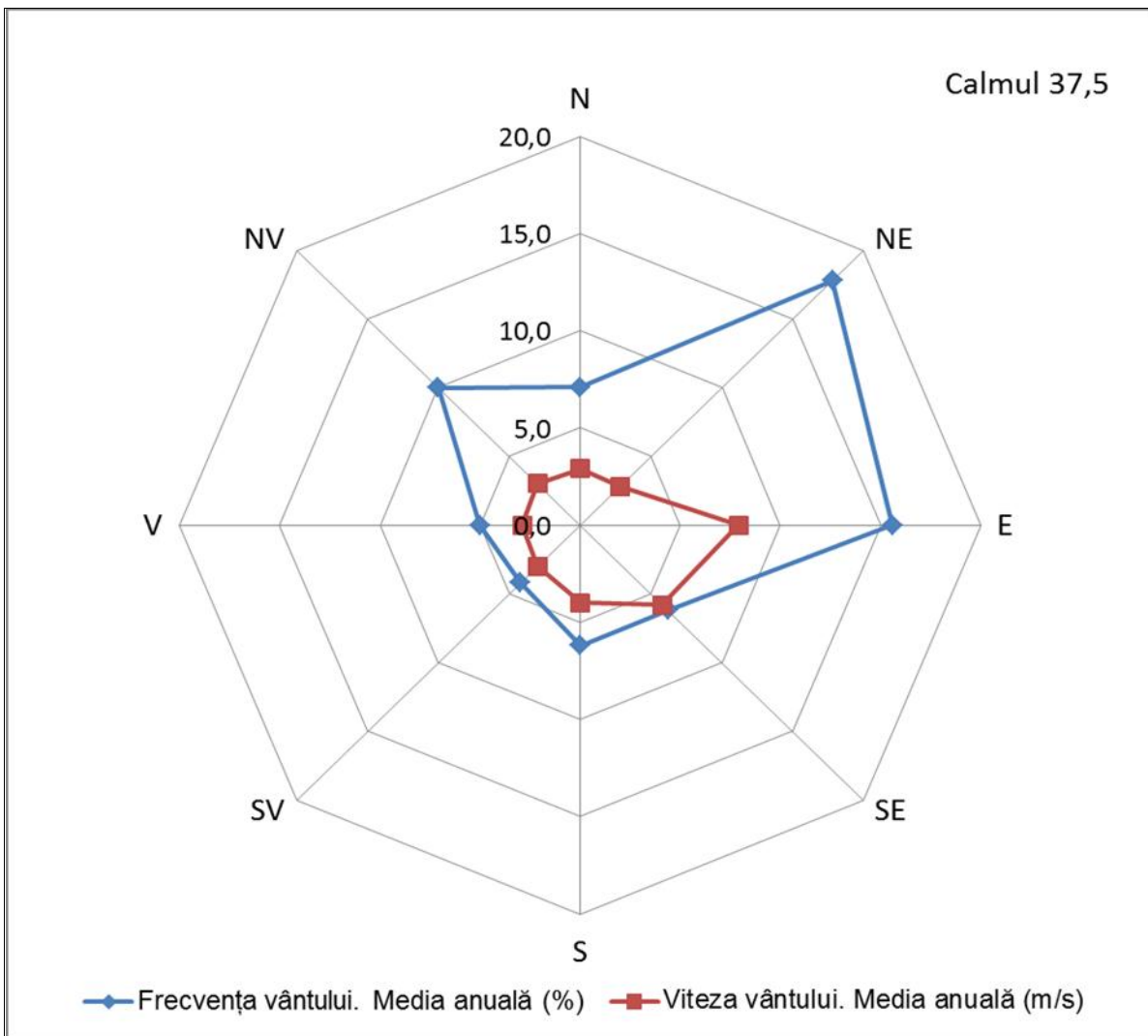

Fig. 06. Frecvența și viteza vântului pe direcții.

Tabelul nr. 04 (Frecvența și viteza vântului pe direcții. Media multianual pe direcții. Stația meteorologic Oravița)

Luna	N	NE	E	SE	S	SV	V	NV	Calm atmosferic
Frecvența vântului. Media anuală (%)	7,1	17,8	15,6	6,2	6,2	4,2	5,0	10,0	37,5
Viteza vântului. Media anuală (m/s)	2,9	2,8	7,9	5,8	4,0	3,0	2,9	3,0	

Sursa: Doina Mihalca și Eugenia Stanciu, 1996

Tabelul nr. 05 (Viteza medie lunar a vântului. Media lunar multianual. Stația meteorologic Oravița)

Luna	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Media anuală
Viteza vântului (m/s)	3,2	4,2	4,4	3,9	3,3	2,4	2,2	2,9	3,4	4,2	3,5	3,1	3,4

Sursa: Doina Mihalca și Eugenia Stanciu, 1996

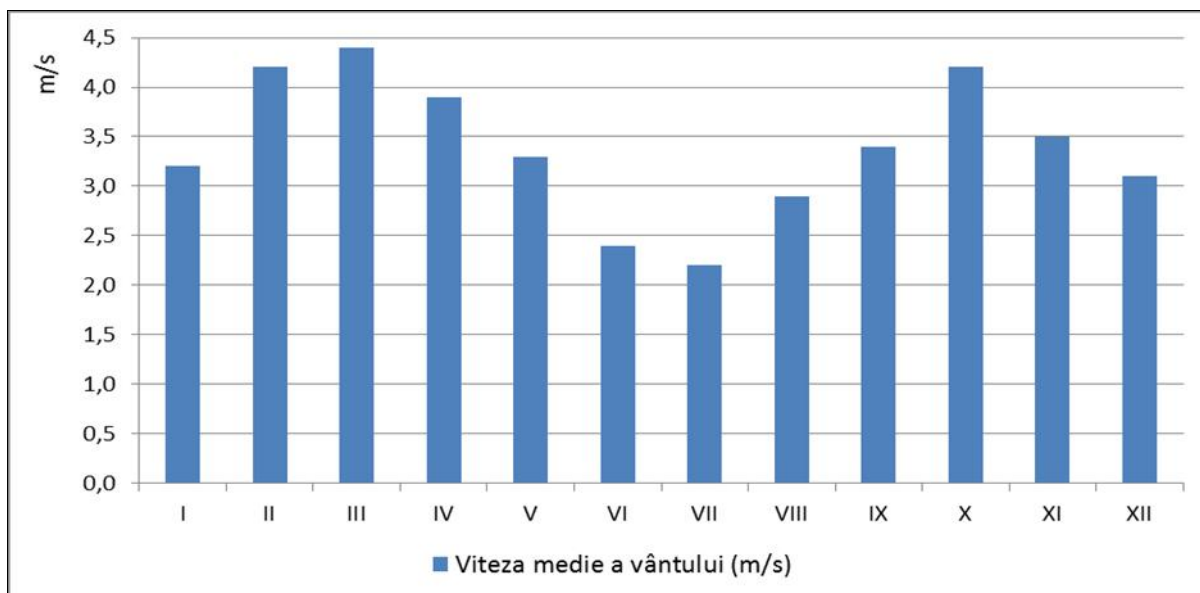

Fig. 07. Evoluția vitezei medii lunare multianuale a vântului, în cursul unui an.

2.2.3.7. Diverse fenomene și procese atmosferice

Înghețul

Durata medie a intervalului fără îngheț este de până în 180 de zile

Bruma

Bruma se formează în zilele în care temperaturile la sol scad sub 0 °C și apare primul îngheț în timpul nopții, în urma răcirii solului prin radiația nocturnă. Apariția brumei este foarte primejdioasă deoarece produce pagube în agricultură. Ea se datorează invaziilor de aer rece din nord și nord-est, care la începutul iernii nu s-au încălzit, noaptea se răcesc foarte mult, aducând înghețul.

În general, primele brume de toamnă și ultimele de primăvară se produc, ca dată medie, cu circa 10-15 zile mai devreme și respectiv mai târziu decât primele și ultimele înghețuri în aer și aproximativ la aceeași dată cu cele de pe sol. Uneori pe sol acestea pot întârzia față de primul îngheț, deoarece nu se întrunesc totdeauna condiții genetice favorabile.

Bruma apare cu o oarecare întârziere, ca dată medie între 21 octombrie – 1 noiembrie și dispar mai timpuriu, între 1 - 11 aprilie, ca urmare a influenței efectelor foehnale. Cele mai timpurii și cele mai târzii brume se produc cu 10-20 de zile mai devreme și respectiv, mai târziu. *Numărul mediu anual de zile cu brumă într-un an este de 25-45 de zile.*

Chiciura

Chiciura apare în anotimpul de iarnă, datorită invaziilor maselor de aer umed în zonă, umiditatea depunându-se prin sublimare sub formă de chiciură pe obiecte și cîte expuse în direcția vântului de unde vin masele de aer umed.

Perioada favorabilă depunerilor de chiciură este între 1 octombrie și 1 mai, *numărul mediu anual de zile cu chiciură este de până în 7 zile.*

Poleiul

Poleiul apare în anotimpul de iarnă datorită răcirii din timpul nopții, după o încălzire în prealabil în timpul zilei. Perioada favorabilă depunerilor de polei este între 1 noiembrie și 31 martie, *numărul mediu anual de zile cu polei* este de până în **2** zile.

Depunerile de gheață

Intervalul favorabil depunerilor de gheață este decembrie-ianuarie, cu depuneri foarte rare, 15-25 de cazuri. *Numărul mediu de zile cu depuneri de gheață* (în special pe conductorii electrici) într-un an variază între **10** și **20** zile, iar numărul maxim anual de zile cu depuneri de gheață este de **20** de zile, cu o grosime a gheții ce poate atinge 6 cm.

Viscolul

Numărul de zile cu viscol într-un an este de până într-o **zi**.

Ceața

Numărul de zile cu ceață într-un an este de peste **50** de zile.

Roua

Roua se produce datorită diferențelor de temperatură de la zi la noapte (10-15-20 °C), ziua cu intense procese de evaporare, noaptea cu răcire radiantă și inversiuni de temperatură, care determină condensarea vaporilor de apă. *Numărul total de zile cu rouă într-un an* variază între **50-90** de zile.

Grindina

Grindina este un fenomen meteorologic care se manifestă doar în sezonul cald, din luna aprilie până în luna septembrie. *Numărul mediu de zile într-un an cu grindină* variază între **1-2** zile. *Durata ploilor cu grindină* este foarte redusă, **1-5** minute și este invers proporțională cu dimensiunile boabelor de grindină.

Orajele

Aceste fenomene meteorologice apar în condițiile unor intense mișcări convective ale aerului (de natură termică sau dinamică) și sunt generate de deplasările maselor de aer, de încălzirea lor puternică, de particularitățile reliefului și în general, ale suprafeței subiacente.

Pentru zona analizată, *numărul mediu de zile cu oraje* într-un an variază între **25** și **35** de zile. În cursul anului, cele mai multe zile cu oraje sunt caracteristice lunilor mai-august, având valori maxime în luna iunie. Numărul de zile cu oraje scade spre începutul și sfârșitul anului, în perioada rece (noiembrie-martie), orajele fiind, cu unele excepții, inexistente.

Evapotranspirația

Evapotranspirația este influențată direct de regimul temperaturii aerului și al suprafeței active (în raport cu care înregistrează un maxim în perioada caldă a anului și un minim, în cea rece), de regimul precipitațiilor, de rezerva de apă din sol, de adâncimea pânzei freatice, de tipul de vegetație, de caracteristicile solului, de viteza vântului, de activitatea umană, etc.

Pentru zona analizat , *evapotranspirația potențial medie* este de **600-650** mm/anual. Ce mai mare cantitate de ap se evapor în perioada de vegetație (aprilie-octombrie), ca urmare a cre terii temperaturii i intensific rii proceselor biologice din plante, cu circa 50-100 mm mai mic decât valorile anuale. În luna cea mai cald a anului (iulie), valorile evapotranspirației potențiale sunt maxime, peste 130-140 mm, ceea ce înseamn de dou ori (în unele cazuri de trei ori) mai mult decât cantitatea de precipitații c zute.

Usc ciunea i secet

Usc ciunea i seceta sunt fenomene climatice deosebit de complexe, la declan area c rora particip mai mulți factori și anume:

- factorii care definesc particularit țile structurii suprafeței active (particularit țile reliefului, gradul de acoperire cu vegetație și tipul de vegetație, caracteristicile solului, adâncimea pânzei freatice, etc);
- factorii care definesc particularit țile timpului (cantitatea de precipitații, rezerva de ap din sol accesibil plantei, umezeala i temperatura aerului i solului, evapotranspirația potențial i real , viteza vântului, etc);
- factorii care definesc particularit țile fiziologice ale plantei (soiul de plant , faza de vegetație, gradul de rezistenț la usc ciune, etc);
- factorii care definesc influența antropic asupra mediului (terenuri cultivate sau înțelenite, agrotehnica folosit , etc).

Fenomenele de usc ciune i secet au o durat foarte variabil în timp și spațiu, în funcție de intensitatea factorilor s i genetici. Ele se pot caracteriza prin intervale scurte de timp, de la câteva zile pân la câteva luni.

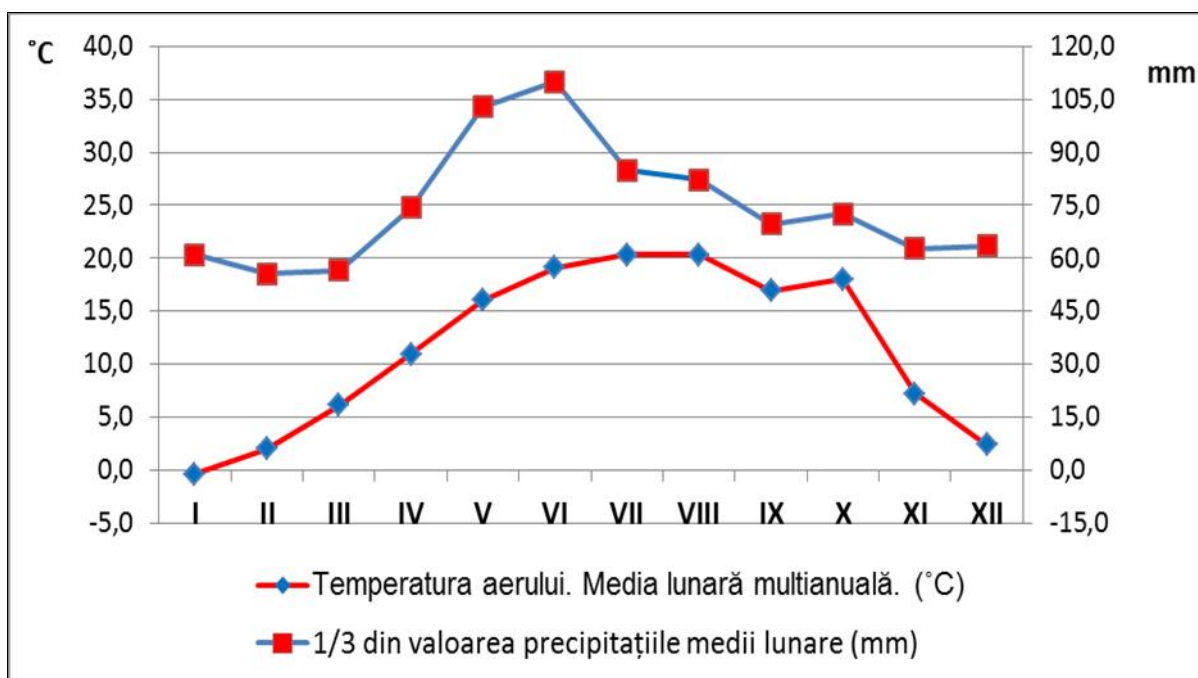

Fig. 08. Climograma Walter-Lieth care evidențiaz perioada potențial de usc ciune.

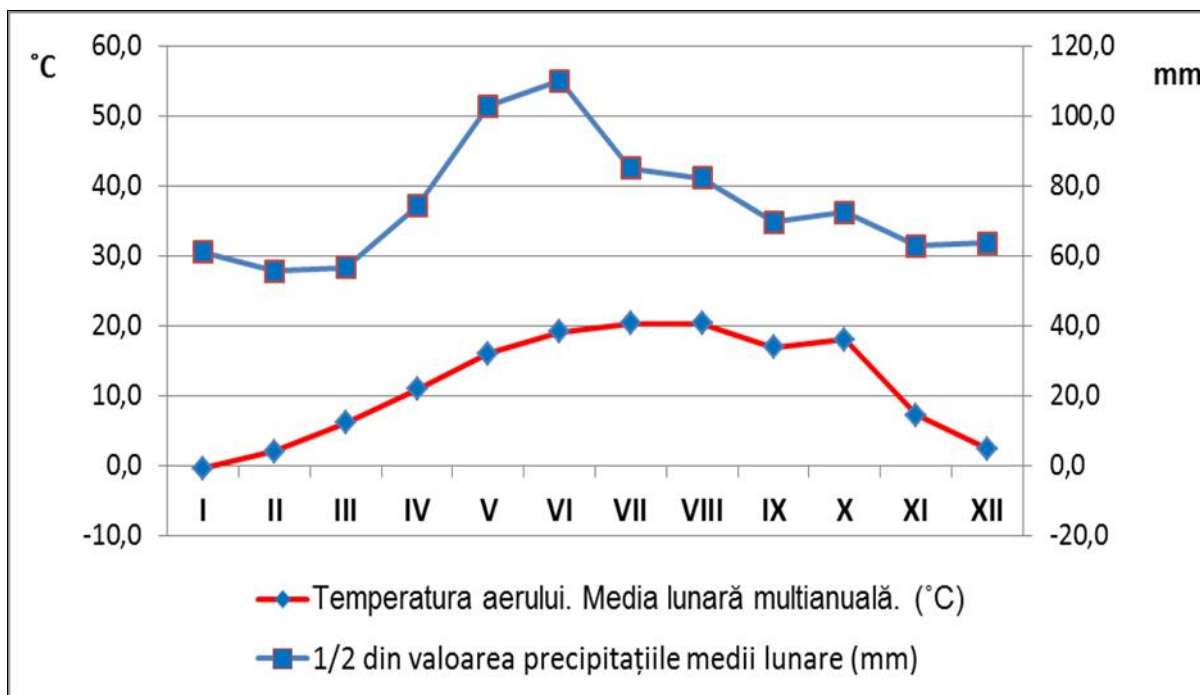

Fig. 09. Climograma Walter-Lieth care evidențiază perioada potențial de secetă.

Durata medie (în zile) a intervalelor de secetă este de 16-17 zile.

Frecvența medie a perioadelor de uscăciune este de 20 de perioade, cu o durată medie de aproximativ 10 zile.

Frecvența medie a perioadelor de secetă este de 3-4 perioade, cu o durată medie de aproximativ 16-17 zile.

Indicele de ariditate sau indicele Emm. de Martonne ($I_{ar-DM} = P/(T_m + 10)$); unde I_{ar-DM} – indicele de ariditate, P – cantitatea anuală de precipitații, T_m – temperatura medie anuală), care exprimă intensitatea fenomenelor de uscăciune și secetă, este de 41,5. Fenomenul de uscăciune potențial nu se manifestă în zona Comunei Răcșdia (fig. 08).

Fenomenul de secetă potențial nu se manifestă în zona Comunei Răcșdia (fig. 09).

2.2.3.8. Concluzii

Clima zonei Răcșdia se încadrează în **climatul temperat continental moderat**, caracteristic României și acestei zone a Europei, cu **influență submediteraneană (variantele adriatică)**. Trăsăturile sale generale sunt marcate de diversitatea și neregularitatea proceselor atmosferice.

Masele de aer dominante, în timpul primăverii și verii, sunt cele temperate, de proveniență oceanică, care aduc precipitații semnificative. În mod frecvent, chiar în timpul iernii, sosesc dinspre Atlantic mase de aer umed, aducând ploaie și zăpezi însemnate, mai rar valuri de frig.

Din septembrie până în februarie se manifestă frecvente perturbări ale maselor de aer polar continental, venind dinspre est. Cu toate acestea, în Banat se resimte puternic și influența ciclonilor și maselor de aer cald dinspre Marea Adriatică și Marea

Mediteran , care iarna genereaz dezghe complet, iar vara impun perioade de c l dur în bu itoare.

Topoclimatul

Din punct de vedere topoclimatic, teritoriul Comunei R c dia se încadreaz , în func ie de caracteristicile suprafe ei active în **topoclimatul de dealuri i podi uri**.

Topoclimatul de dealuri i podi uri prezint caractere climatice intermediare între munte i câmpie.

Principalele caracteristici ale topoclimatelor de deal și podiș pun în evidență zonalitatea verticală a elementelor climatice: temperatura anual cuprins între 9 și 10°C (în acest caz peste 11°C), precipitații medii anuale de 600-850 mm (în acest caz peste 850 mm), umezeala relativă mai mare de 75%, vânturi influențate de barajul orografic, etc.

Verile sunt mai calde (20-20°C în iulie), iernile mai blânde (minim -2°C în ianuarie), intervalul cu îngheț mai scurt (170-180 de zile). În dealurile din vestul țării, precipitațiile atmosferice cad în cea mai mare parte a anului sub formă lichidă, marcând un al doilea maxim toamna. Iarna sunt mai mult de 20 de zile cu ninsoare, iar stratul de zăpadă se menține, în medie, între 15-17 zile în vest.

Procese de fohnizare prezente în zonă, contribuie la topirea timpurie a zăpezii iar precipitațiile excedentare din unii ani determină variații bruște de nivel în albiile râurilor și creșteri peste etiaj la majoritatea râurilor care străbat aceste topoclimat.

Microclimatul

Microclimatul zonei este caracterizat de influența foarte puternică submediteraneană și vântului local, de tip foehn (uscăt și cald), Coșava, care se manifestă în special primăvara.

Temperaturile medii anuale sunt ridicate 11,6°C, cu temperaturi extreme moderate, două maxime (unul de vară, în iulie-august, de 20,3°C și unul de toamnă, în octombrie, de 18,0°C) și un minim de iarnă, în luna ianuarie, de -0,4°C (singura lună cu temperaturi medii anuale negative). Intervalul anual de zile fără îngheț este de până în 180 de zile.

Cantitatea medie de precipitații este de aproximativ 900 (895,0) mm/anual (destul de mare), repartizat pe anotimpuri astfel: primăvara (martie – mai) aproximativ 230 mm, vara (iunie – august) aproape 280 mm, toamna (septembrie – noiembrie) aproximativ 200 mm și iarna (decembrie – februarie) aproape 170 mm.

Vânturile cele mai frecvente sunt vânturile de nord-est (17,8%) și cele de est (15,6%), reflex al activității vântului local Coșava, dar și vânturile de nord-vest (10%), care reflectă influența oceanică (vestică) și în această zonă a țării. Calmul atmosferic este de 37,5%.

Viteza vântului este relativ de mare, de 3,4 m/s, cu două maxime: un maxim de primăvară (în luna martie, de 4,4 m/s, datorat activității Coșavei) și un maxim de toamnă (în luna octombrie, de 4,2 m/s, datorat activității ciclonilor mediteraneeni), cele mai puternice vânturi fiind cele din direcție estică (7,9 m/s) și sud-estică (5,8 m/s), urmate de vânturile din direcția sudică (4 m/s). Numărul zilelor cu vânt puternic (peste 15 m/s) este de aproximativ 30-40 de zile/anual.

Fenomenele meteorologice de iarnă: bruma, înghețul, chiciura, ploile, ninsoarele,

depunerile de ghea , timpurii (septembrie) sau târzii (mai), au durat i intensitate foarte mic .

Fenomenele meteorologice de var , evapotranspira ia, roua, furtunile cu grindin , sunt foarte puțin frecvente și slabe ca intensitate. Indicii hidrometrici (usc ciunea i seceta potențial) indic faptul c nu exist deficit de umiditate în tot cursul anului.

2.2.4. Solurile

Orizontul de sol sau orizontul pedogenetic este un strat, aproximativ paralel cu suprafa a topografic (terenului), care are o serie de propriet i rezultate prin procesul de formare a solului, propriet i care difer de cele ale stratelor supra sau subiacente.

Factorii pedogenetici sunt componenți ai mediului înconjur tor a c ror acțiune au contribuit la formarea înveli ului de sol. Formarea solului este condiționat de acțiunea complex a factorilor pedogenetici care acționeaz între partea superioara a zonei de contact dintre litosfera cu biosfera, atmosfera i hidrosfera.

Rolul principal în formarea înveli ului de sol îl au urm torii factori pedogenetici: roca, clima, relieful, vegetația și fauna, apa freatic i stagnant , timpul i activitatea antropica.

Toți acești factori sunt în strâns interdependent și au declan at procesele de pedogenez care au condus la formarea înveli ului de sol. Solul nu se poate forma i nu poate evolua în cazul în care unul din acești factori nu acționeaz în procesul de pedogeneza.

În natura ca și în societatea umana, solul îndeplinește importante funcții globale, care sunt esențiale pentru asigurarea existenței pe Terra, prin acumularea i furnizarea de elemente nutritive și energie organismelor vii și prin asigurarea celorlalte condiții favorabile dezvolt rii acestor organisme.

Solul prezint un rol esențial în funcționarea normal a ecosistemelor terestre i acvaterestre, reprezentând o uzin imens , la scar mondial permanent produc toare, prin procese automorfe, de fitomasa care constituie baza dezvolt rii organismelor heterotrofe, inclusiv a omului. F r asigurarea de c tre fitomasa a nutriției cu hidrați de carbon, proteine și alți compuși, ca și a energiei necesare, viața pe glob nu ar exista i nu s-ar putea derula (Florea, 2003).

Prin funcțiile pe care le îndeplinește, solul reprezint una din cele mai valoroase resurse naturale, folosit de om pentru a obține produsele vegetale de care are nevoie.

Solul, ca i corpurile acvatic, alc tuiesc cele mai importante medii pentru producția de biomasa. Fiind folosit de om în procesul producției vegetale, solul reprezint totodata un mijloc de producție, principalul mijloc de producție în agricultur i silvicultur , acesta fiind o resursa regenerabila, atâta timp cât utilizarea sa de c tre om nu influențeaz negativ funcționalitatea acestuia.

Principalele calit i ale solurilor care intereseaz din punct de vedere al utiliz rii lor sunt fertilitatea i capacitatea portant , pentru agricultur i comportarea mecanic în timp a solurilor, pentru construcții.

Tipurile de sol

Pe teritoriul Comunei R c dia au fost identificate (conform S.R.T.S. 2003) apte tipuri de soluri și o asociație de soluri, cea mai mare suprafață (aproximativ 50%) este ocupat de c tre preluvosoluri, care împreun cu vertosolurile ajung la peste 70% din suprafața comunei împreun cu vertosolurile, iar dac adun m i luvosolurile i aluviosolurile se ajunge la 90% din suprafața comunei (conform Anexa 1, fig. 11).

Practic patru tipuri de soluri (preluvosoluri, vertosoluri, luvosoluri i aluviosoluri), ocup aproape în întregime suprafața Comunei R c dia, celelalte trei tipuri de soluri (eutricambosoluri, gleiosoluri și erodosoluri) și asociațiile de sol, revenindu-le doar 10% din suprafața comunei (conform Anexa 1, fig. 11).

Preluvosolurile (EL)

Propriet ți

Preluvosolurile prezint o textur lutoas sau luto-argiloas i prezint o slab diferențiere textural pe profilul de sol ($l_{dt}=1,2-1,4$). Conținutul de argil mai ridicat la nivelul orizontului Bt, determin un regim aerohidric mai deficitar comparativ cu orizontul de suprafață. Conținutul de humus are valori cuprinse între 2-4%, reacția solului este slab acid 6,0-6,7 iar gradul de saturație în baze 70-90%.

R spândire i subtipuri

În cadrul Comunei R c dia, preluvosolurile ocup cea mai mare suprafață, de aproximativ 3200 de hectare (care reprezint circa 52% din arealul comunei) i se întâlnesc în areale compacte, în partea central, nord-vestic i sud-estic a comunei și mai puțin în partea sud-vestic (conform Anexa 1, fig. 11).

În arealul Comunei R c dia au fost întâlnite urm toarele subtipuri de preluvosoluri: vertice, pseudogleizate, erodate.

Management

Datorit arealului în care se formeaz (Preluvosolurile sunt caracteristice p durilor de foioase), foarte multe suprafețe sunt cultivate cu diferite plante de cultur deoarece aceste soluri prezint însu iri fizico-chimice i biologice favorabile dezvolt rii plantelor.

Pot fi folosite pentru cultivarea cerealelor (grâu, orz, porumb, ov z, etc.) în zonele mai puțin înalte, în zona deluroas plantații viti-pomicole, cartofi, plante tehnice, fâneat, p une i p dure.

Pentru cre terea fertilit ții sunt recomandate efectuarea lucr rilor agricole în intervalul optim de umiditate, aplicarea îngr mintelor organice i minerale pentru creșterea conținutului de elemente nutritive din sol.

În cazul terenurilor amplasate pe versanți, se impune combaterea proceselor de eroziune prin terasare, agrotetare sau prin acoperirea terenului cu plantații de arbuști ori împ durire.

Luvosolurile (LV)

Propriet ți

Luvosolurile, sunt soluri moderat sau puternic diferențiate textural, ceea ce determin însu iri aerohidrice nefavorabile pe profil, deoarece conținutul de argil în orizontul Bt

poate fi de 1,5-2 ori mai mare decât în orizontul Ea.

Sunt soluri slab aprovizionate cu elemente nutritive, conținutul în humus este foarte scăzut 1,5-2,5 %, în orizontul Ea poate să scadă sub 1%, reacția este moderat acidă 5-5,5 sau puternic acidă la subtipurile albice în jur de 4,5, gradul de saturație în baze mai mic de 60% iar în orizontul Ea poate avea valori de 15-20%.

R spândire și subtipuri

În cadrul Comunei Răcădia, luvosolurile ocupă aproximativ 600 de hectare (care reprezintă circa 10% din arealul comunei) și se întâlnesc cu precizie în partea înaltă nord-estică a comunei și foarte puțin în partea sud-estică (conform Anexa 1, fig. 11).

În arealul Comunei Răcădia au fost întâlnite următoarele subtipuri de luvosoluri: vertice, pseudogleizate, erodate.

Management

Datorită slabei aprovizionări cu elemente nutritive și a diferențierii texturale pe profilul de sol, luvosolurile prezintă o fertilitate scăzută pentru majoritatea plantelor de cultură.

Pot fi pretabile pentru culturi de câmp cum sunt: grâu, porumb, floarea soarelui, trifoi sau păjiști, plantații de pomi și viș-de-vie, producțiile obținute fiind în general scăzute.

Pentru obținerea unor producții ridicate, se impune, aplicarea unor măsuri de ameliorare complexe cum sunt: amendarea cu calcic pentru luvosolurile cu reacție acidă, lucrări de mobilizare profundă pentru eliminarea excesului de apă și îmbunătățirea permeabilității solului, efectuarea lucrărilor agricole în perioadele optime de umiditate și aplicarea de îngrășăminte organice și minerale pentru suplimentarea rezervei scăzute de elemente nutritive.

Eutricambosolurile (EC)

Proprietăți

Textura solului variază în funcție de natura materialului parental de la luto-nisipoasă până la luto-argiloasă, ceea ce conferă un regim aerohidric satisfăcător. La solurile care prezintă material scheletic volumul edafic util este redus, ceea ce constituie un factor restrictiv pentru creșterea și dezvoltarea plantelor.

Conținutul de humus este între 3-10%, pH-ul 6,0-7,5 și gradul de saturație în baze 60-80%. În orizontul A₀ și B_v eutricambosolurile prezintă o aprovizionare bună cu elemente nutritive.

R spândire și subtipuri

În cadrul Comunei Răcădia, eutricambosolurile ocupă cea mai mică suprafață, aproximativ 300 de hectare (care reprezintă circa 5% din arealul comunei) și se întâlnesc în zonele joase din lunca Ciclovei, la sud de localitatea Vrâniș și la est de localitatea Răcădia (conform Anexa 1, fig. 11).

În arealul Comunei Răcădia au fost întâlnite următoarele subtipuri de eutricambosoluri: vertice și gleizate.

Management

Eutricambosolurile prezintă o fertilitate mijlocie și sunt utilizate în funcție de natura materialului parental și al zonei de formare pentru diferite culturi de câmp cum sunt:

grâu, porumb, floarea soarelui, cartof etc., plantații de pomi fructiferi și viș -de-vie, iar în zonele înalte pentru p duri de fag i r inoase.

Apa nu mai reprezintă un factor limitativ pentru culturile agricole, dar pe terenurile înclinate se manifestă procese de eroziune, care impun executarea unor lucr ri antierozionale specifice pentru fiecare zona.

Pentru combaterea eroziunii pe terenurile cu pant accentuat se impune plantarea anumitor specii de arbu ti sau împ duriri pentru ocuparea terenurilor cu vegetație forestiera. Totodat se impune alegerea corecta a modului de folosință i executarea lucr rilor agricole de-a lungul curbilor de nivel.

Vertosolurile (VS)

Propriet ți

Vertosolurile sunt soluri profund humifere, dar cu un conținut redus de humus, astfel în orizontul Ay conținutul de humus este cuprins între 2,5-3% i scade spre baza orizontului By la 1-1,5%, pH-ul oscilează între 6-7 iar gradul de saturație în baze 75-85%. Datorita conținutului ridicat de argil (peste 40%), vertosolurile au permeabilitate redus iar capacitatea pentru apă utilă este mică. Sunt soluri compacte, grele, care se lucrează foarte greu, iar intervalul optim de umiditate pentru efectuarea lucr rilor agricole este foarte scurt.

R spândire i subtipuri

În cadrul Comunei R c dia, vertosolurile ocup o suprafață de aproximativ 1200 hectare (care reprezintă 20% din arealul comunei) i prezintă mai multe areale compacte în jum tatea vestică a comunei, atât în partea nordică cât mai ales în cea sudică (conform Anexa 1, fig. 11).

În arealul Comunei R c dia au fost întâlnite urm toarele subtipuri de vertosoluri: gleice, amfigleice, pseudogleizate i erodate.

Management

Vertosolurile, datorita texturii argiloase, au însu iri fizice nefavorabile, ceea ce constituie un factor restrictiv pentru majoritatea plantelor de cultură. Sunt utilizate pentru culturi de grâu, porumb, floarea-soarelui dar i pentru p șuni și fânețe. Vertosolurile, sunt contraindicate pentru sfecla de zahar, cartof, pomi fructiferi i viș -de-vie.

Pentru ameliorarea acestor soluri cu fertilitate redusă sunt recomandate lucr ri de drenaj pentru eliminarea apelor stagnante, efectuarea de lucr ri de afânare adânc pentru îmbun t țirea permeabilit ții solului, efectuarea lucr rilor solului în perioadele optime de umiditate i încorporarea de îngr minte organice bine descompuse sau resturi vegetale pentru m rirea conținutului de materie organică din sol.

Gleiosolurile (GS)

Propriet ți

Textura gleiosolurilor este luto-argiloasă până la argiloasă i variaz puțin pe profilul solului. În general aceste soluri sunt nediferențiate textural dar pot fi întâlnite gleiosoluri care prezintă o textură contrastantă (mijlocie/grosier, mijlocie/fin sau fin /grosier). Apa freatică aflată la mică adâncime determină un regim aerohidric defectuos.

Conținutul în humus este ridicat 2-15%, sunt bine aprovizionate cu macroelemente N, P și K, reacția solului poate fi moderat slab acid până la alcalin (pH 5-8,5) iar gradul de saturație în baze 75-100%. Datorită excesului de apă sunt soluri compacte, reci și slab structurate.

R spândire și subtipuri

În cadrul Comunei Răcădia, gleiosolurile ocupă aproximativ 200 de hectare (care reprezintă aproape 3% din arealul comunei) și se întâlnesc în areale compacte destul de mici în partea nordică, centrală, sud-estică și sud-vestică a comunei și în lungul cursului Ciclovei, după confluența cu Vraniu (conform Anexa 1, fig. 11).

Management

Excesul de umiditate provenit din pânza freatică constituie un factor restrictiv pentru culturile agricole. În condiții naturale sunt utilizate ca pășuni și fânețe. Pentru eliminarea acestui factor restrictiv se impun următoarele măsuri de ameliorare:

-) lucrări de desecare și drenaj pentru coborârea nivelului apelor freactice la o adâncime la care transportul prin capilaritate spre suprafață să nu depășească 1 mm/zi. În funcție de textura solului adâncimea corespunzătoare a drenurilor este de 1,5-1,8 m;
-) lucrări de afânare adâncă a solului pentru mărirea spațiului lacunar al solului care declanșează procese de oxidare și humificare a materiei organice și a compușilor minerali;
-) amendarea calcaroasă pentru corectarea reacției acide în cazul gleiosolurilor cu reacție moderat acid;
-) fertilizarea organo-minerală pentru creșterea conținutului de elemente nutritive al solului.

În urma aplicării acestor măsuri de ameliorare a solurilor pot fi obținute producții ridicate în cultura cerealelor (în special grâu, porumb, ovăz, secară) și legume. Gleiosolurile sunt contraindicate pentru viș de vie și pomi fructiferi.

Aluviosolurile (AS)

Proprietăți

Aluviosolurile conțin frecvent CaCO_3 de la suprafață, însușirile fizico-chimice sunt influențate de textura materialului parental și de adâncimea apei freactice. În general au un regim aero-hidric favorabil, conținutul de humus variază între 2-3%, gradul de saturație în baze 80-100%, iar pH-ul între 6-8,5.

R spândire și subtipuri

În cadrul Comunei Răcădia, aluviosolurile ocupă aproximativ 500 de hectare (care reprezintă 9% din arealul comunei) și se întâlnesc doar în zona de luncă (lunca Ciclovei și a Vraniului) (conform Anexa 1, fig. 11).

În arealul Comunei Răcădia au fost întâlnite următoarele subtipuri de aluviosoluri: tipice, gleizate, molice și litice.

Management

Aluviosolurile au o stare de aprovizionare mijlocie cu elemente nutritive ceea ce le conferă o fertilitate bună. Sunt favorabile pentru o gamă largă de culturi agricole: grâu, ovăz, floarea soarelui, porumb.

În multe situații se obțin producții mai ridicate pe aceste soluri în comparație cu

solurile învecinate, deoarece aceste plante beneficiază de aportul apei freatice cantonate la mica adâncime. Mai sunt utilizate în legumicultură, pentru pânzi, fânețe și pomi fructiferi.

Aluviosolurile frecvent inundabile, necesită lucrări de stopare a inundațiilor și de desecare-drenaj. În cazul solurilor salinizate, se impun măsuri de combatere a salinității. Necesită aplicarea de îngrășăminte chimice și organice pentru îmbunătățirea conținutului de elemente nutritive și a materiei organice din sol.

Erodosolurile (ER)

Proprietăți

Erodosolurile sunt caracterizate printr-un profil de sol intens trunchiat în care se întâlnește de la suprafață orizontul C, orizontul B sau orizonturi de tranziție A/B sau A/C. Au un conținut scăzut în humus 1-2%, reacția poate fi acidă sau alcalină, iar gradul de saturație în baze prezintă valori cuprinse între 40-90%. În lipsa unui conținut ridicat în materie organică prezintă un regim aerohidric deficitar.

Răspândire și subtipuri

În cadrul Comunei Răcășdia, erodosolurile ocupă o suprafață foarte mică, de aproximativ 80 de hectare (care reprezintă circa 1% din arealul comunei) și se întâlnesc în câteva mici areale în jumătatea estică mai înaltă a comunei, în general în zonele cu pante mai accentuate (conform Anexa 1, fig. 11).

Management

Erodosolurile datorită conținutului redus în humus și a elementelor nutritive prezintă o fertilitate foarte slabă. Sunt utilizate pentru culturi de câmp, pânzi și fânețe dar producțiile obținute sunt reduse.

Pentru ameliorarea lor se impune aplicarea unor măsuri de combaterea eroziunii solului, administrarea de îngrășăminte organice pentru refacerea materiei organice din sol, îngrășăminte minerale pentru o mai bună aprovizionare cu elemente nutritive, aplicarea lucrărilor agricole de-a lungul curbilor de nivel, deoarece foarte multe erodosoluri au apărut ca urmare a efectării lucrărilor agricole și a parcelării terenului din deal în vale.

Asociațiile de sol

Proprietăți

Asociațiile de sol împrumută caracteristicile solurilor componente.

Răspândire și subtipuri

În cadrul Comunei Răcășdia, asociațiile de sol ocupă cea mai mică suprafață, de aproximativ 50 de hectare (care reprezintă circa 1% din arealul comunei) și se întâlnesc în câteva areale foarte compacte la sud de localitatea Răcășdia (conform Anexa 1, fig. 11).

În arealul Comunei Răcășdia au fost întâlnite aceleași subtipuri corespunzătoare solurilor componente din asociațiile de sol.

Management

Managementul asociațiilor de sol este același cu cel al solurilor componente.

Textura solului

Textura solului reprezintă proprietatea acestuia care descrie proporția relativă a dimensiunilor particulelor care alcătuiesc profilul de sol, sau ceea ce este cunoscut sub numele de alcătuirea granulometrică.

Dimensiunile particulelor au fost grupate în trei mari clase: particule cu dimensiuni sub $< 0,002$ mm (argila), particule cu dimensiuni între $0,002 - 0,02$ mm (praful) și particule cu dimensiuni între $0,02 - 2$ mm (nisipul).

În funcție de proporția categoriilor mai sus amintite au fost deosebite mai multe grupe de clase, clase și subclase texturale. La noi în țară se utilizează pentru încadrarea în clase și subclase texturale, *Metodologia elaborării studiilor pedologice, volumul III, 1987* elaborat de ICPA (*Institutul de Cercetări Pedologice și Agrochimice*):

Astfel au fost deosebite trei mari grupe de clase texturale și anume:

-) **texturi grosiere (G)**: unde predomină nisipul (peste 50%), cu două clase: *nisip (N)* și *nisip lutos (U)*;
-) **texturi mijlocii (M)**: unde proporția diferitelor fracțiuni dimensionale este relativ egală, cu două clase: *lut nisipos (S)* și *lut (L)*;
-) **texturi fine (F)**: unde predomină fracțiunile cu dimensiuni mici (sub $0,02$ mm), cu două clase: *lut argilos (T)* și *argil (A)*.

Textura solului prezintă o importanță deosebită în legătură cu capacitatea de producție a solului, caracteristicile agronomice și cele ameliorative. Textura este însușirea cea mai stabilă a solului, în funcție de care trebuie adaptate toate tehnologiile de cultură și măsurile agropedameliorative privind ameliorarea însușirilor negative ale solurilor determinate de texturi extreme.

Pe lângă agricultură textura solului mai este importantă în studiile geotehnice pentru realizarea construcțiilor.

În procesul de cartografiere al solurilor textura este determinată pe două sectoare ale profilului de sol:

-) textura solului între 0 și 20-25 cm: foarte importantă pentru agricultură și procesele de mecanizare;
-) textura solului între 0,20-0,25 m și 1,5-2 m: importantă pentru agricultură, dar mai ales pentru studiile geotehnice ale construcțiilor.

Textura solului la suprafață

În arealul Comunei Răcădia, pentru primii 20-25 de cm din profilul de sol au fost determinate toate cele trei grupe de clase texturale (grosier, mijlocie și fin), cinci clase și ase subclase texturale (conform Anexa 1, fig. 12).

Textura grosieră este reprezentată doar prin clasa nisipurilor lutoase (*U*) (conform Anexa 1, fig. 12).

Clasa nisipurilor lutoase (U) este reprezentată prin subclasa *nisip lutos mijlociu (UM)*, care are următoarele proporții pentru cele trei componente granulometrice de bază: argilă 6-12%, praf 32%, nisip 56-94%, iar raportul nisip fin/nisip grosier este

1-20.

Această clasă și subclasă ocup cea mai mică suprafață, de aproximativ 20 hectare (care reprezintă sub 1% din suprafața comunei) și se întâlnește în zona Plaiul Viilor (conform Anexa 1, fig. 12).

Textura mijlocie este reprezentată prin clasa luturilor nisipoase (S) și a luturilor (L), care împreună ocup o suprafață de aproximativ 1200 de hectare (care reprezintă circa 20% din arealul comunei).

Clasa luturilor nisipoase (S) este reprezentată prin subclasa *lut nisipos mijlociu (SM)*, care are următoarele proporții pentru cele trei componente granulometrice de bază: argilă 13-20%, praf 32%, nisip 48-87%, iar raportul nisip fin/nisip grosier este 1-20.

Această clasă și subclasă ocup o suprafață mică, de aproximativ 131 de hectare (care reprezintă aproximativ 2% din suprafața comunei) și se întâlnește în lunca Ciclovei la ieșirea din arealul administrativ al comunei, Mercinei și Oga ului Tufa (conform Anexa 1, fig. 12).

Clasa luturilor (L) este reprezentată prin două subclase: *lut mediu (LL)*, care are următoarele proporții pentru cele trei componente granulometrice de bază: argilă 21-32%, praf 15-32%, nisip 23-52%, iar raportul nisip fin/nisip grosier este oricare și *lut prafos (LP)*, care are următoarele proporții pentru cele trei componente granulometrice de bază: argilă 21-32%, praf 33-79%, nisip 46 iar raportul nisip fin/nisip grosier este oricare.

Această clasă ocupă o suprafață de aproximativ 1100 de hectare (care reprezintă circa 18% din suprafața comunei) și se întâlnește în general, în zonele mai joase, de luncă (conform Anexa 1, fig. 12).

Subclasa *lut mediu (LL)* ocupă o suprafață de aproximativ 100 de hectare (care reprezintă circa 17% din suprafața comunei) și se întâlnește în general, în lungul principalelor cursuri de apă (Ciclova, Vraniu și Oga ul Popii) (conform Anexa 1, fig. 12).

Subclasa *lut prafos (LP)* ocupă o suprafață de aproximativ 50 de hectare (care reprezintă circa 1% din suprafața comunei) și se întâlnește în două areale compacte în Dealul Dumbrava și Dealul Tufa (conform Anexa 1, fig. 12).

Textura fină este reprezentată prin clasa luturilor argiloase (T) și a argilelor (A), care împreună ocup o suprafață de aproape 4800 de hectare (care reprezintă circa 80% din arealul comunei) (conform Anexa 1, fig. 12).

Clasa luturilor argiloase (T) este reprezentată prin subclasa *lut argilos mediu (TT)*, care are următoarele proporții pentru cele trei componente granulometrice de bază: argilă 33-45%, praf 15-32%, nisip 23-52%, iar raportul nisip fin/nisip grosier este oricare.

Această clasă și subclasă ocupă o suprafață de aproximativ 4350 de hectare (care reprezintă circa 72% din suprafața comunei) și se întâlnește în întreg arealul comunei, cu excepția zonelor mai joase de vale (conform Anexa 1, fig. 12).

Clasa argilei (A) este reprezentată prin subclasa *argilă lutoasă (AL)*, care are următoarele proporții pentru cele trei componente granulometrice de bază: argilă 46-60%, praf 32%, nisip 8-32%, iar raportul nisip fin/nisip grosier este oricare.

Această clasă și subclasă ocupă cea mai mare suprafață, de aproximativ 500

hectare (care reprezintă circa 8% din suprafața comunei) și se întâlnește în zonele mai joase din lungul unor văi (Ciclova, Vraniu, Valea Mare și Valea Mic) (conform Anexa 1, fig. 12).

Textura solului în adâncime

În arealul Comunei Rădăuș, pentru sectorul situat între 20-25 cm și 1,5-2 m din profilul de sol au fost determinate toate cele trei grupe de clase (grosier, mijlocie și fin), patru clase și patru subclase texturale.

Textura grosier este reprezentat doar prin clasa nisipurilor lutoase (U) (conform Anexa 1, fig. 13).

Clasa nisipurilor lutoase (U) este reprezentat prin subclasa *nisip lutos mijlociu (UM)*, care are următoarele proporții pentru cele trei componente granulometrice de bază: argilă 6-12%, praf 32%, nisip 56-94%, iar raportul nisip fin/nisip grosier este 1-20.

Această clasă și subclasă ocupă cea mai mică suprafață, de aproximativ 220 hectare (care reprezintă sub 4% din suprafața comunei) și se întâlnește în zona Plaiul Viilor și în lungul văii Vraniului (conform Anexa 1, fig. 13).

Textura mijlocie este reprezentat doar prin clasa luturilor (L) (conform Anexa 1, fig. 13).

Clasa luturilor (L) este reprezentat prin subclasa *lut mediu (LL)*, care are următoarele proporții pentru cele trei componente granulometrice de bază: argilă 21-32%, praf 15-32%, nisip 23-52%, iar raportul nisip fin/nisip grosier este oricare.

Această clasă și subclasă ocupă o suprafață de aproximativ 500 de hectare (care reprezintă circa 8% din suprafața comunei) și se întâlnește în general, în zonele mai joase, de lung (lunca Ciclovei și Oga-ul Popii și Tufeji) (conform Anexa 1, fig. 13).

Textura fin este reprezentat prin clasa luturilor argiloase (T) și a argilelor (A), care împreună ocupă o suprafață de aproape 5400 de hectare (care reprezintă circa 88% din arealul comunei) (conform Anexa 1, fig. 13).

Clasa luturilor argiloase (T) este reprezentat prin subclasa *lut argilos mediu (TT)*, care are următoarele proporții pentru cele trei componente granulometrice de bază: argilă 33-45%, praf 15-32%, nisip 23-52%, iar raportul nisip fin/nisip grosier este oricare.

Această clasă și subclasă ocupă o suprafață de aproximativ 782 de hectare (care reprezintă circa 13% din suprafața comunei) și se întâlnește în general în jumătatea estică a comunei, în areale mai mari, în zona înaltă din nord-est (conform Anexa 1, fig. 13).

Clasa argilei (A) este reprezentat prin subclasa *argilă lutoasă (AL)*, care are următoarele proporții pentru cele trei componente granulometrice de bază: argilă 46-60%, praf 32%, nisip 8-32%, iar raportul nisip fin/nisip grosier este oricare.

Această clasă și subclasă ocupă cea mai mare suprafață, de aproximativ 4577 hectare (care reprezintă circa 75% din suprafața comunei) și se întâlnește în întreg arealul comunei, cu excepția zonelor mai joase de vale (conform Anexa 1, fig. 13).

Calitatea terenurilor agricole

Calitatea terenurilor agricole este dată de pretabilitatea acestora la diferite categorii

de folosință (arabil, pășune, livezi de pomi fructiferi, plantații de viță-de-vie, etc), dar cea mai folosită și poate și cea mai importantă este pretabilitatea terenurilor pentru categoria de folosință arabil.

În acest sens suprafața agricolă a Comunei Otelec se încadrează în primele cinci clase de calitate pentru categoria de folosință arabil, din cele șase clase de calitate existente.

Clasa I (foarte bună)

Clasa I (terenurile fără limitări în cazul utilizării ca arabil) cuprinde terenuri cu pretabilitatea foarte bună pentru culturile de câmp, fără nici o restricție. Pot fi cultivate fără aplicarea unor măsuri de prevenire a degradării sau de ameliorare a solului (asigură producții foarte bune). Practic aceste terenuri nu au nici o restricție sau pericol de degradare în folosință ca arabil și deci nu au factori restrictivi față de culturile de câmp.

În cadrul Comunei Răcădia aceste terenuri agricole ocupă o suprafață de aproximativ 680 de hectare (care reprezintă circa 11% din suprafața comunei) și se întâlnesc în areale foarte dispersate, mai mari și compacte în jumătatea nordică a comunei (conform Anexa 1, fig. 14).

Clasa a II-a (bună)

Clasa a II-a (terenurile cu limitări reduse în cazul utilizării ca arabil) cuprinde terenuri cu pretabilitatea bună, cu limitări reduse. Pericolul de degradare a solului sau deficiențele existente pot fi înlăturate prin tehnologii culturale curente sau măsuri ameliorative la îndemâna fermierului (asigură producții bune).

În cadrul Comunei Răcădia aceste terenuri agricole ocupă o suprafață, de aproximativ 1560 hectare (care reprezintă circa 26% din suprafața comunei) și se întâlnesc pe întreg arealul comunei, în areale destul de dispersate, dar foarte compacte (conform Anexa 1, fig. 14).

Clasa a III-a (mijlocie)

Clasa a III-a (terenurile cu limitări moderate în cazul utilizării ca arabil) cuprinde terenuri cu pretabilitatea mijlocie, cu limitări moderate, care reduc gama culturilor agricole și necesită pentru prevenirea degradărilor și/sau ameliorărilor, măsuri de amenajare și/sau ameliorare (asigură producții mijlocii în condiții de neamenajare).

În cadrul Comunei Răcădia aceste terenuri agricole ocupă cea mai mare suprafață, de aproximativ 2700 de hectare (care reprezintă circa 44% din suprafața comunei) și se întâlnesc pe întreg arealul comunei, cu o concentrare mai mare în partea nord-vestică a comunei.

Aceste prime trei clase de calitate pentru categoria de folosință arabil cuprind terenuri agricole fără foarte mari restricții și ocupă împreună o suprafață de aproximativ 5000 de hectare, care reprezintă aproximativ 80% din arealul comunei (conform Anexa 1, fig. 14).

Clasa a IV-a (slab)

Clasa a IV-a (terenuri cu limitări severe în cazul utilizării ca arabil) cuprinde terenuri cu pretabilitatea slabă (marginale) cu limitări severe care determină diminuări

sistematice apreciabile ale recoltelor la culturile de câmp. Pentru asigurarea unor recolte sigure, necesită măsuri intensive de amenajare și/sau ameliorare

În cadrul Comunei Răcătăria aceste terenuri agricole ocupă o suprafață de aproximativ 1000 de hectare (care reprezintă 17% din suprafața comunei) și se întâlnesc pe întreg arealul comunei, în areale mici și foarte dispersate, mai puțin în partea nord-vestică, unde nu se întâlnesc deloc (*conform Anexa 1, fig. 14*).

Clasa a V-a (foarte slab)

Clasa a V-a (terenuri cu limitări extrem de severe în cazul utilizării ca arabil)

cuprinde terenuri cu limitări extrem de severe, nepretabile în condiții de neamenajare nici pentru culturile de câmp, nici pentru vii și livezi. Pentru a fi luate în cultură necesită măsuri de amenajare și ameliorare speciale, complexe și intensive.

Prin amenajare, ele pot fi trecute la diverse folosințe superioare, după cum urmează :

) (VA) pot fi trecute într-o clasă superioară de pretabilitate pentru arabil sau orice altă folosință, dacă condițiile climatice sunt favorabile;

) (VL) pot fi folosite ca livezi de pomi fructiferi (dacă sunt condiții climatice favorabile);

) (VV) pot fi folosite ca plantații de viță-de-vie (dacă sunt condiții climatice favorabile).

În cadrul Comunei Răcătăria aceste terenuri agricole ocupă cea mai mică suprafață, de aproximativ 100 de hectare (care reprezintă 2% din suprafața comunei) și se întâlnesc în câteva areale, în lunca Ciclovei, valea Mecinei și a Oga ului Tufej (*conform Anexa 1, fig. 14*).

Factorii limitativi ai solului

Factorii limitativi care acționează asupra învelișului de sol sunt reprezentați, în principal, de:

-) neuniformitatea relativă a terenului;
-) reacția acidă a solului (moderat 24%);
-) rezerva de humus (mic 9%, moderat 21%);
-) textura fină (argiloasă 16%);
-) compactitatea (tasarea) solului (sever 66,5%, moderat 25%);
-) panta terenului (25%);
-) eroziunea de suprafață (sever 1%, moderat 3%, redus 10%);
-) eroziunea în adâncime (9,6%);
-) alunecări de teren (9,6%);
-) excesul de umiditate freatică (12%);
-) excesul de apă stagnantă (sever 16,5%, moderat 42%, redus 21%);
-) inundabilitate (14,5%).

Îmbunătățirea calității solului

Față de elementele restrictive amintite mai sus, care greșesc asupra potențialului de producție a învelișului de sol, se impun, de la caz la caz, o serie de măsuri:

-) amendarea cu calciu;
-) afânarea adâncă ;

-) fertilizări ameliorative;
-) nivelare;
-) anșuri și rigole sistematice;
-) drenaj cârțiț ;
-) arături pe curbe de nivel;
-) instalarea de benzi înierbate;
-) asolamente de protecție.

Concluzii
 Solurile care ocup cea mai mare suprafață a comunei sunt preluvosolurile (52%) și vertosolurile (20%), împreună aproape 72% din arealul comunei, la care se adaugă într-o proporție mică luvosolurile și aluviosolurile (9% fiecare), și am mai putea aminti și eutricambosolurile (5%).

Textura solului, atât cea în orizontul prelucrat agricol, cât și în cel de adâncime (între cele două fiind diferențe mici, la nivel de grup de clasă texturală), este dominată de grupa de clasă texturală fină (80% pentru textura de suprafață și 88% pentru textura de adâncime, din arealul comunei), textură în care predomină fracțiunea argiloasă, dintre cele trei componente de bază ale solului (nisip, praf și argilă).

În ceea ce privește calitatea solurilor pentru agricultură (pretabilitatea acestora la utilizarea de tip arabil), solurile din categoria I-a și a II-a (fără limitări sau cu limitări la îndemâna oricui fermier), reprezintă aproximativ 37% din arealul comunei, iar împreună cu clasa a III-a (cu limitări moderate și eventual reducerea gamei culturilor agricole), aproximativ 80% din comună (81%).

Principalii factori limitativi ai solului sunt excesul de umiditate freatică, excesul de apă stagnantă, inundabilitatea, textura fină (argiloasă), compactitatea (tasarea) terenului (67% sever) și într-o oarecare măsură, panta terenului.

Concluzii

Solurile care ocup cea mai mare suprafață a comunei sunt preluvosolurile (52%) și vertosolurile (20%), împreună aproape 72% din arealul comunei, la care se adaugă într-o proporție mică luvosolurile și aluviosolurile (9% fiecare), și am mai putea aminti și eutricambosolurile (5%).

Textura solului, atât cea în orizontul prelucrat agricol, cât și în cel de adâncime (între cele două fiind diferențe mici, la nivel de grup de clasă texturală), este dominată de grupa de clasă texturală fină (80% pentru textura de suprafață și 88% pentru textura de adâncime, din arealul comunei), textură în care predomină fracțiunea argiloasă, dintre cele trei componente de bază ale solului (nisip, praf și argilă).

În ceea ce privește calitatea solurilor pentru agricultură (pretabilitatea acestora la utilizarea de tip arabil), solurile din categoria I-a și a II-a (fără limitări sau cu limitări la îndemâna oricui fermier), reprezintă aproximativ 37% din arealul comunei, iar împreună cu clasa a III-a (cu limitări moderate și eventual reducerea gamei culturilor agricole), aproximativ 80% din comună (81%).

Principalii factori limitativi ai solului sunt excesul de umiditate freatică, excesul de apă stagnantă, inundabilitatea, textura fină (argiloasă), compactitatea (tasarea) terenului (67% sever) și într-o oarecare măsură, panta terenului.

2.2.5. Flora și vegetația

Vegetația reprezintă elementul natural cel mai sensibil la modificările condițiilor de mediu (geomorfologice, pedoclimatice, hidrologice, etc) și al intervențiilor omului.

Din punct de vedere fitogeografic, teritoriul administrativ Rădăuți este înscris în Regiunea Fitogeografică Macaronezo-Mediterraneană, Subregiunea Submediteraneană (SM), Provincia Daco-Ilirică (DI), Districtul Dealurile Banatului și Culuarul Mureșului (38).

2.2.5.1. Flora și vegetația terestră

Vegetația naturală existentă pe teritoriul comunei Rădăuți face trecerea de la zona forestieră (etajul stejarului) spre zona de silvostepă.

Suprafața forestieră ocupă aproximativ 330 de ha din arealul Comunei Rădăuți (care reprezintă 5% din arealul comunei) (conform Anexa 1, fig. 15), răspândită în opt areale, cea mai mare având o suprafață de aproximativ 150 de ha, iar cea mai mică o suprafață de aproximativ 3 ha.

Aceasta este formată din pături de cer și gârniț, situate în partea de nord-est a comunei, la nord de râul Ciclova și pături de stejar pedunculat (stejeretele de luncă), situate în partea de sud-est a comunei, la sud de râul Ciclova, în lunca Vrani-Ciclova. În paturile de cer și gârniț predomină specii precum: cerul (*Quercus cerris*), *Quercus pubescens*, stejar pedunculat (*Quercus robur*), *Quercus pedunculiflora*, *Quercus petraea*, în asociație cu specii precum: carpen (*Carpinus betulus*), frasin (*Fraxinus excelsior*), jugastru (*Acer campestre*), ulm (*Ulmus procera*), tei alb (*Tilia tomentosa*), arin negru (*Alnus glutinosa*), alun (*Corylus avellana*), porumbar (*Prunus spinosa*), măceș (*Rosa canina*), etc.

Stratul ierbaceu al acestor pături este constituit din specii de *Carex*, la care se mai adaugă *Poa pratensis*, *Calamagrostis epigeios*, *Lysimachia nummularia*, *Genista tinctoria*, *Ajuga reptans*, iar dacă regimul hidric este mai echilibrat, proporția speciilor de *Carex* scade și se întâlnesc în proporție mai mare specii de graminee.

Paturile de stejar pedunculat (stejeretele de luncă) sunt edificate în principal de stejarul pedunculat (*Quercus robur*) asociat cu: frasin (*Fraxinus angustifolia*, *F. pallissae*, mai rar *Fraxinus excelsior*) și/sau ulmul (*Ulmus minor*, *U. laevis*), uneori și cu plopul alb (*Populus alba*). Carpenul se întâlnește mai rar, fiind înlocuit de arțarul tătăresc.

Pe văile de eroziune sunt prezente specii ca: salcâm (*Robinia pseudacacia*, *Rosa canina*, *Prunus spinosa*, pârâș (*Pirus piraster*), platic (*Gleditschia triacanthos*). Stratul arbustiv este de regulă bine dezvoltat, având în componență: sânțer, alun, păducel, salbe, lemn câinesc, soc negru, etc. În stratul ierbos domină adesea *Rubus caesius*.

Pajițile naturale prezintă varietate din punct de vedere ecologic și sunt reprezentate de specii ca: iarba câmpului (*Agrostis stolonifera*), firuș (*Poa pratensis*), coada vulpii (*Alopecurus pratensis*), timoftic (*Phleum pratense*) și, alături de care se întâlnesc specii ca raigras (*Lolium perenne*), pir (*Agropyron repens*), golom (*Dactylis*

glomerata), obsig (*Bromus inermis*), ghizdei (*Lotus corniculatus*), trifoi ro u (*Trifolium pratense*) i Trifoi hibrid (*Trifolium hybridum*), m z riche de prim var (*Vicia sativa*), coada oricelului (*Achillea millefolium*), dragavei (*Rumex acetosa*, *Rumex crispus*), p tlagin (*Plantago media*), ru inea fetei (*Daucus carota*).

În zonele cu drenaj moderat se întâlnesc specii mezofile între care: p iu (*Festuca pratensis*), *Koeleria gracilis*, jale (*Salvia austriaca*), pesm , m turi (*Centaurea micranthos*), precum i specii de pir (*Agropyron repens*), raigras (*Lolium perenne*), obsig (*Bromus inermis*), firuț (*Poa bulbosa*), pir gros (*Cynodum dactylon*), laptele câinelui (*Euphorbia glareosa*).

2.2.5.2. Flora i vegeta ia acvatic

În lunci i pe v ile largi, cu acces la apa freatic sau scurgerile laterale din izvoarele de coast , se întâlnesc pâlcuri de *Salix alba*, salcete (*Salix fragilis*), plop alb (*Populus alba*), plop negru (*Populus nigra*), *Alnus glutinosa*, curpen (*Clematis vitalba*) i *Rosa canina*.

În formele depresionare, în care apa stagneaz cvasipermanent, se întâlnesc asociații de stuf (*Phragmites communis*), trestie de câmp (*Calamagrostis pseudophragmites*), rogoz (*Carex spp.*), rugin (*Juncus spp.*), etc.

În lunc , în locurile mai joase, se g sesc grup ri mezofile i higrofile, în asocia ii de: rogoz (*Carex spp.*), rugin (*Juncus efusus*) i mai rar, papur (*Tipha latifolia*), stuf (*Phragmites communis*), înso ite de veninari (*Gratiola officinalis*), piciorul coco ului (*Ranunculus spp.*), ism (*Mentha pulegium*), stânjenel (*Iris germanica*).

2.2.5.3. Flora i vegeta ia antropic

Vegetația antropic este reprezentat prin livezile de pomi fructiferi i platele anuale, bienale sau perene cultivate pe terenurile arabile.

Pomii fructiferi cei mai frecvent cultivați sunt: prunul, m rul, vi inul, cire ul, nucul i p rul.

Speciile cultivate în principal sunt: grâul i orzul de toamn , porumbul, floarea soarelui, sfecla de zah r, cartoful, fasolea, lucerna i trifoiul.

2.2.5.4. Concluzii

Comuna R c șdia dispune de o suprafaț forestier de aproximativ 330 de ha (care reprezint 5% din arealul comunei), format în principal din cer și gârniț , la care se adaug , stejarul pedunculat în asociație cu cele dou specii mai sus amintite sau din stej rețele de lunc .

În mare parte vegetația natural a suferit modific ri antropice majore, fiind înlocuit cu livezi de pomi fructiferi i plante pentru cultura agricol (grâu, porumb, orz, floarea-soarelui, cartof, lucern , trifoi).

2.2.6. Fauna

Fauna este în strâns legătură cu vegetația (care reprezintă adpost și hrană pentru aceasta), climatul și intervențiile antropice.

Din punct de vedere zoogeografic, teritoriul administrativ R. C. dia este înscris în Provincia Moesică cu o faună central-europeană, dar cu numeroase elemente submediteraneene și mediteraneene.

Ca și în cazul vegetației, fauna face trecerea de la fauna specifică zonei forestiere (pe durile de foioase), la fauna specifică zonei de silvostep.

2.2.6.1. Fauna terestră

Mamiferele mari sunt reprezentate prin: mistre (*Sus scrofa*), caprioară (*Capreolus capreolus*), vulpe (*Vulpes vulpes*), sau bursuc (*Meles meles*).

Mamiferele mici caracteristice zonei de silvostep, sunt: popândul (*Citellus citellus*), hârciogul (*Cricetus cricetus*), oarecii de câmp (*Microtus arvalis*), iepurele de câmp (*Lepus europaeus*), cârtița (fam. *Talpidae*), nevestița (*Mustela frenata*) etc, iar în pădurile: pisica sălbatică (*Felis silvestris*), oarecele pitic (*Micromys minutus pratensis*), oarecele subpământean (*Pitymys subterraneus*), chițcanul de câmp (*Crocidura leucodon*), și chițcanul de pădure (*Sorex araneus tetragonurus*).

Reptilele sunt reprezentate prin: arpele de cas (*Natrix natrix*) opârta de câmp (*Lacerta agilis*), sopârta de iarbă (*Podarcis tauricus*), iar amfibienii prin broasca râioasă (*Bufo viridis*).

2.2.6.2. Fauna aeriană

Dintre păsări amintim: fazanul (*Phasianus colchicus*) privighetoarea (*Luscinia megarhynchos*), pupăza (*Upupa epops*), potârnichea (*Perdix perdix*), găina (*Garrulus glandarius*), mierla neagră (*Turdus merula*), turturica (*Streptopelia turtur*), guguțiucul (*Streptopelia decaocto*), pițigoiul mare (*Parus major*), orecarul (*Buteo buteo*), cioara de semănător (*Corvus frugilegus*), bufnița (*Asio otus*, *Strix aluco*, *Athene noctua*), rândunica (*Hirundo rustica*), vrabia (*Passer domesticus*), porumbelul de scorbur (*Luscinia megarhynchos*), ciocnitoarea verde (*Picus viridis romaniae*), eretele (*Falco vespertinus*), gaia roșie (*Milvus milvus*), etc.

Sunt și specii de păsări care trăiesc în vecinătatea omului pentru a trage foloase de hrană și adpost: vrabia (*Passer domesticus*), corbă (*Pica pica*), rândunica (*Tachycineta bicolor*), barza (*Ciconia ciconia*).

2.2.6.3. Fauna acvatică

Fauna acvatică este destul de diversificată și este în strânsă relație cu regimul și rețeaua hidrografică. Dintre pești care pot fi întâlniți în pescuiți în râurile și pâraiele

arealului în discuție, menționăm: mreana (*Barbus barbus*), cleanul (*Leuciscus cephalus*), scobarul (*Chondostroma nasus*), crapul (*Cyprinus carpio*), carasul (*Carassius gibelio*), etc. Specia caracteristic de raci este *Astacus fluviatilis*.

2.2.6.4. Concluzii

Intervenția antropică asupra agriculturii a determinat indirect reducerea unor populații de animale și chiar specii, la care s-a adăugat și introducerea unor specii invazive (fazanul), care s-au dezvoltat foarte mult în detrimentul celor locale.

2.2.7. Riscuri naturale

2.2.7.1. Cutremure de pământ

Teritoriul administrativ Răcădia nu este străbătut direct de nici o fractură crustală recent superficială sau importantă, aflându-se în zona seismică cu magnitudinea de până în 7 pe scara Richter.

Comuna Răcădia se află situată la distanțe relativ egale de trei epicentre, toate situate la o adâncime de 0-10 km și care pot produce cutremure de 4,1-6 grade pe scara Richter (*conform Anexa 1, fig. 16*).

Cel mai apropiat epicentru se află situat la sud de localitatea Lescovița, aproximativ 17 km SES de centrul comunei Răcădia, al doilea epicentru se află situat în zona Cheilor Nerei, aproximativ 20 km sud-est de centrul comunei Răcădia și al treilea epicentru se află situat la aproximativ 17 km nord-est de centrul comunei Răcădia (*conform Anexa 1, fig. 16*).

Chiar dacă legislația în vigoare consideră zonă cu risc natural seismic, cu posibilitatea producerii unor seisme cu magnitudinea de peste 7 pe scara Richter, considerăm că și un cutremur de 6 pe scara Richter (posibil în epicentrele situate la o distanță, nu mai mare de 30 de km de centrul Comunei Răcădia, poate provoca daune materiale și umane, în cazul în care nu se iau măsurile structurale suficiente la construcții.

2.2.7.2. Inundații

Inundațiile au fost analizate conform hărții de hazard realizată în cadrul proiectului „Planul pentru Prevenirea, Protecția și Diminuarea Efectelor Inundațiilor în spațiul hidrografic Banat”, implementat de către Administrația Națională Apele Române (Administrația Bazinală de Apă Banat), având ca scop elaborarea hărților de hazard la inundații, pentru cursurile de apă din spațiul hidrografic Banat și care pot reprezenta zonele potențial inundabile la diverse probabilități (în cazul Comunei Răcădia, odată la 100 de ani) de depășire a debitului maxim.

Conform acestei hărți, Comuna Răcădia prezintă o suprafață de aproximativ 525 de hectare (care reprezintă circa 8% din suprafața comunei), suprafață aflată în bazinul hidrografic al râului Ciclova (*conform Anexa 1, fig. 17*), și determinată de râurile

Ciclova și afluentul său Oga și Popii.

Cursul Ciclovei poate inundat (în condițiile expuse în cadrul proiectului mai sus amintit) o suprafață de aproximativ 482 hectare (circa 92% din întreaga zonă potențial inundabilă), zona de luncă aval de confluența cu râul Vraniu, inclusiv cea mai mare parte a intravilanului localității Vrâniș și câteva mici areale (în general în lungul cursului) din intravilanul localității Răcășia (conform Anexa 1, fig. 17).

Cursul Oga și Popii poate inundat (în condițiile expuse în cadrul proiectului mai sus amintit) o suprafață de aproximativ 43 hectare (circa 8% din întreaga zonă potențial inundabilă), o mică parte din intravilanul localității Răcășia, în general în lungul cursului (conform Anexa 1, fig. 17).

2.2.7.3. Alunecări de teren

Alunecările de teren afectează suprafața comunei pe aproximativ 10%, dar majoritatea acestor forme de relief (din observațiile de teren) sunt stabilizate și în general ocupă suprafețe mici.

Riscul producerii unor astfel de alte fenomene geomorfologice actuale sau reactivarea celor actuale, „fără ajutorul factorului antropic” și pe suprafețe foarte mari, este destul de mic.

2.2.7.4. Alte riscuri

Alte riscuri ce pot afecta teritoriul administrativ al comunei sunt eroziunea în suprafață, eroziunea, ravenarea iar în cazul albiilor minore, eroziunea malurilor care poate determina surpărări și chiar alunecări de teren, colmatări și tasări.

Pentru arealul Comunei Răcășia un caz aparte de riscuri îl reprezintă, riscurile climatice, în special cele datorate vitezei mari a vântului (zile cu viteze de peste 15 m/s este de 30-40 zile/anual).

2.2.7.5. Concluzii

Principalele riscuri care pot afecta arealul administrativ al Comunei Răcășia sunt umectarea foarte puternică a solului, în zonele joase de luncă și vântul foarte puternic, iar într-o măsură mai mică procesele geomorfologice datorate pantei (alunecările de teren, surpărările, ravenările, etc)

2.2.8. Peisaje naturale

Conform clasificării europene a peisajelor (Wascher, D.M. (ed). 2005. *European Landscape Character Areas – Typologies, Cartography and Indicators for the Assessment of Sustainable Landscapes. Final Project Report as deliverable from the EU's Accompanying Measure project European Landscape Character Assessment Initiative (ELCAI), funded under the 5th Framework Programme on Energy, Environment and Sustainable Development (4.2.2), x + 150 pp.*), zona studiată se

încadrează în **peisajul continental de dealuri joase (100–200 m), dominat de sedimente cu terenuri arabile (C.h.s.al).**

Această clasificare s-a făcut luând în considerare mai multe criterii: zona de mediu (tipul climatic), forma de relief (în special altitudinea), materialul parental (în special pătura de alterări a litosferei și solul) și utilizarea terenurilor.

Arealul Comunei Răcădia, pentru criteriul zona de mediu se încadrează în tipul continental, pentru criteriul forma de relief (altitudinea) se încadrează în tipul deal jos (100–200 m), pentru criteriul materialul parental se încadrează în tipul sedimente, iar pentru criteriul utilizarea terenurilor se încadrează în tipul terenuri arabile.

Peisajul Comunei Răcădia este dat de lunca foarte largă a Ciclovei și Vraniului în alternanță cu zone de terase mai înalte, la care se adaugă zona deluroasă forestieră din nord-est și cu un grad mai mare sau mai mic de utilizare agricolă, unde alternează terenurile arabile cu pășunile și fânețele.

2.2.9. Concluzii finale

Comuna Răcădia se află situată în partea de sud-vest a Județului Caraș-Severin, într-o zonă de stabilitate neotectonică și seismică, cu mici riduri de ridicare reduse (intensitatea micrilor subcrustale verticale este de 1-2 mm/an), unde predomină depozitele cuaternare (pietrișuri, nisipuri și argile), în proporție de peste 75% din suprafața comunei, excepție făcând doar zona mai înaltă din nord-est, unde se întâlnesc depozite mai vechi (pannoniene), reprezentate tot prin nisipuri și pietriuri.

Din punct de vedere al reliefului, teritoriul Comunei Răcădia se află la contactul dintre Dealurile Oraviței (Dealul Dumbrava în nord-est și Dealul Vraniului în estul comunei) și Depresiunea Carașului, reprezentată în această zonă printr-o câmpie (formată din luncile și terasele râurilor Ciclova, Vraniu și Vicinic), care prinde foarte mult spre est și sud în interiorul dealurilor.

Zona de câmpie reprezintă 75% din arealul comunei, iar zona de dealuri 25% din arealul comunei, separarea acestora făcându-se aproximativ de-a lungul curbei de nivel de 160 de m.

Altitudinea comunei variază între 94 și 236 de m cu o amplitudine altitudinală de 142 de m și prezintă o scdere generală de la est la vest, conform cu direcția generală de curgere a râurilor și cu o afundare („pierdere”) a teraselor acestora, spre vest.

Relieful comunei este relativ plan, cu o declivitate ce variază între 0 și aproximativ 24°, cea mai mare suprafață a comunei (aproximativ 85% din arealul administrativ), are pante cuprinse între 0 și 5° (60% din suprafața administrativă având pante de 0 - 3°), pantele de peste 10° reprezentând aproximativ 1% din arealul administrativ.

Procesele geomorfologice actuale specifice versanților (dealurilor sau frunților de terase), în special alunecările de teren (care ocupă aproximativ 10% din comună) și mult mai puțin pluvio-torențialitatea, s-au putut dezvolta în special datorită substratului argilos, dar sunt în general stabilizate (din observațiile de teren) natural. Alte fenomene actuale specifice suprafețelor înclinate sunt eroziunea în suprafață și siroirea, care au dat naștere unor rigole și ravene, precum și surparea unor maluri de râuri.

Toate aceste fenomene și urmările lor (forme de relief generate), pot fi reactivate sau generate altele noi, cu „ajutorul” factorului antropic, astfel că trebuie avută o mare grijă în extinderea terenurilor agricole (în special a celor arabile) și în modul de prelucrare al terenului.

Procese geomorfologice specifice zonelor joase din lunca Ciclovei și Vraniului sunt reprezentate prin: aluvionări, colmatări de albie (inclusiv cele biogene, de tip eutrofizare), înălțări ale patului albiei minore, despletiri de albie, divagări, meandri excesive, iar pe alocuri, procese de tasare, dar cu efecte destul de mici și în general stabilizate.

Deși apele subterane freatice sunt situate la adâncimi mari (peste 10 m), se constată totuși, un exces de umiditate în sol, mai ales la sfârșitul iernii și începutul primăverii, datorat viiturilor și apelor mari care se formează în această perioadă, coroborat cu textura fină a solului (argila predominantă în proporție de peste 50% în alcătuirea minerală a solului), astfel că apa nu se poate drena în profunzime.

Caracteristica hidrografiei de suprafață este datată cursul permanent (din punct de vedere hidrologic) a Râului Ciclova și în secundar de afluenții acestuia (tot cu curs permanent), Vraniul, care împreună adună aproape toate ogățele și pâraiele comunei.

Zona Comunei Răcășdia se încadrează într-un climat temperat continental moderat (temperatura medie anuală de 11,6°C, iar amplitudinea termică de 20,7°C), cu puternice influențe submediteraneene (formarea unui al doilea maxim termic și pluviometric de toamnă iar cantitatea anuală de precipitații este de aproximativ 900 mm/an, în sezonul cald precipitațiile au valori de aproximativ 600 mm) și cu ușoare influențe oceanice.

Intervalul anual de zile fără îngheț este de până în 180 de zile, fenomene meteorologice de iarnă cu durată și intensitate foarte mici, iar cele de vară sunt puțin frecvente și slabe ca intensitate, la care se adaugă lipsa deficitului de umiditate în tot cursul anului (uscăciunea și seceta lipsesc total), creează condiții foarte propice pentru practicarea agriculturii (mai ales a culturii plantelor anuale).

Totuși mai trebuie luat în calcul și un alt factor climatic specific zonei, vântul local Coava, care în această zonă bate foarte frecvent și puternic, constituind un factor negativ pentru integritatea culturilor agricole și accentuând eroziunea de suprafață a învelișului de sol, dar în schimb poate fi pozitiv, prin valorificarea lui, în alte scopuri (producerea de energie neconvențională, eoliană).

Principalele soluri din arealul comunei sunt preluvosolurile și vertosolurile, care ocupă o suprafață de aproximativ 72% din arealul comunei, soluri cu fertilitate medie (preluvosolul) și o fertilitate scăzută (vertosolul), totuși terenurile agricole din clasa a I-a, a II-a și a III-a (care nu necesită condiții de amenajare agricolă), la pretabilitatea pentru categoria de folosință arabilă ocupă aproximativ 80% din comună.

Textura foarte argiloasă a solului (atât la suprafață, cât și în adâncime), de 80% și peste din arealul comunei, a determinat o serie de factori limitativi ai solului cum ar fi: în special tasarea (compactarea) solului (65% din suprafață este severă), la care se mai pot adăuga: excesul de apă freatică, excesul de apă stagnantă, inundabilitatea și într-o măsură mai mică alunecările terenului.

În cadrul Comunei Răcășdia se întâlnește atât vegetația specifică silvestre cât și

cea de p dure (etajul stejarului). Suprafața forestier a comunei este de aproximativ 330 de ha (care reprezintă 5% din arealul comunei), format în principal din cer și gârniț, cu o producție de lemn, de regulă redusă (2-5 t/an/ha sau 3-7 m³/an/ha) și stejar pedunculat (stejarul rețele de luncă) cu o producție lemnoasă bună (7 t/an/ha sau 10 m³/an/ha). Fauna cuprinde elemente specifice silvostepii și p durilor de foioase. Principalele riscuri naturale care pot afecta Comuna Răcășdia sunt, excesul de umiditate din sol și vântul foarte puternic.

Peisajul comunei este dominat de lunca lată și joasă a Ciclovei și Vraniului în alternanță cu zonele de terasă mai înalte și în contrast cu zona mai înaltă (deluroasă) din nord-est, peste care se suprapun terenurile agricole în alternanță cu zone neprelucrate agricol unde s-a reinstalat vegetația naturală.

2.3. Relații în teritoriu

Relațiile în teritoriu ale comunei Răcășdia, reprezintă o sumă a celor fizice și a celor prevăzute în documentațiile de amenajare a teritoriului și urbanism în vigoare. O sinteză a prevederilor din documentele și planurile programatice de rang superior, precum și a situației existente din punct de vedere al relațiilor în teritoriu este prezentat în continuare.

2.3.1. Extras din Planul de Amenajare a Teritoriului Național

Planul de Amenajare a Teritoriului Național (PATN) este format la ora actuală din opt secțiuni, dintre care șase în vigoare, aprobate prin legi specifice și două în curs de elaborare.

Secțiunea I – Rețele de transport a PATN a fost aprobată prin L 363/2006.

În această secțiune se face referire la rețele de transport rutiere, feroviare, căi navigabile, aeriene și transport combinat; dintre acestea sunt relevante pentru comuna Răcășdia rețelele de transport rutier și feroviar. În anexa 1, subsecțiunea (A) - Rețeaua de căi rutiere, Anexa 2 - Direcții de dezvoltare a rețelei de căi rutiere, Anexa 3, subsecțiunea (B) - Rețeaua de căi feroviare și Anexa 4 - Direcții de dezvoltare a rețelei de căi feroviare, nu se fac referințe directe la comuna Răcășdia sau la zonele învecinate care ar putea avea o influență asupra acestora.

Secțiunea II – Apa a PATN a fost aprobată prin L 171/1997.

Comuna Răcășdia nu se află în proximitatea unor cursuri majore de apă, nu există precizări specifice în legătură cu această zonă.

Secțiunea III – Zone protejate a PATN a fost aprobată prin L 5/2000.

Pe suprafața comunei Răcășdia nu s-au identificat zone importante pentru rețeaua națională de arii naturale protejate sau valori de patrimoniu cultural național, care necesită instituirea de zone protejate pentru asigurarea protecției acestor valori.

Secțiunea IV – Rețeaua de localități a fost aprobată prin L 351/2001, și completat ulterior printr-o serie de legi care însuși nu modifică situația Comunei Răcășdia.

Sec iunea prevede o ierarhizare a sistemului de localit i i dot rile minime pe care acestea trebuie s le con in . Din punct de vedere administrativ, comuna R c dia are în componen satul R c dia – sat re edin de comun i satul Vr niuț ca sat component. În concordan cu L 351/2001, R c dia reprezint localitate de rang IV, iar Vr niuț localitate de rang V.

Elementele i nivelul de dotare al localit ilor de rang IV – R c dia în cazul nostru, i existen a acestora, conform cu anexa IV la lege sunt urm toarele:

- Sediul de prim rie (are)
- Gr dini , coal primar i gimnazial (are)
- Dispensar medical, farmacie sau punct farmaceutic (are)
- Po t , servicii telefonice (are)
- Sediul de poli ie i de jandarmerie (*nu are jandarmerie*)
- C min cultural cu bibliotec (are)
- Magazin general, spa ii pentru servicii (are)
- Teren de sport amenajat (are)
- Parohie (are)
- Cimitir (are)
- Sta ie/halt C.F. sau sta ie de transport auto (are ambele)
- Dispensar veterinar (are)
- Sediul al serviciului de pompieri (nu are)
- Puncte locale pentru depozitarea controlat a de eurilor (pentru cel menajer nu mai este cazul)

Elementele i nivelul de dotare al localit ilor de rang V – Vr niuț în cazul nostru, i existen a acestora în cadrul localit ilor, conform cu anexa IV la lege sunt urm toarele:

- coal primar (are)
- Punct sanitar (*nu are*)
- Magazin pentru comer alimentar i nealimentar (are)

Sec iunea V – Zone de risc natural a fost aprobat prin L 575/2001.

Anexa 2 – Cutremure de p mânt încadrează teritoriul administrativ în categoria zonelor cu intensitate seismic 7 la o perioad de revenire de 50 de ani, deci în concordan cu această lege, comuna **R c dia este considerat zon cu risc natural seismic.**

Anexa 4a – Inunda ii din rev rs ri, încadraz comuna R c dia în cadrul unit ilor administrativ teritoriale *neafectate de inunda ii.*

Anexa 6 – Alunec ri de teren, încadrează comuna R c dia în cadrul UAT-urilor cu potențial sc zut referitor la alunec rile de teren, nefiind considerat cu risc natural de alunec ri de teren.

Sec iunea VI – Zone turistice a PATN a fost aprobat prin L 190/2009.

Anexa 2 - Zone cu resurse naturale i antropice încadrează teritoriul administrativ în categoria celor cu o concentrare medie a resurselor naturale i antropice.

Sec iunea VII – Infrastructura pentru educa ie i **Sec iunea VIII – Zone rurale**, sunt în curs de aprobare.

2.3.2. Extras din alte prevederi teritoriale regionale

În activitatea de documentare a prezentului PUG a fost consultat i s-au gasit

informații foarte importante în Planul Spațial Regional al Regiunii Autonome Voivodina, 2011.

Trebuie menționat faptul că în ceea ce privește relațiile cu partea sârbă, există o foarte bună colaborare româno-sârbă.

În acest context, Planul Spațial Regional Voivodina, a prevăzut câteva legături de importanță major regională cu Zona de Vest a României.

Unul dintre aceste trasee este traseul Beograd-Alibunar-Bela Crkva-Naid (PTF), cu orientarea spre Dunăre și spre Oravița-Reșița.

Acest traseu, se suprapune pe tronsonul Beograd-Alibunar cu Autostrada Belgrad Timișoara, iar restul traseului, este unul de importanță major regională, fiind considerat pe teritoriul Voivodinei **drum internațional de prim rang**. Acest caracter de importanță este susținut prin fluidizarea traficului în dreptul localităților prin prevederea de centuri ocolitoare. **Acest demers a fost considerat important de preluat și pe partea română, prin sporirea importanței legăturii (PTF) Naid - Oravița-Reșița, aflate pe DN 57 și tratarea acestui traseu în aceeași manieră.**

Detalii despre aceste propuneri sunt cuprinse la capitolele de propuneri de dezvoltare urbanistică, precum și în planurile aferente.

O altă propunere importantă a părții sârbe este prelungirea (reluarea traseului) căilor ferate Oravița-Bazia, pe tronsonul Iam-Jasenovo (de unde există legătura spre Bela Crkva). Aceasta propunere este făcută pe fondul unor propuneri româno-sârbe de repunere în funcțiune a acestor căi ferate de pe teritoriul Banatului Oravița-Iam, în special pe considerente turistice.

În acest context, este foarte importantă ipoteza reluării circulației feroviare și la Răcădia.

2.3.3. Extras din Planul de Amenajare a Teritoriului Judeean

Planul de Amenajare a Teritoriului Judeean Caraș-Severin, valabil pe perioada 2004-2014, cuprinde analize și prevederi care vor fi preluate și în cadrul documentației de față.

Structura PATJ Caraș-Severin este compusă din patru capitole principale: *Structura Teritoriului, Structura Socio-Demografică, Structura Activităților, Context Suprateritorial*. Aceste capitole conțin prevederi care au fost preluate din PATN cât și subcapitole importante în care găsim propuneri și precizări concrete referitoare la comuna Răcădia.

Volumul I – *Structura teritoriului* este compus din zece capitole, dintre acestea considerăm relevante pentru studiul de față următoarele informații:

1.2. *Cadrul natural*, Partea desenată plan a 1.1./1. precizează că relieful Comunei Răcădia se compune din Câmpii înalte, piemonturi. Din punctul de vedere al raionării geotehnice avem Pământuri potențial contractile. Adâncimea de îngheț este de minim 80cm.

1.4. *Zone riscuri naturale*, abordează două direcții principale:

A. Seism

Comuna Răcădia se află în zona seismică D având valoarea coeficientului $K_s=0,16$ și valoarea coeficientului $T_c=0,7$.

B. Evaluarea perimetrelor cu potențial de alunecare în județul Caraș-Severin
Conform subîmpărțirii teritoriului județean propuse în P.A.T.J. Capitol 1.4. Comuna Răcșida se află în Perimetrul XVIII, în care probabilitatea declanșării alunecărilor de teren este ridicată; și se datorează faptului că: în versantul perimetrului predomină depozite panoniene (argile expandabile, argile nisipoase cenușii, argile marnoase, care la ploii abundente determină viteze mari de scurgere cu transport de debite solide. Predomină eroziunea verticală care permite declanșarea alunecărilor de tip retrogresiv. Spre E, în banda de calcare a munților Aninei, predomină fenomenele de dezechilibru. Deși comuna Răcșida este încadrată în Perimetrul XVIII, conform Planului 1.1./2. din Partea desenată comuna nu este afectată de alunecări active de teren.

Pe Planul 1.1./2. din Partea desenată sunt marcate comunele afectate de inundații iar comuna Răcșida nu face parte din această clasificare. Cu toate acestea comuna Răcșida este marcată ca fiind o parte dintr-un bazin hidrografic parțial (sau potențial) inundabil.

1.7. *Patrimoniul natural și construit* face mențiuni generale despre situația existentă. Conform Planului 1.1./5. din Partea desenată pe teritoriul Comunei Răcșida se găsește Monumente de importanță regională.

1.8. *Rețeaua de localități.*

Conform Anexelor la Partea Scrisă planurile: 1.8.2.1 Densitatea localităților în teritoriu și 1.8.7.3 Canalizare menajeră, Comuna Răcșida nu este dotată cu canalizare și apă potabilă menajeră.

În subcapitolul 1.8.5. *Infrastructura socio-culturală* este menționat faptul că în anul 2003 școala Generală I-VIII din comuna Răcșida a fost reabilitată cu fonduri din Programul de reabilitare a școlilor finanțat de Guvernul României și Banca Mondială. Conform planului 2.1./2. Rețeaua de localități, schemele anexate din Partea desenată pe teritoriul comunei Răcșida funcționează o grădiniță de copii și o școală Generală cu clasele I-VIII.

1.9. *Infrastructura tehnică.* În subcapitolul 1.9.2. *Amenajări pentru agricultură* este prezentată situația desecărilor și irigațiilor, astfel la nivelul anului 2001 pentru comuna Răcșida avem o suprafață agricolă de 5839ha, din aceasta 277ha au fost amenajate în anii 1988 și 1989, în prezent această suprafață se află în proprietate privată și este în funcție în proporție de 100%.

În Partea desenată planșa 3.1./1. *Rețeaua hidrografică și gospodărirea apelor* Probleme, Dezvoltare se recomandă lucrări pentru îmbunătățiri funciare. Din punctul de vedere al degradării terenurilor agricole întâlnim: eroziune de suprafață, exces de umiditate, terenuri sărate, terenuri acide, tasări.

În subcapitolul 1.9.8. *Gestionarea deșeurilor* este detaliată situația depozitării deșeurilor pe întreg teritoriul județului. Comuna Răcșida reprezintă o variantă de amplasare a unui depozit ecologic dar această variantă nu a fost materializată astfel depozitul în cauză a fost amplasat pe teritoriul altei comune.

1.10. *Zonificarea teritoriului și disfuncționalități*

În subcapitolul 1.10.2. *Zone funcționale spațiale*, este menționat că comuna Răcșida are un potențial funciar dar clasată ca zonă cu resurse nevalorificate.

Volumul II *Structura social-demografică* are două capitole principale:

2.1. *Evoluția populației și potențial demografic.* Conform Planului 2.1./1. din Partea desenată, Densitatea populației în teritoriu este între 35 și 54,9 loc/ha, iar Conform Planului 2.1./2. din Partea desenată, densitatea localităților în teritoriu este între 3,1 și 6 loc/ha.

2.2. Resurse umane

Conform Planului 2.1./1. Populația și rețeaua de localități Probleme, Dezvoltare,

Salariații pe sectoarele de activitate (la nivelul anului 2002) au următoarele ponderi:

- Ponderea sectorului primar: 0% (fără salariați)
- Ponderea sectorului secundar: 10-30%
- Ponderea sectorului terțiar: peste 50%

Volumul III *Structura activităților*

3.1. *Agricultura, piscicultura, silvicultura*

Conform Partea desenat plan a 4.1./2. Structura activităților și zonificarea teritoriului Probleme agricultura, comuna Răcășdia se prezintă astfel:

- potențial agricol: UAT cu 2,0-3,9 ha/loc
- potențial arabil: UAT cu 2,0-3,78 ha/loc
- potențial pășuni: UAT cu mai puțin de 0,50 ha/loc
- potențial fânețe: UAT cu până la 0,50 ha/loc
- potențial forestier: UAT cu mai puțin de 0,50 ha/loc
- potențial livezi: UAT cu 0,00 ha/loc
- potențial viticol: UAT cu 0,00 ha/loc
- zonificarea teritoriului după folosințe agricole: Cultura cerealelor și creșterea animalelor

3.2. *Industria*, se precizează faptul că pe raza comunei Răcășdia funcționează un număr de 16 întreprinderi mici și mijlocii (9 angajați)

Volumul IV *Context Suprateritorial*

4.1. *Coridoare de transport*, Partea desenată Plan a 3.2./2.

- Prin comuna Răcășdia trece DN 57, se recomandă reabilitarea tuturor drumurilor naționale din județ.
- P.A.T.J.-ul prezintă prevederile din P.A.T.N. în ceea ce privește realizarea căii ferate Răcășdia-Naid -Iablanița, dar această prevedere a fost anulat prin P.A.T.N. iar ca și consecință această prevedere nu mai are relevanță în contextul național/județean actual.

Plan a 3.2/2 – Rețele de transport. Dezvoltare:

-) Lucrări de reabilitare primară DN 57
-) Realizarea unor viteze comerciale sporite prin înființarea de linii simple pe trasee noi: Răcășdia-Naid -Bazia -Moldova Nouă

2.3.4. Extras din Planul Urbanistic General anterior

Planul Urbanistic General în vigoare al Comunei Răcășdia, a fost elaborat în anul 2001 de către SC CASE SA Reșița.

Față de acest Plan, nu au fost extinderi decât minore (gaterul de pe DN la Răcășdia), cele mai importante fiind detalieri prin PUZ/PUD.

Au fost respectate zonele funcționale constituite sau propuse din PUG.

2.3.5. Căi majore de circulație în teritoriu

În ceea ce privește relațiile în teritoriu, principalele relații sunt asigurate pe căi de comunicație în teritoriu, care asigură legăturile rutiere și feroviare ale comunei cu teritoriile învecinate sunt prezentate în cele ce urmează.

2.3.5.1. Rutiere și transport în comun

Căile de comunicație rutiere în teritoriu cuprind următoarele tipuri de căi de comunicație: un drum național, un drum județean și un drum privat deschis circulației publice.

Drumul național DN57 Oravița – Moldova Nouă – Orșova traversează teritoriul administrativ al comunei Răcășdia pe direcția EV, între km 585+210 – km 594+550, pe o lungime de 9,34 km. Comuna Răcășdia este traversată de drumul național DN57 începând de la km 588+140 până la km 594+550, pe o lungime de 6,41 km. Este în întregime asfaltat și reprezintă principala legătură rutieră cu pe direcția NE-SV. DN57 se intersectează cu linia de cale ferată CF130 Berzovia – Iam doar la ieșirea din Răcășdia spre Moldova Nouă.

Drumul județean DJ573D Răcășdia – Vrâniș – Iertof – Vrani (cu o lungime de 10,8 km), care pornește din comuna Răcășdia, la intersecția cu drumul național DN57 (km 145+700) și se termină în comuna Vrani, la intersecția cu drumul județean DJ573A (km 22+600), asigurând astfel o variantă ocolitoare la traseul pe DN57-DJ573A dintre cele două comune și realizează legătura cu localitățile Vrâniș și Iertof. Drumul județean DJ573D este pietruit pe toată lungimea, structura rutieră existentă este alcătuită cu preponderență din balast, criblur, piatră spart și bolovani de râu, în amestec neomogen, în grosime de 15-30 cm.

Drumul privat deschis circulației publice DP 17 face legătura între comuna Răcășdia și Macovite cu o lungime de cca. 5 km; în prezent este neasfaltat.

Această direcție este una interesantă din punct de vedere turistic, pentru că face legătură cu Sasca Montană – poartă de acces spre aria protejată Cheile Nerei – Beușnița. Din acest drum mai există o veche legătură și cu Ilidia – Socolari-Potoc, cealaltă poartă locală de acces spre Cheile Nerei și Valea Beușnița. Aceste trasee sunt considerate importante din motive de acces turistic spre aria naturală protejată.

2.3.5.2. Feroviare

Comuna Răcășdia este străbătută de linia CF130 Berzovia – Iam, linie simplă, secundară, neelectrificată, infrastructură publică, neinteroperabilă. Lungimea de cale ferată este de 7,774 km.

Pozițiile kilometrice ale intersecțiilor căii ferate cu limita administrativă a teritoriului comunei Răcășdia sunt: km 68+981 și km 76+725.

Pe teritoriul comunei Răcășdia există: stația Răcășdia km 69+188 și P.O. Vrâniș km 74+985.

) poz. Km semnal intrare X Răcășdia – km 68+721

) poz. Km semnal intrare Y Răcășdia – km 69+706

Există pe teritoriul comunei Răcășdia următoarele treceri la nivel cu linia CF și anume:

) km 68+985 – TN semnalizat cu barieră, intersecție cu DN57, dale din beton;

) km 72+376 – semnalizat cu IR, intersecție cu drum agricol, dale din beton;

) km 74+799 – semnalizat cu IR, intersecție cu drum agricol, dale din beton.

Pe teritoriul administrativ al comunei Răcășdia, se regăsesc următoarele lucrări de

art :

) km 71+807 – pod metalic – IPCSN – deschidere 8,60m.

La ora actual , circulația feroviar este întrerupt de cca. 1 an datorit lipsei rentabilității economice de exploatare a liniei.

2.3.6. Căi de circulație locale în teritoriu

Pe lângă căile de comunicație majore în teritoriu, ce fac legătura de obicei între reședința de comună și teritoriile administrative învecinate, pe teritoriul administrativ Răcășdia mai funcționează o serie de drumuri de importanță locală ce asigură relații funcționale în interiorul teritoriului administrativ. Ele vor fi prezentate în continuare.

2.3.6.1. Drumuri agricole

Teritoriul administrativ este deservit și de o serie de drumuri agricole, ce asigură accesul utilajelor agricole la terenuri. Acestea sunt drumuri de pământ, în general de 4 m lățime.

Principala disfuncționalitate apare la intersecția acestora cu drumurile clasificate ce au îmbrăcăminte din asfalt, în sensul că acestea constituie un aport de noroi pe drumurile publice modernizate. Asigurarea în zona intersecției cu drumurile clasificate a unor îmbrăcăminte de macadam ar putea reduce acest neajuns.

2.3.7. Disfuncționalități la nivel de teritoriu

Traficul greu de pe DN 57 trece prin localitate, producând poluare fonică și vibrații. Intersecția dintre DN57 și drumul care duce la stația CF Răcășdia nu este amenajat corespunzător.

Drumul județean DJ 730D necesită completarea îmbrăcămintii asfaltice pe teritoriul intravilan și extravilan între localitățile Răcășdia și Vrâniș.

În prezent este sistată circulația feroviară pe linia CF130 Oravița-Iam.

2.4. Potențial economic

2.4.1. Potențialul cadrului natural

Cadrul natural oferă comunei Răcășdia cea mai mare parte din potențialul de dezvoltare economică. Sunt importante de menționat:

-) **Terenul agricol** care reprezintă cca 81% din totalul UAT (37% reprezintă terenuri cu clasa I și II de fertilitate și de 44% terenuri cu clasa III de fertilitate); terenul este exploatat în cea mai mare parte;
-) **Pădurile** care reprezintă cca 4% din totalul UAT; acestea constituie și fond cinegetic;

- J) **Pășunile** care reprezintă cca 10% din totalul UAT; este un potențial important pentru creșterea animalelor, contextul profilului agro-zootehnic al comunei;
- J) **Zona de deal**, pe care sunt amplasate terenurile cu destinația de **livezi**, oferă în continuare acest potențial pentru pomii fructiferi, cu toate că terenurile pentru această destinație sunt foarte puțin folosite ca atare;
- J) **Râul Ciclova**, principalul curs care a asigurat și în trecut elementul definitoriu pentru creșterea pe mlaștile actuale ale localităților; acesta poate asigura un potențial pentru activitățile turistice, inclusiv refacerea ihtiofaunei și faunei aferente (racii – definitorii pentru instituirea numelui comunei);
- J) **Vântul local Coava**, reprezintă un potențial energetic eolian important, în special datorită frecvenței acestuia;

2.4.2. Potențialul paleocadrului uman

Potențialul paleocadrului uman este considerat destul de mic în ceea ce privește siturile arheologice posibile a fi fructificate într-un context economic.

Importante sub aspect economic (pe lângă turistic) sunt considerate următoarele:

- J) **Calea ferată istorică Oravița-Bazia**;
- J) **Fondul construit valoros al localității Vrâncuș**;
- J) Construcțiile religioase istorice din Râșdia și Vrâncuș;

2.4.3. Potențialul cadrului economic

Cadrul economic al comunei Râșdia este influențat de câteva elemente economice:

- J) **apropierea de polul orășenesc Oravița**, cu excedentul de forță de muncă disponibilizat din industria minieră și conexe;
- J) **situarea pe DN 57**, de legătură al Banatului cu Dunărea;
- J) **profilul agricol predominant** al Depresiunii Oraviței;
- J) **activitățile zootehnice și comercial-zootehnice** (târg) tradiționale ale comunei;
- J) **potențialul turistic oferit de Cheile Nerei**, în apropiere se află UAT Râșdia;

2.4.4. Principalele activități economice

Actualmente, mediul economic în comuna Râșdia este unul în curs de formare și dezvoltare.

Actualmente afacerile sunt puține ca număr și mici ca cifră de afaceri. De asemenea caracterul lor durabil este relativ. Predomină activitatea agricolă și zootehnică.

Comerțul se situează ca pondere după cele două activități amintite mai sus.

Toți agenții economici din zonă (55 în total) sunt cu capital privat, structurându-se astfel:

Agenți economici	Capital privat - număr
Industrie	1
Agricultură	26
Comerț	15
Construcții	1
Moritur și panificație	1
Transporturi	3
Alte activități terțiare și cuaternare	8
TOTAL agenți economici	55

În ceea ce privește tipul de organizare, situația este astfel:

Tipuri de agenți economici	Număr
Societăți comerciale	32
Persoane autorizate	17
Întreprinderi individuale	6
TOTAL	55

Principalele meserii tradiționale în zona Răcădia sunt cele de agricultor, crescător de animale, dogar, fierar, tâmplar, apicultor.

2.4.4.1. Sectorul primar

În sectorul primar activează un număr de 26 de agenți economici adică 47% din totalul agenților economici.

Principalele activități primare pe care le acoperă agenții economici sunt:

CAEN	Tip activitate	Număr
0111	Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase	3
0113	Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor	3
0141	Creșterea bovinelor de lapte	3
0146	Creșterea porcilor	3
0149	Creșterea unor animale	9
0150	Activități în ferme mixte (cultură vegetală combinată cu creșterea animalelor)	4
0161	Activități auxiliare pentru producția vegetală	1
	TOTAL	26

Se observă o preponderență a activităților zootehnice (19) față de cele agricole (7).

2.4.4.2. Sectorul secundar

În sectorul secundar, activează doar un număr de doi agenți economici:

CAEN	Tip activitate	Număr
1061	Fabricarea produselor de morțit	1
3299	Fabricarea altor produse manufacturiere n.c.a.	1
	TOTAL	2

Sectorul secundar este foarte slab reprezentat la Rădăuți, cu toate că potențial pentru acest sector există.

2.4.4.3. Sectorul terțiar

CAEN	Tip activitate	Număr
4333	Lucrări de pardosire și placare a pereților	1
4623	Comerț cu ridicata a al animalelor vii	1
4673	Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare	1
4711	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominant de produse alimentare, băuturi și tutun	9
4719	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate cu vânzare predominant de produse nealimentare	1
4932	Transporturi cu taxiuri	1
4941	Transporturi rutiere de marfuri	2
5320	Alte activități poștale și de curier	1
5590	Alte servicii de cazare	1
5610	Restaurante	1
5630	Baruri și alte activități de servire a băuturilor	2
6202	Activități de consultanță în tehnologia informației	1
7311	Activități ale agenților de publicitate	1
7500	Activități veterinare	1
7810	Activități ale agenților de plasare a forței de muncă	1
8121	Activități generale de curățenie a clădirilor	2
	TOTAL	27

Se observă că este sectorul cu cei mai mulți agenți economici.

Se observă că activitățile comerciale domină numărul de agenți economici (12/27).

Apar trei agenți ce se ocupă cu transporturi.

2.4.5. Evoluția funcțiilor economice în ultimii zece ani

O sursă importantă de comparație este strategia de dezvoltare locală în care situația activităților economice este prezentată la nivelul analizei din 2012. Situația economică a localităților era următoarea:

Predomina activitatea agricolă și zootehnică. Comerțul se situează ca pondere după cele două activități amintite mai sus.

Toți agenții economici din zonă (41 în total) sunt cu capital privat, structurându-se astfel:

Agenți economici	Capital privat - număr
Industrie	3
Agricultură	13
Comerț	16
Construcții	-
Colectare de deșeur	2
Moritură și panificație	1
Prelucrarea lemnului	6
TOTAL agenți economici	41

În ceea ce privește tipul de organizare, situația este astfel:

Tipuri de agenți economici	Număr
Societăți comerciale	19
Asociații familiale	13
Persoane autorizate	2
Alți agenți economici, din care:	7
Instituții financiare bancare	1
TOTAL	41

Cifra de afaceri:

Agenți economici	Cifra de afaceri anuală		
	<0,1 mil lei	0,1-1 mil lei	Peste 1 mil lei
Societăți comerciale	-	9	10
Asociații familiale	13	-	-
Persoane autorizate	2	-	-
Alți agenți economici	7	-	-
TOTAL	22	9	10

O primă concluzie este faptul că numărul agenților economici a crescut cu cca. 35%.

De asemenea s-au amplificat agenții economici din sectorul primar, acesta preponderându-și preponderența în economia locală.

De asemenea s-a diversificat în domeniile de activitate.

2.4.6. Profilul economic al localităților

Comuna este una clar primar-terțiar ca profil. Din punct de vedere al specificului primar-terțiar se poate spune că dominantă a comunei este zootehnic-comercial.

2.4.7. Disfuncționalități

Se observă foarte puține activități din sectorul secundar.

De asemenea se observă că domeniul turismului nu este aproape deloc acoperit cu activități economice, ceea ce la potențialul turistic existent, oferă direcții de dezvoltare complementare pentru viitor.

2.5. Populația. Elemente demografice și sociale

Alături de potențialul geografiei fizice și de cel economic, potențialul uman, reprezintă de data aceasta și între activitățile de amenajare a teritoriului și urbanism. Drept urmare, cunoașterea realităților umane ale comunei Răcășdia duce la clarificarea ambelor necunoscute: potențialul uman al comunei și tipologia locuitorilor între activitățile de amenajare a teritoriului și urbanism.

2.5.1. Elemente demografice

Elementele demografice sunt surprinse printr-o serie de indicatori, ce descriu atât starea de fapt la un moment dat cât și evoluția demografică de-a lungul unei perioade de timp.

Pentru analiza evoluției demografice a comunei Răcășdia au fost folosite date oficiale furnizate de Institutul Național de Statistică – Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin.

2.5.1.1. Numărul de locuitori

Numărul de locuitori pe care Răcășdia îi avea în anul 2015 era de **2139 locuitori**. La ora actuală nu există date care să prezinte defalcarea pe localități a numărului de locuitori.

Din datele disponibile putem observa o creștere a populației cu 135 de locuitori față de anul 2004, dată la care localitatea avea 2004 locuitori.

2.5.1.2. Evoluția numerică a populației

Evoluția numerică a populației din comuna Răcășdia este surprinsă pentru perioada 2004-2015.

Tabel 1. Evoluția demografică 2004-2015

Anul	Locuitori
2004	2004
2005	2031
2006	2052
2007	2049
2008	2059
2009	2062
2010	2094
2011	2140
2012	2123
2013	2134
2014	2140
2015	2139
<i>Populare (2004-2015) 135 locuitori</i>	

Se observă că în cei 11 ani, pentru care există date statistice, a avut loc o creștere a populației, cu 6,74 % în anul 2015 față de 2004.

2.5.1.3. Mișcarea naturală și mobilitatea teritorială

Datele privind mișcarea naturală și mobilitatea teritorială sunt preluate de la Direcția Regională de Statistică Caraș-Severin.

Evoluția mișcărilor naturale a populației, este cuprinsă pentru perioada 2002-2011 în tabelul de mai jos:

Tabel 2. Sporul natural 2004-2014

Anul	Populația	Nșcuși vii	Decese	Spor natural
2004	2004	21	35	-14
2005	2031	26	33	-7
2006	2052	23	48	-25
2007	2049	16	29	-13
2008	2059	26	24	2
2009	2062	30	30	0
2010	2094	17	31	-14
2011	2140	15	42	-27
2012	2123	28	30	-2
2013	2134	32	31	1
2014	2140	20	23	-3
<i>Total</i>		254	356	-102

Pentru intervalul analizat se constată existența unui *spor natural negativ*, numărul nașterilor fiind în general mai mic decât numărul deceselor. Se remarcă însă faptul că deși natalitatea negativă a provocat o scădere a populației cu 102 persoane (-5.09% din populația înregistrată la 2004), numărul total de locuitori cumulează o creștere cu 136 persoane. Aceste diferențe reflectă faptul că localitatea a beneficiat pentru perioada analizată de un aport de populație, printr-o balanță pozitivă a fluxului migrator, a căreia cum reiese și din distribuția mobilității teritoriale.

Tabel 3. Sporul migratoriu 2004-2014

Anul	Popula ia	Sosi i	Pleca i	Spor migratoriu
2004	2004	81	47	34
2005	2031	59	30	29
2006	2052	57	37	20
2007	2049	56	35	21
2008	2059	49	52	-3
2009	2062	49	17	32
2010	2094	111	52	59
2011	2140	49	44	5
2012	2123	49	36	13
2013	2134	46	43	3
2014	2140	54	60	-6
<i>Total</i>		660	453	207

În per global, în această perioadă, sporul migrator este pozitiv de 207 persoane, adică + 10,32% din populația anului 2004.

Cumularea celor două mișcări ale sporului natural și a celui migratoriu, pe perioada 2004-2014, rămâne la un *spor total pozitiv* (10,32%-5,09%=-5,23%; diferența față de 6,74% din cap. 2.5.1.2 poate fi explicată prin caracterul provizoriu al datelor sporului migratoriu și al natalității pe perioada studiată).

2.5.1.4. Repartiția teritorială

Repartiția teritorială a populației rezumă informații referitoare la densitățile generale teritoriale ale populației.

La nivelul anului 2015, densitatea totală a comunei Răcădia era de 34,30 loc/km² (sau 0,34 loc/ha). Această densitate este mult mai mică decât media pe ar care atinge valoarea de 93,66 loc/km². Densitatea agricolă a comunei este de 0,46 loc/ha. Densitatea intravilanelor comunei Răcădia era de 8,73 loc/ha, raportat la anul 2014, ceea ce reprezintă o locuire aerisită cu caracteristici rurale.

2.5.1.5. Structura populației

2.5.1.5.1. Structura pe sexe și grupe de vârstă

Structura pe sexe este prezentată în tabelul 4:

Tabel 4 Structura populației pe sexe în anul 2011

Anul	Masculin	Feminin
2015	1078	1061

Se observă o pondere echilibrată a celor două sexe, dar cu un ușor avantaj în favoarea celui masculin.

Evoluția structurii pe sexe în perioada 2004-2015 este prezentată mai jos:

Tabel 5 Evoluția structurii pe sexe 2004-2015

Anul	Masculin	Feminin
2004	999	1005
2005	1013	1018
2006	1026	1026
2007	1029	1020
2008	1046	1013
2009	1054	1008
2010	1067	1027
2011	1087	1053
2012	1077	1046
2013	1089	1045
2014	1083	1057
2015	1078	1061
diferen	79	56

Concluzia ce reiese din tabelul de mai sus este că populația feminină a crescut mai mult decât cea masculină în perioada 2004-2015. Acest lucru a modificat deci ponderea sexelor în cadrul populației, astfel că dacă în 2004, raportul M/F era de 1:1,006, în anul 2015 el a ajuns la 1:0,98. Cu toate acestea putem spune că există un raport echilibrat între sexe cu o variație relativ constantă.

În ceea ce privește vârsta medie a populației și evoluția sa în perioada 2004-2015, situația se prezintă astfel:

Tabel 6. Evoluția vârstei medii a populației în perioada 2004-2015

Anul	Total	Vârsta medie
2004	2004	39,72
2005	2031	39,45
2006	2052	39,47
2007	2049	39,16
2008	2059	39,29
2009	2062	39,45
2010	2094	39,27
2011	2140	39,25
2012	2123	39,35
2013	2134	39,22
2014	2140	39,08
2015	2139	39,26
evoluția	135	39,33

Conform acestor distribuții se constată o menținere constantă a vârstei medii a populației, cu o variație esențială.

Structura populației pe grupe de vârstă și gen înregistrate în anul 2015 la Rădăuți este prezentată în tabelul 7:

Tabel 7. Structura populației pe grupe de vârstă și gen în 2015

Populația stabil 01.01.	Masculin	Feminin	Comuna Rădăuți
-------------------------	----------	---------	----------------

0-14 ani	190	189	379
15-64 ani	718	663	1381
65 ani /peste	170	209	379
Total	1078	1061	2139

Se observă că doar 64,56 % din populație aparține grupei de 15-64 de ani (populația teoretică în vârstă de muncă), pe când 35,44% reprezintă bătrânii și copiii.

Bătrânii sunt la fel de mulți ca și copiii, raportul acestora fiind de 1:1.

Structura detaliată a populației pe grupe de vârstă și gen înregistrate în anul 2015 în comuna Răcășia este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabel 8 Structura populației pe grupe de vârstă și gen în 2015

Populația stabil 01.07.	Masculin	Feminin	Comuna Răcășia
0-4 ani	61	67	128
5-9 ani	78	54	132
10-14 ani	51	68	119
15-19 ani	67	65	132
20-24 ani	75	82	157
25-29 ani	111	69	180
30-34 ani	70	66	136
35-39 ani	80	57	137
40-44 ani	61	72	133
45-49 ani	73	63	136
50-54 ani	57	54	111
55-59 ani	62	69	131
60-64 ani	62	66	128
65-69 ani	56	62	118
70-74 ani	41	37	78
75-79 ani	36	57	93
80-84 ani	22	32	54
85 ani /peste	15	21	36
Total	1078	1061	2139

Se observă că maximum de populație pe grupe de vârstă se regăsește în intervalul 25-29 de ani urmat de intervalul 20-24 de ani și apoi, cu un număr aproximativ egal, de intervalele 35-39, 30-34, 45-49 de ani.

Evoluția detaliată a populației pe grupe de vârstă în perioada 2004-2015 este surprinsă pe întreaga comună în tabelul de mai jos:

Tabel 9. Evoluția structurii populației pe grupe de vârstă în perioada 2004-2015

Ani	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
0-4	102	106	114	117	121	122	129	128	118	128	135	128
5-9	107	117	114	121	110	114	112	118	118	122	124	132
10-14	149	134	129	118	120	110	116	117	123	119	126	119
15-19	144	167	167	169	168	166	156	144	139	137	127	132
20-24	117	126	127	136	149	155	173	190	189	186	181	157
25-29	141	133	136	127	120	122	134	137	142	147	160	180

30-34	134	135	131	134	136	135	129	140	128	131	128	136
35-39	118	132	142	148	142	143	139	136	141	140	139	137
40-44	116	102	109	106	124	117	135	144	153	148	143	133
45-49	137	140	138	135	116	118	107	114	107	127	120	136
50-54	140	130	136	132	142	141	143	138	137	109	121	111
55-59	116	129	130	138	121	151	135	138	130	140	135	131
60-64	110	97	97	102	109	125	130	135	133	132	129	128
65-69	117	124	129	125	119	92	87	95	100	104	117	118
70-74	112	108	92	90	90	101	108	107	105	100	82	78
75-79	82	86	91	86	82	83	78	77	77	75	84	93
80-84	51	51	51	42	43	49	54	56	58	59	60	54
85 i peste	11	14	19	22	27	28	29	26	25	30	29	36
Total	2004	2031	2052	2049	2059	2062	2094	2140	2123	2134	2140	2139

2.5.1.5.2. Structura pe naționalități

Datele privind structura etnică a populației sunt disponibile la nivelul anului 2011. Ele sunt prezentate și pe fiecare localitate în tabelul de mai jos:

Tabel 10. Structura populației pe naționalități în 2011

	Populația stabilă	Români	Maghiari	Romi	Germani	Sârbi	Croa	Italiani	Alt etnie
R c dia	1566	1218	*	291	*	6	*	*	82
%	100,00	77,77	x	18,58	x	0,38	x	x	5,23
Vr niuț	410	235	0	148	0	0	0	0	27
%	100,00	57,31	x	36,09	x	x	x	x	6,58
Total comun	1976	1453	*	439	*	6	*	*	109
%	100,00	73,53	x	22,21	x	0,30	x	x	5,51

* Număr redus de cazuri de observare (mai mic de 3)

O concluzie evidentă este covârșitoarea majoritate a populației române în localitățile R c dia și Vr niuț.

Pe global se poate spune că cca. o treime din populația comunei este de naționalitate română, aproape de un sfert romi, iar restul în proporții mici sau nesemnificative.

2.5.1.5.3. Structura confesională

Structura confesională de ultim ora a populației prezintă situația de recensământ 2011, referindu-se la întreaga comună și se prezintă astfel:

Tabel 11. Structura confesională a populației în 2011

Ortodox	1714	86,74%
Romano-Catolic	10	0,50%

Baptist	93	4,70%
Penticostal	27	1,36%
Adventist de ziua a 7-a	14	0,70%
Fără religie	5	0,25%
Religie nedeclarat	113	5,71%
TOTAL	1976	100,00%

Situația conține un procent foarte apropiat al populației de etnie română (73,53% în 2011) cu cel de confesiune ortodoxă (86,74% în 2011). Confesiunea ortodoxă este majoritară.

Populația de confesiune creștină reprezintă 94,02%, deci covârșitoarea majoritate.

2.5.1.6. Resursele de muncă

Resursele de muncă ale populației sunt strict dependente de categoriile de vârstă ale populației.

2.5.1.6.1. Populația în vârstă de muncă

Populația în vârstă de muncă reprezintă populația cuprinsă între 15-64 de ani. În cazul comunei Răcădia, la nivelul anului 2015, aceasta este preluată din tabelul 7, și reprezintă din totalul de 2139 de locuitori: 64,56% adică 1381 persoane. Rezultă că restul, adică 35,44%, sunt copii și bătrâni, care trebuie „susținuți” financiar. Din populația cuprinsă între 15-64 de ani (în vârstă de muncă), la nivelul anului 2015, 52,% sunt bărbați și 48,00 % sunt femei.

2.5.1.6.2. Populația activă

Populația activă reprezintă cumulul populației ocupate și a șomerilor. În ceea ce privește structura populației raportată la starea de implicare în viața social-economică, situația avută la dispoziție este cea din anul 2002:

Tabel12. Populația după gradul de implicare în viața social-economică în 2011

	Populația stabilă		Populația activă									
			Total		Ocupat		Neocupat					
							Total		șomeri în căutarea unui loc de muncă		șomeri în căutarea primului loc de muncă	
Ambele sexe	Masculin	Ambele sexe	Masculin	Ambele sexe	Masculin	Ambele sexe	Masculin	Ambele sexe	Masculin	Ambele sexe	Masculin	
Răcădia	1566	773	571	312	532	283	39	29	17	15	22	14
Vrâniș	410	205	86	42	78	37	8	5	7	5	1	0
Total	1976	978	657	534	610	320	47	34	24	20	23	14

Aadar la nivelul anului 2011, 657 persoane erau active, adic 33,24% din populaie, ceea ce este foarte puin, populaia în vârst de munc la acea dat fiind de 66,16% iar cea ocupat era 30,87%. Din aceste cifre rezult c potenialul uman al comunei unul este foarte puin echilibrat, o persoan trebuind s între în alte dou .

Totu i situa ia populaiei inactive, adic în vârst de munc dar inactive din motive de studii, handicap, pensie, casnice .a. este urm toarea:

Tabel 13. Popula ia inactiv în 2011

	Total		Elev / student		Pensionar		Casnic		Între inut de alt persoan		Între inut de stat sau de organiza ii private		Alt situa ie economic	
	Ambele sexe	Masculin	Ambele sexe	Masculin	Ambele sexe	Masculin	Ambele sexe	Masculin	Ambele sexe	Masculin	Ambele sexe	Masculin	Ambele sexe	Masculin
R c dia	995	461	210	93	357	155	136	2	160	98	12	9	108	92
Vr niuț	324	163	114	29	114	48	45	0	46	29	3	2	61	54
Total comun	1319	624	471	122	471	203	181	2	206	127	15	11	169	146

Se observ c majoritatea populaiei inactive este pensionat . Elevii i studen ii reprezint cca. 35,70% din populaia inactiv . Casnicele reprezint aproape doar populaie de sex feminin i reprezint cca. 13,72% din populaia inactiv .

În ceea ce prive te evolu ia num rului de omeri din r c dia înregistra i la Agen ia Jude ean pentru Ocuparea For ei de Munc Cara -Severin în perioada 2005-2015, situa ia este urm toarea:

Tabel 14. Evolu ia num rului de omeri 2005-2015

Data	Nr. omeri
31.12.2005	107
31.12.2006	57
31.12.2007	21
31.12.2008	46
31.12.2009	132
31.12.2010	73
31.12.2011	47
31.12.2012	45
31.12.2013	35
31.12.2014	36
31.12.2015	26

Se observ c la data 31.12.2015 avem cel mai mic num r de omeri din perioada studiat , dar se observ i o oscila ie foarte mare de la un an la altul ceea ce semnalez un mediu instabil i nesigur.

2.5.1.6.3. Populația ocupată

Date referitoare la structura populației ocupate pe domenii economice, pe statute profesionale, pe activități principale, au fost colectate de la Institutul Național de Statistic, Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin, doar la nivelul anului 2011, pentru ambele localități. Populația ocupată, la nivelul comunei, în 2011 era de 610 de persoane, iar cea activă de 657 persoane, conform tabelului 12.

Structura după statutul profesional la nivelul anului 2011 era următoarea:

Tabel 15. Populația după statutul profesional în 2011

	TOTAL	R c dia	Vr niuț
Salariați	310	278	32
Patroni (întreprinzători privați)	0	0	0
Lucrători pe cont propriu	163	147	16
Membrii ai unor societăți agricole	0	0	0
Lucrători familiali în gosp. proprie	156	119	37
Alte situații	5	5	0
TOTAL	634	549	85

Este surprinzător faptul că nu existau la nivelul aceluși an, persoane din categoria patroni și nici membrii ai unor societăți agricole.

Nu există alte date referitoare la structura populației pe ramuri ale economiei naționale și nici referitoare la activitatea lucrativă, timpul petrecut în activitatea principală sau altele care ar fi putut crea o imagine mai clară referitoare la populația ocupată.

2.5.2. Elemente sociale

2.5.2.1. Dezvoltarea socio-culturală

Studiul nivelului socio-cultural vizează problematica ridicării nivelului de trai al populației. Mai întâi de toate trebuie accentuat faptul că localitatea cuprinsă în teritoriul administrativ teritorial studiat este o comună rurală.

Dezvoltarea învățământului, a unităților de cultură și artă, asigurarea asistenței medicale gratuite și creșterea continuă a nivelului de trai material și socio-cultural sunt aspecte definitorii pentru surprinderea nivelului general de trai al populației. Ele vor fi analizate în cele ce urmează.

2.5.2.1.1. Nivelul de instruire

Instruirea populației este strâns legată de dezvoltarea învățământului, științei, culturii și artei.

Situația colarizării poate fi surprinsă prin două aspecte complementare: situația învățământului actual și situația generală a nivelului de coala absolviți de către populație.

Din nou referitor la numărul de elevi și profesori din comuna R c dia, nu există date.

Referitor la nivelul de coal absolvit , ne stau la dispozi ie datele de la Direc ia Jude ean de Statistic Cara -Severin, dar numai pe întreaga comun , la nivelul anului de recens mânt 2011:

Tabel 16. *colaritate la nivelul comunei R c dia în 2011*

	R c
Popula ie stabil - total	1734
Înv mânt superior total	107
din care Universitar de licenț	96
Înv mânt postliceal i mai trii	23
Înv mânt liceal	431
Înv mânt profesional i de ucenici	115
Înv mânt gimnazial	600
Înv mânt primar	322
Total colariza i	1598
F r coal absolvit	136
din care analfabeți	62

Se observ c 80,87% din popula ia comunei era colarizat în 2011. Dintre ace tia, doar 6,17,4% au absolvit o form superioar de înv mânt, 32,81% au urmat coli profesionale, licee sau coli post liceale i de mai trii i 52,17% au absolvit coala primar i gimnazial aici cantonându-se majoritatea scolariza ilor din comun , dar cu o pondere aproape dubl la înv mântul gimnazial.

Se poate spune c din punct de vedere al instruirii, popula ia comunei are un poten ial mare.

În ceea ce prive te men inerea i ridicarea nivelului de instruire prin cultur i art , situa ia din comuna R c dia se prezint astfel: exist o bibliotec public la c minul cultural R c dia.

Din punct de vedere al cultelor în comun exist cinci biserici cre tine, de confesiune ortodox (2), baptist (2) i pentecostal (1), care sus in via a spiritual a popula iei.

Ruga ortodox la R c dia este s rb torit pe 15 august de Adormirea Maicii Domnului.

Ruga ortodox la Vr niuț este s rb torit pe 8 septembrie de Na terea Maicii Domnului.

2.5.2.1.2. Ocrotirea s n t ii

Un rol important în desf urarea în bune condi ii a vie ii popula iei îl are asigurarea asisten ei medicale tuturor oamenilor.

În comun exist doar un cabinet de medicin general , precum i unul de medicin dentar , ambele la R c dia. Dot rile sanitare sunt deci la limit .

Vr niuț-ul nu beneficiaz de servicii medicale în localitate.

De asemenea, la ocrotirea preventiv a s n t ii contribuie i oportunit ile oferite de dot rile sportive din comun .

Singurul teren de sport amenajat se afl la R c dia. Nu exist o sal de sport în comun .

La Vr niuț, nu exist un teren de sport amenajat.

2.5.2.1.3. Nivelul de trai

În ceea ce prive te nivelul de trai, acesta poate fi cuantificat ca un cumul de variabile, între care concur venitul lunar, cantitatea de marf asimilat de popula ie i nivelul de locuire.

În ceea ce prive te venitul lunar i cantitatea de m rfuri asimilate de popula ie, datele sunt insuficiente.

În ceea ce prive te nivelul de locuire, situa ia statistic pe comuna R c dia este prezentat sintetic mai jos, la nivelul anului 2011.

Tabel 18 Locuin e dup dotarea cu dependin e la nivelul comunei R c dia în 2002 pentru Buc t rie și 2011 pentru Baie și Dotarea cu instalații de canalizare

		Total comun	R c	Vr niu
Nr locuin e permanente/sezoniere - total		788	582	206
Buc t rie	Total	667	504	163
	În locuin	623	477	146
	În afara locuin ei	44	27	17
	Nedeclarat	0	0	0
Baie	Total	800	594	206
	În locuin sau în afara locuinței	304	246	58
	Nu are baie	484	342	142
Dotarea cu instalație de canalizare	Total	800	594	206
	La o rețea public	0	0	0
	La un sistem propriu	303	239	64
	Alt situație	31	30	1
	Nu are sist. canalizare	466	325	141

Concluzia tabelului de mai sus este c cea mai bun dotare a locuin elor este cu buc t rie (84,64%), iar 93,40% au buc t ria în cadrul locuin ei. Dot rile legate de igien (baie, closet) ating cca. 38% din locuin ele comunei, ceea ce reprezint un nivel relativ sc zut de dotare igienic .

Tabel 19. Locuin e dup dotarea cu instala ii la nivelul comunei R c dia în 2002

		Total comun	R c	Vr niu
Instala ie electric în locuin		792	590	202
Combustibil folosit pentru g tit	Gaze	Din re ea public	0	0
		Lichefiate (butelie)	94	44
	Combustibil solid		658	530
	Electricitate		1	0
	Altul		34	2
	Nedeclarat		0	0
Modul principal de înc lizare a locuin ei	Termoficare		0	0
	Central termic proprie cu:	gaze	0	0
		combustibil solid	2	0
		combustibil lichid	0	0
	Sob cu:	gaze	0	0
		combustibil solid	761	181
		combustibil lichid	1	1
	Alt mod de înc lizare		24	0
Nedeclarat		0	0	
Locuin e cu instala ii de aer condi ionat		0	0	0

Concluzia este evident , cea mai mare parte a locuin elor sunt dotate cu electricitate, cu preponderen combustibilul folosit pentru g tit este cel lemnos iar înc lizarea locuin elor se face în continuare în cea mai mare parte cu sobe pe combustibil solid. Nici o locuin nu are în dotare instala ii de aer condi ionat.

Nivelul de dot ri cu dependin e i instala ii ale locuin elor este clar unul inferior, metodele tradi ionale înc neavând alternative moderne. Singur electricitatea ofer alte perspective.

Se poate spune c nivelul de trai al locuitorilor comunei, din datele avute la dispozi ie nu este unul ridicat, din acest punct de vedere, *dotarea tehnico-edilitar fiind un deziderat obligatoriu pentru perioada urm toare.*

2.5.3. Disfunc ionalit i

În ultimii 10 ani a avut loc o cre tere a popula iei, cu 6,31% fa de 2004. Acest aspect nu poate duce îns la o previziune ascendent , datorit lipsei de stabilitate a locurilor de munc , i a perspectivelor de dezvoltare economic precare.

În cazul comunei R c dia, popula ia în vârst de munc (15-64 de ani), la nivelul anului 2015, reprezenta din totalul de 2139 de locuitori: 64,56% adic 1381

persoane. Rezultă că restul adică 35,44%, sunt copii și bătrâni, care trebuie „susținuți” financiar.

Se observă că *majoritatea populației inactive este pensionată*.

Este surprinzător faptul că nu existau la nivelul anului 2011, persoane din categoria patron, și nici membrii ai unor societăți agricole.

Dotarea tehnico-edilitară a comunei este foarte scăzută, cea mai mare parte având totuși electricitate, dat fiind că izindu-se și găsit pe sobe cu combustibil solid, lemnos.

2.6. Intravilan existent. Zone funcționale. Bilan teritorial. Structură urbană și fond construit

2.6.1. Intravilan existent

Intravilanul existent al comunei Răcășdia, este cel aprobat în cadrul ultimului PUG, prin Hotărâre de Consiliu Local, de atunci nemișcându-se prin nici o altă documentație de urbanism de același rang, doar prin PUZ-uri.

2.6.1.1. Suprafața, limite

Intravilanul existent cuprinde suma intravilanurilor localităților componente: Răcășdia, Vrâncuș și 39 de trupuri izolate, dispersate cu precizie în proximitatea trupurilor principale.

Intravilanul total al comunei Răcășdia este de 244,52 ha.

O parte dintre aceste trupuri de intravilan nu mai funcționează ca atare, în special cele destinate dotărilor tehnico-edilitare sau CFR. Aceste trupuri vor fi ori excluse din intravilan, nemișcându-se în concordanță cu calitatea de intravilan, ori propuse spre reconversie pentru funcții actuale.

Intravilanul localității Răcășdia însumează 180,51 ha, fiind format din două trupuri de intravilan: unul principal aferent zonei de locuire (133,30 ha) iar cel alt secundar, destinat unor funcții secundare/servante (33,16 ha) halta CFR, industrie, depozitare, edilitare, agro-zootehnice. În plus față de aceste două trupuri izolate mai există un număr de 19 trupuri de intravilan (14,05 ha) dispersate în partea de N (8 trupuri izolate) și în partea de S (11 trupuri izolate); excluzând trupul izolat de la N de localitate destinat cimitirului comunal (1,54 ha), toate aceste trupuri izolate (18 trupuri izolate – 12,51 ha) au destinație tehnico-edilitară și au fost rezervate energiilor regenerabile de tip eolian.

Intravilanul localității Vrâncuș însumează 64,62 ha, și constă dintr-un trup de intravilan principal (59,70 ha). În plus față de acest trup izolat mai există un număr de 19 trupuri de intravilan (4,92 ha) dispersate în partea de nord, est și sud. Dintre acestea avem, în partea de sud a localității, un trup izolat destinat cimitirului comunal (1,16 ha) și două trupuri izolate destinate CFR (0,85 ha). În partea de nord și este existentă 16 trupuri izolate (2,91 ha) care au destinație tehnico-edilitară și au fost rezervate energiilor regenerabile de tip eolian.

În ceea ce privește limitele acestor trupuri de intravilan putem spune că se învecinează în general cu terenuri agricole sau pe care nu există elemente geografice care să genereze limite naturale

2.6.1.2. Componența intravilanului existent

Intravilanul existent este alcătuit din intravilanele celor două localități, formate din trupurile principale de intravilan ale localităților Răcădia și Vrâniș, la care se adaugă cele 38 de trupuri izolate, situate dispersat în proximitatea trupurilor principale. Componența intravilanului existent este prezentată detaliat în tabelul de mai jos.

Tabel 20. Componența intravilanului existent

	Trupuri componente	Ha
1.	Răcădia - trup principal	132,70
2.	Răcădia - trup secundar - zonă industrială	33,16
3.	Răcădia – trup izolat - cimitir	1,55
4.	Răcădia – 17 trupuri izolate – dotare tehnico-edilitară eoliană	12,35
	Total Răcădia	179,76
5.	Vrâniș - trup principal	59,70
6.	Vrâniș – trup izolat - cimitir	1,16
7.	Vrâniș - 2 trupuri izolate – dotări CFR	0,85
8.	Vrâniș – 17 trupuri izolate – dotare tehnico-edilitară eoliană	3,05
	Total Vrâniș	64,76
	TOTAL	244,52

2.6.2. Zone funcționale

Principalele caracteristici ale zonelor funcționale din intravilan sunt următoarele:

2.6.2.1. Activități industriale și de depozitare

Zonele industriale și de depozitare reprezintă o pondere foarte mică (2,20%) concretizându-se în trei mici zone, toate fiind amplasate în zona industrială, și anume trupul izolat secundar adiacent localității Răcădia, situat la vest de localitate de-a lungul drumului național DN57.

2.6.2.2. Activități agro-zootehnice

Zonele agro-zootehnice reprezintă de asemenea o pondere relativ mică (7,95%) concretizându-se în patru zone, dintre care una cu funcțiune mixtă (industrie-depozitare și agrozootehnică) toate fiind amplasate în zona industrială, și anume trupul izolat secundar adiacent localității Răcădia, situat la vest de localitate de-a lungul drumului național DN57.

2.6.2.3. Zone centrale și servicii

Zonele centrale și cele destinate serviciilor sunt prezente în toate localitățile, în special în două forme principale: zone centrale situate în centrul de greutate al localităților și parcele separate dispersate în intravilan.

La Răcădia, zona centrală este situată în centrul geometric al localității, având o formă neregulată care cuprinde atât servicii cât și parcele destinate locuirii. Ea este delimitată pe limite cadastrale și totalizează o suprafață de 5,85 ha, din care 1,61 ha reprezintă servicii și 4,02 ha reprezintă parcele pentru locuire; restul de 1,18 ha este ocupat de străzi, din care 0,26 ha este ocupat de o stradă pietonală cu vocație de promenadă. Dintre funcțiunile principale pe care le întâlnim în această zonă amintim: Primăria, Centru Rural Dezvoltare Afaceri, Grădinița, Muzeu Etnografic, Banca cooperatistă Begacoop Timișoara, Biserica Ortodoxă, școala generală (clasele I-VII), Poșta, Cămin cultural, Poliția.

Față de această zonă centrală, avem o a doua zonă importantă din punctul de vedere al serviciilor, aceasta este reprezentată de suprafața destinată *Târgului de animale și târg mixt*, situată în partea de sud a intravilanului. Acest aspect este foarte important pentru dezvoltarea economică a comunei Răcădia.

Alte funcțiuni importante se găsc dispersate în restul intravilanului localității Răcădia, dintre acestea amintim: cabinet medical general și medical dentar, dispensar veterinar, after school, Biserica Baptistă, Biserica Penticostală și magazine alimentare sau mixte.

La Vrâniș nu avem o zonă centrală definită ca atare deși o aglomerare de funcțiuni importante (cât și configurarea parcelelor în relație cu strada) definesc un centru de importanță local; dintre aceste funcțiuni amintim: Școala primară (clasele I-IV), Cămin cultural, Biserica Ortodoxă, Biserica Baptistă, Primăria veche și magazine alimentare sau mixte.

2.6.2.4. Locuințe

Zona de locuit este cel mai bine reprezentată în ambele localități, constituind și funcțiunea principală a localităților.

La Răcădia zona de locuit este situată în trupul localității și se desfășoară de jur împrejurul zonei centrale cât și de-a lungul drumului național DN57. Față de acest trup intravilan compact avem o singură locuință aflată în extravilan și care are vocație de trup izolat. Zona este alcătuită în principal din gospodării individuale cu regim de înălțime maxim P+1, organizate în multe cazuri în jurul unor curți interioare pertratice și dispuse la frontul stradal. Locuințele ocupă cca. 89,02 ha ceea ce reprezintă 49,51% din intravilanul comunei Răcădia.

La Vrâniș zona de locuit este situată în trupul localității și se desfășoară de-a lungul drumului județean DJ573D, dând aspectul unui sat liniar. Zona este compactă și nu există trupuri izolate care să conțină locuințe și nici locuințe aflate în extravilan. Zona este alcătuită în principal din gospodării individuale cu regim de înălțime maxim P+1, organizate în multe cazuri în jurul unor curți interioare pertratice și dispuse la frontul stradal. Locuințele ocupă cca. 43,35 ha ceea ce reprezintă 66,95% din intravilanul comunei Vrâniș.

2.6.2.5. Căi de circulație și transporturi

Zona destinată căilor de comunicație și transporturi este reprezentată în intravilan de rețelele stradale care asigură accesul la parcele. Din punct de vedere funcțional, acestea îngreunează în multe cazuri traficul auto și pietonal prin lipsa îmbrăcăminilor. De asemenea zona suportă echiparea edilitară a comunei, în special distribuția rețelilor.

Zona totalizează 25,95 ha la Răcășdia (14,47%), 11,87 ha la Vrâniș (18,33%), cumulând astfel 37,82 ha la nivelul întregii comune ceea ce reprezintă 15,42% din intravilanul comunei Răcășdia.

2.6.2.6. Spații verzi și sport

Zona destinată zonelor verzi și sport, este reprezentată la nivelul întregii comune de parcuri, zone verzi cu vegetație înaltă de-a lungul cursurilor de apă precum și terenuri de sport.

La Răcășdia, spațiile verzi sunt reprezentate de zona de protecție (arbori și vegetație joasă) de-a lungul râului Ciclova și pârâului Ogașul Popii. Acestea reprezintă singurele zone verzi și însumează o suprafață de 5,21 ha. Zonele de sport și agrement sunt reprezentate de terenul de sport și zona rezervată dotărilor necesare, aflată la NV de centrul comunei; aceasta reprezintă 0,82 ha (0,45% din intravilan).

La Vrâniș nu avem nici o zonă verde sau de sport și agrement, există însă un teren de sport aflat pe pârâna comunală de la N de localitate.

Suprafața de spații verzi raportată la numărul de locuitori este în comune Răcășdia de 24,35 mp/locuitor, cu precizarea că la Vrâniș nu există spații verzi amenajate.

2.6.2.7. Gospodărie comunală

Terenurile destinate zonelor de gospodărie comunală sunt materializate în ambele localități prin cimitire.

La Răcășdia, există un singur cimitir, situat la N de localitate, fiind ocupat în proporție de peste 90% și are nevoie de extindere. Acesta are o suprafață de 1,54 ha, care reprezintă 0,85% din intravilanul localității Răcășdia.

La Vrâniș, există un singur cimitir, situat la S de localitate, fiind ocupat în proporție de peste cca. 70% și nu are nevoie de extindere. Acesta are o suprafață de 1,66 ha, care reprezintă 1,79% din intravilanul localității Vrâniș.

2.6.2.8. Echipare edilitară

Terenurile destinate echipării edilitare se regăsesc în intravilanul localităților comunei, cu excepția terenului de la E de localitatea Răcășdia care cuprinde surse de apă subterană și stație de tratare apă. Aceste amenajări s-au realizat ulterior întocmirii ultimului PUG și nu au fost cuprinse, până la ora actuală, în intravilan.

2.6.2.9. Terenuri cu destinație special

În cadrul acestui tip de zonă se înscrie postul de poliție comunal R c dia, aparținând MAI.

Obiectivul se află în zona centrală R c șdia, pe o suprafață de cca. 0,07 ha (0,04% din intravilan) pe DN 57.

2.6.2.10. Alte zone func ionale

În cadrul altor zone func ionale se înscriu terenurile agricole, terenurile acoperite permanent cu ape și terenurile neproductive.

Terenurile agricole din intravilan se regăsesc în ambele localități, în diferite forme și dimensiuni, situate dispersat pe suprafața intravilanului. Acestea ocupă: în cazul localității R c dia 5,59 ha ceea ce reprezintă 3,11% din intravilan; iar în cazul localității Vr niuț 2,85 ha ceea ce reprezintă 4,40% din intravilanul acestei localități.

În ceea ce privește zonele acoperite în permanență cu apă, cuprinse în intravilan, acestea sunt reprezentate de râul Ciclova și pârâul Oga ul Popii, ambele situate în localitatea R c șdia. Suprafața ocupată de râul Ciclova este de 0,56 ha, ceea ce reprezintă 0,31% din intravilan.

Există un singur teren neproductiv, situat pe suprafața localității R c dia, de mici dimensiuni, 0,23 ha (0,13% din intravilan), și amplasat tangent râului Ciclova.

2.6.3. Bilan teritorial

Bilanul teritorial reprezentând proporția dintre suprafețele ocupate de zonele func ionale pe întreg teritoriul administrativ al unității de bază s-a întocmit atât pentru extravilan cât și pentru intravilan.

2.6.3.1. Bilan teritorial pe categorii de folosință al suprafețelor din teritoriul administrativ

Bilanul teritorial s-a întocmit pe categorii de folosință a terenurilor, conform evidențelor cadastrale. Tabelul de mai jos cuprinde acest bilan referitor la situația existentă.

Conform ghidului privind metodologia de elaborare și conținutul cadru al PUG, intravilanul existent este considerat suma dintre suprafața totală intravilanului și cea destinată construcțiilor din extravilan însă din punct de vedere juridic însă (așa cum apare la OCPI Caraș-Severin), **teritoriul intravilan cuprinde 244,52 ha**, adică construcțiile din extravilan.

Tabel 21. Bilan ul teritorial al suprafe elor cuprinse în limita teritoriului administrativ R c dia privind situa ia existent

Teritoriul administrativ al comunei R c dia	CATEGORII DE FOLOSIN (ha)										
	Agricol				Neagricol						TOTAL
	Arabil	P uni, fâne e	Vii	Livezi	P duri	Ape	Drumuri	C i ferate	Cur i- construc ii	Nepro- ductiv	
Extravilan	4553,14	839,16	-	65,83	398,76	3,97	105,93	17,96	4,39	3,87	5993,01
Intravilan	8,44				5,18	0,56	42,33	4,51	183,27	0,23	244,52
TOTAL	5466,57				403,94	4,53	148,26	22,47	187,66	4,10	6237,53
% din total	87,64%				12,36%						100,00

2.6.3.2. Bilan teritorial al suprafelelor cuprinse în intravilanul existent

Bilanul teritorial al suprafelelor cuprinse în intravilan este alcătuit pe fiecare localitate în parte fiind cuprinse în tabelele de mai jos.

Tabel 22. Bilanul teritorial al suprafelelor cuprinse în intravilanul existent al localității Răcătăria

Zone funcționale	Suprafața (ha)			Procent % din total intravilan
	Răcătăria - trup principal	Trupuri izolate	TOTAL	
INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	7,64	0,77	8,41	4,68
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	89,02	-	89,02	49,51
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	-	5,39	5,39	3,00
UNITĂȚI AGRO-ZOOTEHNICE	-	19,48	19,48	10,86
CĂMIN DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT, din care:	27,21	2,40	29,61	16,51
- Rutier	23,94	2,01	25,95	14,47
- Feroviar	3,27	0,39	3,66	2,04
SPAȘII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE din care:	6,03	-	6,03	3,36
- Zone verzi	5,21	-	5,21	2,91
- Sport, agrement	0,82	-	0,82	0,45
CONSTRUCȚII TEHNICO-EDILITARE	1,55	12,31	13,86	7,72
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE	-	1,54	1,54	0,85
TERENURI CU DESTINAȚII SPECIALE	0,07	-	0,07	0,04
TERENURI AGRICOLE ÎN INTRAVILAN	4,64	0,95	5,59	3,11
TERENURI NEPRODUCTIVE ÎN INTRAVILAN	-	0,23	0,23	0,13
APE	0,48	0,08	0,56	0,31
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT			179,76	100,00

Tabel 23. Bilanul teritorial al suprafelelor cuprinse în intravilanul existent al localității Vrâncuș

Zone funcționale	Suprafața (ha)			Procent % din total intravilan
	Răcătăria - trup principal	Trupuri izolate	TOTAL	
INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	1,30	-	1,30	2,00
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI	43,35	-	43,35	66,95

COMPLEMENTARE				
CĂMINI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT, din care:	11,87	0,85	12,72	19,64
- Rutier	11,87	-	11,87	18,33
- Feroviar	-	0,85	0,85	1,31
CONSTRUCȚII TEHNICO-EDILITARE	0,33	3,05	3,38	5,22
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE	-	1,16	1,16	1,79
TERENURI AGRICOLE ÎN INTRAVILAN	2,85	-	2,85	4,40
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT			64,76	100,00

Tabel 24. Bilanul teritorial al suprafețelor cuprinse în intravilanul existent al comunei Răcătăria

Zone funcționale	Suprafața (ha)			Procent % din total intravilan
	Răcătăria - trup principal	Trupuri izolate	TOTAL	
INSTAȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	8,94	0,77	9,71	3,96
LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	132,37	-	132,37	54,13
UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITARE	-	5,39	5,39	2,20
UNITĂȚI AGRO-ZOOTEHNICE	-	19,48	19,48	7,95
CĂMINI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT, din care:	39,08	3,25	42,33	17,27
- Rutier	35,81	2,01	37,82	15,43
- Feroviar	3,27	1,24	4,51	1,84
SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE din care:	6,03	-	6,03	2,46
- Zone verzi	5,21	-	5,21	2,13
- Sport, agrement	0,82	-	0,82	
CONSTRUCȚII TEHNICO-EDILITARE	1,88	15,36	17,24	0,34
GOSPODĂRIE COMUNALĂ, CIMITIRE	-	2,70	2,70	1,11
TERENURI CU DESTINAȚII SPECIALE	0,07	-	0,07	0,03
TERENURI AGRICOLE ÎN INTRAVILAN	7,49	0,95	8,44	3,45
TERENURI NEPRODUCTIVE ÎN INTRAVILAN	-	0,23	0,23	0,10
APE	0,48	0,08	0,56	0,23
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT			244,52	100,00

2.6.4. Structur urban i fond construit

În cele ce urmeaz , vor fi analizate atât structura urban cât i fondul construit. Acestea vor fi analizate pentru fiecare localitate în parte.

2.6.4.1. Elemente de structur urbanistic

Elementele de structur urbanistic se refer la *analiza planimetric , morfo-structural i parcelar* a localit ilor R c dia i Vr niuț.

Localitatea R c dia.

Elementele de mediu natural care au avut o influen asupra structurii urbanistice au fost dealurile de la N de localitate i lunca râul Ciclova, între care s-a dezvoltat localitatea. Re eaua stradal i forma alungit a intravilanului pe direc ia ENE-VSV, este datorat contextului geografic, ambele trupuri ale intravilanului fiind pozi ionate în lunca râului.

Forma general a intravilanului actual al localit ții R c dia este una neregulat , i fragmentat în dou trupuri. Trupul principal, destinat locuirii are o form organic bazat pe particularit țile de relief i trupul secundar, reprezentat de fostul CAP, cu mici modific ri ulterioare, are o form neregulat care ține cont de factori geografici i de structura de circulație rutier i feroviar . Faț de aceste dou trupuri mai avem i un num r de 19 trupuri izolate, acestea au o form regulat dreptunghiular i sunt dispersate în teritoriu.

Structura intravilanului este împ r it în dou tipologii caracteristice: trupul principal destinat locuirii, are o structur generoas cu parcele relativ mari, acestea au o form în general rectangular dar i multe parcele cu geometrii neregulate în general datorate reliefului, în particular în zonele de intersecție cu pârâul Ogașul Popii și râul Ciclova; trupul secundar are în principal funcțiuni de industrie, depozitare sau agricole cu parcele foarte mari specifice acestora. Trupurile izolate cuprind o singur parcel de dimensiuni mari în concordanț cu funcțiunea lor.

Re eaua stradal a localit ii este în cea mai mare parte cartezian cu anumite zone rotite care preiau diferite unghiuri generate de pârâul Oga ul Popii i râul Ciclova sau de drumul național DN57. Profilele stradale dominante variaza între 16 i 18 m, în anumite zone profilul ajunge la 26-28m pentru strada principal care traverseaz localitatea de-a lungul drumului național DN57 dar i în alte zone; exist i str zi secundare care au profile de 14 până la 12 m sau chiar 4-5m în cazul câtorva str zi pietonale.

În concluzie se poate spune c R c dia este un *sat grupat* cu caracteristici de câmpie dar dezvoltat în lunca râului Ciclova, pe un *contur neregulat* dar cu o *re ea stradal în cea mai mare parte cartezian generoas* .

Centrul R c diei este neregulat i pozi ionat aproximativ în centrul geometric al intravilanului de-a lungul drumul național, fiind constituit prin aglomerarea institu iilor i serviciilor satului: prim rie, sediul poli iei, po ta, biserica ortodox , coala general , gr dinița, c minul cultural, comer , s.a.

Țesutul (morfologia) localității depinde de geometria generală a rețelei stradale în relație cu perturbările datorate cursurilor de apă locale, aspect sesizabil foarte bine în interiorul cvartalelor. Schemele parcelare amintite mai sus și de tipul de ocupare a parcelelor, generează maniere relativ uniforme de constituire a fronturilor stradale și cu densități de asemenea uniforme. Obiectele de arhitectură rezidențiale (biserica, școala, cminul cultural, primăria) nu creează zone dinamice sau particulare fiind în general înscrise în aliniamentul stradal existent.

Lotul este în general rectangular pentru toate cazurile neperturbate de pâraie: un dreptunghi alungit de dimensiuni variabile, compus din cele două părți – gospodăria proprie și (spre stradă) și grădina. Curtea principală a gospodăriei, formată de poziția perpendiculară a casei pe frontul stradal, este separată de grădina prin clădirea grajdului cu fânarul și alte anexe. La loturile deformate, dispoziția caselor de locuit și anexelor este adaptată geometriei respective.

Concluzie structurală

Caracterul specific al localității este dat de așezarea sa pe lunca Ciclovei, de conturul neregulat al intravilanului dar cu o rețea stradală relativ generoasă, cvasiregulară, de modul de ocupare a parcelelor și de constituire a fronturilor stradale, de modul și scara specifică de organizare a gospodăriei, toate corelate cu tipul tradițional de conformare a corpurilor de clădire.

Localitatea Vrâniș.

Elementul de mediu natural care a avut o influență asupra structurii urbanistice a fost traseul râului Ciclova, localitatea Vrâniș dezvoltându-se doar la N de acesta. Rețeaua stradală și forma alungită a intravilanului pe direcția ENE-VSV este paralelă cu traseul râului.

Forma generală a intravilanului actual al localității Vrâniș este una neregulară, având o formă alungită pe direcția ENE-VSV paralelă cu traseul râului. Față de acest trup principal mai avem și un număr de 19 trupuri izolate, acestea au o formă regulată (cu excepția unuia) și sunt dispersate în teritoriu.

Structura intravilanului este una generoasă cu parcele relativ mari, acestea au o formă în general rectangulară dar există și parcele cu geometrii neregulate. Trupurile izolate cuprind o singură parcelă de dimensiuni mari în concordanță cu funcțiunile lor.

Rețeaua stradală a localității are ca element principal drumul județean DJ 573D, acesta trece prin centrul localității generând un intravilan de tip liniar, toate celelalte străzi fiind perpendiculare pe acesta. Profilul stradal corespunde străzii pe care trece drumul județean este de 36-39m, iar străzile secundare perpendiculare pe acesta variază între 19 și 24 m.

Centrul localității Vrâniș nu este definit ca atare din punct de vedere topografic dar se remarcă o zonă aflată aproximativ în centru geometric al localității de-a lungul drumului județean, în care se aglomerează câteva funcțiuni specifice unei zone centrale (biserica, școala primară, cminul cultural)

Țesutul (morfologia) localității depinde de geometria generală a rețelei stradale, aspect sesizabil foarte bine în interiorul cvartalelor. Schemele parcelare amintite mai sus și de tipul de ocupare a parcelelor, generează maniere relativ uniforme de constituire a fronturilor stradale și cu densități de asemenea uniforme. Obiectele de

arhitectur nereziden iale (biserica, scoala, c minul cultural, prim ria) nu creaz zone dinamice sau particulare fiind în general înscrise în aliniamentul stradal existent.

Lotul este în general rectangular: un dreptunghi alungit de dimensiuni variabile, compus din cele dou p r i – gospod ria propriu zis (spre strad) i gr dina. Curtea principal a gospod riei, format de pozi ia perpendicular a casei pe frontul stradal, este separat de gr din prin cl direa grajdului cu fânarul i alte anexe. La loturile deformate, dispozi ia caselor de locuit i anexelor este adaptat geometriei respective.

Concluzie structural .

Caracterul specific al localit ii este dat de a ezarea sa pe lunca Ciclovei, de conturul neregulat al intravilanului dar cu o re ea stradal relativ generoas i regulat , de modul de ocupare a parcelelor i de constituire a fronturilor stradale, de modul i scara specific de organizare a gospod riei, toate corelate cu tipul tradi ional de conformare a corpurilor de cl dire.

2.6.4.2. Arhitectura

Evolu ia arhitecturii comunei R c dia urm re te îndeaproape perioadele de dezvoltare ale a ez rii de-a lungul timpului.

Din etapele medievale nu a subzistat nici un element construit.

2.6.4.2.1. Evolu ie

ETAPA MODERN TIMPURIE (1716-1772)

Aceast etap nu a l sat urme în cadrul arhitecturii actuale a localit ilor, fiind perioada în care satele b n țene nu erau sistematizate.

Singurele construcții menționate în aceast perioad sunt morile de ap , îns nu exist înc informații referitoare la vârsta celor existente înc , astfel ca s se poat concluziona apartenența celor existente al acesata perioad .

ETAPA MODERN (1772-1918)

Etapa modern este cea care a l sat cele mai multe urme în arhitectura actual a localit ților.

Din aceast perioad dateaz majoritatea obiectivelor construite actuale : Biserica Ortodox Român din R c dia, Biserica Ortodox Român din Vr niuț, ambele în stil compozit, o coal în Vr niuț, Poșta și telegraful de la R c dia, o coal la R c dia, o cas comunal , un sediu al notariatului i al preturii la R c dia.

De menționat c în aceast perioad a fost înființat prima cale ferat de pe teritoriul actual românesc, la care aveau acces atât R c dia cât i Vr niuț.

ETAPA CONTEMPORAN (1918-mijl. Sec. XX)

Etapa demareaz cu instaurarea administra iei sârbe ti i imediat a celei române ti.

Etapa doar a completat câteva dintre arhitecturile publice actuale : casa de cultur R c dia, coala Vr niuț.

2.6.4.2.2. Arhitectura major

Arhitecturile majore cu valoare istoric din comuna Răcădia, se înscriu în programele de cult: biserici.

Biserica ortodox "Adormirea Maicii Domnului" din Răcădia, amplasat în centrul localității, a fost construit între anii 1770-1778, din cărmidă arsă. Ea a fost zugrăvit în 1803. În anul 1862 se montează un ceas în turn. Biserica este acoperită cu tablă de alamă în 1868, iar turnul cu tinichea încă din 1846. Este reparat în 1903.

Biserica ortodox „Nașterea Maicii Domnului” din Vrâniș, amplasat tot în centrul localității, a fost sfințită în 1794, fiind zugrăvită în 1809 de Sima Iacșici și Popovici, repictată în 1894 în ulei, de către Gheorghe Putnic din Biserica Albă.

2.6.4.2.3. Arhitectura minor

Arhitectura minoră a satelor comunei Răcădia pune în valoare un tip de gospodărie tipic pentru zona montană, *gospodăria cu curte interioară închisă*.

Tipurile de gospodării întâlnite în satele comunei Răcădia au atât elemente comune cât și diferențe specifice, putând spune că există o varietate a acestora.

Cel mai simplu tip de gospodărie îl constituie gospodăria cu casă liniară, tradițională, amplasată perpendicular pe frontul stradal în general pe latura nordică a frontului stradal, completat sau nu pe latura sudică cu un corp liniar de anexe gospodărești, între care se desfășoară și o curte; în spate se află grădina agricolă. Este cel mai puțin întâlnit tip de gospodărie în ambele localități.

Al doilea tip de gospodărie îl reprezintă cel cu locuință în L, cu o latură paralelă și una perpendiculară pe frontul stradal, delimitând astfel două laturi ale unei curți gospodărești, delimitat pe latura din spate de anexe gospodărești, inclusiv fânarul, paralele sau perpendiculare cu strada, după care se desfășoară grădina agricolă. Acest tip de gospodărie se regăsește atât la Răcădia cât și la Vrâniș, însă nu are o extindere prea mare.

Anexele sunt atât zidite cât și din lemn și în general sunt amplasate lateral sau în spatele construcției principale.

Al treilea tip de gospodărie îl constituie cel cu curte interioară închisă, format din trei sau patru laturi construite; în spatele ansamblului se desfășoară grădina. Această tipologie se regăsește în cea mai mare parte a localităților Răcădia și Vrâniș, fiind considerat dominant și având o varietate stilistică semnificativă: de la corpuri simple fără decorații, întâlnite în cea mai mare parte la Răcădia până la corpuri cu o mare bogăție decorativă și cu un specific cu totul aparte: corpuri cu structură din lemn de tip block-bau, tencuite spre stradă și cu o decorație și cromatică foarte bogată atât ca registru de fațadă cât și ca și încadrări de goluri sau tâmplării și elemente de protecție ale acestora, situație întâlnită în exemple foarte reușite de un pitoresc aparte la Vrâniș (sunt numite "Case domnești în stil Baroc târziu"). Semnificativ la aceste tipuri de gospodării este și scara acestor curți interioare, care în multe cazuri reprezintă aproape niste camere exterioare.

2.6.4.2.4. Informa ii arhitectural stilistice

Din punct de vedere stilistic, comuna R c dia nu este una foarte bogat , totu i ea conținând urm toarele valori stilistice:

- Barocul târziu local este prezent la Biserica Ortodox din R c dia dar i Vr niuț;
- Elemente de baroc târziu local, apar și în decorațiile locuințelor rurale de pe strada principal la Vr niuț;

2.6.5. Disfunc ionalit i

Se constat c fondul construit este puțin conștientizat și puțin întreținut.

2.7. Zone cu riscuri naturale i tehnologice

Zonele cu riscuri naturale i tehnologice tratate în acest capitol sunt acelea prev zute ca atare în legisla ia în vigoare la nivel na ional, regional jude ean sau local.

2.7.1. Zone cu riscuri naturale

În conformitate cu Anexa 2 – Cutremure de p mânt din **Sec iunea V – Zone de risc natural** a PATN, teritoriul administrativ R c dia este încadrat în categoria zonelor cu intensitate seismic 7 la o perioad de revenire de 50 de ani, deci în concordan cu această lege, comuna **R c dia este considerat zon cu risc natural seismic.**

Teritoriul administrativ R c dia nu este str b tut direct de nici o fractura crustal recent superficial sau important , aflându-se în zona seismic cu magnitudinea de pân în 7 pe scara Richter.

Comuna R c dia se afl situat la distanțe relativ egale de trei epicentre, toate situate la o adâncime de 0-10 km i care pot produce cutremure de 4,1-6 grade pe scara Richter (*conform Anexa 1, fig. 16*).

Cel mai apropiat epicentru se afl situat la sud de localitatea Lescovița, aproximativ 17 km SES de centrul comunei R c dia, al doilea epicentru se afl situat în zona Cheilor Nerei, aproximativ 20 km sud-est de centrul comunei R c dia i al treilea epicentru se afl situat la aproximativ 17 km nord-est de centrul comunei R c dia (*conform Anexa 1, fig. 16*).

Conform h rții de hazard realizat în cadrul proiectului „Planul pentru Prevenirea, Protecția și Diminuarea Efectelor Inundațiilor în spațiul hidrografic Banat, Comuna R c dia prezint o suprafaț de aproximativ 525 de hectare (care reprezint circa 8% din suprafața comunei), suprafaț aflat în bazinul hidrografic al râului Ciclova (*conform Anexa 1, fig. 17*), i determinat de râurile Ciclova i afluentul s u Oga u Popii.

Cursul Ciclovei poate inunda (în condițiile expuse în cadrul proiectului mai sus

amintit) o suprafață de aproximativ 482 hectare (circa 92% din întreaga zonă potențial inundabil), zona de luncă aval de confluența cu râul Vraniu, inclusiv cea mai mare parte a intravilanului localității Vraniu și câteva mici areale (în general în lungul cursului) din intravilanul localității Răcășdia (conform Anexa 1, fig. 17).

Cursul Ogașului Popii poate inunda (în condițiile expuse în cadrul proiectului mai sus amintit) o suprafață de aproximativ 43 hectare (circa 8% din întreaga zonă potențial inundabil), o mică parte din intravilanul localității Răcășdia, în general în lungul cursului (conform Anexa 1, fig. 17).

Cu toate acestea, Hartările de risc întocmite conform Directivei Inundații 2007/60/CE, nu încadrează nici o suprafață de teren din UAT Răcășdia în cele cu risc la inundații (1%). **Deci UAT Răcășdia nu este considerat cu risc natural la inundații.**

Anexa 6 – Alunecări de teren, din Secțiunea V – Zone de risc natural, aprobat prin L 575/2001, încadrează comuna Răcășdia în cadrul UAT-urilor cu potențial scăzut referitor la alunecările de teren.

Alunecările de teren afectează suprafața comunei pe aproximativ 10%, dar majoritatea acestor forme de relief (din observațiile de teren) sunt stabilizate și în general ocup suprafețe mici.

Riscul producerii unor astfel de alte fenomene geomorfologice actuale sau reactivarea celor actuale, „fără ajutorul factorului antropic” și pe suprafețe foarte mari, este destul de mic.

Deci comuna Răcășdia nu este considerat cu risc natural de alunecări de teren.

2.7.2. Zone cu riscuri tehnologice

Conform legislației în vigoare, în special preluate din legislația comunitară europeană, riscurile tehnologice sunt următoarele: *riscuri industriale, riscuri de transport și depozitare produse periculoase, riscuri nucleare, riscuri legate de poluarea apelor, riscuri legate de prăbușirea ireală de construcții, instalații sau amenajări, eșecul utilităților publice, căderi de obiecte din atmosferă sau din cosmos, munici neexplodate, riscuri generate de incendii în masă și explozii și riscuri legate de avarierea construcțiilor hidrotehnice.*

Pentru nici unul dintre aceste tipuri de riscuri nu s-au făcut studii concrete referitoare la comuna Răcășdia, singurele informații referitoare la acest teritoriu sunt prevăzute în PATJ Cara-Severin dar nu există precizări specifice în legătură cu riscuri tehnologice semnalate în arealul, sau în vecinătatea, zonei studiate.

2.8. Circulația

Circulațiile studiate în prezentul capitol sunt cele ce privesc intravilanul comunei, restul fiind descrise în subcapitolele 2.3.5 și 2.3.6

2.8.1. Circula ia rutier i transportul în comun

Circula ia rutier se desf oar în ambele localit i pe trama stradal existent . Transportul în comun se desf oar pe drumul na ional din comun , cu sta ii în localitatea R c dia.

Re eaua stradal a localit ii R c dia are ca axe principale partea stradal a DN57. Trama major a localit ii R c dia este în cea mai mare parte cartezian cu anumite zone rotite care preiau diferite unghiuri generate de pâ râul Oga ul Popii i râul Ciclova sau de drumul na ional DN57. L imea frontului stradal existent este destul de generoas , ea variind între 12 i 28 m

Circula ia rutier din localitate este alc tuit din:

- circula ie local ;
- circula ie de tranzit;
- circula ie de penetra ie.

Circula ia local reprezint valorile cele mai mari de trafic i se desf soar în principal pe partea stradal a DN57 i DJ 573D, drumuri cu îmbr c min i moderne din asfalt.

Circula ia de tranzit se desf soar în principal pe DN57 dar i pe DJ573D, aceste drumuri fiind principalele trasee spre localit ile învecinate.

În ceea ce prive te clasificarea pe **categorii de str zi** a tramei stradale în intravilanul localit ii R c dia exist urm toarele categorii de artere:

- drumurile clasificate DN57, DJ 573D care î i p streaz categoria func ional în intravilan;
- restul str zilor sunt în categoria a III-a, colectoare cu 2 benzi i de categoria a IV-a, de folosin local cu 1-2 benzi.

Re eaua stradal de deservire din perimetrul constructibil al localit ii R c dia, se caracterizeaz prin:

- re eaua stradal este dispus pe direc ia ENE-VSV, în general paralel i perpendicular pe traseul drumului na ional DN57, având intersec ii de tip „cruce” cu unghiuri de 90°;
- prospectele stradale au l îmi de 12] 28m, fiind dispuse în aliniament i palier.

În afara de partea stradal a DN57 i a drumului de lag tur între drumul na ional și cimitir care au o îmbr c minte asfaltic pe toat lungimea lor, restul str zilor sunt nemodernizate, având o împietruire (balastare) pe o l îme de 3,0] 5,5 m.

Starea tehnic a acestora este mediocr , lipsind în general dispozitivele de colectarea i evacuarea apelor meteorice de suprafa ;

Trotuarele pietonale sunt degradate sau lipsesc, pistele pentru cicliti lipsesc.

Re eaua stradal a localit ii Vr niu are ca ax principal partea stradal a DJ 753D.

Trama major a localit ii Vr niu este de tip ortogonal i este alc turit din str zi colectoare perpendiculare pe strada care cuprinde drumul jude ean. L imea frontului stradal existent este destul de generoas , pe strada cu drumul jude ean m soar 36-39m, iar pe str zile perpendiculare pe acesta variaza între 19 i 24m.

Circula ia rutier din localitate este alc tuit din:

- circula ie local ;
- circula ie de tranzit;
- circula ie de penetra ie.

Circula ia local reprezint valorile cele mai mari de trafic i se desf soar în principal pe partea stradal a DJ 573D, drum cu îmbr c minte modern din asfalt. În ceea ce prive te clasificarea pe categorii de str zi a tramei stradale în intravilanul localit ii Vr niuț exist urm toalele categorii de artere:

- drumul clasificat DJ 573D care î i p streaz categoria func ional în intravilan;
- restul str zilor sunt în categoria a III-a, colectoare cu 2 benzi i de categoria a IV-a, de folosin local cu 1-2 benzi.

Re eaua stradal de deservire din perimetrul construit al localit ii Vr niuț, se caracterizeaz prin:

- re eaua stradal principal este dispus pe direc ia ESE-VNV i este reprezentat de strada care cuprinde traseul drumul județean DJ573D i str zile perpendiculare pe aceasta, având intersec ii de tip „cruce” cu unghiuri de 90°;
- prospectele stradale au l imi de 19-39 m, fiind dispuse în aliniament i palier.

Drumul județean DJ573D nu dispune de îmbr c minte asfaltic i nici restul str zilor care sunt nemodernizate, având o împietruire (balastare) pe o l ime de 3,0] 7,0 m. Starea tehnic a acestora este mediocr , lipsind în general dispozitivele de colectarea i evacuarea apelor meteorice de suprafa ;

Trotuarele pietonale sunt degradate sau lipsesc, pistele pentru cicl i lipsesc.

2.8.2. Circula ia feroviar

C ile ferate au p truns în vechile provincii istorice ale României de ast zi mai întâi în Banat (1854) i mai apoi în Dobrogea (1860) urmate de Transilvania (1868), Bucovina, Muntenia i Moldova (1869) i Oltenia (1875). Pân la încheierea procesului de des vâr ire a statului român de la 1 Decembrie 1918, c ile ferate s-au dezvoltat o epiroad în cadrul a dou rețele separate; una în vechea Românie și alta în imperiul habsburgic, care din 1867, în urma pactului dualist, a devenit Austro-Ungaria.

Dup ce la 15 septembrie 1830 se d dea în func iune, între Liverpool i Manchester, prima cale ferat din lume, **prima linie de cale ferat pe actualul teritoriu românesc, care este și cea mai veche de pe rețeaua C.F.R.** a fost deschis pentru traficul de m rfuri la data de 20 august 1854 între portul dun rean Bazia i Oravița. Linia, având o lungime de 62,5 km, a fost folosit inițial doar pentru transportul c rbunelui.

Traseul de 62,5 km trecea prin localit țile: R c dia, Iam, Jassenova (Jasenovo) i Bela Crkva (Biserica Alb), ultimele dou localit ț i aflate în Districtul Banatul de Sud, Voivodina, Serbia. Denumit "Kohlenbahn" (linia c rbunelui) aceasta era destinat înlesnirii transportului c rbunelui de la minele din zona Aninei la Dun re. Construc ia liniei a început în anul 1847 care a suferit întreruperi la lucr ri în timpul revoluției de la 1847-1848, apoi reluate în anul 1850 i terminate în anul 1854.

Pân la deschiderea liniei Oravița-Anina din 15 Decembrie 1863 cu trac iune cu abur, c rbunele era transportat la Oravița, pe por iuni orizontale prin așa-numitele "Pferdebahn" (cale ferat cu trac iune cabalin), iar pe por iuni în rampe, prin planuri înclinate de funiculare. Urmele terasamentelor acestei linii provizorii precum i o parte din tunele unele amplasate chiar în imediata apropiere a traseului actual, se mai p streaz i ast zi.

De la 12 ianuarie 1855 linia a fost administrat de C ile ferate de stat cezaro-cr ie ti, Banatul fiind în acel timp parte a Imperiului Austriac. Dup diverse îmbun t țiri tehnice la linie în urm toarele luni, rela ia Oravița - Bazia a fost deschis pentru

traficul de pasageri la 1 noiembrie 1856.

2.8.3. Circulația ciclistă și pietonală

Circulația pietonală se desfășoară pe trotuarele incluse în trama stradală.

Circulația ciclistă se desfășoară pe carosabil, neexistând piste speciale pentru cicliști.

2.8.4. Disfuncționalități

La nivelul localității Răcădia:

- Traficul greu de pe DN 57 trece prin localitate, producând poluare fonică și vibrații.
- Drumul județean DJ 730D necesită completarea îmbrăcămii asfaltice pe teritoriul intravilan și extravilan între localitățile Răcădia și Vrâniș.
- Străzile din intravilan sunt neasfaltate și neamenajate (rigole, trotuare, s.a.) în proporție de peste 90%.
- Pe teritoriul intravilan există poduri nefuncționale, astfel nu se poate asigura continuitatea circulației auto între: DS157 și DS177; de-a lungul DS 621.
- DS312 și DS936 depășesc lungimea minimă (100m) pentru străzi înfundate fără buclă de întoarcere.
- Nu există acces auto amenajat la unele parcele din NV comunei și la S de DJ573D.
- Lipsesc un acces amenajat (și din punct de vedere cadastral) la gospodăria de apă comunală și la locuința izolată de la SE de localitate și sud de calea ferată CF130.
- Limita actuală a intravilanului lasă în extravilan porțiunea de NV a DS646, la V de comuna Răcădia.
- DS 648 a fost ocupat de construcții neavând nici un fel de amenajare. Rigola DN.
- Intersecția dintre DN57 și drumul care duce la stația CF Răcădia nu este amenajat corespunzător.
- În prezent este sistată circulația feroviară pe linia CF130 Berzovia-Iam.
- Lipsesc orice fel de amenajare pentru circulația ciclistă.

La nivelul localității Vrâniș:

- Drumul județean DJ 730D necesită realizarea îmbrăcămii asfaltice pe teritoriul intravilan și extravilan între localitățile Răcădia și Vrâniș.
- Străzile din intravilan sunt neasfaltate și neamenajate (rigole, trotuare, s.a.) în proporție de peste 99%.
- În prezent este sistată circulația feroviară pe linia CF130 Oravița-Iam.
- Lipsesc orice fel de amenajare pentru circulația ciclistă.

2.9. Echipare edilitar

2.9.1. Gospod rirea apelor

Din punct de vedere hidrografic, se reg sesc i la R c dia cele dou mari categorii: ape subterane i ape de suprafa . În cadrul apelor de suprafa , sunt prezente doar râurile i pâârurile.

În cadrul apelor subterane, pe teritoriul comunei R c dia se reg sesc ambele tipuri de ape freatice: de suprafa i de adâncime.

Regimul precipita iilor atmosferice i covorul vegetal condi ioneaz caracteristicile apelor freatice, reprezentate predominant prin orizontul de ap sub form de pânz i straturi acvifere. Alimentarea freaticului se realizeaz în principal indirect, prin deversarea subteran a fluxului freatic din zona piemontan deluroas înconjur toare. *Nivelul hidrostatic* general al acviferului freatic urm rește suprafața topografic i prezint variați în funcție de mai mulți factori (tipul de solul, textura solului, microgeomorfologia zonei, hidrografia de suprafaț , etc.). Sistemul acvifer de la suprafa este situat la adâncimi începând de la 1-2m pân la 10m pe o suprafaț de 18% din totalul UAT, în cea mai mare parte îns apa frealic se g se te la peste 10m adâncime în proporție de 82% din suprafața UAT.

Sistemul acvifer, constituie o surs de alimentare cu ap a gospod riilor din perimetrul comunei, nivelul mediu al luciului apei din fântâni este de 3,8 m. Regimul apelor freatice este influen at de infiltra ia apelor meteorice, oscilant , nivelurilor din fântâni i pu uri, producându-se o anumit întârziere fa de ploaia c zut , din cauza straturilor de roci permeabile.

2.9.2. Alimentare cu ap

Comuna R c dia dispune de un sistem centralizat de alimentare cu ap . Sistemul se afl în operarea i exploatarea Comunei R c dia.

Sistemul existent centralizat de alimentare cu ap a localit ii R c dia este compus din:

- captare de ap de suprafa (priz tirolez);
- deznisipator;
- conduct de leg tur între captare i deznisipator din PE-HD, De 315 mm în lungime de 370 m;
- gospod rie de ap alc tuit din decantor orizontal longitudinal i filtru lent;
- conduct de alimentare rezervoare din PE-HD, De 90 mm în lungime de 660 m;
- înmagazinarea apei prin intermediul a 2 rezervoare din POLSTIFF subterane (2x100 mc);
- 2 conducte de distribu ie de la rezervoare la re eaua de distribu ie din PE-HD cu De 110 mm;
- re ea de distribu ie cu diametre de De 110 mm i De 140 mm, în lungime de 13.740 m.

Captarea.

Captarea debitului necesar aliment rii cu ap a localit ii R c dia se face prin

intermediul unei prize tiroleze cu gratar montat în interiorul unui prag de fund.

Principalele părți ale prizei sunt:

- camera de captare, situat transversal pe pârâu;
- gratarul prizei.

Deznisipatorul.

Acesta are două compartimente orizontale care asigură debitul captat.

Stația de pompare.

Aceasta este executată în cheson deschis din beton armat și este echipată cu 1+1 pompe submersibile.

Rezervoare 2x100 mc

Cele două rezervoare sunt realizate subteran având capacitatea de 100 mc fiecare și sunt realizate din POLSTIFF.

Rețele de distribuție

Rețeaua de distribuție existentă este executată din PE-HD, PE80, având diametre De 110 mm și De 140 mm.

Pe rețeaua de distribuție există hidranți de incendiu exteriori, ci mește stradale și cmine de vane.

În proiectul nr. 1476/2016 - Extindere rețea de alimentare cu apă și canalizare cu branșamente la localitatea Râcâdia - la faza PT s-a propus, o extindere a rețelei de apă existente din localitatea Râcâdia, prevăzută în intravilan, pe o lungime de 4.165 m, din PE-HD având diametrul de De 110 mm și De 63 mm.

În prezent localitatea Vrâniș nu dispune de un sistem centralizat de alimentare cu apă.

2.9.3. Canalizare

2.9.3.1. Canalizare menajer

Localitatea Râcâdia.

În prezent localitatea Râcâdia, dispune de o rețea de canalizare menajer în lungime totală de 12.435 m având diametre De 200 mm, De 250 mm și De 315 mm și de o stație de epurare.

Dimensionarea rețelei de canalizare existente a localității Râcâdia s-a realizat pentru 2930 de locuitori și are o lungime de 12.435 m.

Stația de epurare existentă, este de tip containerizat, pentru 2950 de locuitori și este alcătuită din:

- bazin de egalizare, omogenizare și pompare apă menajer;
- treaptă de epurare mecanică;

- treaptă de epurare biologică ;
- unitate de stocare și dozare coagulant;
- bazin colectare și pompare sediment;
- unitate de dezinfectare cu ultraviolet;
- unitate de deshidratare sediment;
- platformă depozitare containere de euro.

În proiectul nr. 1476/2016 - Extindere rețea de alimentare cu apă și canalizare cu branșare la localitatea Răcădia - la faza PT s-a propus, o extindere a rețelei de canalizare menajere existente din localitatea Răcădia, prevăzută în intravilan, pe o lungime de 3.945 m, din PVC-KG având diametrul de Φ 200 mm.

Localitatea Vrâșniu

În prezent, nu există un sistem centralizat de canalizare menajeră în localitatea Vrâșniu.

Evacuarea apelor uzate menajere rezultate de la gospodăriile individuale fiind cându-se în fose septice sau latrine uscate, construcții care permit infiltrarea apei uzate în sol. Pentru evitarea poluării solului și subsolului, respectiv pentru a ajunge la cerințele actuale de civilizație și confort, se impune realizarea unui sistem centralizat de canalizare pentru apele uzate menajere.

2.9.3.2. Canalizare pluvial

Nu există un sistem de canalizare pluvial în localitățile Răcădia și Vrâșniu.

Canalizarea pluvială se face în ambele localități prin rigole deschise, care adună apele și le deversează în râul Ciclova, sau în afluentul său Ogașul Popii (la Răcădia).

2.9.4. Alimentare cu energie electrică

Pentru alimentarea cu energie electrică a localităților Răcădia și Vrâșniu există linii electrice aeriene de 20KV și 0,4KV construite pentru zone cu circulație redusă. Pentru trecerea la zone cu circulație frecventă trebuie comandat reglementarea acestor rețele și trebuie respectat culoarul de protecție al acestora. Condițiile de coexistență a instalațiilor electrice existente cu obiectivele PUG, sunt impuse de legislația specifică în vigoare și se vor rezolva la comanda beneficiarului de către atelierul de proiectare ENEL DISTRIBUȚIE.

Pe arealul UAT Răcădia mai trece și o linie de înaltă tensiune de 110KV pe o lungime de 1091m, aflată în partea de SE a comunei. Această linie nu deservește comuna Răcădia ci doar traversează teritoriul acesteia.

Posturile de transformare 20/0,4KV sunt de tip PTA aerian.

Rețelele electrice de joasă tensiune sunt de tip aerian, atât pe console cu conductor neizolat cât și în sistem torsadat în zonele mai noi. Montarea se face pe stâlpi autonomi cât și comuni cu rețelele de medie tensiune.

Branșamentele sunt predominant aeriene, doar în zonele dezvoltate în ultima perioadă s-a realizat alimentarea prin cabluri în canalizație subterană.

Iluminatul public este montat pe stâlpii rețelelor de distribuție, în regim de utilizare comun.

2.9.5. Telecomunicații

2.9.5.1. Telefonie

Telefonizarea localităților Răcădia și Vrâniș este asigurată prin rețeaua Telekom.

Pentru telefonia celulară GSM s-au amplasat relee în zona asigurând recepția tuturor furnizorilor de telefonie mobilă conform avizelor anexate.

2.9.5.2. Radio. Televiziune

În localitățile Răcădia și Vrâniș sunt distribuitori de televiziune în cablu asigurate cu cablu aerian, montat pe suspensii de oțel pe stâlpii rețelelor electrice și telefonice și prin televiziunea prin satelit DOLCE asigurată de TELEKOM. Există stații de amplificare și transmisie; deasemenea pe traseul rețelelor sunt montate la distanțe necesare, amplificatoare de semnal pentru o recepție la parametrii optimi. Există acoperire integrală de recepție a posturilor naționale radio.

2.9.5.3. Internet

Localitățile Răcădia și Vrâniș sunt deservite cu servicii de internet și date de către furnizorii de cablu CATV precum și de serviciile Telekom.

2.9.6. Alimentare cu căldură

Alimentarea cu căldură se realizează în localitățile comunei Răcădia în cea mai mare parte cu sobe cu combustibil solid, foarte rar cu centrale termice proprii cu combustibil solid. Există gospodării, puține, care utilizează alte tipuri de surse de energie termică (regenerabilă, cu butelii mari pe gaz, etc).

2.9.7. Alimentare cu gaze naturale

Nu există rețele publice de alimentare cu gaze naturale în comună.

2.9.8. Surse de energii regenerabile

Chiar dacă există un potențial al energiilor regenerabile în comună, acesta este încă puțin folosit. Cea mai importantă resursă din această categorie este energia de tip

eolian, pentru valorificarea acestora s-au dispus anumite acțiuni din partea primăriei comunei Răcășdia dar investiția a fost abandonată. Aceste acțiuni constau în parcelarea și introducerea în intravilan a 34 de parcele sub forma de trup izolat destinate rețelelor tehnico-edilitare și anume dotării cu energie eoliană.

2.9.9. Gospodărie comunală

În ceea ce privește gospodăria comunală, evacuarea deeurilor și cimitirele intră în această categorie.

Deeurile menajere sunt colectate în comuna Răcășdia de către operatorul "Brai - Cata" care a câștigat licitația organizată în 2016 de Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Intercom Cara-Severin, pentru următorii 8 ani, și transportate la stația de transfer Oravița pentru a fi ulterior duse la Centrul integrat de management al deeurilor Lupac.

Nu există în localitatea Răcășdia platforme urbane pentru deeurile reciclabile. Deeurile industriale sunt în responsabilitatea producătorilor.

Situația cimitirelor din comuna Răcășdia:

-) la Răcășdia, există un singur cimitir, situat la N de localitate, fiind ocupat în proporție de peste 90% și are nevoie de extinderi;
-) la Vrâniș, există un singur cimitir, situat la S de localitate, fiind ocupat în proporție de peste cca. 70% și nu are nevoie de extinderi.

2.9.10. Disfuncționalități

În prezent nu există un sistem centralizat de canalizare pentru localitatea Vrâniș. Atât în cazul rețelelor electrice cât și a celor de telecomunicații se impun lucrări de modernizare în etape succesive ținându-se cont de cerințele europene și transfrontaliere. Se va stabili de către deținătorii de rețele un sistem unitar de modernizare, reglementare și coexistență. Se va insista transferul acestor rețele în canalizație subterană.

Comuna nu are rețele publice de alimentare cu gaze naturale.

Comuna nu folosește decât puțin din potențialul energiilor regenerabile.

2.10. Probleme de mediu

2.10.1. Situația existentă

Din punct de vedere al legislației, mediul natural este înțeles ca *ansamblul de condiții și elemente naturale ale Terrei: aerul, apa, solul, subsolul, aspectele caracteristice ale peisajului, toate straturile atmosferice, toate materiile organice și anorganice, precum și ființele vii, sistemele naturale în interacțiune, cuprinzând elementele enumerate anterior, inclusiv unele valori materiale și spirituale, calitatea vieții și*

condițiile care pot influența bunăstarea și sănătatea omului. Din această perspectivă vor fi analizate capitolele de mai jos, în ceea ce privește situația existentă.

2.10.1.1. Cadrul natural

În ceea ce privește cadrul natural, privit prin perspectiva protecției mediului, principala orientare a dezvoltării este dată de atributul *durabil*, care definește o dezvoltare care folosește resursele naturale în vederea satisfacerii nevoilor actuale fără a împiedica generațiile viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Aceasta se poate baza pe ciclurile de regenerare ale cadrului natural și atenția deosebită în vederea acestor limite ale regenerabilității cadrului natural. Orice depășire poate duce la dezechilibre, uneori ireversibile la nivelul cadrului natural.

Din punct de vedere al utilizării cadrului natural, practicarea agriculturii, precum și deversările de deșeurile pot provoca dezechilibre. În situația comunei Răcășdia, prin folosirea în scopuri agricole a peste 80% din teritoriul administrativ, activitate care folosește îngrășăminte chimice, dar și tratamente chimice pentru dăunători, precum și prin arăturile ciclice, are loc degradarea în timp a suprafețelor agricole. Este recomandat odihna câmpurilor periodic.

2.10.1.2. Resurse naturale

Nu există la ora actuală pe teritoriul UAT Răcășdia resurse naturale sau exploatarea acestora care să producă poluări ale factorilor de mediu. Singurele exploatarea au fost locale, de agregate, din albia Ciclovei.

2.10.1.3. Riscuri naturale

Răcășdia este considerată zonă cu risc natural seismic.

Comuna Răcășdia nu are areale cu risc natural de inundabilitate, cu toate că albia Ciclovei este inclusă în zonele cu hazard de inundații, conform directivei Europene 2007/60/CE.

Comuna Răcășdia nu este considerată cu risc natural de alunecări de teren.

Alte riscuri care pot afecta teritoriul administrativ al comunei sunt eroziunea în suprafață, eroziunea, ravenarea iar în cazul albiilor minore, eroziunea malurilor care poate determina surpări și chiar alunecări de teren, colmatări și tasări.

Pentru arealul Comunei Răcășdia un caz aparte de riscuri îl reprezintă, riscurile climatice, în special cele datorate vitezei mari a vântului (zile cu viteze de peste 15 m/s este de 30-40 zile/anual).

2.10.1.4. Zone protejate

Pe teritoriul administrativ Răcășdia, nu există instituite zone naturale protejate.

Cea mai apropiată zonă naturală protejată este Situl de importanță comunitară Râul Cara – ROSCI 0361, aflat la N de UAT Răcășdia la o distanță minimă de cca. 2,26 km.

UAT R c dia se mai afl și la o distanță minim de cca. 6 km față de Situl de importanță comunitară Cheile Nerei-Beușnița –ROSCI 0031.

Biserica Adormirea Maicii Domnului din R c dia reprezintă singurul monument istoric aflat pe teritoriul administrativ R c dia, acesta este clasat în grupa B – monumente istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local.

Exist pe teritoriul administrativ R c dia și zone protejate speciale – sanitare. Aceste zone sunt reprezentate de ariile de 50 m de jur împrejurul tuturor cimitirelor comunei, precum și restricție 100 m în zonele de protecție sanitară cu regim sever și de restricție de jur împrejurul stației de epurare a apelor menajere precum și o zonă de protecție sanitară a forajelor de alimentare cu apă a populației. Față de aceste zone mai există o zonă de protecție sanitară de 500 m de jur împrejurul parcelei destinate pentru târgul de animale existent la S de localitatea R c dia.

2.10.1.4.1. Zone construite protejate

Conform Listei Monumentelor Istorice actualizată în 2016, în comuna R c dia există cuprinse două obiective:

- **CS-II-a-A-10949.01 – (Situl "Calea Ferată Bazia -Oravița-Anina", cu componente de artă inginerescă și arhitectură) Porțiunea de cale ferată Bazia -Oravița – 34,5 km (viaduct, 7 poduri, 17 podețe) – 7,74 km aferent comunei R c dia, datat între 1846-1854;**
- **CS-II-m-B-11190 – Biserica Adormirea Maicii Domnului, sat R c dia, comuna R c dia, datat în 1787, cu modificări în 1903;**

Obiectivele nu au fost instituite printr-un studiu dedicat ariei de protecție, în acest caz aplicându-se legislația în vigoare (100 m în intravilan și 500 m în extravilan).

2.10.1.4.2. Zone protejate speciale – sanitare, hidrologice, hidrogeologice

La ora actuală nu sunt instituite alte zone protejate speciale, prin studii dedicate, în afară de cele prevăzute în legislația în vigoare.

2.10.1.5. Obiective industriale și zone periculoase

Comuna este ferită de obiective industriale poluante și de zone periculoase pentru mediu.

2.10.1.6. Rețeaua principală de circulație și comunicație

Din punct de vedere al protecției mediului, rețeaua de circulație și comunicație, a constituit dintotdeauna o sursă de poluare prin noxe, praf și zgomot asupra localităților comunei.

Lipsa umbrărilor minilor asfaltice pe drumurile clasificate și lipsa plantărilor de aliniament pe drumurile clasificate contribuie la sporirea poluării în apropierea acestora. În ceea ce privește noxele, singura soluție este asigurarea traficului auto

cu mijloace omologate. În cazul localității Răcătăria o posibilă soluție o poate reprezenta realizarea unei șosele de centură care să asigure un traseu ocolitor pentru traficul greu de pe DN57, care traversează în prezent localitatea.

2.10.2. Disfuncționalități-priorități

În ceea ce privește protecția mediului, se pot enumera următoarele disfuncționalități:

-) Lipsa îmbrăcăminilor asfaltice pe drumurile comunale și a plantațiilor de protecție pe drumurile clasificate duc la sporirea poluării atmosferice;
-) Folosirea substanțelor chimice în agricultură duce la poluarea solului și subsolului;
-) Apa este cel mai vulnerabil factor de mediu la Răcătăria;

Prioritățile derivă din cele enumerate mai sus:

-) Îmbunătățirea condițiilor pe drumurile clasificate;
-) Practicarea unei agriculturi cât mai ecologice.

2.10.2.1. Privind zonarea utilizării teritoriului

În ceea ce privește zonarea funcțională a terenului, disfuncționalitățile sunt apropierea a unor tipuri de funcțiuni față de zona rezidențială, care sunt la limită și anume: relația dintre zona industrială de la vest și zona rezidențială de la est de aceasta, între care nu există o separare semnificativă; alipirea zonelor rezidențiale de zona târgului de animale, situație în care nu este respectată distanța de protecție sanitară de 500 m; situarea arterei cu trafic greu a DN57 prin centrul comunei, cu toate inconvenientele aferente.

2.10.2.2. Identificare surse de poluare

În ceea ce privește sursele de poluare, activitatea agricolă, stația de epurare și arterele rutiere reprezintă principalele potențiale surse. Dintre acestea, activitatea agricolă și arterele rutiere sunt surse continue de poluare.

2.10.2.3. Calitatea factorilor de mediu

Factorii de mediu determinanți: aerul, apa, solul, nu sunt suficient monitorizați pentru a prezenta o situație clară.

2.10.2.4. Priorități de intervenție

Prioritățile de intervenție sunt următoarele:

-) formarea de politici agrare care să nu afecteze calitatea apei freatice;
-) rezolvarea situațiilor de incompatibilitate între zonele rezidențiale și o serie de unități care aduc disconfort zonelor de locuit sau se află în zonele de protecție sanitară;

-) rezolvarea conflictului circulației grele ce traversează localitatea;

2.11. Disfuncționalități la nivelul teritoriului și localităților

2.11.1. Disfuncționalități la nivelul teritoriului

La nivelul teritoriului administrativ, disfuncționalitățile au fost enunțate în capitolele de analiză de mai sus. Sinteza acestora este prezentată mai jos.

Principalele disfuncționalități în ceea ce privește relațiile în teritoriul comunei sunt:

-) completarea îmbrăcăminții asfaltice a drumului județean DJ730D pe teritoriul intravilan al localității Răcădia cât și pe teritoriul extravilan dintre cele două localități.
-) asigurarea accesului auto la toate parcelele din intravilan, reabilitarea podurilor nefuncționale, realizarea buclelor de întoarcere pentru străzile înfundate și rezolvarea intersecțiilor neamenajate corespunzător.
-) asfaltarea și amenajarea (rigole, trotuare, piste biciclete) străzilor din intravilan.
-) reluarea transportului feroviar (transport ecologic) pe linia ferată Oravița-Iam

În cazul comunei Răcădia, populația în vârstă de muncă (15-64 de ani), la nivelul anului 2015, reprezintă din totalul de 2139 de locuitori: 64,56% adică 1381 persoane. Rezultă că restul adică 35,44%, sunt copii și bătrâni, care trebuie „susținuți” financiar.

Se observă că majoritatea populației inactive este pensionată.

Este surprinzător faptul că nu existau la nivelul anului 2011, persoane din categoria patron, și nici membrii ai unor societăți agricole.

În ceea ce privește protecția mediului, se pot enunța următoarele disfuncționalități:

-) Lipsa îmbrăcăminților asfaltice pe drumurile comunale și a plantațiilor de protecție pe drumurile clasificate duc la sporirea poluării atmosferice;
-) Folosirea substanțelor chimice în agricultură duce la poluarea solului și subsolului;
-) Apa este cel mai vulnerabil factor de mediu la Răcădia.

2.11.2. Disfuncționalități la nivelul localităților

Disfuncționalitățile întâlnite la nivelul intravilanului localităților comunei sunt sintetizate în cele ce urmează.

Referitor la localitatea Răcădia:

-) Târgul de animale funcționează pe alt parcel decât cea prevăzută în PUG-ul vechi, parcela respectiv din PUG-ul vechi fiind nefolosită.
-) Există terenuri în intravilan care au fost utilizate agricol (arabil, fânețe, pășuni) dar sunt neproductive.
-) Există fond construit și construcții aferente rețelelor tehnico-edilitare care se află în extravilan (SE Răcădia și S de CF130) cât și gaterul adiacent DN57.
-) Zonele industriale din arealul intersecției DN57 cu CF130 nu sunt utilizate ca atare.

-] Zona de unități agricole și industriale de la V de localitate nu a fost dezvoltat decât în mic măsură.
-] Există multe terenuri rezidențiale neconstruite.
-] Clădirile CFR ale stației Răcășdia și ale haltei Răcășdioara nu sunt întreținute.
-] Fondul construit din zona industrială (intersecția DN57 cu CF130) și a fostului CAP, se află în stare de ruină.
-] În general fondul construit rezidențial nu este foarte bine întreținut.
-] Fondul rezidențial nou construit nu mai respectă tipologia tradițională de mobilare a parcelelor (aliniament, curți interioare, conformare volumetrică, cromatică, s.a.).
-] Parcul eolian de la N și S de localitate nu este construit.
-] Cimitirul actual este utilizat în proporție de peste 90%.
-] Nu există un parc public amenajat în localitate.
-] Nu există sală de sport.
-] Albiile majore ale pârâului Ogașul Popii și râului Ciclova reprezintă zone vulnerabile la inundații.
-] Comuna se află în zonă seismică, caracterizată de coeficientul $K_s=0,16$ (conform Normativ P.100/92) și perioada de colț $T_c=0,7$.
-] Potențialul eolian nu este folosit, cu toate proiectele private demarate în acest sens.
-] Diminuarea populației de raci de pe râul Ciclova.
-] Zona de protecție a Bisericii Ortodoxe *Adormirea Maicii Domnului* (Cod LMI: CS-II-m-B-11190) nu este configurată pe limitele cadastrale. Biserica se află în zona expusă la zgomot și vibrații datorate traficului greu de pe DN57.
-] Există mori de apă tradiționale nepuse în valoare.
-] Zona de protecție sanitară a târgului de animale se suprapune peste zonele de locuit.
-] Există fond construit în zona de siguranță și protecție a CF130 în proximitatea haltei Răcășdiuța.

Referitor la localitatea Vrâniș:

-] Există terenuri în intravilan care au fost utilizate agricol (arabil, pășuni).
-] Există terenuri destinate rețelelor și construcțiilor edilitare (prin PUG-ul vechi) care nu sunt folosite ca atare.
-] Există multe terenuri rezidențiale neconstruite.
-] În general fondul construit rezidențial nu este foarte bine întreținut.
-] Fondul rezidențial nou construit nu mai respectă tipologia tradițională de mobilare a parcelelor (aliniament, curți interioare, conformare volumetrică, cromatică, s.a.).
-] Parcul eolian de la N, S și E de localitate nu este construit.
-] Cimitirul actual este utilizat în proporție de peste 70%.
-] Nu există un parc public amenajat în localitate.
-] Nu există teren (și sală) de sport.
-] Albia majoră a râului Vrâniș reprezintă zonă vulnerabilă la inundații.
-] Comuna se află în zonă seismică, caracterizată de coeficientul $K_s=0,16$ (conform Normativ P.100/92) și perioada de colț $T_c=0,7$.
-] Potențialul eolian nu este folosit, cu toate proiectele private demarate în acest sens.
-] Diminuarea populației de raci de pe râul Vrâniș.

- J) Există fond construit tradițional rural valoros care nu este încadrat într-un sistem de protecție.

2.12. Necesități și opțiuni ale populației

2.12.1. Cerințe și opțiuni ale populației

În ceea ce privește edințele de dezbatere publică, asupra propunerilor preliminare ale PUG, participarea la acestea a fost foarte redusă, singurele solicitări fiind de natură privată (schimbări de destinație ale unor terenuri private) și în nici un caz de ordin comunitar. Din acest punct de vedere, lipsa de implicare și interes comunitar a locuitorilor comunei este evidentă.

2.12.2. Punct de vedere al administrației publice locale

Administrația publică locală și-a exprimat punctul de vedere referitor la dezvoltarea comunei, prin edințele de consiliu local care au analizat propunerea preliminară a PUG.

2.12.3. Punct de vedere al proiectantului PUG

Proiectantul consideră că teritoriul comunei Răcădia, este unul cu multe potențiale, multe, cele mai evidente, bine folosite, care îi asigură de altfel subzistența comunei.

Proiectantul consideră însă că există multe potențiale de dezvoltare care nu sunt suficient conștientizate și în consecință nici puse în valoare. Cel mai important potențial neconștientizat și nefructificat este cel turistic.

Proiectantul consideră că pe lângă susținerea dezvoltării actuale a comunei, pe profil agro-zootehnic și comercial, activitatea turistică va putea relansa o parte latentă a economiei locale, care are șanse sigure de dezvoltare mai ales că are și elemente de unicitate la nivel național și regional.

2.13. Analiza SWOT

Analiza S.W.O.T.

Tabel 32 Evaluarea elementelor interne

Puncte tari - resurse (Strengths)	Puncte slabe - deficiențe (Weaknesses)
Suprafețe întinse cu teren arabil fertil	Folosirea pesticidelor în activitățile agricole
Proximitatea față de orașul Oravița	Nivel de ocrotire a surselor turistice
Climă temperată, ce favorizează agricultura și locuirea	Lipsa de conștientizare a valorii peisajului natural.

Potențial al energiei eoliene foarte mare	Lipsa de conștientizare a valorii peisajului cultural rural dat de fondul construit.
Potențial de producere a biomasei	Lipsa rețelei de canalizare menajer
O ușoară creștere a populației cu 135 de persoane în perioada pentru care există date statistice 2004-2011.	Lipsa structurilor de primire turistic în perimetrul comunei
Populație covârșitor creștin	Accesibilitate slabă pe drumul județean neamenajat.
Locuire rural dezvoltată pe terenuri mari	Ineficiență a procesului economic dezvoltat în sectorul primar
Tradiție în activitățile zootehnice	
Tradiție în organizare de târguri mixte agricole	
Fond construit rural de foarte bună calitate la Vrâniș	
Existența rețelei de apă potabil	
Acoperire foarte bună cu rețele energetice electrice și cureni slabi	

Tabel 33 Evaluarea forțelor externe

Oportunități (Opportunities)	Amenințări (Threats)
Dezvoltarea transportului între Banat și Dunăre pe DN 57	Distrugerea progresivă a terenului agricol, prin agricultura chimică
Dezvoltarea unui drum de importanță internațional Beograd-Naid (PTF) - Reșița	Depopularea datorită lipsei de surse de venit și natalității scăzute
Reluarea circulației feroviare pe traseul istoric Anina-Bazia, cu posibilitatea extinderii până la posibila înființare a unei platforme portuare la Moldova Nouă	
Apropierea de zona de acces în aria naturală protejată Cheile Nerei.	

3. PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTIC

3.1. Sinteza studiilor analitice și prospective, diagnosticul general și prospectiv

Studiul privind Reambularea suportului topo-cadastral al comunei Răcșdia, sc. 1:5000, întocmit de P.F.A. Tolcea Ovidiu, Dumbrăvița, jud. Timiș, a delimitat clar conturul intravilanului actual, în sensul recunoașterii anumitor zone sau a unor trupuri izolate ale căror contururi nu erau pe limite reale, cadastrale. De asemenea studiul a asigurat suportul topografic pentru toate zonele propuse a fi extinse ca intravilan, inclusiv din punctul de vedere al proprietății terenurilor.

Studiul privind Condițiile geotehnice și hidrogeologice a fost întocmit pe baza studiilor de specialitate întocmite pentru proiecte de infrastructură publică.

Studiul de fundamentare pentru definirea, instituirea și delimitarea zonelor protejate care cuprind patrimoniu arheologic pentru localitatea Răcșdia, comuna Răcșdia, județul Caraș Severin, perimetru "Răcșdia – P.U.G", întocmit de Universitatea de Vest Timișoara și Asociația ArheoVest Timișoara, a identificat și propus spre protejare la nivel local un număr de 22 de situri arheologice reperate, inedite.

Studiul istoric și urbanistic-arhitectural al comunei Răcșdia, jud. Caraș Severin, în vederea definirii zonelor construite protejate, întocmit de SC Iceberg SRL Timișoara împreună cu Specialist MCC dr. Arh. Liliana Roșu a delimitat clar cele două obiective din LMI, inclusiv limitele de protecție ale acestora, stabilite pe cât posibil pe limite cadastrale, precum și a identificat și propus spre protejare următoarele obiective noi, după cum urmează :

- Ansamblul rural Vrâniș – strada principală de la Vrâniș.
- Moara din Sat, Răcșdia – funcțional ;
- Moara din Vârtope, Răcșdia – funcțional ;
- Moara Ghitera, Vrâniș – nefuncțional ;
- Moara Draganicia, Vrâniș – nefuncțional ;

De asemenea au fost propuse ca monumente de for public, următoarele:

- Monumentul eroilor din Primul Război Mondial, Răcșdia;
- Monumentul eroilor din al Doilea Război Mondial, Răcșdia;
- Monumentul eroilor din cele două Războaie mondiale, Vrâniș.

Protecția mediului, riscuri naturale și antropice, întocmit de SC Phoebus Adviser SRL Timișoara, urmează să detalieze starea și impactul propunerilor PUG asupra mediului.

Tipuri de proprietate, întocmit de P.F.A. Dragomir Lucian Octavian, Timișoara, jud. Timiș. S-a materializat prin planșă de Proprietate asupra terenurilor.

Evoluția socio-demografică, întocmit de SC Iceberg SRL Timișoara. S-a materializat ca anexă la capitolul 2.5. din prezentul memoriu.

3.2. Strategia de dezvoltare

3.2.1. Strategia integrată de dezvoltare

3.2.1.1. Extrase din strategii și documente de dezvoltare europene

Extras din Carta Europeană pentru zone rurale.

Trebuie avut în vedere și egalitatea și complementaritatea zonelor urbane cu cele rurale.

Regiunea rurală își poate îndeplini rolul de furnizor și sursă de recreare și echilibru, tot mai solicitat de societate, dacă rămâne un loc atractiv, de sine stătător, unde se poate trai.

Un plan de dezvoltare a regiunii rurale trebuie să se bazeze pe factori regionali, să susțină inițiativa locale și să se sprijine pe dezvoltarea endogenă pe cât mai mult posibil:

-) de aici înainte, oamenii și problemele lor trebuie să ocupe locul central în ceea ce privește planurile și deciziile;**
-) aspectele pozitive ale societății rurale și în special ale vieții tradiționale de familie trebuie conservate pentru a favoriza dezvoltarea tinerilor și a integrării lor în cadrul comunității;**
-) identitatea comunitară trebuie re consolidată, precum și sentimentul auto-susținerii, cooperării și creativității;**
-) caracteristicile culturale și istorice ale regiunii rurale trebuie conservate și susținute să înflorească;**
-) diversificarea, precum și relațiile dintre populația rurală și restul populației trebuie încurajate.**

Implementarea politicilor de planificare a spațiului în zonele rurale trebuie să permită dezvoltarea de durată a agriculturii, silviculturii, acvaculturii, pisciculturii, activităților culturale, industriei, turismului și serviciilor.

Populația (oamenii cu diversele lor abilități) reprezintă bunul cel mai de preț din cadrul comunităților rurale și prin urmare dezvoltarea și menținerea acestuia trebuie să aibă prioritate.

Rolul agriculturii în cadrul societății s-a schimbat în mod radical în țările din Europa după al doilea război mondial. Modificarea valorilor și a circumstanțelor (venituri mai mari, surplus, revoluția agrară, comerțul internațional, necesitățile de mediu ș.a.m.d) au influențat atitudinea populației față de agricultură. Funcția originală și tradițională a agriculturii, de producător și furnizor de hrană, a pierdut din importanță, în special din cauza unei continue supraproducții, a scăderii prețurilor în agricultură și a deschiderii internaționale și a liberalizării pieței agrare. În același timp, alte funcții

”neimportabile” ale agriculturii au c p tat important .

În prezent deținem o agricultur multifuncțional , ale c rei obiective și funcții principale pot fi rezumate dupa cum urmeaz :

-) garantarea siguranței alimentelor (o prioritaet care va c p ta o important i mai mare pe termen mai lung având în vedere explozia demografic i distrugerea mediului înconjur tor la nivel mondial);**
-) producerea de materii prime reutilizabile;**
-) conservarea i îngrijirea peisajelor naturale i în calitate de zone de recreere i de capital principal de turism, având în vedereîn acela i timp faptul c peisajul rural a fost i un peisaj agrar timp de secole;**
-) p strarea valorilor rurale, stilului de viaț , valorilor cultural și a funcțiilor sociale similare pentru comunitate;**
-) p strarea elementelor vitale unei vieți s n toate (sol, ap , aer, etc) i utilizarea lor pentru o agricultur de durat cu forme corespunz toare de producție și creșterea animalelor (preocuparea pentru echilibrul pe ternem lung al ecosistemului nostru);**
-) contribuția la asigurarea faptului c zonele rurale r mân viabile i c exist o viaț s n toas , economic , social i cultural în regiunea rural .**

Pentru ca aceste comunit ți rurale s r mân în viaț , oamenii din zona rural au nevoie de nivele satisf c toare de venituri.

În general, veniturile relative ale agricultorilor sunt în sc dere, mulți p r sesc regiunea rural , în special cei din zonele mai puțin viabile și funcțiile generale (social , cultural , economic i ecologic) cerute de societate nu mai sunt îndeplinite corespunz tor. Acest proces inevitabil trebuie oprit prin creerea unor locuri de munc alternative în afara domeniului agrar i a unei politici agrare orientate c tre tipul multifuncțional al agriculturii, cu sarcini extinse în slujba societ ții.

Odat cu lansarea procesului de industrializare, zonele rurale i-au pierdut numeroase dintre funcțiile de care se serveau i ora ele, inclusiv furnizarea de materii prime reutilizabile i sursele de energie. Zonele rurale trebuie s - i asume din nou aceste sarcini, utilizând o tehnologie modern , adecvat , avînd în vedere criza ecologic global i faptul c materiile prime fosile sunt finite.

Referitor la structura fermei agricole, se vor promova cât mai mult posibil activit țile agricole de dimensiuni umane și cu o întindere rezonabil , ceea ce permite familiei de agricultori s se mențin la un nivel economic viabil în zonele rurale. Se va exprima preferința pentru companiile de drept privat față de companiile de drept public controlate și finanțate de c tre stat. Alte structuri de cooperare pot co-exista împreun cu ”fermele agricole de familie”.

Reîmp durirea reprezint o investiție pe termen lung.

Ț rile europene vor lua toate m surile legale, fiscale i administrative necesare pentru dezvoltarea turismului în zonele rurale în general i a turismului agrar în special. Acest lucru poate fi f cut prin încurajarea punerii la dispoziție de hoteluri rurale i asigurându-se c agricultorii care ofer cazare turistic în cadrul locuinței lor pe lâng activit țile lor agricole sunt încurajați s continue

În acest sens.

Țările europene vor lua măsuri pentru: a promova reabilitarea și renovarea clădirilor abandonate având în vedere designul tradițional și materialele locale, în special prin acordarea de ajutor financiar; a asigura o calitate a construcțiilor de locuințe și un stil arhitectural adecvat peisajului natural, continuând astfel dezvoltarea peisajului cultural european;

Țările europene vor menține și vor proteja bogăția și diversitatea patrimoniului cultural și arheologic al zonelor rurale și al regiunilor și vor promova evoluția culturală luând următoarele măsuri: prin inventarierea, sporirea și publicarea patrimoniului rural istoric și cultural, inclusiv calitățile vieții rurale; prin protejarea și dezvoltarea tradițiilor și formelor culturale de expresie precum și a limbajelor regionale; prin consolidarea identității regionale culturale a locuitorilor rurali și prin stimularea activităților comunitare; prin promovarea patrimoniului gastronomic rural și local.

Natura și peisajele naturale au nevoie de grijă și atenție. De aceea este important: să se conserve toate peisajele de interes deosebit și acolo unde este posibil, să se refacă peisajele semi-naturale și realizate de om; să se conserve frumusețea și trăsăturile speciale ale regiunii rurale prin restaurarea satelor și a clădirilor rustice; să se înregistreze zonele unde există specii sau rase de animale foarte vechi, peisaje rurale tradiționale sau tehnici agricole tradiționale.

Din punct de vedere politic și administrativ, comunităților din zonele rurale trebuie să li se acorde cel mai mare grad de autonomie.

3.2.1.2. Extrase din strategia de dezvoltare teritorială a României

Strategia de dezvoltare teritorială a României este un document întocmit de către MDRAP și care a trecut de toate fazele de consultare, fiind demarat în anul 2012. Acesta a trecut prin fazele de fundamentare sectorială, prin studii dedicate, întocmirea strategiei, consultare interministerială, administrativă, profesională și publică, în urma căreia documentul a putut colecta toate direcțiile și aspectele sesizate până la această dată.

La baza acestei strategii a stat pe de o parte documentul strategic ***Europa 2020 (Spre o Europă inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, compus din regiuni diverse - 2011)***, iar pe de altă parte concluziile studiilor de fundamentare care reflectă nevoile de ordin național, și nu în ultimul rând programul politic de guvernare. Acest document este pe cale de a fi aprobat ca lege, iar conținutul acestuia este obligatoriu la orice nivel de planificare spațială. În consecință, o sinteză a obiectivelor generale, specifice și a măsurilor aferente ce au referire la contextul și teritoriul comunei Răcădia este prezentat în continuare.

Documentul se intitulează ***STRATEGIA DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ A ROMÂNIEI – România policentrică 2035. Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și anse egale pentru oameni.***

Viziunea privind dezvoltarea teritoriului național pentru orizontul de timp 2035, asumat de Guvernul și Parlamentul României este următoarea: **România 2035, o țară cu un teritoriu funcțional, administrat eficient, care asigură condiții atractive de viață și locuire pentru cetățenii săi, cu rol important în dezvoltarea zonei de sud-est a Europei.**

În contextul strategiei, prin OG este indicat un obiectiv general, prin OS un obiectiv specific, iar prin M o m sur concret propus .

Pentru a avea clar structura i liniile directoare de planificare ale strategiei, acestea vor fi enumerate în cele de mai jos urmând ca ulterior s fie prezentat extrasul specific.

Cele 5 obiective generale de o importanță deosebit pentru teritoriul național sunt urm toarele:

OG. 1 Asigurarea unei integr ri funcționale a teritoriului național în spațiul european prin sprijinirea interconect rii eficiente a rețelelor energetice, de transporturi i broadband;

OG. 2 Cre terea calit ții vieții prin dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitar i a serviciilor publice în vederea asigur rii unor spații urbane și rurale de calitate, atractive i incluzive;

OG. 3 Dezvoltarea unei rețele de localit ți competitive și coezive prin sprijinirea specializ rii teritoriale și formarea zonelor funcționale urbane;

OG. 4 Protejarea patrimoniului natural i construit i valorificarea elementelor de identitate teritorial ;

OG. 5 Cre terea capacit ții instituționale de gestionare a proceselor de dezvoltare teritorial .

SDTR a stabilit 10 linii directoare de planificare, care sunt prevederi obligatorii care vor fi preluate f r modific ri în toate documentațiile de planificare spațial (strategice și operaționale) la nivel național. Acestea sunt:

1. Încurajarea concentr rii locuirii în intravilanul unit ților administrativ-teritoriale i limitarea dezvolt rii urbane în zone care nu sunt deja echipate cu infrastructur tehnico-edilitar .

2. Încurajarea concentr rii activit ților industriale în parcuri tehnologice amplasate la limita exterioar a intravilanului unit ților administrativ-teritoriale.

3. Încurajarea construirii în zone industriale dezafectate (brownfields) i limitarea extinderii nejustificate a intravilanului ca urmare a dinamicii populației i a dinamicii economice – interzicerea construirii în zone verzi.

4. Încurajarea locuirii sustenabile în centrele istorice ale localit ților și orașelor prin operațiuni de regenerare urban integrat a centrelor istorice.

5. Dezvoltarea complementarit ții între zonele urbane i rurale.

6. Încurajarea dezvolt rilor care utilizează energie verde i interzicerea construirii de imobile care utilizează în exploatare exclusiv combustibili fosili.

7. Luarea m surilor necesare pentru diminuarea efectelor negative ale riscurilor naturale i industriale.

8. Încurajarea transportului sustenabil i obligativitatea elabor rii planurilor de mobilitate.

9. Încurajarea planific rii i proiect rii de calitate i limitarea derog rii de la planurile de dezvoltare urban i teritorial în vigoare.

10. Încurajarea implic rii cet ățenilor și comunit ților în elaborarea strategiilor de dezvoltare i obligativitatea consult rii publicului asupra fiec rei etape ale acestora.

3.3. Optimizarea rela iilor în teritoriu

Se urmăresc dezvoltarea următoarelor relații în teritoriu:

- Fluidizarea circulației auto pe tronsonul DN 57, prin prevederea unei centuri auto pe partea de Nord a localității Răcășdia, datorită drumului de importanță internațională propus și a traficului greu de marfă pe direcția Banat-Dunărea;
- Modernizarea DP 17 spre Macovițe, în vederea accesării Ariei Naturale protejate Cheile Nerei;
- Reluarea circulației pe calea ferată existentă;

3.4. Dezvoltarea activităților economice

Relansarea economică a comunei Răcășdia trebuie să se bazeze pe valorificarea resurselor solului și subsolului, a potențialului cadrului natural, precum și a contextului economico-social, în special poziția în cadrul geografiei umane a zonei Oravița.

Astfel agricultura, producția de energii regenerabile, serviciile și turismul sunt domenii principale de vizat în cadrul dezvoltării economice ulterioare a comunei Răcășdia.

Agricultura trebuie în continuare susținută, înșă pe baze ecologice, frânând cât mai mult cu puțin artificializarea solului și promovând produsele naturale. Comuna deține suficient de mult teren agricol pentru a se putea gospodări singură. O alternativă care ar include și micii proprietari ar fi prestarea de servicii agricole la prețuri modice, de către administrația locală.

Turismul este o direcție foarte puțin exploatată, atât în perspectiva potențialelor locale cât și în perspectiva apropierii de aria naturală protejată Cheile Nerei-Beușnița.

Producția de energii regenerabile, alături de mica producție nepoluantă poate să susțină în parte problemele sectorului secundar.

Aceste direcții de dezvoltare ale comunei trebuie concretizate la nivelul administrației locale, a agenților economici locali și a comunităților locale și susținute până la rezultatele scontate, evidențiate de potențialele comunei.

3.5. Evoluția populației

Se observă că în cei 11 ani, pentru care există date statistice, a avut loc o creștere a populației, cu 6,74 % în anul 2015 față de 2004. Aceasta având în vedere că pentru intervalul analizat se constată existența unui *spor natural negativ*, numărul nașterilor fiind în general mai mic decât numărul deceselor. Se remarcă faptul că deși natalitatea negativă a provocat o scădere a populației cu 102 persoane (-5.09% din populația înregistrată la 2004), numărul total de locuitori cumulează o creștere cu 136 persoane. Aceste diferențe reflectă faptul că localitatea a beneficiat pentru perioada analizată și de un aport de populație, printr-o balanță pozitivă a fluxului migrator, așa cum reiese și din distribuția mobilității teritoriale. Acest aspect este unul pozitiv și dovedește că există un interes local pentru comuna Răcășdia. O posibilă explicație ar putea fi proximitatea față de orașul Oravița și putem presupune că odată cu dezvoltarea acesteia comuna Răcășdia va deveni o oportunitate pentru locuirea rezidențială, în măsură în care va reuși să își valorifice acest potențial.

3.5.1. Evoluție demografică

Așa cum se precizează în paragraful anterior comuna înregistrează un spor natural negativ în perioada 2004-2015 în proporție de 5.09% (102 persoane). Dacă această rată se păstrează și în continuare în anul 2025 se preconizează o populație de **2240 de persoane**, dar având în vedere că populația comunei a crescut în această perioadă - printr-un spor migratoriu pozitiv de 207 persoane - se evidențiază o situație cu o dezvoltare dinamică și imprevizibilă și nu se poate face o estimare corectă a tuturor factorilor de influență din care să rezulte un pronostic realist al evoluției demografice.

3.5.2. Locuri de muncă

În cadrul evoluției demografice din cei 11 ani pentru care există date statistice, creșterea cea mai mare a populației ca pondere față de restul, o reprezintă populația în vârstă de muncă, cu un procent de 80% din totalul creșterii pe perioada 2004-2015, ceea ce înseamnă că există potențial pentru forța de muncă iar acesta poate susține dezvoltarea economiei locale.

Este foarte important implicarea în câmpul muncii a forței de muncă neocupate la ora actuală, care nu era foarte mare la nivelul datelor din 2011 (39 de persoane), precum și calificarea și recalificarea și susținerea întreprinderilor private care încep o activitate nouă.

3.6. Intravilan propus. Zonificare funcțională. Bilan teritorial

3.6.1. Intravilan propus

Intravilanul propus al localităților comunei Răcădia, va fi cel aprobat prin Hotărârea Consiliului local Răcădia.

3.6.1.1. Suprafața, limite

Suprafața totală a intravilanului propus al localităților comunei Răcădia este de **238,67ha**.

Suprafața de intravilan aferentă fiecărei localități în parte este următoarea:

- Intravilan Răcădia – 182,26 ha;
- Intravilan Vrâniuț – 56,40 ha;

Trupul principal al intravilanului propus al localității Răcădia are ca limite: la N – pârâna comunală Nr. Cad. 31589, P270, PI260, Pt237/1, PDt260/2, PI237, PL235, PL233, pârâna comunală Nr. Cad. 31518, Pdt213; la E – A123A, A1, F595, Pdt 599, A 603, Pdt604; la S – PL609-605, A22, L24/2, PL714, PL715, P575/1, P575, P573, PDT 719/2, PL717, PDT719, P718, DF722, pârâna comunală Nr. Cad. 31568; la E – A109, A26/2, P732, A104, P723, P733, PDt540, A116, PS525-560, A494.

Trupul principal de intravilan al localității Vrâniș are ca limite: la N – P30714; la NE – P30713; la SE – PDt457, la S – A 348, PDt 386/1, A348/1, A350, A386; la E – A4/I; la NE – P 30724.

3.6.1.2. Componența intravilanului propus

Intravilanul propus al comunei Râcârlia este format din două trupuri principale de intravilan la care se adaugă încă 21 trupuri izolate de intravilan, fiind distribuite pe localități conform tabelului de mai jos.

Tabel 1 Componența intravilanului propus

	Trupuri componente	Ha
1.	Râcârlia - Trup principal	177,94
2.	Râcârlia – trup izolat SE	2,25
3.	Râcârlia – trup izolat - cimitir	2,06
	<i>Total Râcârlia</i>	<i>182,26</i>
5.	Vrâniș - Trup principal	55,21
6.	Vrâniș – trup izolat - cimitir	1,17
7.	Vrâniș – trup izolat – halta CFR	0,03
	<i>Total Vrâniș</i>	<i>56,40</i>
	TOTAL	238,67

3.6.2. Zone funcționale

În cadrul intravilanului propus există și sunt propuse o serie de zone funcționale, prezentate în cele ce urmează.

3.6.2.1. Activități industriale și de depozitare

La Râcârlia, activitățile industriale și de depozitare sunt prezente în partea de SV a intravilanului în zona de intersecție dintre drumul național DN57 și linia de cale ferată CF130. Funcțiunea ajunge la 4,02% din intravilanul propus al localității, adică 7,33 ha.

La Vrâniș nu există astfel de funcțiuni.

3.6.2.2. Activități agro-zootehnice

Activitățile agro-zootehnice sunt încă bine reprezentate în cadrul intravilanului, acestea cumulând 7,50% (adică 13,68 ha) din totalul intravilanului comunei Râcârlia. Aceste zone sunt prezente doar în partea de SV a comunei în zona fostului CAP și au acces direct la drumul național DN57.

La Vrâniș nu există astfel de funcțiuni.

3.6.2.3. Zone centrale și servicii

Zonele funcționale destinate serviciilor cresc în suprafață, în concordanță cu necesitățile actuale ale comunei.

La Răcășdia, este propusă zona de servicii existentă în zona centrală, aceasta este definită pe limite cadastrale și ocupă 9,44% din totalul intravilanului propus al localității, adică 17,21 ha.

La Vrâniș, nu există o zonă centrală definită ca atare astfel se propune o zonă centrală nouă definită pe limite cadastrale, care ocupă 3,83% din suprafața intravilanului propus, adică 2,16 ha.

În total funcțiunile de servicii ajung să ocupe 8,11% din totalul intravilanului comunei, ceea ce constituie o orientare favorabilă (poate nu în totalitate suficientă, însă dublată de permisiuni ale regulamentului pentru astfel de servicii și în alte zone funcționale) pentru dezvoltarea ulterioară a comunei.

3.6.2.4. Locuințe

Locuințele rămân în continuare cea mai extinsă funcțiune a intravilanului localităților comunei Răcășdia. Funcțiunea ocupă 57,44% din totalul suprafeței intravilane a comunei, adică 137,10 ha. Este în continuare ocupată de locuințele (gospodăriile) individuale ale populației.

La Răcășdia, suprafața destinată locuirii este ușor suplimentată prin propunerea unei noi zone de locuit la V de localitate și includerea în intravilan a parcelei de locuit de la SE de localitate, împreună acestea însumează 6,36 ha iar funcțiunea de locuire ocupă 52,33% din suprafața intravilanului propus, adică 95,38 ha.

La Vrâniș, prin definirea unei noi zone centrale locuirea scade cu 1,63 ha, și ajunge în situația propusă să ocupe 73,97% din intravilan, adică 41,72 ha.

3.6.2.5. Căi de circulație și transporturi

Suprafețele destinate circulațiilor și transporturilor se modifică sensibil în special prin cuprinderea drumurilor apărute în zonele propuse din noul intravilan sau spre gospodării aflate anterior în extravilan în cadrul intravilanului; în vederea modernizării și extinderii echipării tehnico-edilitare. În cadrul intravilanului există circulații auto, feroviare și pietonale.

La Răcășdia, căile de comunicație ocupă 17,51% din intravilanul propus, adică 31,92 ha; din care rutier 28,35 ha (16,07%) și feroviar 3,29 ha (1,80%).

La Vrâniș, acestea ocupă 19,52% din intravilanul propus, adică 11,16 ha; din care rutier 11,14 ha (19,49%) și feroviar 0,02 ha (0,03%).

În total, circulațiile cumulează 18,05% din intravilanul comunei.

3.6.2.6. Spații verzi și sport

Spațiile verzi și cele destinate sportului și agrementului sunt relativ slab reprezentate în cadrul intravilanului existente.

La R c dia, exist teren de sport i o parcel adiacent disponibil pentru amenajarea dependințelor necesare. Din punctul de vedere al spațiilor verzi, se dore te realizarea unui parc public în proximitatea zonei centrale îns nu s-a g sit o parcel disponibil pentru această funcțiune. S-au menținut și s-au completat zonele verzi de protecție existente de-a lungul râului Cicolva i a pârâului Oga ul Popii. Suprafe ele destinate acestei func iuni totalizeaz acum 5,60% din intravilanul localit ții R c dia, adic 10,22 ha (50,12 mp/loc); din care 9,40 ha (5,14%) zone verzi i 0,82 ha (0,45%) sport i agrement.

La Vr niuț, nu exist teren destinat funcțiunii de sport i agrement, îns exist un teren de sport aflat pe p unea comunal de la N de localitate. Din punctul de vedere al spațiilor verzi, se dorește realizarea unui parc public în proximitatea zonei centrale pe un teren care a fost rezervat dot rilor tehnico-edilitare în vechiul PUZ, această funcțiune nu mai este de actualitate în cadrul legislativ actual, astfel o supraț de 0,20 ha a devenit parc public i constituie singura zon verde existent în intravilanul localit lii Vr niuț, reprezentând un procent de 0,35% din suprafața propus .

3.6.2.7. Gospod rie comunal

Gospod ria comunal se rezum în continuare la cimitire, astfel c acestea ocup acum în total 3,22 ha adic 1,35% din totalul intravilanului comunei.

Detaliat, la R c dia, dup suplimentarea suprafeței cimitirului acesta ocup 1,13% din suprafața intravilanului propus, adic 2,06 ha, la Vr niuț acestea ocup 2,05% din intravilanul propus, adic 1,16 ha.

3.6.2.8. Echipare edilitar

La R c dia, zona destinat echip rilor edilitare cuprinde suprafe e existente în zone din trupul principal destinate sta iei de epurare i trup izolat la SE pentru forajele i gospod ria de ap . Aceste suprafe e nu provoac disfuncionalit i în cadrul teritoriului. Aceast funcțiune ocup 1,56% din suprafața intravilanului propus, adic 2,85 ha.

La Vr niuț, nu exist terenuri destinate acestei funcțiuni. Astfel de zone au fost propuse prin PUG-ul vechi dar nu s-au materializat până la data începerii elabor rii prezentei documentații. În contextul actual, prin legislația în vigoare, se prevede racordarea acestor funcțiuni la sistemul existent în localitatea R c dia.

3.6.2.9. Terenuri cu destinație special

Este p strat ca atare în intravilan sediul de poliție comunal a localit ții R c dia. Acesta ocup 0,04% din intravilanul comunei, adic 0,07 ha.
La Vr niuț, nu exist terenuri cu destinație special .

3.6.2.10. Alte zone func ionale

Alte zone func ionale sunt reprezentate de terenurile agricole din intravilan, precum i

de ape (terenuri aflate permanent sub ape).

În categoria terenurilor agricole din intravilan, în localitatea Răcătăria există un singur astfel de teren. Acesta ocupă 0,57% din intravilanul comunei, adică 1,04 ha. La Vrâniș, nu există terenuri agricole în intravilan.

3.6.3. Bilan teritorial

3.6.3.1. Bilan teritorial pe categorii de folosință al suprafețelor din teritoriul administrativ

Bilanul teritorial privind situația de mai sus este prezentat în tabelul următor.

Din tabelul de mai jos reiese clar prestrarea potențialului agricol al comunei.

Tabel 5 Bilan ul teritorial al suprafe elor cuprinse în limita teritoriului administrativ privind situa ia propus

Teritoriul administrativ al comunei R c dia	CATEGORII DE FOLOSIN (ha)										
	Agricol				Neagricol						TOTAL
	Arabil	P uni, fâne e	Vii	Livezi	P duri	Ape	Drumuri	C i ferate	Cur i- construc ii	Nepro- ductiv	
Extravilan	4551,22	847,73	-	65,51	396,72	3,97	110,66	19,18	-	3,87	5998,86
Intravilan	1,04				7,22	0,56	43,80	3,29	182,53	0,23	238,67
TOTAL	5465,50				403,94	4,53	154,46	22,47	182,53	4,10	6237,53
% din total	87,62				12,38%						100,00

3.6.3.2. Bilan teritorial al suprafe elor cuprinse în intravilanul propus

Bilan ul teritorial privind situa ia propus a intravilanului este prezentat pe fiecare localitate în parte dar i la nivelul întregii comune

Tabel 6 Bilan ul teritorial al suprafe elor cuprinse în intravilanul propus al localit ii R c dia

Zone func ionale	Suprafa a (ha)			Procent % din total intravilan
	R c dia - trup principal	Trupuri izolate	TOTAL	
LOCUIN E I FUNC IUNI COMPLEMENTARE	94,51	0,87	95,38	52,33
UNIT I INDUSTRIALE I DEPOZITARE	7,33	-	7,33	4,02
UNIT I AGRO-ZOOTEHNICE	13,68	-	13,68	7,50
INSTITU II I SERVICII DE INTERES PUBLIC	17,14	-	17,14	9,40
C I DE COMUNICA IE I TRANSPORT	31,76	0,16	31,92	17,51
SPA II VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTEC IE din care:	10,22	-	10,22	5,60
- Zone verzi	9,40	-	9,40	5,15
- Sport, agrement	0,82	-	0,82	0,45
CONSTRUCŢII TEHNICO-EDILITARE	1,50	1,35	2,85	1,56
GOSPOD RIE COMUNAL , CIMITIRE	-	2,06	2,06	1,13
TERENURI PENTRU DESTINAŢII SPECIALE	0,07	-	0,07	0,04
TERENURI AGRICOLE ÎN INTRAVILAN	1,04	-	1,04	0,57
APE	0,60	-	0,60	0,33
TOTAL INTRAVILAN PROPOS			182,26	100,00

Tabel 7 Bilan ul teritorial al suprafe elor cuprinse în intravilanul propus al localit ii Vr niuţ

Zone func ionale	Suprafa a (ha)			Procent % din total intravilan
	Vr niuţ - trup principal	Trupuri izolate	TOTAL	
LOCUIN E I FUNC IUNI COMPLEMENTARE	41,72	-	41,72	73,97
INSTITU II I SERVICII DE INTERES PUBLIC	2,16	-	2,16	3,83

C I DE COMUNICA IE I TRANSPORT	11,14	0,02	11,16	19,78
SPA II VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTEC IE din care:	0,20	-	0,20	0,35
- Zone verzi	0,20	-	0,20	0,35
- Sport, agreement	-	-	-	-
GOSPOD RIE COMUNAL , CIMITIRE	-	1,16	1,16	2,05
TOTAL INTRAVILAN PROPOS			56,40	100,00

Tabel 8 Bilan ul teritorial al suprafe elor cuprinse în intravilanul propus al comunei R c dia (R c dia+Vr niuț)

Zone func ionale	Suprafa a (ha)			Procent % din total intravilan
	Trupuri principale	Trupuri izolate	TOTAL	
LOCUIN E I FUNC IUNI COMPLEMENTARE	136,23	0,87	137,10	57,44
UNIT I INDUSTRIALE I DEPOZITARE	7,33	-	7,33	3,07
UNIT I AGRO- ZOOTEHNICE	13,68	-	13,68	5,73
INSTITU II I SERVICII DE INTERES PUBLIC	19,30	-	19,30	8,09
C I DE COMUNICA IE I TRANSPORT,	42,90	0,18	43,08	18,05
SPA II VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTEC IE din care:	10,42	-	10,42	4,36
- Zone verzi	9,60	-	9,60	4,02
- Sport, agreement	0,82	-	0,82	0,34
CONSTRUCȚII TEHNICO-EDILITARE	1,50	1,35	2,85	1,19
GOSPOD RIE COMUNAL , CIMITIRE	-	3,22	3,22	1,35
TERENURI PENTRU DESTINAȚII SPECIALE	0,07	-	0,07	0,04
TERENURI AGRICOLE ÎN INTRAVILAN	1,04	-	1,04	0,43
APE	0,60	-	0,60	0,25
TOTAL INTRAVILAN PROPOS			238,67	100,00

În ceea ce prive te bilan ul teritorial referitor la întreaga comun , se poate observa c puțin peste jum tate reprezint locuirea în cadrul comunei. Activit ile productive sunt slab reprezentate în continuare, cele agricole sunt destul de prezente; împreun acestea se situeaz pu in sub o zecime din intravilan. Spa iile verzi i de agreement, chiar dac ocup pu in din intravilane (4,34%) din punct de vedere al raport rii pe cap de locuitor, acesta ajunge la o medie de 51,10 mp/loc, ceea ce reprezint aproximativ dublul minimului prev zut a fi atins în legisla ia na ional pentru anul 2013. Serviciile i c ile de comunica ie se situeaz în limite normale.

3.7. M suri în zonele cu riscuri naturale

Zona comunei R c dia fiind cu risc natural seismic, m surile ce trebuiesc luate se refer la ad postirea în caz de seism precum și adaptarea construcțiilor noi, dar și cele existente (în special cele publice) la condițiile de conformare seismic a structurilor de rezistență .

Din punct de vedere al ad postirii în caz de seism, parcurile din localități reprezintă locuri permise de legislație. Construcțiile noi se vor adapta în concordanță cu legislația privind ad posturile de protecție civilă .

Din punct de vedere al adaptării la condițiile seismice, este obligatorie existența referatului de verificare la cerința A, în toate Proiectele pentru Autorizarea Construcțiilor din comună .

3.8. Organizarea circulației

3.8.1. Circulația rutieră și transportul în comun

Prin prezentul PUG al comunei R c dia se prevăd trame majore de circulație, care deservește localitățile componente, cu prospecte cuprinse între 6 | 39 m.

Prospectele stradale proiectate sunt în conformitate cu normele tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localități (ord. M.T. nr. 50/1998).

Străzile existente cu îmbrăcăminte rutieră din macadam vor fi lărgite prin realizarea de casete cu fundație din balast și structura rutieră existentă va fi scarificată și reprofilată cu piatră spart, peste care va fi realizată îmbrăcăminte bituminoasă din mixturi asfaltice.

Străzile noi vor fi executate din îmbrăcăminte modernă alcătuite dintr-o fundație de balast și piatră spart și o îmbrăcăminte bituminoasă din mixturi asfaltice.

Trotuarele pietonale vor fi refăcute cu o structură cu fundație din balast și pavaj.

Extinderea și modernizarea rețelei stradale existente din localitățile R c dia și Vrăniș, cu îmbrăcăminte asfaltică va asigura un grad sporit de urbanizare și de îmbunătățirea nivelului de trai a populației, precum și protejarea mediului înconjurător (reducerea eliminării de noxe, praf, zgomot, etc).

Toate străzile existente și propuse din intravilanul localităților R c dia și Vrăniș, sunt străzi din categoria III și IV, cu două sensuri de circulație.

Dintre căile de circulație rutieră majore existente și propuse care străbat localitățile R c dia și Vrăniș, se consideră ca fiind parte din rețeaua stradală a comunei următoarele:

- *Drumul național DN57 Oravița – Moldova Nouă – Orșova* traversează teritoriul administrativ al comunei R c dia pe direcția EV și este cea mai importantă arteră rutieră din această localitate.
- *Drumul județean DJ573D R c dia – Vrăniș – Iertof – Vrani* (cu o lungime de 10.8km), care pornește din comuna R c dia, la intersecția cu drumul național DN57 (km145+700) și se termină în comuna Vrani, la intersecția cu drumul județean DJ573A (km 22+600), fiind cea mai importantă arteră rutieră

din localitatea Vrâniuț și artere secundare în localitatea Răcășdia. Localitatea Vrâniuț este traversată pe direcția ESE – VNV. Profilul tip al drumului județean DJ 573D pe sectorul stradal în localitățile Răcășdia și Vrâniuț propus pentru reabilitare drum județean și refacere trotuare pietonale este cuprins între 12-39 m.

- DP 17, spre Macovițe
- DC 55, spre Belițe

Completările tramelor stradale existente se vor realiza în funcție de propunerile de extindere a perimetrului constructibil, de prospectele stradale existente ce se propun a se prelungească și de funcțiunile propuse ale noilor zone incluse în perimetrul constructibil (locuințe, industrii, etc.).

Prospectele stradale ale străzilor existente propuse prin prezentul PUG pentru modernizare, sunt cuprinse între 6 și 39 m, fiind prezentate în partea desenată a proiectului.

3.8.2. Circulația feroviară

Nu se aduc modificări ale infrastructurii feroviare, singura situație ce apare fiind un pasaj peste calea ferată a drumului propus ca variantă ocolitoare la DN57.

Nu se introduc în intravilan nici un teren aflat în proprietatea CFR.

Se scot din intravilan anumite zone a terenurilor aflate în proprietatea CFR după cum urmează :

- în localitatea Răcășdia se scoate din intravilan o suprafață de 0,39 ha din totalul de 3,17 ha, astfel suprafața ocupată de terenuri ale CFR este de 2,90 ha la nivelul intravilanului propus;
- în localitatea Vrâniuț se scoate din intravilan o suprafață de 0,83 ha din totalul de 0,85 ha, astfel suprafața ocupată de terenuri ale CFR este de 0,02 ha la nivelul intravilanului propus.

La nivelul comunei Răcășdia din suprafața de 4.12 ha aflate în proprietatea CFR au mai rămas 2,92 ha în situația intravilanului propus.

3.8.3. Circulația ciclistă și pietonală

Se propune realizarea de trotuare pietonale de câte 1,50 m lățime pe partea stângă și dreaptă a străzilor, iar în zonele unde profilul stradal este prea îngust se vor realiza trotuare pietonale de 1,00 m lățime doar pe o parte a străzii. În zonele verzi care separă partea carosabilă de trotuarele pietonale se vor amenaja anuri din pământ înierbate care vor colecta apele pluviale de pe partea carosabilă, trotuarele pietonale și zonele verzi. În zona acceselor la case se vor monta podele tubulare prefabricate.

3.9. Dezvoltarea echipării edilitare

3.9.1. Gospodărirea apelor

Principalele cursuri de apă care străbat arealul Comunei Răcășdia sunt: Mercina, Valea Mare, Valea Mică, Ciclova, Vrâniuț și Ogașu Popii.

Mercina mai este cunoscut (pe teritoriul Comunei Răcădia) și sub numele de Valea Bucov, izvorul este de sub Dealul Dumbrava (230 m) și are o lungime totală de aproximativ 11,5 km, până la vărsarea în râul Cara.

În cadrul comunei, Mercina curge în partea nordică, pe o direcție generală E-V și pe o lungime de aproximativ 6,3 km, având un curs foarte sinuos și formând pe o mică porțiune granița cu Comuna Vărnădia.

Pe teritoriul Comunei Răcădia, Mercina primește doi mari afluenți, ambii pe partea dreaptă: Oga-ul Mercinei Mari, care are o lungime de aproximativ 3 km și Oga-ul Tufa, care are o lungime de aproximativ 5,1 km și care formează pe cea mai mare lungime din cursul său granița cu orașul Oravița și comuna Vărnădia.

În zona de izvor, Mercina primește pe partea stângă trei ogașe mai mici, care coboară din Dealul Dumbrava și Dealul Colnicului.

Din punct de vedere hidrologic, Mercina are un curs temporar, la fel și afluenții săi.

Atât cursul Mercinei cât și al afluentului sau Oga-ul Tufa au suferit ample lucrări de regularizări de albie și amenajări funciare.

Valea Mare izvorul este din zona Obîrlont, de la altitudinea de aproximativ 140 de metri și are o lungime totală de aproximativ 6,7 km, până la vărsarea în râul Ciclova, aval de localitatea Iertof.

În cadrul comunei, Valea Mare curge în partea central-vestică, pe o direcție generală E-V și pe o lungime de aproximativ 4,2 km, având un curs relativ sinuos.

Din punct de vedere hidrologic, Valea Mare are un curs temporar, care a suferit unele lucrări de regularizări și amenajări funciare.

Valea Mare izvorul este de la nord de localitatea Vraniu, de la altitudinea de aproximativ 120 de metri și are o lungime totală de aproximativ 2,5 km, până la vărsarea în Valea Mare.

În cadrul comunei, Valea Mare curge în partea central-vestică, pe o direcție generală E-V și pe o lungime de aproximativ 2 km.

Din punct de vedere hidrologic, Valea Mică are un curs temporar, care a suferit unele lucrări de regularizări și amenajări funciare.

Ciclova izvorul este din Munții Aninei și are o lungime totală de aproximativ 35,5 km, până la vărsarea în râul Cara.

În cadrul comunei, Mercina curge în partea centrală, traversând comuna pe o direcție generală E-V și pe o lungime de aproximativ 14 km, având un curs foarte sinuos și meandrat.

Râul Ciclova a creat o luncă foarte mare, a cărei lățime crește de la est la vest, ajungând, la ieșirea din arealul administrativ Răcădia (în vest), să fie de peste 2 km.

Pe teritoriul Comunei Răcădia, Ciclova primește trei mari afluenți: doi pe partea dreaptă (ambii cu cursuri temporare), Oga-ul Popii și Oga-ul Viilor și unul pe partea stângă (cu curs permanent), Vraniul.

Din punct de vedere hidrologic, Ciclova are un curs permanent, care a suferit unele lucrări de regularizări de albie și amenajări hidrotehnice și funciare.

Râul Ciclova traversează ambele localități ale comunei, Răcădia și Vraniu, prin partea sudică a acestora.

Vraniu izvorul este din Dealurile Oraviței și are o lungime totală de aproximativ 15 km, până la vărsarea în râul Ciclova. În cadrul comunei, Vraniu curge în partea sud-estică, pe o direcție inițială NE-SV, iar apoi ESE-NNV și pe o lungime de aproximativ 8,5 km, având un curs foarte sinuos și relativ meandrat.

Râul Vraniu a creat o luncă destul de mare, a cărei lățime crește de la est la vest, ajungând, până la vărsarea în Ciclova.

Pe teritoriul Comunei Răcădia, Vraniu primește mai mulți afluenți (cu cursuri temporare), toți pe partea stângă, cel mai important fiind Valea Strochii.

Din punct de vedere hidrologic, Vraniu are un curs permanent, care a suferit unele

lucrări de regularizare de albie și amenajări hidrotehnice și funciare.

Ogăul Popii izvorăște din Dealurile Oraviene (din apropiere de localitatea Oravița) și are o lungime totală de aproximativ 10 km, până la vărsarea în râul Ciclova.

În cadrul comunei, Ogăul Popii curge în partea central-estică, pe o direcție generală ENE-SSV și pe o lungime de aproximativ 4 km, având un curs foarte sinuos și meandrat.

Pe teritoriul Comunei Răcășdia, Ogăul Popii primește mai mulți afluenți pe partea dreaptă care vin din Dealul Dumbrava, cel mai important fiind Ogăul Tufej, care are o lungime de aproximativ 3 km și care formează pe o mică parte din lungimea cursului sângriș cu orașul Oravița.

Din punct de vedere hidrologic, atât Ogăul Popii, cât și afluenții săi au un curs temporar.

Ogăul Popii traversează localitatea Răcășdia prin partea nordică a acesteia.

3.9.2. Alimentare cu apă

Sistemul de alimentare cu apă existent al localității Răcășdia poate să asigure debitul necesar pentru toate obiectivele nou propuse în P.U.G. pentru perioada de perspectivă 2025, atât pentru localitatea Răcășdia, cât și pentru localitatea Vrâșniu.

Pentru satisfacerea nevoilor de apă a populației, a zonelor industriale, a zonei de agrement propuse, se impune extinderea sistemului de alimentare cu apă existent atât pentru localitatea Răcășdia, cât și pentru localitatea Vrâșniu, care să asigure calitatea și cantitatea necesară de apă.

Gradul de dotare propus este pentru zone cu gospodării având instalații interioare de apă rece, caldă și canalizare cu preparare locală a apei calde.

Debitele rezultate din breviarul de calcul (conform SR 1343/1-2006) pentru localitățile Răcășdia și Vrâșniu sunt:

$$Q_{zi\ med.} = 436,11 \text{ m}^3/zi = 5,04 \text{ l/s};$$

$$Q_{zi\ max.} = 566,95 \text{ m}^3/zi = 6,56 \text{ l/s};$$

$$Q_{orar\ max.} = 1.587,16 \text{ m}^3/zi = 66,14 \text{ m}^3/h = 18,37 \text{ l/s}.$$

Pentru obiectivele propuse în PUG, s-a propus o extindere a rețelei de apă din eav PE-HD, De 110 mm pe o lungime de 3442 m pentru localitatea Răcășdia și pe o lungime de 2546 m pentru localitatea Vrâșniu, pentru a asigura cu apă potabilă toate obiectivele nou prevăzute. Conducta de legătură între localitatea Vrâșniu și Răcășdia s-a propus din eav PE-HD cu De 125 mm și va avea o lungime de 4485 m.

Pe rețeaua de apă propusă au fost prevăzute cmine de vane și hidranți de incendiu.

Lucrările pentru extinderea rețelei de apă includ pozarea conductelor, execuția și echiparea cminelor de pe traseul acestora, instalarea vanelor de sectorizare îngropate, execuția branșamentelor și hidranților, traversări de drumuri.

Pentru un asemenea grad de dotare, localitatea trebuie să fie prevăzută cu un sistem centralizat de canalizare a apelor uzate menajere (rețea de canalizare și stație de epurare).

Lucrările de alimentare cu apă se urmăresc a fi executate etapizat, funcție de posibilitățile financiare. Fiecare zonă industrială, în funcție de procesul de producție trebuie să își asigure în mod independent rezerva de incendiu și apa tehnologică pentru producție. Apa pentru nevoile igienico-sanitare se va asigura de la rețeaua de apă a localității.

3.9.3. Canalizare

3.9.3.1. Canalizare menajer

Numărul de 2.300 locuitori, prognoza pentru anul 2025, pentru localitățile Răcătăria și Vrâncu, face ca sistemul de canalizare menajer existent pentru 2.950 de locuitori să fie suficient și pentru etapa de perspectivă.

Canalizarea menajeră a localității Vrâncu se propune să se racordeze la sistemul centralizat de canalizare menajer existent al localității Răcătăria. Racordarea se va face prin intermediul unei stații de pompare și a unei conducte de refulare în lungime de 4485 m.

Debitele de apă menajere evacuate la canalizare de la localitățile Răcătăria și Vrâncu (conf. SR 1846-1:2006) sunt:

$$Q_{uz,zi\ med} = Q_{zi\ med} = 436,11 \text{ m}^3/\text{zi} = 5,04 \text{ l/s};$$

$$Q_{uz,zi\ max} = Q_{zi\ max} = 566,95 \text{ m}^3/\text{zi} = 6,56 \text{ l/s};$$

$$Q_{uz\ orar\ max} = Q_{orar\ max} = 1.587,16 \text{ m}^3/\text{zi} = 66,14 \text{ m}^3/\text{h} = 18,37 \text{ l/s}.$$

Rețelele de canalizare propuse pentru extindere sunt realizate din tuburi PVC, SN4 cu diametrii de 200 mm și 250 mm, în lungime de $L = 3149$ m, pentru localitatea Răcătăria și în lungime de $L = 3106$ m, pentru localitatea Vrâncu. De asemenea, se propune o stație de pompare ape uzate și o conductă de refulare din PE-HD.

Amplasarea în plan a rețelei de canalizare se va face conform planului de situație urmărind trasa strădală.

Pentru buna funcționare în exploatare rețeaua de canalizare va avea cmine de vizitare.

Materialul din care sunt realizate conductele va avea o rezistență mare față de agresivitatea solului și o durată mare de existență (50 ani).

Rețeaua de canalizare va fi poziționată obligatoriu pe un strat de nisip de 15 cm grosime, deasupra se va realiza o umplutură de nisip de 15 cm iar lateral de 20 cm.

Rugozitatea conductelor este foarte mică ($\epsilon = 0,03$) iar materialul din care sunt realizate prezintă o mare siguranță la transport și o etanșare absolută a rețelei realizate.

Pentru asigurarea unei exploatare corespunzătoare, rețelele de canalizare vor fi prevăzute cu cmine de vizitare amplasate la o distanță maximă de 60 m unul de altul, conform STAS 3051 – 91. Se mai prevăd cmine de vizitare în punctele de schimbare a direcției, de intersecție cu alte canale și în puncte de schimbare a pantelor.

Canalele de vizitare permit accesul la canale în scopul supravegherii și întreinerii acestora, pentru curățirea și evacuarea depunerilor sau pentru controlul cantitativ sau calitativ al apelor.

Cminele de vizitare vor fi realizate din beton armat monolit, conform STAS 2448 – 82, având dimensiunile planșii de bază $1,5 \times 1,5$ m și $H = 2,0$ m. Ele vor fi acoperite cu capace de font carosabile, în teren cu apă subterană și vor fi protejate la exterior prin strat de bitum iar la interior prin tencuire.

Stația de epurare existentă a fost dimensionată pentru un număr de 2950 locuitori și deci poate să satisfacă epurarea debitelor menajere evacuate de la localitățile Răcătăria și Vrâncu, pentru obiectivele propuse în PUG la etapa de perspectivă 2025.

3.9.3.2. Canalizare pluvial

Pentru localitatea Răcătăria apele meteorice provenite de pe străzi se vor colecta

prin rigole stradale și se vor evacua gravitațional la 4 bazine de retenție propuse. Evacuarea apelor meteorice convențional curate (trecute prin decantoare – separatoare de hidrocarburi) se vor face în râul Ciclova și pârâul Oga ul Popii.

Pentru localitatea Vr niu apele meteorice provenite de pe străzi se vor colecta prin rigole stradale și se vor evacua gravitațional într-un bazin de retenție propus. Evacuarea apelor meteorice convențional curate (trecute prin decantoare – separatoare de hidrocarburi) se vor face în râul Ciclova.

Adoptarea în perspectivă a sistemului integrat de canalizare pluvial , urmează să se facă pe bază de analiză economică , în funcție de resursele financiare.

Apele pluviale provenite de pe platformele industriale se vor trata și evacua în mod independent odată cu derularea investiției.

3.9.4. Alimentare cu energie electrică

Dezvoltarea și re tehnologizarea capacităților de producere a energiei electrice, transportul și creșterea gradului de siguranță în funcționare a instalațiilor de distribuție a energiei electrice constituie un obiectiv major al societății de electricitate.

Vor continua re tehnologizările stațiilor electrice de I.T. și M.T. la un nivel tehnologic în concordanță cu cerințele U.E. pentru perioada actuală și de perspectivă , extinderea conducerii de la distanță a activității prin folosirea sistemelor informatice de înalt performanță . De asemenea se vor realiza lucrări de modernizare a instalațiilor energetice de 110KV la standardele de calitate U.E. astfel încât să permită interconexiunile cu rețelele țrilor vecine la un grad de transport și siguranță sporit.

Pentru viitoarea dezvoltare a zonei se va menține zona de siguranță în conformitate cu legislația în vigoare în plan orizontal, precum și spațial în plan vertical atât deasupra cât și sub linii .

Este obligatorie reglementarea LEA 20KV în localități și zonele locuite, realizându-se următoarele lucrări:

- dublarea izolatoarelor pe stâlpi;
- refacerea prizelor de pământ a stâlpilor astfel încât rezistența de dispersie să fie mai mică de 4 ohmi;
- se vor respecta distanțele normate , în conformitate cu legislația în vigoare față de diverse rețele , construcții și obiecte atât în plan orizontal cât și vertical, în zonele de dezvoltare (zone locuite , industriale și rutiere) în conformitate cu cerințele ENEL DISTRIBUTIE BANAT, se va asigura zona de siguranță pentru LEA 20KV , culoarul terestru de minimum 24m în plan orizontal precum și cel în plan vertical în concordanță cu legislația în vigoare. Se vor asigura lucrări pentru dezvoltarea zonelor de mică industrie , a zonelor de agrement se preconizează extinderea LEA 20KV existentă care va alimenta posturi trafo PTA 20/0,4 KV amplasate în centrul energetic astfel încât caderile de tensiune , efectele deformante să fie în limitele admisibile. Pentru utilizarea cât mai eficientă a terenului în aceste zone se propune ca linia de 20KV să se realizeze în canalizație subterană în cablu .

Pe partea de joasă tensiune se preconizează realizarea treptată a unor linii electrice de joasă tensiune 0,4KV în canalizație subterană în configurație buclată (racordate la capete pe bare PT diferite), în locațiile în care se optează pentru LEA, acestea se vor realiza cu conductoare izolate torsadate. Pe străzile cu deschidere mare s-a început montarea rețelelor pe ambele laturi, proces care se dorește continuat.

Pentru iluminatul stradal se vor monta stâlpi din BAC echipați cu corpuri cu vapori de sodium, acționarea realizându-se cu releu crepuscular. Realizarea unui iluminat de calitate respectând standardele în domeniu prin asigurarea nivelului luminanței și uniformitate carosabilului, obținerea unor indici de orbire în conformitate cu legislația U.E. (CIE 115 și SR13433).

Distanțele de siguranță LEA 0,4KV față de ax va fi de 2m. Delimitarea instalațiilor electroenergetice între furnizor și utilizator se vor realiza la capetele terminale ale coloanelor de 0,4KV la ieșire din blocurile de protecție și măsură BPMT care se vor monta în exterior la limita de proprietate. În zonele de subtraversare a căilor rutiere se va proteja cablul de energie în tub PVC-G pozat în pat de beton.

Branșamentele la locuințe se vor realiza în cablu subteran.

Deasemenea se vor respecta distanțele normate față de LES 0,4KV, în conformitate cu legislația în vigoare față de diverse rețele, construcții și obiecte atât în plan orizontal cât și vertical. (NTE 107/00 - Normativ pentru proiectarea și execuția rețelelor de cabluri electrice; PE 124/93 - Normativ privind stabilirea soluțiilor de alimentare cu energie a consumatorilor industriali și similari).

Se vor respecta cerințele de siguranță în exploatare, ambianța atmosferică, protecția împotriva zgomotului, confortul vizual, igiena, sănătatea oamenilor, refacerea și protecția mediului, economia de energie și izolarea hidrofugă, asigurarea unor consumuri optime de energie electrică, asigurarea unei protecții eficiente la pătunderea apei în echipamentele electrice.

Definitivarea soluțiilor de alimentare cu energie electrică precum și amplasarea lucrurilor de reglementare a rețelelor electrice (proprietate ENEL DISTRIBUTIE BANAT SA) se va definitiva de către colectivul de proiectare a SC" ENEL ENERGIE "SA în fazele următoare de proiectare la comanda beneficiarului.

3.9.5. Telecomunicații

Se poate aprecia că sistemele de telecomunicații sunt asigurate în proporție de 90%, pentru viitoarea dezvoltare a localităților se preconizează crearea unui culoar tehnologic pentru rețelele Tc-urban și interurban nou proiectat și realizarea unei canalizații subterane tip fibră optică care să înlocuiască vechea rețea. Deasemenea se vor prevedea telefoane publice. Conectarea la internet de mare viteză a colilor, instituțiilor din localitate și localitățile aparținătoare.

Pentru locațiile adiacente se va extinde sistemul CATV.

În mod obligatoriu orice lucrări care se execută în zona rețelelor Tc este permis numai cu avizul TELEKOM respectând cu strictețe reglementările legale, STAS 8591/97, STAS 831/2002, STAS 6290/2004 și condițiile impuse de avizul de principiu.

Definitivarea soluțiilor de telefonizare precum și amplasarea lucrurilor de reglementare a rețelelor Tc (proprietate TELEKOM) se va definitiva de către atelierul de proiectare a TELEKOM în fazele următoare de proiectare la comanda beneficiarului.

În zonele de locuințe și instituții publice se va evita dispunerea antenelor TV-satelit în locuri vizibile, iar cablajul CATV se va realiza în canalizație subterană. În viitor orice lucrări de extindere, reparații la rețelele CATV vor ține cont de reglementările

europene și anume rețelele inclusive bransamentele se vor realiza în cablu în canalizație subteran , se vor înlătura orice elemente și rețele nefolosite și dezafectate.

Având în vedere viitoarea dezvoltare a zonei (în special a locuințelor și dotarilor de agrement) echipamentele GSM se vor amplasa în afara zonelor de locuințe astfel încât efectele acestora să fie minime pentru populație. Ținând cont de amplasarea actuală a antenelor de telefonie mobilă , în zona actualului intravilan, la mică distanță de locuințe, prin prezentul PUG se propune mutarea celor două obiective pe amplasamente mult mai îndepărtate față de zonele populate, la cca. 1 km față de acestea.

3.9.6. Alimentare cu căldură

Se încurajează și prin această documentație, sistemele de alimentare cu căldură proprii, bazate pe *centrale termice pe energii regenerabile* (biomasă -peleți), dublate de panouri solare pentru prepararea apei calde menajere. Până când acestea vor fi accesibile întregii populații, tipul de alimentare cu căldură rămâne la nivelul sobelor cu material lemnos.

3.9.7. Alimentare cu gaze naturale

La ora actuală nu există , dar nici nu se încurajează introducerea acestor tipuri de rețele, ci mai degrabă sursele de energie regenerabile .

3.9.8. Surse de energie regenerabilă

Se încurajează prin prezenta documentație tipurile de producere mai ales proprii de energii regenerabile, dar și cele la nivel public.

Resursele cele mai accesibile în comun sunt: energia eoliană , energia solară , biomasa (culturi de plante energetice – salcia și plopul energetic), resurse care pot da independența energetică a comunei.

3.9.9. Gospodărie comunală

În ceea ce privește gospodăria comunală , se aduc modificări ale situației existente la comuna Răcășdia; suprafața cimitirului este suplimentată cu 0,52 ha – de la 1,54ha la 2,06 ha – deoarece cimitirul existent este ocupat în proporție de peste 90% și nu poate asigura nevoile comunei pentru următorii 10 ani.

În localitatea Vrâniș cimitirul este ocupat în proporție de peste 70% și nu se consideră necesară o suplimentare a suprafeței existente deoarece toate dotările (colectarea și evacuarea deeurilor, cimitirele) sunt funcționale și asigură pe următorii 10 ani nevoile comunei.

3.10. Protec ia mediului

A a cum s-a precizat în capitolul privind situa ia existent , principala calitate a dezvolt rii urbanistrice a unei comune este cea de **durabil** . Principiile durabilit ii au fost cercetate i enun ate destul de frecvent în ultima perioad .

Un principal set de ac iuni privind dezvoltarea durabil a fost propus de c tre Michel Barnier în lucrarea *Atlas pour une monde durable* (2007). El încadreaz m surile în cinci direc ii principale, notând aici acele m suri legate de activitatea de urbanism i amenajarea teritoriului, astfel:

- A) Lupta împotriva schimb rilor climatice
 - a. *Dezvoltarea infrastructurilor de transport feroviare i fluviale*
 - b. *Promovarea vehiculelor proprii (cu consum redus, electrice, hibride, etc)*
 - c. *Înlocuirea cu energii regenerabile a energiilor fosile*
 - d. *Lansarea unui plan global de energie a locuirii (cl diri pasive)*
 - e. *Dezvoltarea agrocarburan ilor i biocarburan ilor durabili*
- B) Prezervarea biodiversit ii i resurselor naturale
 - a. *Evaluarea costului economic al pierderii diversit ii*
 - b. *Punerea la punct a unui mecanism financiar mondial pentru protejarea p durilor*
 - c. *Frânarea artificializ rii solurilor*
 - d. *Lansarea unui plan interna ional în favoarea tratamentului apelor*
- C) Reînoirea gestiunii de mediu
- D) Adoptarea unor moduri de produc ie i consum durabile
 - a. *Apropierea agriculturii de protec ia mediului*
 - b. *Dezvoltarea prevenirii i reciclarea de eurilor*
- E) Limitarea impactului local i promovarea unei gestiuni de mediu a teritoriilor
 - a. *Adaptarea infrastructurilor la noile riscuri legate de schimbarea climatic*
 - b. *Dezvoltarea unui urbanism care favorizeaz mixtura de activit i*
 - c. *Integrarea unor planuri peisagere obligatorii în planurile de urbanism*
 - d. *Lupta împotriva polu rii luminoase*
 - e. *Înt rirea form rii ini iale i continue în domeniul ecotehnologiilor.*

Toate aceste m suri (în special cele *marcate*) sunt propuse spre preluare în prezenta documenta ie. Multe dintre acestea necesit proiecte i m suri concrete ulterioare aprob rii prezentei documenta ii.

Mixtura de activit i este promovat i permis prin regulamentul local de urbanism. Se recomand elaborarea unui plan peisager al comunei care s conserve i s pun în valoare mediul.

În cele ce urmeaz , în vederea surprinderii efectelor semnificative poten iale asupra mediului, situa ia propus prin prezenta documenta ie, se va analiza din punct de vedere al încadr rii în criteriile pentru determinarea efectelor semnificative poten iale asupra mediului, cuprinse în anexa nr.1 la HG 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evalu rii de mediu pentru planuri i programe.

Cele dou nivele de analiz precizate în hot rârea precizat mai sus sunt cel referitor la *caracteristici ale planului* i cel referitor la *caracteristici ale efectelor i ale zonei posibil a fi afectate* de propunerile PUG.

În ceea ce privește caracteristicile semnificative ale planului, se precizează următoarele:

- J) Planul urbanistic general creează un cadru organizatoric și juridic pentru toate proiectele de dezvoltare teritorial ulterioară a comunei, precum și un cadru de detaliere sau întocmire de noi studii și proiecte referitoare la problemele care nu au putut fi detaliate sau studiate la nivelul de informație avut la dispoziție în cadrul PUG; planul permite amplasarea unor obiective economice și productive, inclusiv energii regenerabile, destinate turismului și necesare creierii de noi locuri de muncă și relansării economice, ce vizează în ultimă instanță populația comunei, precum și optimizarea fondului locativ, inclusiv protejarea celui valoros și îmbunătățirea cantitativ și calitativ a nivelului de dotare cu spații verzi, de agrement și sport ale comunei; orientarea spre agricultură, turism și energii regenerabile a planului este evidentă, atât prin prevederile din partea desenată cât și prin regulamentul local de urbanism; extinderea foarte redusă a intravilanului, datorată situației demografice se înscrie în politicile durabile, permițând celorlalte activități dezvoltarea; planul creează condiții îmbunătățite referitoare la condițiile generale de funcționare ale comunei, în ceea ce privește circulațiile majore în comun, și legătura creată de acestea cu zonele învecinate (DN 57 asigurând o legătură chiar transfrontalieră), ofertele de dezvoltare în direcțiile turism și servicii, dar și în domeniul agricol, precum și întărirea valorii moștenirilor locale (în special din domeniul arhitecturii rurale); planul, în special prin precizarea obiectivelor de utilitate publică și prin prioritizarea proiectelor de materializare a propunerilor din cadrul PUG, clarifică mult în privința planurilor de alocare a resurselor, pasul care mai trebuie făcut fiind cel concret, de evaluare tehnico-financiară a fiecărui proiect sau acțiune în parte.
- J) Planul urbanistic general nu influențează semnificativ planurile și programele de rang superior (PATJ, PATN, alte planuri), acesta materializând doar prevederi cuprinse în acestea; planul urbanistic general influențează direct toate planurile și programele derivate din el: planuri urbanistice zonale și de detaliu, planuri urbanistice zonale pentru zone construite protejate, proiecte de extindere și reabilitare privind echiparea tehnico-edilitară sau alte proiecte derivate (turistice, de agrement, etc.).
- J) Planul urbanistic general are la bază Strategia pentru dezvoltare durabilă a comunei Răcășdia; în ceea ce privește perspectiva dezvoltării durabile (stabile, eficiente și de durată), care propune o dezvoltare care să satisfacă nevoile prezentului fără a împiedica generațiile viitoare să-și satisfacă propriile nevoi, planul propune eliminarea celor mai multe dintre disfuncționalitățile care împiedică dezvoltarea armonioasă și de durată (situația existenței unor zone construite valoroase necuprinse în politici de protecție, starea incompletă de echipare edilitară în special în domeniul alimentării cu apă și canalizării centralizate, situația lipsei locurilor de muncă, ș.a.) și promovarea de soluții și politici care să asigure durabilitatea, fără impact asupra mediului sau populației (separarea funcțională, propunerea de protecție a unor areale construite și naturale valoroase, gestionarea terenurilor în funcție de potențialul fiecăruia, propunerea de noi scuaruri verzi în cadrul intravilanului, echiparea edilitară a întregului teritoriului intravilan, în sistem centralizat, în toate cazurile cu puțin, etc.).
- J) Problemele de mediu relevante pentru plan sunt următoarele:
 - evacuarea apelor uzate menajere este obligatoriu a fi rezolvată prin intermediul unei stații de epurare locale, cu deversare a apelor convențional curate în râul Ciclova; este obligatorie asigurarea

alimentării cu apă a tuturor gospodăriilor și agenților economici din comună;

- este nevoie de întărirea caracterului peisajelor naturale și culturale locale, prin măsuri și reglementări specifice;
- sunt de încurajat soluțiile de folosire a energiilor regenerabile în toate cazurile și la toate nivelurile posibile, sursele de energii fiind disponibile la nivelul comunei;

) Planul cuprinde prevederi din toate strategiile la nivel național, preluate și detaliate la nivel județean în cadrul PATJ Caraș-Severin: strategia națională privind gestionarea deșeurilor, strategia națională privind gospodărirea apelor, strategia națională pentru conservarea factorilor de mediu, strategiile naționale, europene și internaționale privind zonele naturale și construite protejate, ș.a.

În ceea ce privește *caracteristicile efectelor și ale zonelor posibil a fi afectate* de propunerile PUG, se precizează următoarele:

-) în context transfrontalier, nu există efecte semnificative;
-) riscul privind sănătatea oamenilor sau pentru mediu este nesemnificativ;
-) se estimează că efectele implementării prezentului plan nu depășesc teritoriul administrativ al comunei;

Impactul asupra mediului a dezvoltărilor propuse va fi pe larg studiat în cadrul etapelor și documentelor privind obținerea avizului de mediu.

3.11. Reglementări urbanistice

3.11.1. Soluția generală de organizare și dezvoltare a localităților

Soluția generală de organizare și dezvoltare a localităților comunei Răcădia urmărește îndeaproape principiul amplasării funcțiunilor în zonele cele mai avantajoase raportate la mediul natural și social-economic, principiul accesibilității și al comunicărilor și rentabilității extinderii echipării tehnico-edilitare, principiul evitării zonelor cu riscuri, principiul extinderii concentrice și al continuității spațiului rural propus.

Localitatea Răcădia rămâne în centrul comunei din punct de vedere al circulațiilor și al serviciilor. Organizarea localității respectă principiile de mai sus, în centru situându-se zona de servicii-centrală, înconjurată de zona de locuit iar la periferie sunt amplasate activitățile productive: agricole, industriale, precum și cele privind gospodăria comunală. Organizarea localității este tributară direcției râului Ciclova și a pârâului Ogașul Popii către microtopografia locală.

Localitatea Vrâniș are un rol secundar ca important în ierarhia locală. Aici zona centrală propusă este înconjurată de locuințe iar la periferie în partea de Nord a localității avem gospodărie comunală (cimitir) care constituie un trup izolat. Este un mod de organizare simplu dar eficient, întâlnit la localitățile mici și mijlocii, uneori și la cele mari (folosit datorită clarității și simplității organizării). Lipsesc activitățile productive, agricole și zootehnice, industriale și depozitare cât și cele tehnico-edilitare. Organizarea localității rămâne tributară direcției râului Ciclova, de-a lungul căreia se desfășoară .

3.11.2. Organizarea reelei majore de circulație de comunicație

Rețeaua majoră de circulație de comunicație este în totalitate prestată ca organizare, în toate cazurile ea având un nucleu inițial cartezian, generos, la care s-au adăugat extinderi din perioada modernă târzie sau contemporană -socialistă, care nu au schimbat caracterul reelei stradale.

Zonele centrale ale localităților prestată în continuare cele mai importante artere locale de circulație (DN sau DJ), unele fiind străbătute de o intersecție a acestor drumuri majore (Răscădia DN+DJ). Există și drumuri comunale ce pornesc de la periferia localităților (Răscădia DP17 și Vrăniș DC55).

S-a lăsat posibilitatea extinderii ulterioare a reelei stradale în toate cazurile în care apar drumuri de exploatare pornind din intravilan.

3.11.3. Destinația terenurilor, zone funcționale rezultate

Cele mai semnificative suprafețe sunt în continuare destinate locuințelor, cumulând aproape puțin peste jumătate totalul intravilanului comunei (57,44%). Ele înconjoară în ambele cazuri zonele centrale.

Urmează ca suprafața celor destinate circulației de comunicație care cumulează puțin sub o cincime din intravilan (18,05%).

Zonele centrale de servicii sunt amplasate central dar și în esutul construit, în apropierea arterelor majore de circulație, cumulând 8,11% din intravilane.

Zonele productive amplasate la periferia localității Răscădia sunt preponderent agro-zootehnice (5,73%), existând și 3,07% activități industriale și depozitare.

Spațiile verzi și de agrement sunt destul de reduse ca întindere (4,36%), însă depășesc de două ori minimumul de 26 mp/loc prevăzut de legislația de mediu.

Intravilanele mai conțin în proporții mici terenuri pentru gospodăria comunală -cimitire, terenuri agricole în intravilan și terenuri acoperite cu ape.

Caracterul funciunilor este unul adaptat situației rurale a comunei, neexistând funcțiuni industriale extinse, mixte sau complexe în cadrul intravilanului. Din acest punct de vedere prezenta documentație poate să detalieze cât mai mult situația propusă prin regulamentul local de urbanism aferent, astfel ca procesul de autorizare să fie înlesnit.

3.11.4. Zone centrale

Zonele centrale ale localităților reprezintă, în cea mai mare parte, recreienți pe limite cadastrale ale zonelor centrale existente, iar poziția acestora este în toate cazurile în centrul ariei localităților.

Zona Centrală a comunei Răscădia cuprinde arealul construit axat pe DN 57 și este constituit pe limite cadastrale ale zonei centrale existente, are un contur neregulat și cuprinde zonele de servicii existente aici. Ea conține atât servicii propriu-zise: primărie, Centru Rural Dezvoltare Afaceri, grădinița, Muzeu Etnografic, Banca cooperatistă Begacoop Timișoara, Biserica Ortodoxă, școala generală (clasele I-VII), poșta, cmin cultural, poliția, cât și parcele rezidențiale cu vocație de servicii datorită amplasării în zona centrală. Accesul la zona centrală este facil dinspre localitatea Vrăniș sau dinspre orașul Oravița și Moldova Nouă. Regulamentul local de urbanism

detaliaz condițiile de constructibilitate și utilizare a terenurilor aici.

La Vr niuț, a fost definit o nouă zonă centrală, aceasta nu era definită ca atare în intravilanul vehiculului PUG iar la ora actuală cuprinde arealul construit axat pe DJ 573D, este constituit pe limite cadastrale, are un contur relativ regulat de formă dreptunghiulară și cuprinde zonele de servicii existente aici cât și parcele rezidențiale cu vocație de servicii. Amplasarea acestei zone în cadrul intravilanului propus a ținut cont de o concentrare a serviciilor prezente aici: școala primară (clasele I-IV), Cămin cultural, Biserica Ortodoxă, Biserica Baptistă, Primăria veche și magazine alimentare sau mixte. Adicional zona definită a ținut cont și de configurarea parcelor în relație cu strada - lipsa unei îngrâșări a parcelei destinate căminului cultural crează o zonă deschisă cu vocație de scuar urban - și de prezența unei troițe în fața acestui căminului cultural. Accesul la zona centrală se face pe drumul județean DJ 573D dinspre localitatea Răcășdia și dinspre Iertof sau pe DC 55 dinspre Berliete. Regulamentul local de urbanism detaliază condițiile de constructibilitate și utilizare a terenurilor aici.

3.11.5. Zone protejate

3.11.5.1. Zone construite protejate

Conform Listei Monumentelor Istorice actualizată în 2016, în comuna Răcășdia există cuprinse două obiective:

- **CS-II-a-A-10949.01 – (Situl "Calea Ferată Bazia -Oravița-Anina", cu componente de artă inginerescă și arhitectură) Porțiunea de cale ferată Bazia -Oravița – 34,5 km (viaduct, 7 poduri, 17 podețe) – 7,74 km aferent comunei Răcășdia, datat între 1846-1854;**
- **CS-II-m-B-11190 – Biserica Adormirea Maicii Domnului, sat Răcășdia, comuna Răcășdia, datat în 1787, cu modificări în 1903;**

În continuare sunt menționate propuneri noi de protejare ale fondului construit existent.

Ansambluri.

- **Ansamblul rural Vr niuț**, constituit la Vr niuț, toată strada principală, între nr. ... și ..., ansamblu specific prin conformarea gospodăriei, tehnicile tradiționale folosite și cromatica și decorațiile de fațadă, într-un stil baroc târziu.

Monumente.

- **Moara din Sat, de la Răcășdia**, încă funcțional, propus ca monument de arhitectură tehnic tradițional
- **Moara din Vârtope, de la Răcășdia**, încă funcțional, propus ca monument de arhitectură tehnic tradițional
- **Moara Ghitera, de la Vr niuț**, nefuncțional, amplasat pe un braț mort al Ciclovei, propus ca monument de arhitectură tehnic tradițional
- **Moara Draganicia, de la Vr niuț**, nefuncțional, amplasat pe un braț mort al Ciclovei, propus ca monument de arhitectură tehnic tradițional

În continuare sunt prezentate câteva obiective construite protejate care au fost considerate importante la nivel local, dar nu pot cumula un punctaj suficient pentru a fi propuse pe LMI.

Situri arheologice.

Nr.	Indicativ	Punct/Coord. Stereo 70	Tip	S. (ha)	Datare
1	<i>Țeicu 1</i>	R c dia- centru	A ezare deschis i necropol	-	Perioada medieval (sec. XII- XIV)
2	<i>Țeicu 2</i>	R scruce drumuri Ilidia- Macovi te	a ezare deschis	-	Preistorie (perioad nedefinit); Perioada secolelor III-IV d.Hr.;
3	<i>Țeicu 3</i>	<i>Dealul Obana,</i> Sud	a ezare deschis	-	Perioada secolelor III-IV d.Hr.; Perioada medieval (sec. XIII)
4	<i>Țeicu 4</i>	R c dia - Vest	a ezare deschis	-	Epoca neolitic , Perioada medieval (sec. XIV)
5	<i>R c dia 1</i>	N-393534.263 E-232790.141	a ezare deschis multistratificat	2.8	Perioada secolelor II-IV d.Hr.; Prima epoc a fierului; Epoca medieval (perioad nedefinit)
6	<i>R c dia 2</i>	N-393137.957 E-232266.108	a ezare deschis multistratificat	0.4	Prima epoc a fierului; Epoca medieval-timpurie (sec. XI-XII)
7	<i>R c dia 3</i>	N-393222.190 E-232904.167	a ezare deschis multistratificat	4.7	Preistorie (perioad nedefinit); Prima epoc a fierului; Perioada secolelor II-IV d. Hr.; Epoca medieval timpurie (sec. VII-IX)
8	<i>R c dia 4</i>	N-393663.553 E-231241.162	a ezare deschis multistratificat	30	Perioada secolelor II-IV d. Hr.; Perioada medieval (sec. XVII- XIX)
9	<i>R c dia 5</i>	N-393302.222 E-231191.157	a ezare deschis multistratificat	0.3	Perioada secolelor II-IV d. Hr.; Perioada medieval (sec. XVIII-XX)
10	<i>R c dia 6</i>	N-393283.763 E-230484.590	a ezare deschis multistratificat	4.2	Preistorie (epoca bronzului?; Prima epoc a fierului (cultura Basarabi?); Perioada secolelor II-IV d. Hr.;
11	<i>R c dia 7</i>	N-391178.862 E-235041.579	a ezare deschis multistratificat	0.3	Epoca medieval (sec. VIII-X)
12	<i>R c dia 8</i>	N-393499.837 E-230048.800	a ezare deschis multistratificat	6	Preistorie (perioad nedefinit) Perioada secolelor II-IV d. Hr.
13	<i>R c dia 9</i>	N-393541.164 E-230463.975	a ezare deschis multistratificat	0.5	Preistorie (perioad nedefinit); Epoca medieval (sec. XV-XVI)
14	<i>R c dia 10</i>	N-391090.874 E-234736.900	a ezare deschis multistratificat	3	Epoca medieval (sec. XI-XIII; sec. XVII-XVIII).
15	<i>R c dia 11</i>	N-393870.987 E-230528.031	a ezare deschis	2	Perioada secolelor II-IV d. Hr.
16	<i>R c dia 12</i>	N-391087.301 E-233204.327	a ezare deschis	0.7	Epoca medieval (sec. XII-XIV; sec. XIV-XV).
17	<i>R c dia 13</i>	N-393223.189 E-232903.766	a ezare deschis multistratificat	1	Preistorie (perioad nedefinit); Epoca medieval (sec. XII-XIII).
18	<i>R c dia 14</i>	N-392910.180 E- 232288.051	a ezare deschis	0.4	Epoca medieval (sec. XII-XIII).
19	<i>R c dia 15</i>	N-392951.136 E-230682.297	a ezare deschis	2.2	Epoca medieval (sec. XI-XIII)

20	R c dia 16	N-393212.941 E-230282.642.	a ezare deschis multistratificat	0.3	Preistorie (perioad nedefinit); Perioada secolelor II-IV d. Hr.; Epoca medieval (sec. VII-IX).
21	R c dia 17	N-392619.149 E-230799.772	a ezare deschis multistratificat	3.5	Perioada secolelor II-IV d. Hr.; Epoca medieval (sec. XIII-XIV).
22	R c dia 18	N-392689.814 E-231165.792	a ezare deschis	2	Epoca medieval (sec. XVI- XVII)
23	R c dia 19	N-393017.103 E-229859.968	a ezare deschis multistratificat	13	Prima epoc a fierului; Perioada secolelor II-IV d. Hr.; Epoca medieval (sec. XIII-XIV)
24	R c dia 23	N-395217.635; 232250.864	a ezare deschis multistratificat	0.25	Epoca medieval (sec. XV-XVII)
25	R c dia 24	N-392420.538 E-235375.851	a ezare deschis	0.1	Preistorie (perioada nedefinit); Epoca medieval (sec. XIV-XVI)
26	R c dia 26	N- 393015.436 E- 235058.818	a ezare deschis multistratificat	0,4	Epoca medieval (sec. XV- XVII).

Monumente de for public.

Dat fiind faptul c localitatea R c dia a participat cu victime la Primul i cel de-al Doilea R zboi Mondial, în zona central au fost ridicate dou monumente comemorative pe care le-am propus spre protejare ca monumente de for public.

1.	R c dia, Monumentul eroilor din Primul R zboi Mondial , DN 57, loc. R c dia, comuna R c dia, jude ul Cara -Severin, 1921 - comemorare a eroilor din Primul R zboi Mondial
2.	R c dia, Monumentul eroilor din Al Doilea R zboi Mondial , DN 57, loc. R c dia, comuna R c dia, jude ul Cara -Severin, 1968 - comemorare a eroilor din Al Doilea R zboi Mondial
3.	Vr niuț, Monumentul eroilor din cele dou R zboaie Mondiale , zona central , loc. Vr niuț, comuna Vr niuț, jude ul Cara -Severin, - comemorare a eroilor din Primul i Al Doilea R zboi Mondial

3.11.5.2. Zone protejate speciale – sanitare, hidrologice, hidrogeologice

Sunt p strate toate zonele protejate speciale în conformitate cu legislația în vigoare.

3.11.5.3. Zone protejate fa de construc ii i culuare tehnice

Construc iile i culuarele tehnice fa de care sunt instituite zone de siguran sau protec ie sunt:

-) Drumul național DN 57
-) Drumul județean DJ 573D
-) Drumul comunal DC 55
-) Linia ferat CF 130 Oravița – Iam
-) Liniile electrice LEA 110 KV, LEA 20 KV de pe teritoriul administrativ al comunei

Fa de drumul național DN 57, drumul județean DJ 573D și drumul comunal DC 55 este instituit o zonă de protecție, cu interdicție de construire, pe o lățime de 30 m de o parte și de alta a marginii înmbrăc minii asfaltice.

Fa de calea ferată CF 130 Oravița – Iam, este instituit conform OUG 12/1998, art. 29, al. (3), ”o zonă de siguranță a infrastructurii feroviare publice ce cuprinde lățimile de teren, în limita de 20 m fiecare, situate de-o parte și de alta a axei celor două ferate, necesare pentru amplasarea instalațiilor de semnalizare și de siguranță a circulației și a celorlalte instalații de conducere operativă a circulației trenurilor, precum și a instalațiilor și lucrărilor de protecție a mediului”. Pe aceste lățimi s-a instituit interdicție de construire pentru orice alte construcții în afara celor precizate în OUG.

De asemenea, tot fa de linia ferată CF 130 Oravița – Iam, s-a instituit prin OUG 12/1998, art. 29, al. (4), ”o zonă de protecție de infrastructurii feroviare publice ce cuprinde terenurile limitrofe, situate de-o parte și de alta a axei celor două ferate, indiferent de proprietar, în limita maximă de 100 m de la axa celor două ferate, precum și terenurile destinate sau care servesc, sub orice formă, la asigurarea funcționării acestora”. Pe această zonă de protecție s-a instituit interdicție de construire până la obținerea avizului CFR, pentru orice investiție.

Fa de liniile electrice aeriene s-a instituit zone de siguranță și protecție, conform legii energiei electrice și normativelor în vigoare astfel:

-) 18,5 m de o parte și de alta a axei LEA 110 kv;
-) 12,5 m de o parte și de alta a axei LEA 20 kv.

3.11.6. Indici de construibilitate

Procentul de ocupare a terenului (P.O.T.) și coeficientul de utilizare a terenului (C.U.T.) reprezintă indicii de control spațial ai dezvoltării comunei. Aceștia au fost stabiliți pe zone și subzone funcționale, în funcție de destinația și în lămea clădirilor. Principiile generale de stabilire a indicilor de control reflectă organizarea generală a comunei. Zona centrală are, în general, cei mai ridicați coeficienți. Zonele rezidențiale se pot streza în categoria locuințelor individuale mici, cu coeficienți specifici reglementați de RGU, iar zonele productive și de servicii permit în general un grad mediu de construibilitate, lăsând loc înșurși amenajărilor și circulațiilor. Indicii de construibilitate raportați la zonele funcționale din intravilan sunt prezentați în cele ce urmează.

Valorile propuse ale *procentului de ocupare a terenului* (P.O.T.) sunt următoarele:

- 50% - pentru subzona centrală
- 35% - pentru subzona de locuințe rurale
- 50% - pentru subzonele de servicii separate
- 40% - pentru subzonele de servicii din esutul locuibil
- 55% - pentru subzonele industriale și de depozitare
- 65% - pentru zonele agricole
- 80% - pentru zonele de gospodărie comunală - cimitire
- 70% - pentru zonele de echipare edilitar
- 10% - pentru zonele verzi, parcuri etc

Unor subzone funcționale nu li s-a atribuit o valoare maximă a POT, ci obligativitatea ca acesta să fie stabilit fie prin studiu de fezabilitate fie prin planuri urbanistice

zonale.

În corelare cu acestea, valorile coeficienților de utilizare a terenului (C.U.T.) sunt următoarele:

- 1,5 – pentru subzonele centrale și servicii din subzonele centrale
- 0,9 – pentru subzona de locuințe rurale
- 1 – pentru subzonele de servicii
- 1 – pentru zonele industriale și de depozitare
- 0,8 – pentru zonele de gospodărie comunală - cimitire
- 1 – pentru zonele de echipare edilitară
- 0,10 – pentru zone verzi, parcuri, etc.

Unor subzone funcționale nu li s-a atribuit o valoare maximă a CUT, ci obligativitatea ca acesta să fie stabilit fie prin studiu de fezabilitate fie prin planuri urbanistice zonale.

Detalii referitoare la indicii de construibilitate pe zone și subzone funcționale sunt cuprinse în capitolul IV. al Regulamentului Local de Urbanism.

3.11.7. Protejarea unor suprafețe din extravilan

În ceea ce privește extravilanul comunei Răcădia, există câteva obiective care necesită atenție sporită, unele dintre ele fiind deja sub un regim de protecție conferit de legislația în vigoare. Aceste obiective sunt:

- terenurile agricole din categoriile I și II de calitate
- pârâurile și pajițile publice și cele private declarate la Agenția de planificare pentru agricultură în 2007
- zonele cu resurse minerale ale subsolului.

Aceste zone sunt protejate prin legislația în vigoare și reglementate în subcapitolele II.1 și V.1 din Regulamentul Local de Urbanism.

3.11.8. Interdicții temporare de construire

S-au instituit interdicții temporare de construire în următoarele cazuri:

- terenurile nou introduse în intravilan, până la aprobarea unui PUZ;
- terenurile din zona centrală până la elaborarea unui PUZ;
- terenurile din zonele de protecție față de construcțiile și culoarele tehnice, până la reglementarea condițiilor tehnice de construibilitate;

Interdicțiile temporare de construire își pierd valabilitatea în momentul eliminării cauzelor ce le-au determinat.

3.11.9. Interdicții definitive de construire

S-au instituit interdicții definitive de construire în următoarele zone:

- zonele de protecție față de drumuri publice, stabilite ca atare în legislațiile menționate în anexa nr. 2.15 la Regulamentul Local de Urbanism;
- zonele de siguranță față de infrastructura feroviară;
- zonele de siguranță față de alte construcții și culoare tehnice, prevăzute în

mod explicit în legislație și avizele ce însoțesc prezenta documentație.
Interdicțiile definitive de construire își pierd valabilitatea în momentul eliminării cauzelor ce le-au determinat.

3.12. Obiective de utilitate publică

3.12.1. Obiective de utilitate publică

Obiectivele de utilitate publică sunt acele obiective declarate, sau care se pot declara conform legii, indispensabile desfășurării vieții populației. Categoriile de obiective ce pot fi declarate de utilitate publică (aceasta fiind de fapt o servitute aplicată unui teren sau obiectiv) sunt precizate clar în legislație în special în art.6 din L33/1994 și art.2 din L255/2010. Obiectivele de utilitate publică pot fi încadrate în domenii, așa cum sunt prezentate în Ghidul privind metodologia de elaborare și conținutul cadru al PUG, fiind tratate astfel și în prezentul subcapitol. Lista obiectivelor de utilitate publică existente sau propuse prin prezenta documentație este prezentată în continuare.

Instituții publice și servicii:

-) Modernizarea târgului de animale și mixt de la Răcășdia; obiectiv de interes local
-) Reabilitarea și dotarea corespunzătoare a dispensarului uman din Răcășdia; obiectiv de interes local
-) Înființarea unui punct sanitar la Vrâniș; obiectiv de interes local
-) Reabilitarea și modernizarea cminului cultural de la Vrâniș; obiectiv de interes local
-) Amplasarea unei săli de sport la Răcășdia; obiectiv de interes local
-) Amenajarea de parcuri și zone verzi publice noi la Vrâniș; obiective de interes local
-) Asigurarea de locuințe pentru tinerii căsătoriți (din fondul existent); obiectiv de interes local
-) Asigurarea de locuințe pentru specialiștii din comună (din fondul existent); obiectiv de interes local;
-) Amenajarea stațiilor de autobuz; obiectiv de interes local
-) Înlocuirea/modernizarea mobilierului public învechit; obiectiv de interes local

Căi de comunicație:

-) Realizarea centurii ocolitoare a DN la Răcășdia; obiectiv de interes național, județean și local
-) Reabilitarea și modernizarea DJ 573D; obiectiv de interes județean și local
-) Modernizare DP 17 (Dc 56 (671) – 14 m) Răcășdia-Macovițe, în vederea facilitării accesului către Cheile Nerei prin Răcășdia; obiectiv de interes local
-) Modernizare Dc 61 (642) – 14 m din DP 17 spre Ilidia, în vederea facilitării accesului către Cheile Nerei-Beușnița; obiectiv de interes local
-) Modernizare trotuare și rigole pluviale în toată comuna Răcășdia; obiectiv de interes local
-) Reabilitare clădire haltă CFR Răcășdia; obiectiv de interes local
-) Reabilitare clădire/stație haltă CFR la Vrâniș; obiectiv de interes local

Infrastructură major :

- J Extinderea reelei majore de canalizare a apei uzate menajere prevzute ca atare în prezentul PUG, în ambele localități, și de interconectare între localități și cu stația de epurare, obiectiv de interes local;
- J Realizare bazine de retenție (cu echipamentele aferente) la R c dia (4 buc), Vr niuț (1 buc); obiectiv de interes local
- J Introducerea rețelei de fibr optic broadband în comun ; obiectiv de interes național și local

Salvarea, protejarea și punerea în valoare a monumentelor, ansamblurilor și siturilor istorice:

- J Întocmirea de documentații istorice complexe pentru Ansamblul Rural Vr niuț și morile de apă de pe Ciclova; obiectiv de interes județean și local
- J Includerea într-un sistem de protecție local a siturilor arheologice din UAT R c dia; obiectiv de interes local

Sisteme de protecție a mediului:

- J Actualizarea hărților de hazard și risc la inundații; obiectiv de interes național, județean și local
- J Elaborarea hărților de risc seismic și prevenire a riscului seismic la clădirile publice din comun ; obiectiv de interes național, județean și local;
- J Elaborarea hărților de risc de alunecări de teren în comun ; obiectiv de interes național, județean și local
- J Ecologizarea râului Ciclova și construirea unei crescătorii de raci; obiectiv de interes local
- J Amenajarea locurilor speciale de picnic; obiectiv de interes local
- J Înființarea de perdele verzi de protecție de-a lungul arterelor majore rutiere de circulație; obiectiv de interes local
- J Înființarea de perdele verzi de protecție a localităților (praf, vânt); obiectiv de interes local
- J Înființarea perdelelor verzi de-a lungul cursurilor de apă din comun (cultură ecologică); obiectiv de interes european, național, județean și local;

Utilitatea publică declarată de Guvern pentru lucrările de interes național și de către Consiliul Județean Caraș-Severin pentru lucrările de interes local.

3.12.2. Tipuri de proprietate asupra terenurilor din intravilan

În cadrul intravilanului propus al localităților comunei R c dia, există următoarele tipuri de proprietate asupra terenurilor:

a) Terenuri proprietate publică

1. *Terenuri proprietate publică de interes național:* pârșunile comunale și drumul național DN57;
2. *Terenuri proprietate publică de interes județean:* traseul drumului județean DJ573D din intravilan;
3. *Terenuri proprietate publică de interes local:* toate imobilele aflate în proprietatea Primăriei sau Consiliului local R c dia – terenuri pentru construcții, străzi sau echipare tehnico-edilitară și altele asemenea;

b) Terenuri proprietate privată

1. *Terenuri proprietate privată de interes județean:*

2. *Terenuri proprietate privat de interes local:* terenurile destinate concesiunii pentru agenți economici și persoane fizice, etc;
3. *Terenuri proprietate privat a persoanelor fizice sau juridice:* toate celelalte terenuri.

3.12.3. Circulația juridică a terenurilor

Din punct de vedere al circulației juridice a terenurilor, principalele operațiuni juridice posibile sunt următoarele: trecerea în domeniul public, trecerea în domeniul privat al comunei, concesiunea terenurilor din domeniul privat al comunei, schimburi de terenuri din domeniul privat. În ceea ce privește comuna Răcădia și etapa de față, se propun următoarele acțiuni de circulație a terenurilor:

- 1) Trecerea în domeniul public al terenurilor cu destinația de străzi noi, propuse prin prezenta documentație;

3.13. Concluzii

3.13.1. Amenajarea și dezvoltarea unității teritoriale administrative

În ceea ce privește dezvoltarea comunei Răcădia, fructificarea potențialelor naturale, culturale și de conjunctură a geografiei umane, reprezintă atuurile de bază ale comunei.

Menținerea activităților agricole și de mică industrie, și încurajarea acestora, activități încurajate și prin acest plan, este obligatorie pentru dezvoltarea comunei.

Viziunea și nivelul de dezvoltare propus prin prezentul PUG este în măsură să ridice comuna și să-i asigure o dezvoltare constantă, durabilă pentru următorii 10 ani. Pentru aceasta însă este nevoie de pași viitori de aplicare a prevederilor PUG.

Nu trebuie ignorat nici direcția energiilor regenerabile, care are un potențial semnificativ în comună.

În ceea ce privește amenajarea unității teritoriale administrative, aici grija pentru fiecare detaliu al dezvoltării va determina calitatea spațiului rural. Atât comunitatea locală cât și administrația locală, cei direct vizavi de dezvoltare, trebuie să conștientizeze mai mult faptul că sunt actorii propriei dezvoltări, ai calității acesteia, responsabili atât pentru ei, cât și pentru generațiile viitoare.

Este de o mare importanță extinderea echipajelor tehnico-edilitare, precum și ulterior amenajarea corespunzătoare a căilor de acces, problemă generalizată la nivelul întregii țări, în paralel cu atenția deosebită la coerența fondului construit.

3.13.2. Ansele și oportunitățile de relansare economico-socială

Există mari anse, dar și oportunități de dezvoltare socio-economică în situația comunei Răcădia, pentru următorii 10 ani. Ansele reale derivă din potențialul natural (terenul agricol) și cel al geografiei umane (în special apropierea de orașul Oravița și accesul drumul național DN57). Relansarea economică trebuie însă să aibă o foarte bună gestiune și fermitate în urmărirea unor scopuri precise, să se bazeze pe date reale și servicii de calitate.

3.13.3. Categoriile principale de intervenție

Principalele categorii de intervenție vizează cele trei domenii mari ale dezvoltării: social, economic și teritorial. Acestea vor fi coroborate cu strategia de dezvoltare a comunei Răcădia.

Din punct de vedere *societal*, categoriile principale de intervenție sunt:

-) Educarea și conștientizarea populației în legătură cu rolul lor de actori ai vieții sociale
-) Atragerea tinerilor în comun
-) Asigurarea unui grad mai înalt de susținere a sănătății populației

Din punct de vedere *economic*, principalele categorii de intervenție sunt:

-) Atragerea de noi investitori în zonele industriale ale comunei, care vor atrage și creșterea de noi locuri de muncă
-) Dezvoltarea serviciilor de agrement și turism-agroturism (coroborat cu proiecte de punere în valoare a potențialului arheologic)
-) Folosirea resurselor de energie regenerabilă disponibile în comun
-) Modernizarea și eficientizarea activităților agricole

Din punct de vedere *teritorial*, intervențiile vizează :

-) Elaborarea de PUZ-uri pentru zonele rezidențiale noi
-) Asigurarea circulației juridice a terenurilor
-) Extinderea echipării tehnico-edilitare
-) Gestionarea responsabilă a fondului construit valoros și ariilor naturale valoroase
-) Reducerea riscului seismic și de inundații prin studii și intervenții specifice
-) Asigurarea protecției mediului

3.13.4. Priorități de intervenție

Prioritare din punct de vedere al intervențiilor sunt următoarele:

-) Extinderea sistemelor centralizate de alimentare cu apă și în special canalizare menajeră
-) Dezvoltarea zonelor industriale
-) Gestionarea responsabilă a fondului construit valoros.

3.13.5. Aprecieri ale elaboratorului PUG

Elaboratorul PUG apreciază că fiind juste direcțiile de dezvoltare ale comunei și crede că opțiunea privind extinderea funcțiunilor existente, este pe deplin justificată de evoluția demografică a comunei din ultimii 10 ani și cea preconizată pentru următorii 10 ani. Tot ceea ce ar asigura realizarea acestor planuri se referă la tenacitatea și consecvența cu care acestea vor fi puse în practică.

Având în vedere potențialul fondului construit, în special la Vrâniș, proiectantul este convins de faptul că acesta poate fi pus în valoare în favoarea comunității locale, și poate coagula și motiva comunitatea.

4. LISTA ANEXE

Anexa 1. Materiale scrise

- 1.1. Raport privind informarea și consultarea populației privind propunerile PUG
- 1.2. Planul de acțiune pentru implementarea prevederilor PUG

Anexa 2. Materiale grafice

- 2.1. Fig. 01. Comuna R c șdia. Harta poziția geografice și administrative (A-la nivel județean; B-la nivel național);
- 2.2. Fig. 02. Comuna R c dia. Harta teritoriului administrativ;
- 2.3. Fig. 03. Comuna R c dia. Harta geologic (litologic) (Prelucrare dup *Republica Socialist România. Harta geologic , 1975, Institutul de Geologie i Geofizic , Foaia 121c Oravița L-34-104-C, scara 1:50.000* i *Republica Socialist România. Harta geologic , 1973, Institutul Geologic, Foaia 139a Sasca L-34-116-A, scara 1:50.000*);
- 2.4. Fig. 04. Comuna R c dia. Harta reliefului;
- 2.5. Fig. 05. Comuna R c dia. Harta hipsometric ;
- 2.6. Fig. 06. Comuna R c dia. Harta declivității reliefului;
- 2.7. Fig. 07. Comuna R c șdia. Harta expoziției terenului;
- 2.8. Fig. 08. Comuna R c dia. Harta adâncimii apelor freatice (Prelucrare dup *Iano Gh., Pu c I. 1998, Solurile Banatului. Volumul III. Prezentare cartografic a solurilor agricole, Editura Mirton, Timi oara*);
- 2.9. Fig. 09. Comuna R c dia. Harta hidrografic ;
- 2.10. Fig. 10. Comuna R c dia. Harta amenaj rilor funciare (Prelucrare dup *Date G.I.S. conform adresa nr. 153 din 21.01.2016, Ministerul Agriculturii i Dezvolt rii Rurale, Agenția Național de Îmbun t țiri Funciare, Filiala Teritorial de Îmbun t țiri Funciare Timiș-Mure Inferior, Unitatea de Administrare Cara -Severin*);
- 2.11. Fig. 11. Comuna R c dia. Harta solurilor (Prelucrare dup *Ț r u D., Luca M., 2002, Panoptic al comunelor b n țene din perspectiv pedologic , Editura Marineasa, Timi oara*);
- 2.12. Fig. 12. Comuna R c șdia. Harta texturii solului la suprafață (Prelucrare dup *Iano Gh., Pu c I. 1998, Solurile Banatului. Volumul III. Prezentare cartografic a solurilor agricole, Editura Mirton, Timi oara*);
- 2.13. Fig. 13. Comuna R c dia. Harta texturii solului în adâncime (Prelucrare dup *Iano Gh., Pu c I. 1998, Solurile Banatului. Volumul III. Prezentare cartografic a solurilor agricole, Editura Mirton, Timi oara*);
- 2.14. Fig. 14. Comuna R c dia. Harta pretabilit ții terenurilor agricole la arabil (Prelucrare dup *Ț r u D., Luca M., 2002, Panoptic al comunelor b n țene din perspectiv pedologic , Editura Marineasa, Timi oara*);
- 2.15. Fig. 15. Câmpia R c șdia. Harta suprafeței forestiere (Prelucrare dup *suportul cartografic Google, ianuarie 2016 – „Google Maps”*);
- 2.16. Fig. 16. Banatul montan. Harta seismic .
- 2.17. Fig. 17. Comuna R c dia. Harta zonelor cu hazard la inundații

(Prelucrare dup *Plan de situație al U.A.T. R c dia cu delimitarea zonelor inundabile, scara 1:50.000, Consiliul Județean Caraș-Severin*).

Întocmit,
coordonator RUR
arh. C t lin J. Hanche

arh.stag. C lin chiop

Anexa nr. 1 – Materiale scrise

Anexa nr. 2 – Materiale grafice

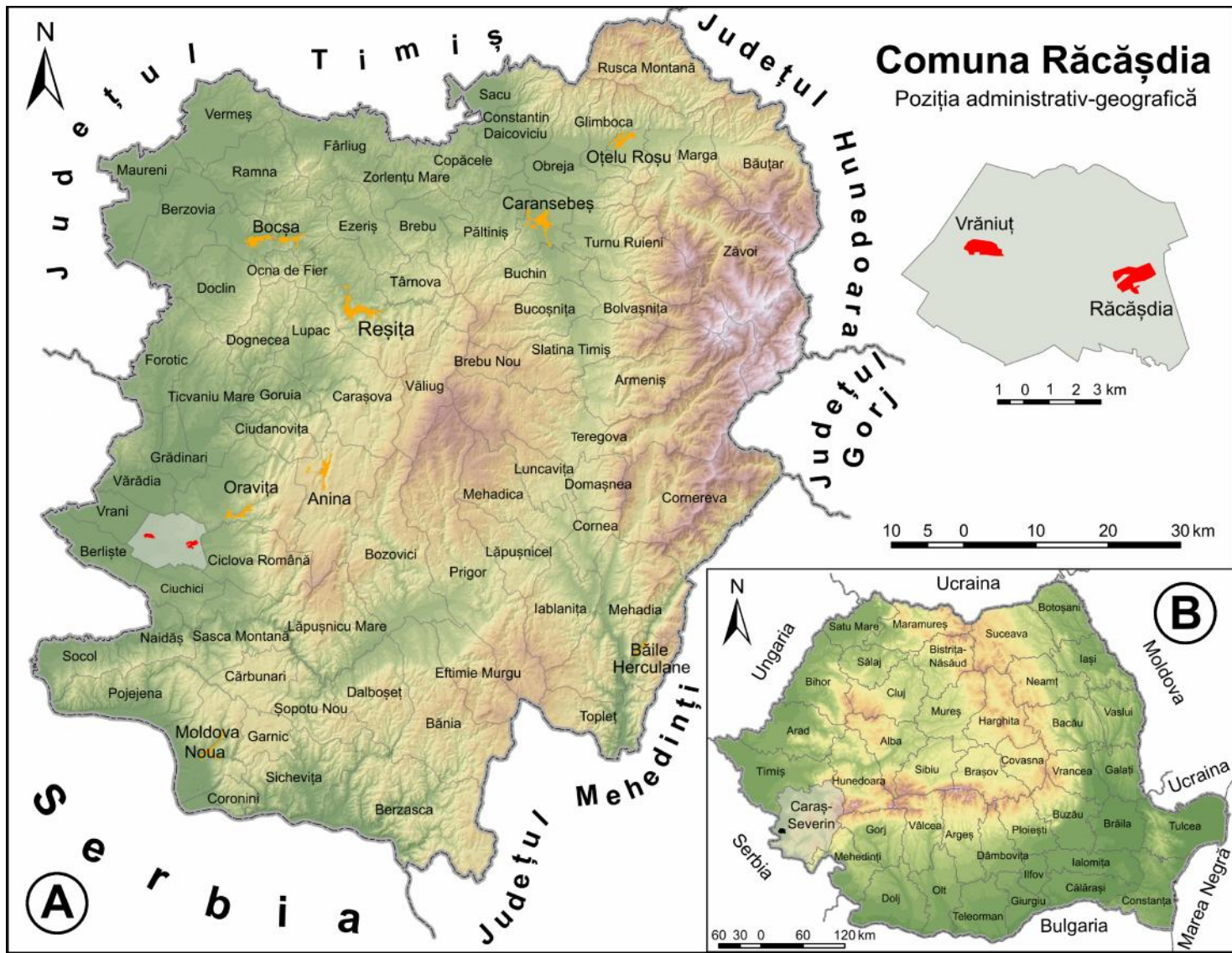

Fig. 01. Comuna Racasdia. Harta pozitiei geografice si administrative

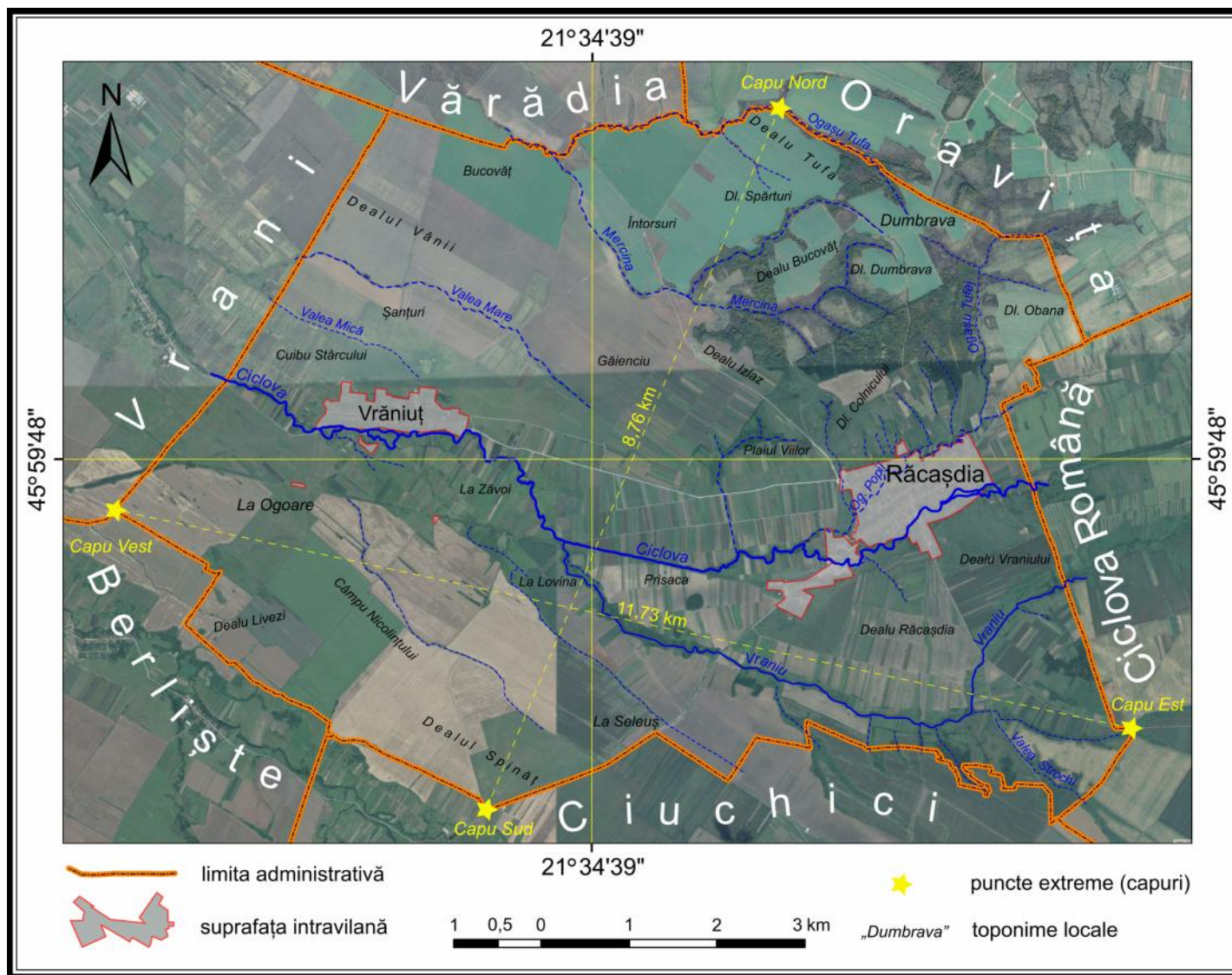

Fig. 02. Comuna Racasdia. Harta teritoriului administrativ

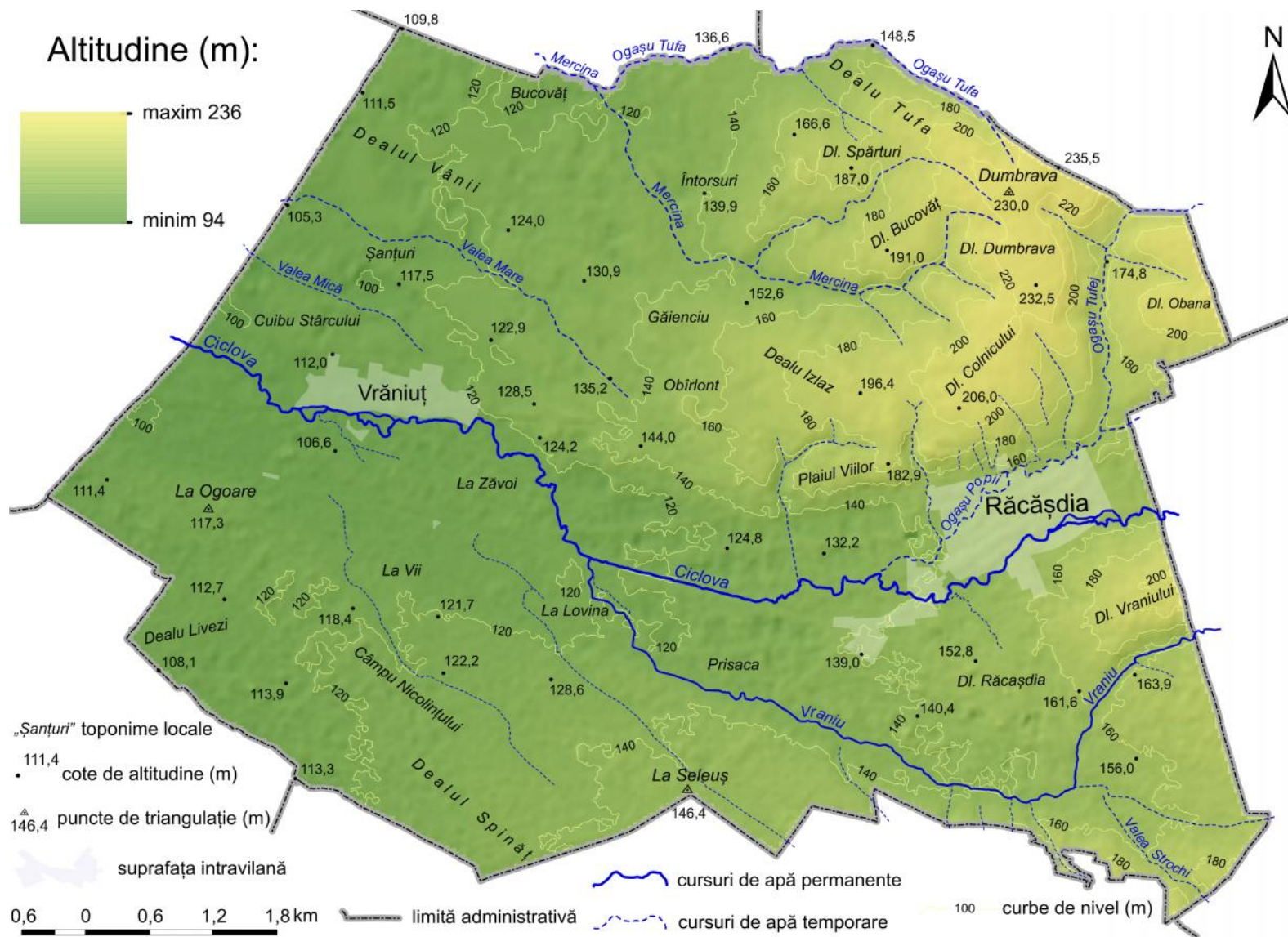

Fig. 04. Comuna Racasdia. Harta reliefului

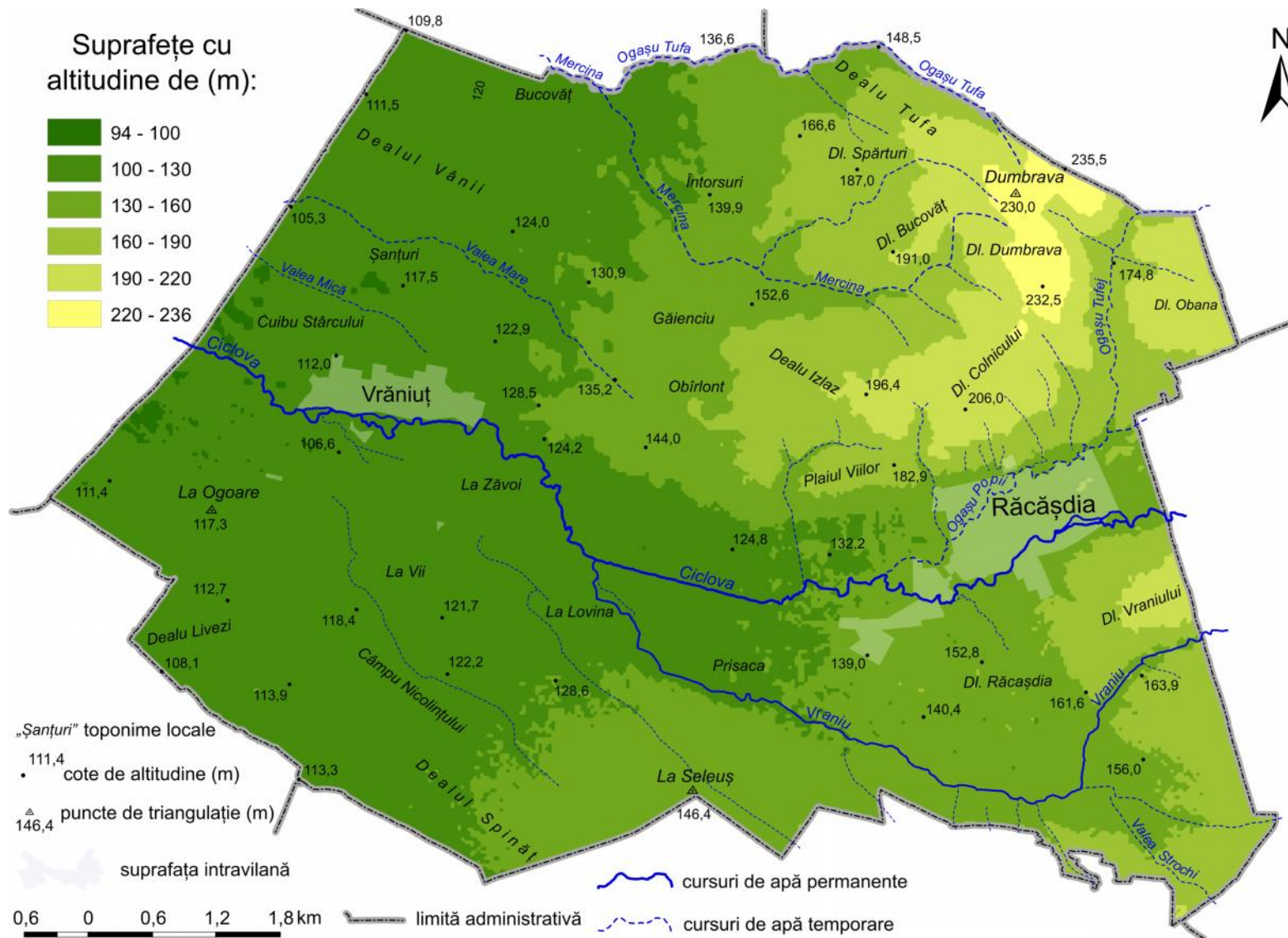

Fig. 05. Comuna Racasdia. Harta hipsometrica

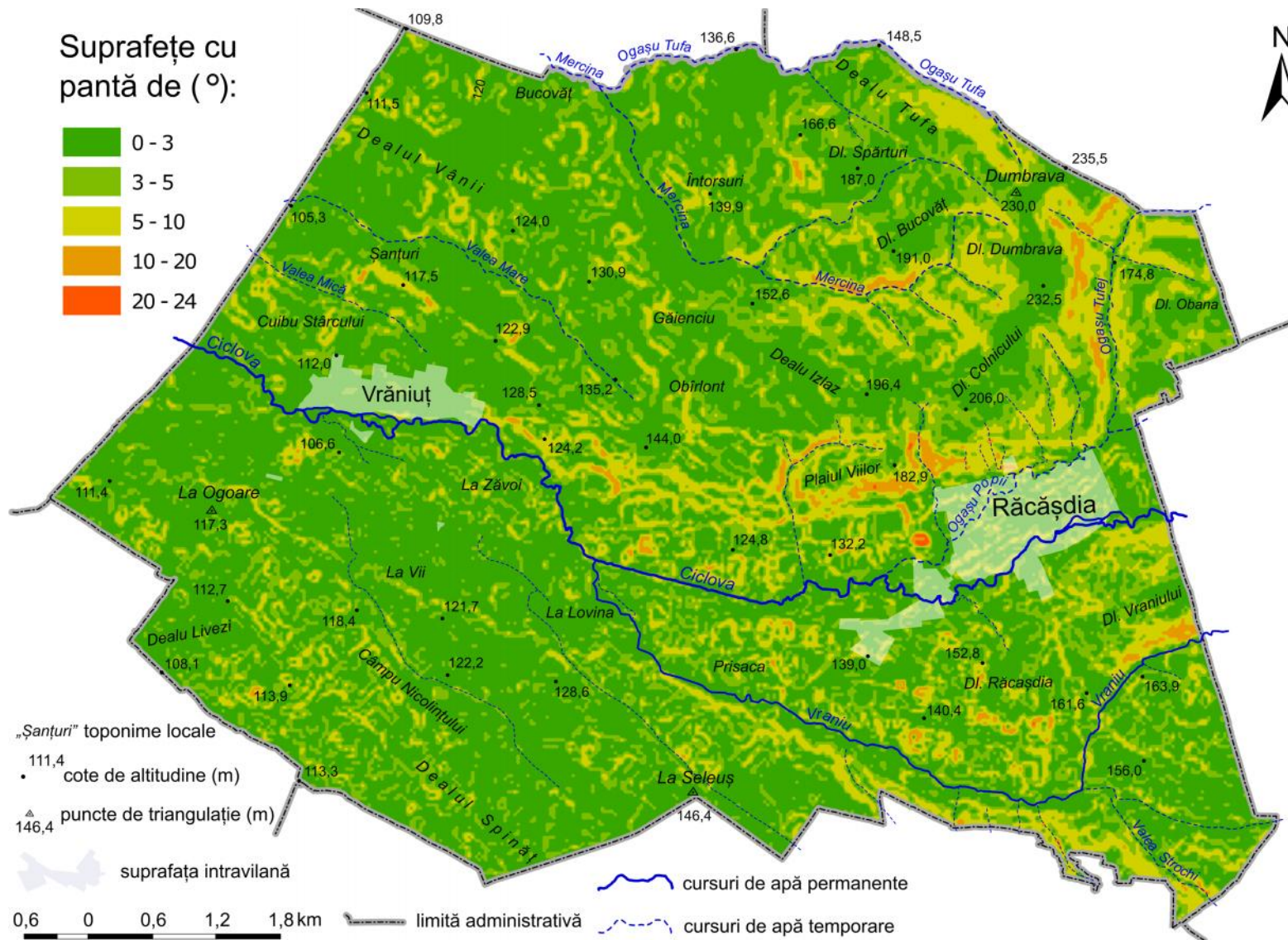

Fig. 06. Comuna Racasdia. Harta declivitatii reliefului

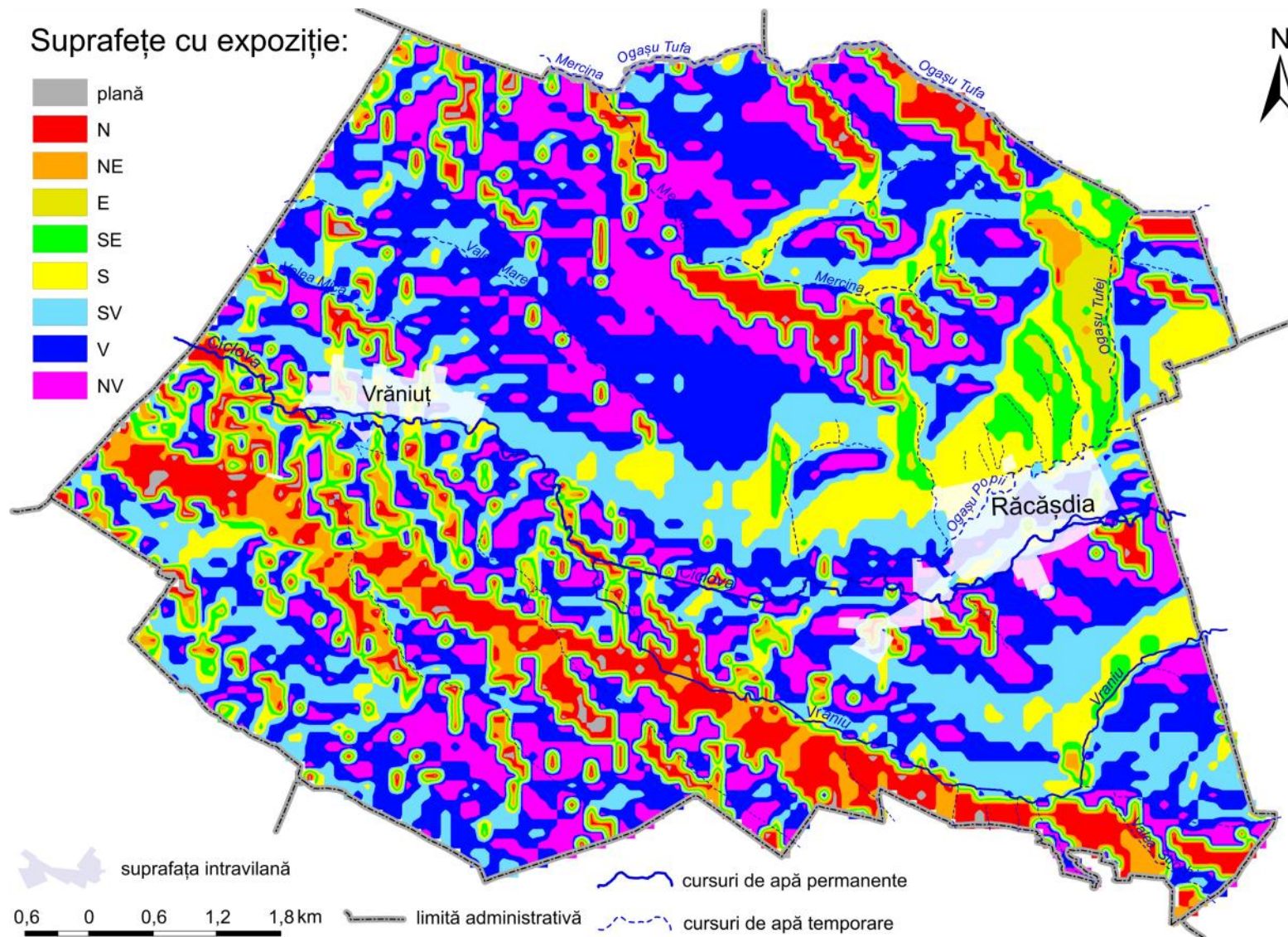

Fig. 07. Comuna Racasdia. Harta expoziției terenului

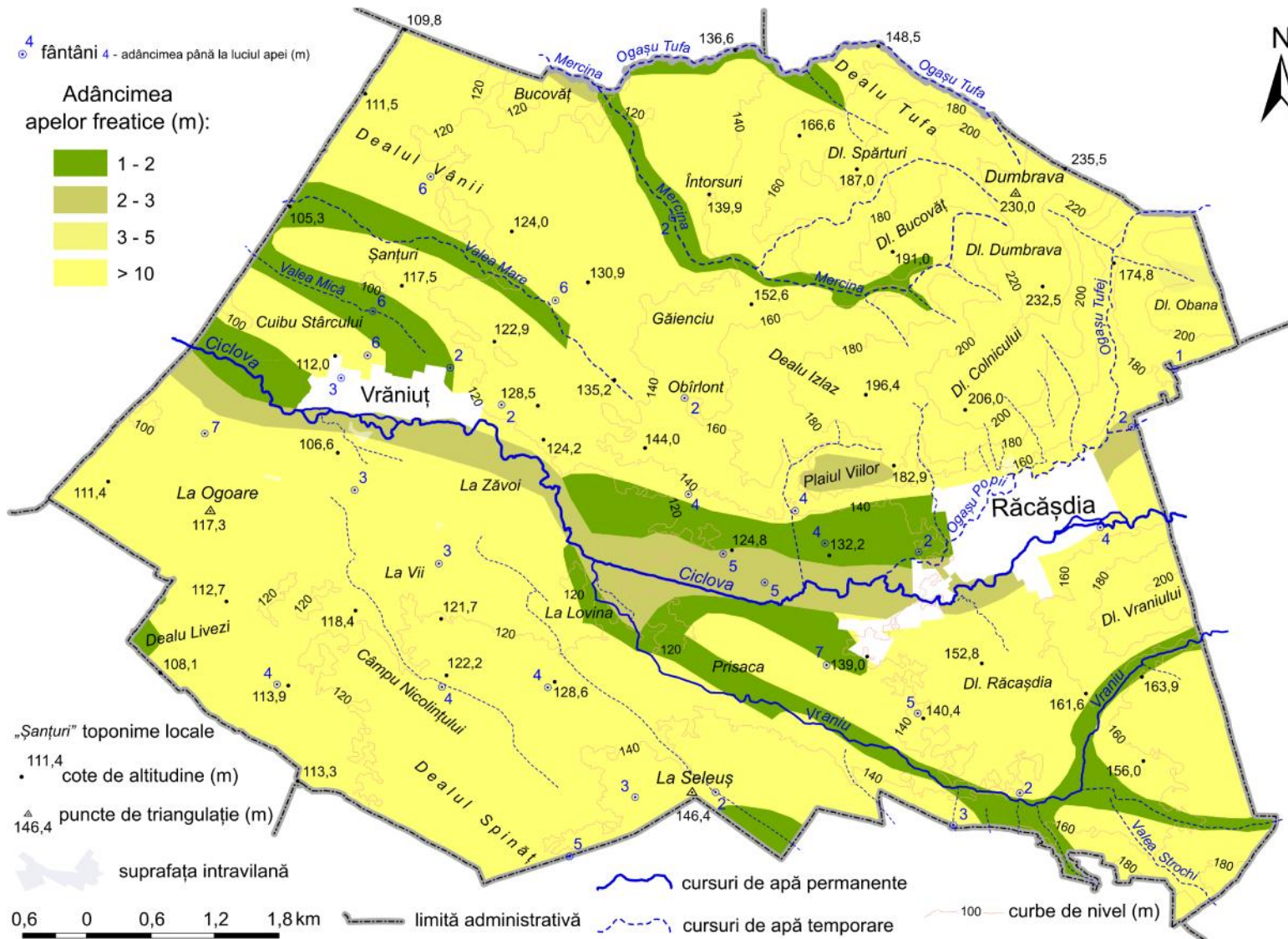

Fig. 08. Comuna Racasdia. Harta adancimii apelor freactice

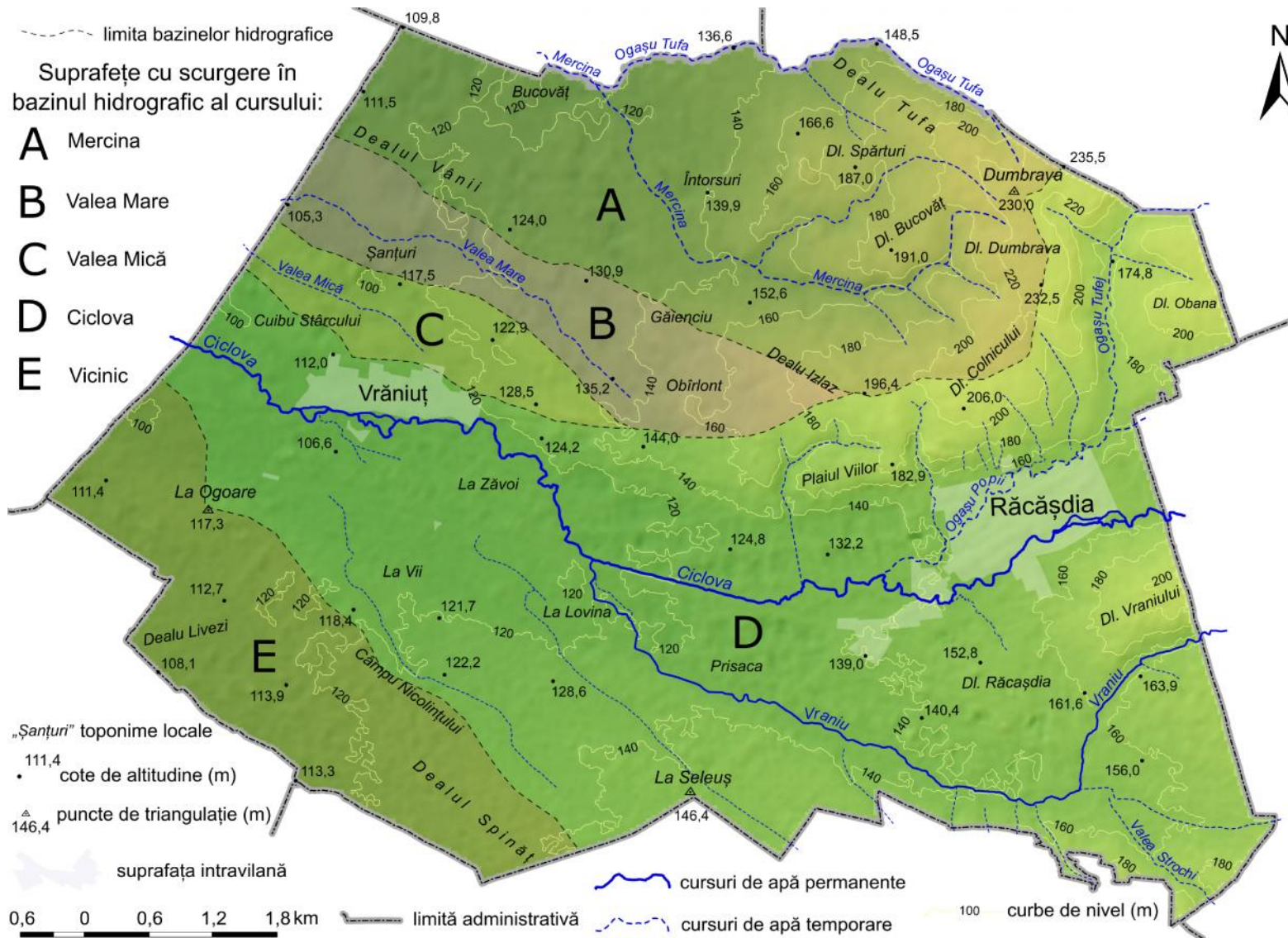

Fig. 09. Comuna Racasdia. Harta hidrografica

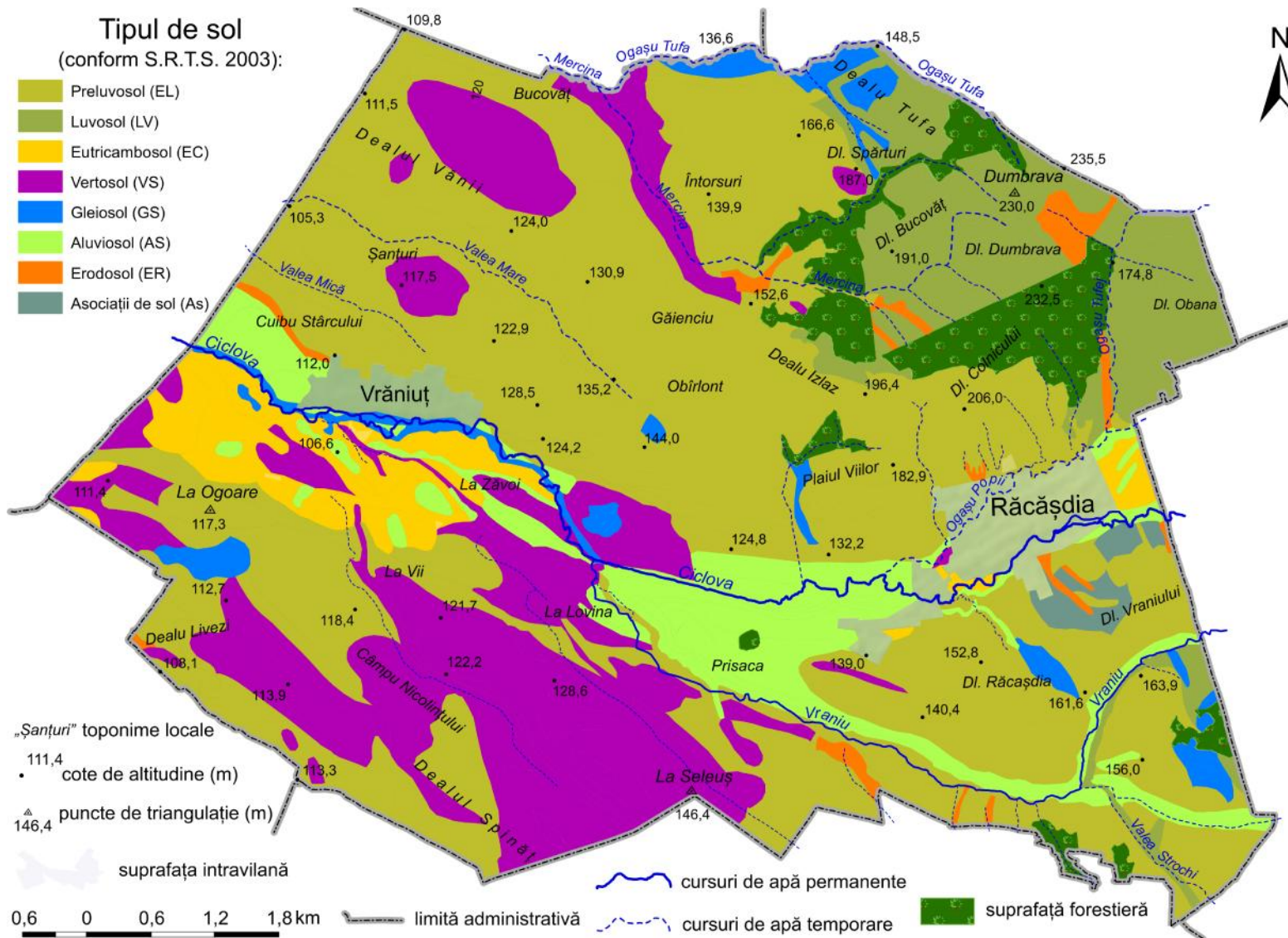

Fig. 11. Comuna Racasdia. Harta solurilor

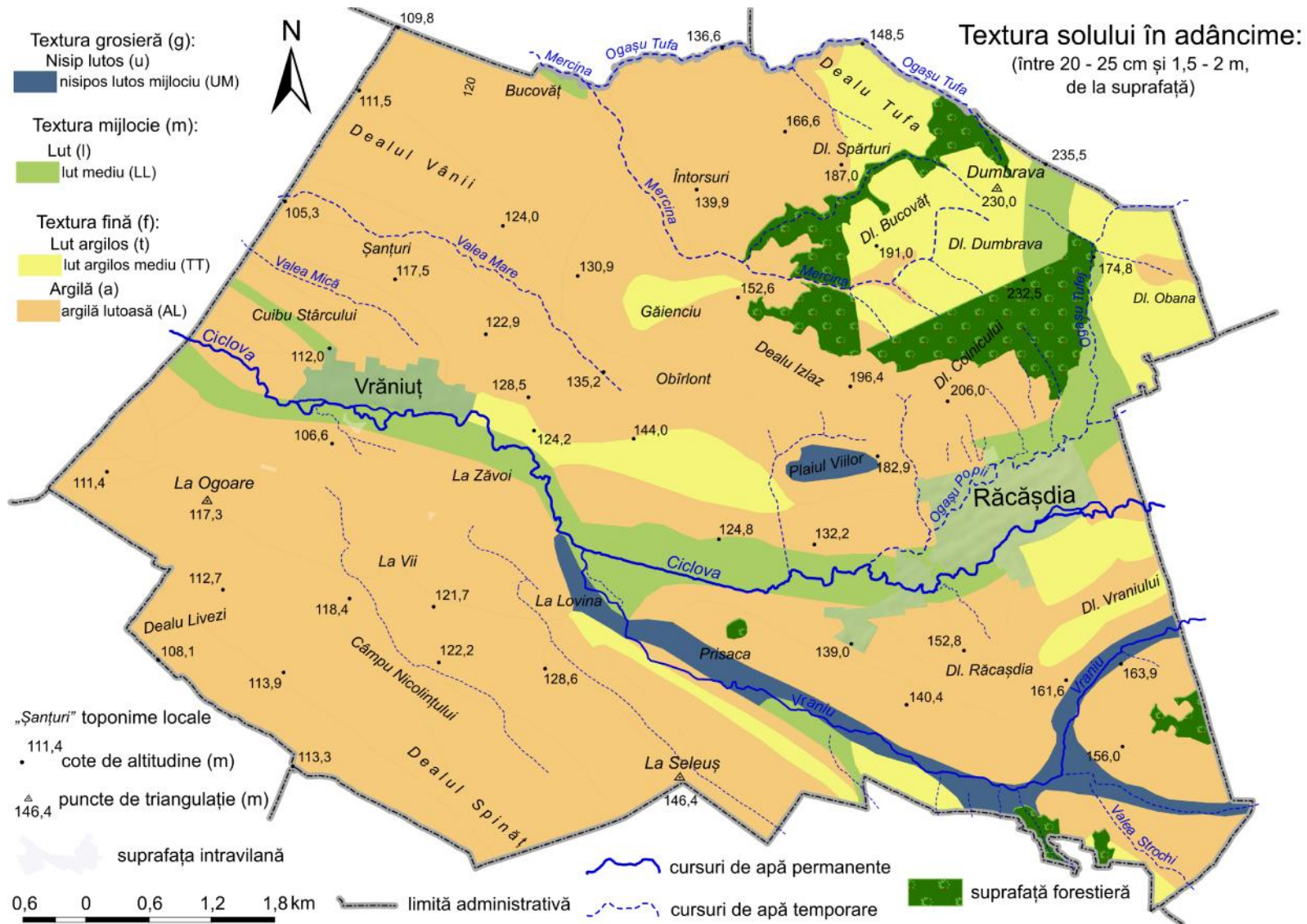

Fig. 13. Comuna Racasdia. Harta texturii solului în adâncime

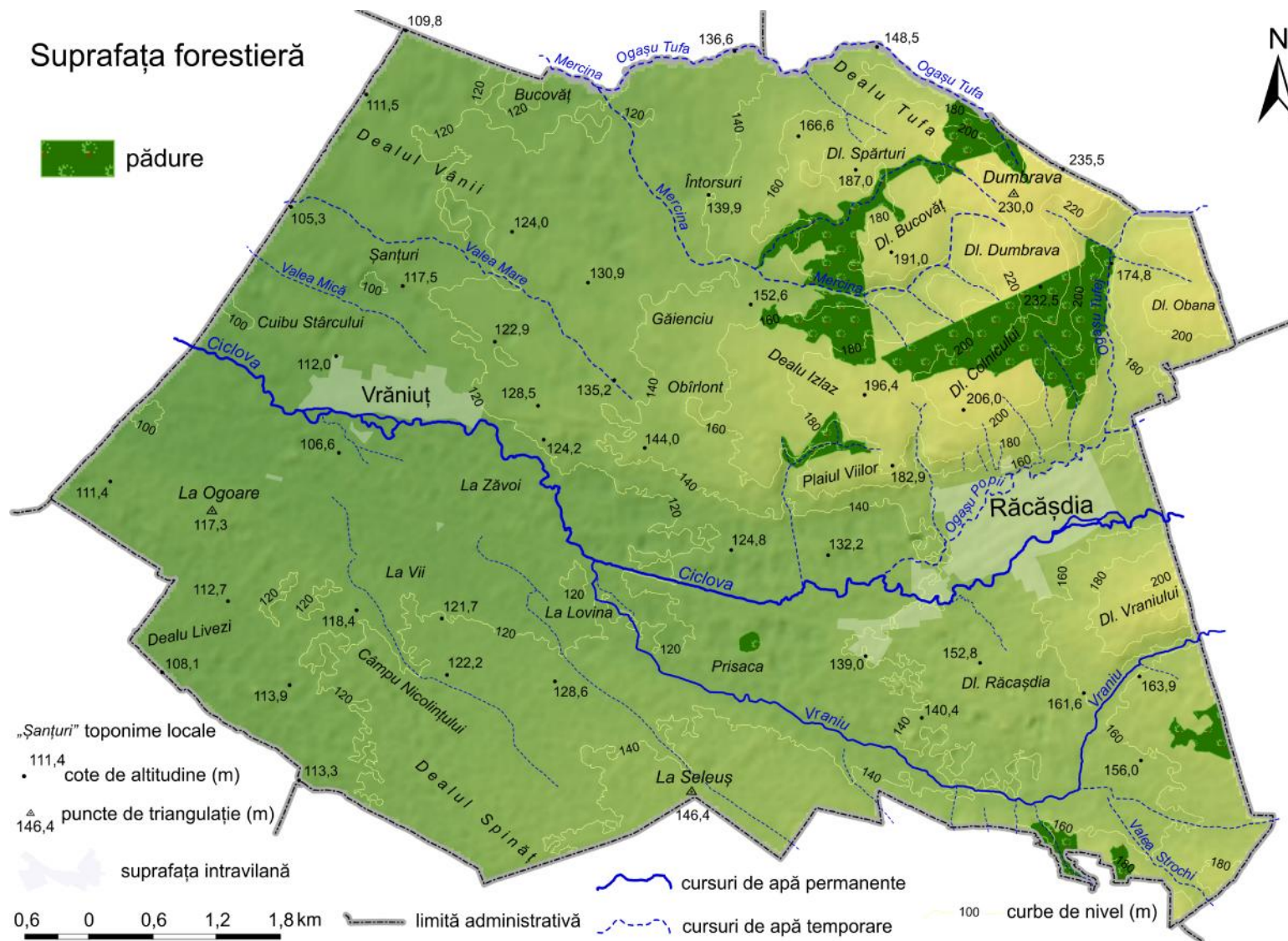

Fig. 15. Comuna Racasdia. Harta suprafeței forestiere

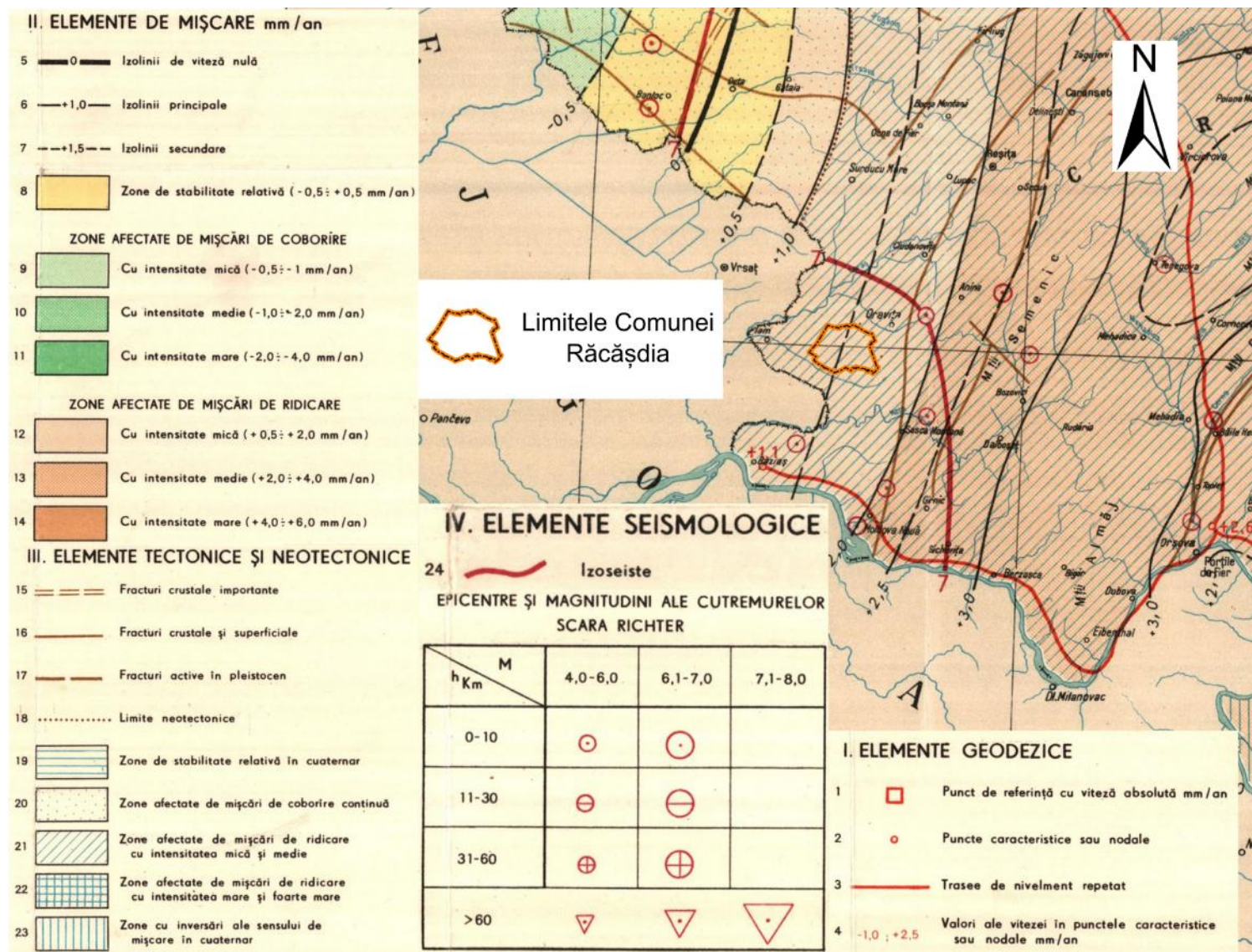

Fig. 16. Banatul montan. Harta seismică

